

העולם הזה

סקופ

הקלטה
חשאית
מגלה:

זוהר ארגוב

נרצח!

„אני המצאתי את דויד לוי!”

**אברהם
אפל**

פוג'י

הידאו שלך צריך שומר ראש

הסרט המגנטי של פוג'י שומר על הראש המגנטי של הוידאוטייפ שלך

קסטות פוג'י וידאו ואודיו - להשיג בחנויות הצילום והחשמל המובחרות.

קסטות וידאו פוג'י - מעט יותר יקרות, הרבה יותר טובות.

אל תחסוך באיכות. קנה פוג'י.

הראש המגנטי הוא החלק החשוב והיקר בוידאוטייפ שלך. רק קסטה מעולה ועמידה שומרת על חייו לאורך זמן ומעניקה תמונה חדה וברורה תמיד. איכות התמונה נשמרת גם בשימוש החוזר בסרט.

FUJII VIDEO- CASSETTE

נציגים בלעדיים:
קבוצת חברות שמעוני בע"מ

מיכתבים

התחדשות

על המתכונת החדשה של העולם הזה.

אפתעה בלתי צפויה נגרמה לי לפני שבוע כאשר חתני הביא לביתי את העולם הזה, ביודעו כי מאז שנים רבות חדלתי לקרוא בו.

היו זמנים שקראנו את העיתון בצמא ולפתע הפך העיתון, שאותו קרא כל העם, משום היותו עיתון "פלי משוא-פנים", לעיתון צריראופי, המכוון לקוראים בעלי מחשבה בכיוון אחד בלבד.

היתה זו אכזבה להמוני הקוראים, אשר המשיכו לקרוא את העולם הזה מתוך תיקווה למאוזנות שלא באה.

עתה שמעתי את עורך העולם הזה, אורי אכנרי, עובר חדש, וכמו רבים אחרים, בווריא, אחזור לקרוא את העולם הזה מתוך תיקווה ליישום ההתחדשות.

דויד שפר, רמת-גן

נקודת זכות

על הקומוניסטים הישראליים ("ילדי סטאלין", "הנדון", העולם הזה 17.5.89).

עורך העולם הזה מודה כי המפלגה הקומוניסטית מילאה תפקיד חיובי בשנים הראשונות של המדינה. מן הצדק היה להוסיף, כי המפלגה הקומוניסטית מילאה תפקיד חיובי גם בשנה שעברה.

זה היה כאשר בתשידי-הבחירות לכנסת ה-12 שטפה המפלגה הקומוניסטית — שהיו פיעה כחזית הדמוקרטית לשלום, חר"ש — את המוח בסימטת-הבחירות שלה: שתי מדינות לשני עמים.

וכמה שלא ביקשו, יש להגות, רובם של מאות אלפי הצופים לתתם את אוזניהם למי שמע סיסמה זאת, היא, בווריא, נקלטה, ככל זאת, אצל רבים מהם.

וזאת, בהחלט, נקודת-זכות לקומוניסטים. ינאי בדרדור, תל-אביב

הפיתרון הנכון

עוד על הקומוניסטים הישראליים ("ילדי סטאלין", "הנדון", העולם הזה 17.5.89).

אין שמץ של אמת שאילו "היה קיים שיתוף-פעולה בין שרירותי-הביטחון ומכ"ב ב-1948 ועוד יותר חמור: רק הקומוניסטים הורשו לחזור".

האמת הפוכה לחלוטין. דווקא הקומוניסטים הערביים בגליל, שקראו לביצוע החלטה 181 (של אירגון האומות המאוחדות) בדבר הקמת שתי מדינות, ישראלית ופלסטינית, נדרפו עד חורמה על-ידי שילטונות ישראל.

יתרה מזאת. למרות המלחמה עם מצרים של המלך פארוק נאסרו על-ידי המצרים ערבים קומוניסטים פלסטיניים, הועברו לשטח ישראל ושם נעצרו על-ידי השילטונות הישראליים ונכלאו במתנה-ריכוז ישראל.

שיתוף-פעולה? כן. אבל של מי? מדוע? מפני שהקומוניסטים לחמו כבר אז לפיתרון הנכון של שתי מדינות לשני העמים. כל השנים נדרפו הקומוניסטים הערביים על-ידי השילטונות. מעצרים, מכות, הגליות.

ומה שנוגע למצב כיום. אין אמת שיש ירידה בכוחה של חר"ש. ההיפך הוא הנכון. בכחירת המוניציפאליות השגנו ראשות ב-21 רשויות. לפני זה היו לנו ראשויות רק ב-18 מקומות.

ומה שנוגע למפלגות אחרות, כולל התנועה האיסלאמית. נכון שיש לנו ויכוח איתם, אולם לא על הרת. אנתנו מכבדים כל אמונה ומאמינים. אנתנו אומרים למאמינים וכן למפלגות אחרות: האויב של הפלסטינים בישראל הוא השילטון ונגרו יש להתאחד ולהיאבק במשותף.

עוזי בורשטיין, חר"ש, תל-אביב (המשך בעמוד 4)

כתבת השער:

לאוזן הפיתרונים

האם הקלטת-שיחה, הנמצאת בידי ה"מישטרה, היא קצה-חוט לפיתרון מיס-פר פרשות, לכאורה חסרות-קשר, שה-עסיקו את המישטרה באח-רונה? או שמדובר בבדייה? למדכי אוזן הפיתרונים.

פסולי חיתון

כאשר מכריזים רבנים על ילד כעל מ"זר, אי-אפשר לשנות את גורלו. לידי העולם הזה התגלגל מיסמך נדיר, הקובע כי ילדים מסוימים לא יוכלו להתחתן עם יהודים, כשיגיעו לפירקם.

תחיית המולדת

ביום החמישי הקרוב יקימו ה"תחייה" ו"מולדת" פעולה משותפת, המסמנת מיפנה ביחסים שבין מיפלגות הימין. תחזיות מרחיקות-לכת אינן פוסלות הקמת חזית משותפת בין השתיים.

אפשר גם אחרת

תמר גורדון (34), חולה בטרשת נפוצה, מסייגת מהדרך שבה הוגים בה ו"בחולים אחרים שנפגעו מהמחלה. היא רוצה להר-אות שאפשר גם אחרת.

טריפ

יחי המלך החדש

על הפוטנציאל הטמון במופעי-רחוב ועל תגובות הקהל • מה הקשר בין פסטיבל ישראל ומשיכה להימורים? • על המור בג'אז • המלך החדש, של נחלת בנימין.

לבבות שבורים

האם החלטת-לב היא עניין טכני בלבד, או שמא מעורבים בכך גם גורמים נוס-פים? האם מסמן ניתוח השתל-לב את כישלון הרפואה? ומדוע אחוז מושגת-לי-לב בארץ הוא מן הגבוהים בעולם?

רחל המרחלת מדווחת:

הסיפור שלא נגמר עם ורד ציבעון (בתמונה) ופטרסיסה האריס • על בימאים ונשותיהם בתיאטרון הקאמרי • מה קרה בפלד אירועים? • מירב מיכאלי והעיקרון הפיטרי • סעדיה עמאל והארכיטקטורה • של חיי האהבה שלו • והחברים של עדנה לב.

אבא של

אברהם אפל, "אבא של", מספר להעולם הזה איך התייעץ עם שר-המישפטים, דן מרידור על חקירת בנו, איך "המציא" את דויד לוי, איך הוא מעלה, מוריד ובו-נה מנהיגים, איך תומכים בו חבריו ב-שעות הקשות. הוא גם לא שוכח להצביע על הא-שם, לדעתו, בחקירת בנו.

אנטי-פאדה

המתנחלים הם הנשק הסודי של האינ-תיפאדה. הסי-הם התורמים לניבוש העם הפלסטיני, להפיכתו לציבור לוחם ולאחוד שורותיו. אלמ-לא היו קיימים, היה אש"ף צריך להמציאם.

RAN GOES TO HOLLYWOOD

איזה חתול שחור עבר בין רן פקר ל-אשתו, חרותה, ומיה הסיבה שבגללה נשאת חרותה בארץ, בעוד רן יוצא לכבוש את הוליווד? רש-מים ממסיבת-הפרידה שערכו החברים של רן.

גבול הציות

נחשול, ניסוי בפאסיים, שערך מורה אמריקאי בכיתתו והפך לספר ולסרט, חוזר הפעם כהצגה. האם, נחשול יכול לחזור על עצמו גם ביש-אלו היכן גבול הציות? מהו הקו האדום? שחק-נים צעירים משיבים.

נישואין לאנגלי

טובה פירון, זמרת ושחקנית בתיאטרון המטאטא. בראיון חושפני, שבו היא מספרת בראשונה על סיפור אהבתה ו"נישואיה לקצין אנגלי, ש-נטש אותה ואת בנה ב-חוסר כל ועם לב שבור.

דיעה אחרת

מרכז חותמות הגומי

חגי הוברמן - כבר היו דברים מעולם • בנימין זילברברג - מתכון בטוח להקמת מדינה פלסטינית • גן ליטני - מרכז חותמות הגומי • צחי הנגבי - האנטיפאת ותכונותיה של האבן הארצ-ישראלית המצוייה • דני כהן - תנו להם להצביע! • גיל סמסנוב - גול עצמי • מרדכי הורוביץ - גיימס • בייקר צד חוללות • אורי דן - מי עומד להתמנות כרמטכ"ל הבא של צה"ל?

חשבוניות פיקטיביות

מישרדי מס-ההכנסה ומס-ערך-מוסף מ-הלים זה כמה שבועות חקירה על חשבו-ניות פיקטיביות בסכומי-עתק, שנמצאו ב-מישרדי-הליכוד. מה הק-שר ביניהן לחקירתו של יוסף גינו של בני תבין?

מילכוד הליכוד

למצב שבו נמצא היום יצחק שמיר יש קווי-דימיון למילכוד, שבו היה נתון שר-מעון פרס לפני שנתיים, בעיקבות רעיון הוועידה הבינלאומית. שניהם טרחו רבות סביב הסכמה בינ-לאומית, ו"שכחו" ליידע את המקורבים להם.

דך חדש

העולם של אתמול

הגזירה האימפרסיוניסטית ובעיות עו-דף-המישקל של גושי בעולם שלפני 63 שנה • הסתירה שבין מראית-העין ה-אידיאלית לבין רמזי המציאות בצעורי-השמן של ג'ובנה חביבי • קנדלפת • שלוש תע-רוכות ואופרה אחרת.

חוג הסילון

עיר גריאטרית

על משמעות החילופים הגריאטריים בבית הלבן וקצת רכילות מושיגנטון • סיפור בינלאומי על נהג מונית אפגאניסטאני, זוג גמדות יפאניות וישראלים שהם לא קנדים • שלושה אירועי-תיאטרון ניו-יורקיים, ועל אחד ש-הוא יחיד ומיוחד במינו.

חלל ריק

מה קורה לאשה שכל ילדיה מורחים מה-קול? מיזי זיכרונ, יחצנית, אשה, אבל בראש וראשונה אם, מס-פרת על הניתוק מילדיה, שגרר בעקבותיו חלל ריק.

המדורים הקבועים:

24	דף חדש	— עיוורון השלישים
26	לילות ישראל	— לסטן הבליארד
31	הורוסקופ	— מיהו שניה
34	מיכתבים לרתי	
34	תשבץ	
36	קלנוע	— הסנדור הסנדק
37	חוג הסילון	— חילופים גריאטריים
38	רחל מרחלת	— על כל העולם
40	דיעה אחרת	— היו דברים מעולם
46	תמרורים	— הפסנו האחרון
50	פרים	— חיי פסטיבלים

מיכתבים

עלבון לגבינה

על התוכנית המדינית של יצחק שמיר (גבינה שווייצית), העולם הזה 17.5.89.

להשוות את "התוכנית המדינית" של יצחק שמיר לגבינה שווייצית זה עלבון לגבינה השווייצית.

מן הגבינה השווייצית אפשר ליהנות, היא ממלאה את יעודה (להשביע) ושמה קץ למצב לא נעים (רעב).

אבל התוכנית של הבחירות בשטחים? זאת לכל היותר גבינת קאממבר — שזאת אמנם גבינה, אבל איזה ריח יש לה! שימחה קלר, רמתן

בעברית פשוטה

על תגובות מיפלת-העבודה ל"תוכנית-שמיר" (המעריץ: ליכוד ב", העולם הזה 17.5.89).

חה באירועי ספורט בינלאומיים, רוצה לנסוע למיזרח הרחוק, שיבושם לו. אבל אם הוא נסע לשם, כדיווח העולם הזה, עלי-מנת "להתחיל בהכנות הראשונות לאולימפיאדה הבאה", יש לו בעייה.

האולימפיאדה הבאה, זאת של שנת 1992, לא תתקיים במיזרח הרחוק, כי אם במערב הקרוב — בברצלונה שבספרד.

יאיר וינטר, נתניה

ה"א הידיעה

על ייחודה של רקדנית-בטן ("א-נשים", העולם הזה 17.5.89).

בשביל מה קיימת בעברית ה"א הידיעה? כדי שיוכלו לציין ולהבליט את מי שראוי לכך.

לכן, להגדיר את ברי סימון (בקשר להופעה תה במלון הילטון ברומא) כ"ברי סימון, רקדנית-בטן", זה מעשה-עוולה.

ברי סימון איננה סתם "רקדנית-בטן". ברי

תביעת נזיקין נגד העיתון ספורט בשל כתבה זו.

קורא אחד, משה שובינסקי, המתגורר ליד בירמינגהם כתב להעולם הזה כי למיטב ידיעתו אין המיטרה הבריטית מגייסת לשירותיה אנשים שאינם לידי בריטניה, אפילו יש להם אזרחות בריטית. הוא גם מציע כי העיתון ספורט מתמחה בסיפורי-מין סנסציוניים, שלדבריו רובם — אם לא כולם — טיבם אכן קיימת וגרה בבריטניה, אבל היותה שוטרת... זה נשמע סיפורי אסף לילה וליילה! העולם הזה ישמח לקבל מקוראי המושך הדיווחים בעניינה של עליזה טיבט ומוצאיה.

חוג הסילון

זה זמן רב לא התקבל מדור חדש בשבועון זה כתגובה כה רבה כמו המדור חוג הסילון.

המדור נולד די במיקרה, כמו תרבה דברים טובים שנגלדו בהעולם הזה במרוצת השנים, שהפכו נכס-צאן-ברזל בעיתונות הישראלית ושזכו בחיקויים ברוב העיתונים — החל במדור תשקוף וכלה ברחל המרחת.

דניאלה שמי, חברת-המערכת, סיפרה שיש לה ידיד, המטייל כל העת בעולם ושיש לו חוש-הומור בלתי-רגיל. אולי כדאי שיעשה מדור? שאלה.

כמו תמיד, אמרתי לה: תגיד לי שישך דוגמה של מדור. נקרא ונראה.

יש חומר שדי לקרוא בו כמה מישפטים, כדי לדעת שהוא בעל איכות מיוחדת. כזה היה המדור-לדוגמה שהוגש לי. כעבור כמה ימים.

אז לא היכרתי עדיין את בעלה-הדברים: ארנון זיו, צעיר ישראלי מובהק, המרבה להגיע למקומות בעולם בתוקף תפקידו. כשאינו מגיע למקום מסוים בתוקף התפקיד, הוא מגיע אליו שלא בתוקף התפקיד.

ארנון מגיע למקומות שהתיר הישראלי הרגיל אינו מוצא אותם. הוא מתנסה בחוויות שאינן עובדות על הנוסע הרגיל. הוא טוען שאינו מחפש את המקומות והחוויות האלה. זה פשוט קרה לו. וכאשר זה קרה, הוא מסתכל, מחייך לעצמו ודוושם.

מדור זה יציג לך חיל אחרת נא חיל אחד, אינני יודע. מיסעדות ומעורונים בלתי-רגילים, מיוחדים בגלל סיבה זו או אחרת, מוסיאונים מסוג אחד, אתרים מכל הסוגים, הצגות-תיאטרון ומופעים שונים ומשונים.

בעיקר משתנים.

אם תודמנ לאחת הערים המוזכרות במדור, תוכל לבקר במקומות האלה. אם לא, אתה יכול להסתפק בקריאה. אני מקווה שתיהנה מזה כמוני.

ד"ר אביאל

מסתבר כי "עליזה הכחולה", השוטרת אלייזה טיבט מלונדון, עוררה עניין רב בקרב הילה הישראלית באנגליה. מיד אחרי פירסום הכתבה בישראל (העולם הזה 9.5.89) נתקבלו במערכת העולם הזה שתי תגובות מקוראים המתגוררים בבריטניה.

אלייזה טיבט — או, בשמה המקורי, עליזה טיבט, ישראלית שירדה לבריטניה, שיחקה שם בתיאטרון ובקולנוע והתגישה לפני שנה תיים למיטרה. כתבת העולם הזה, שהיתה בלונדון, גילתה בעיתון ספורט הלונדוני כתבה על עברה של עליזה, ככוכבת בסרטים

טיבט בעיתון הבריטי אלף לילה וליילה?

כחולים. הכתבה הביאה את תמונתה של עליזה כשוטרת, כשחקנית, כסרט שבו הופיעה בעירום חלקי, ולפי טענת העיתון קפצה למיטה עם שני גברים.

הקורא רוני שורר מלונדון שלח למערכת העולם הזה דף מתוך פירסום מיספטי מהדף 9 במאי 1989. נאמר שם כי עליזה טיבט הגישה

"אין אלימפיאדה במיזרח הרחוק — יש אלימפיאדה במערב הקרוב!"

סימון היא "רקדנית-הבטן", כה"א הידיעה. מייק שפר, אשקלון

העם החליט

על טיבו של נס-קפה (גם זה וגם זה", העולם הזה 17.5.89).

לא רוצה לפגוע באף אחד. ואין לי מניית בחברת עליזה. אבל בתור חולת-קפה (ארי-בעה-חמישה ספלים על הבוקר) אני מסכימה עם דניאלה שמי. אין כמו נס-קפה עליזה.

מדי פעם אני מנסה לגנון. ניסיתי את מכ-סוול האמריקאי. ניסיתי את נסלה השווייצית. ניסיתי את "עקוב" הגרמני. הם בסדר. אבל עליזה שלנו עולה על כולם.

תמר בילסקי, תל-אביב

שאלה

על סיפור אהבה אחת ("אני ואני-טה", העולם הזה 24.4.89).

וידויו החושפני של אורי מילשטיין על אהבתו לאניטה שפירא מעורר שאלה: האם הוגן הוא שאדם יפרסם ברכים פרטים על מערכת-יחסים עם אשה נשואה, ושבהם היבטים אישיים אשר ספק אם האשה היתה מסכימה לפירסומם?

ענת שטיגליין, פתח-תיקווה

העולם הזה

השבועון של ישראל

העורך הראשי: אורי אבנרי

מנהל: אברהם פיסון

מנהלת מחלקת-מועדות:

רינה מיטרני

המערכת והמינהלה:

תל-אביב, רחוב גורדון 3

(ת.ד. 136, מיקוד 61001)

טלפון: 232262/3/4 (03)

פקס: 245130 (03)

המחיר: העולם הזה בע"מ

הדפסה: הדפוס החדש

הפקת צבע: ת.מ.א.

הפצת: גדי

תל-אביב, יד חרוצים 7

טלפון: 377056 (03)

המנהל הכללי: דויד גרשנביץ

הנדרון:

הנושק הסודי של האית'פאדה הוא האנטי-פאדה של המתנחלים

קו-קלונבס-קלאן

למדינה אחרת, שבה אין תחושה כזאת. המונים יורדים מישראל, בשקט, בהתמדה. המונים אחרים נמנעים מלבוא לישראל, אף שבמצב אחר היו נמשכים אליה. רבים "נושרים". זהו המחיר של הפגיעה במוסר.

אך ההשפעה העיקרית של הקרקלונבס-קלאן היהודי היא דווקא על הפלסטינים.

אפשר לומר: המתנחלים הם הנושק הסודי של האית'פאדה. האית'פאדה של הפלסטינים והאנטי-פאדה של המתנחלים הם שני הצדדים של אותו המטבע. המטרה העיקרית של האית'פאדה היא לגבש את העם הפלסטיני, להפכו לציבור לוחם כאיש אחד, לאחד את שורותיו חרף חילוקי-הדעות הפנימיים.

בכל התקוממות עממית יש בהתחלה מתנגדים, מהססים, מפקפקים. האם כדאי להתגרות בכובש הכלי? האם אפשר לשאת בפגיעה הכלכלית, בהורדת רמת-המחייה, בקטל ההמוני של הילדים? מה זה יעזור? האם יש לזה סיכוי? האם כדאי לוותר על עסקים עם השלטון, על עבודה אצל הכובש? בכל כפר פלסטיני יש אנשים כאלה, חסרי להט לאומי.

עד שבאים המתנחלים. אחרי כמה שעות של פעולת הקרקלונבס-קלאן היהודי, נעלמים הספקות האחרונים בכפר. מהססים הופכים לנושאי-הדגל, המחזיקים הופכים לגיבורים. תחושת-ההשפלה, יצרי-הנקמה ולהט הועם מסלקים את כל ההיסוסים.

אחרי הפיגורום, הציבור הפלסטיני מאוחד. אמהות אינן עוזרות עוד את ילדיהן בבית, כאשר עוברת בכפר הקריאה: המתנחלים באים! העשירים, שדאגו תחילה למכוניותיהם ולחגניותיהם, חשים שיש דברים חשובים יותר בחיים. במילא נהרס מעמדם. הסיור הבא של צה"ל נתקל בכפר בים של דגלים לאומיים, במחוסמים, במטראכנים.

כל זה תודות לקרקלונבס-קלאן. אלמלא היה קיים, היה אש"ף צריך להמציא אותו.

ה ולכת ונוצרת אצלנו המציאות המשולשת. זהו זהו התפתחות בלתי-נמנעת בכל שטח כבוש, שבו יש התנחלות של העם הכובש. הדוגמה הקלאסית היתה באלג'יריה.

באלג'יריה לחמו לו בזה שלוש כוחות: המתחרת הלוחמת של העם המורד (פל"ן), הצבא של שילטון-הכבוש והמתחרת של המתנחלים (איראדאס).

הצבא צידר במתנחלים. לא אחת עזרו יחידות צבאיות לפעולות-הלינ' של האיראדאס, כפי שקורה גם אצלנו.

אבל כאשר נטה הדרג המדיני לשים קץ לכיבוש ולהתפטר עם המתקוממים, לא קיבלו המתנחלים את הדין. הם קראו למלחמת-אזרחים. הצבא הועמד במבחן קשה. כמה מן הגנרלים ניסו לחולל הפיכה נגד הממשלה החוקית.

בשיא המשבר קראה צרפת לשארל דה-גול. הגנרל נחוש-ההחלטה והערמומי קרא לצבא לרכב את מחתרת-המתנחלים ואת מוזמות-הגנרלים. הצבא הקייצב מאחורי המשלה.

זה היה הסוף. מיליון מתנחלים גורשו או ברחו מאלג'יריה. שרידי המחתרת של המתנחלים ניסו להרוג את דה-גול. אבל המוקרטיה הצרפתית החזיקה מעמד, וכך קם השלום.

משהו מסוג זה עומד לקרות בארץ.

המתנחלים עורכים פוגרומים והורגים ערבים. חיילים רבים מצדדים בהם בגלוי או בסתר. אך תמיכה זו תלך ותקטן, ככל שיתרבו ההתנגדויות והעימותים בין הצבא והמתנחלים, ובכל שתגדל מעמסה המוטלת על חיילי הסדיר והמילואים בגלל המתנחלים.

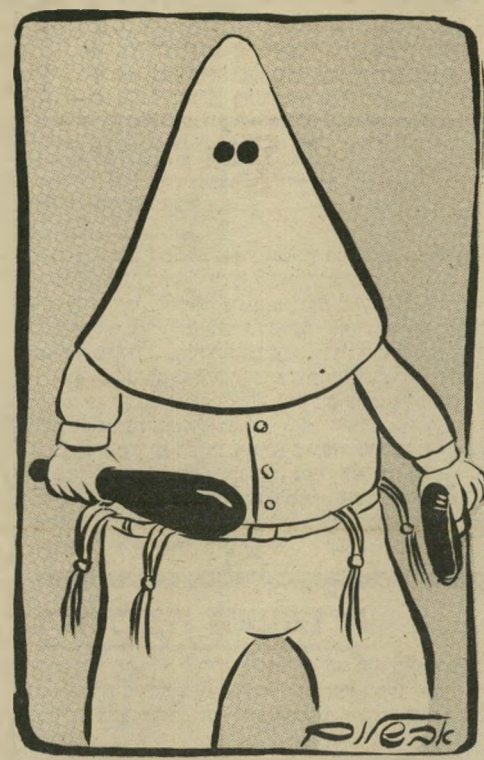
הולך וגובר בציבור הרצון להינתק מן השטחים האלה, מן הקללה של הכיבוש, מן ההרג והשינוא. ככל שיגבר רצון זה, כן ימאס העם במתנחלים. הם יתפכו בהדרגה לסמל כל הצרות, לאשמים בכל ההסתבכות. וככל שהציבור, המשלם את החסי בון, ימאס בהם, כך ימאס בהם הצבא.

הצבא יתייצב מאחורי ממשלתו החוקית. כוחם של המתנחלים יצטמק, בהדרגת תמיכה ציבורית. עניינם אבוד. בסופו של דבר תקום המפשרה בין הנהגת האית'פאדה וממשלת-ישראל, זו שדה-גול קרא לה, בשעתה, "השלום בין אמיצ'יהלבי".

הקרקלונבס-קלאן היהודי לא יעצור התפתחות זו, אלא יחיש אותה. נגזר עליו לקדם את המטרה השנואה עליו ביותר. זה יהיה עונשו.

זה פוגע במשק. נוסף על נזקי האית'פאדה עצמה, שהם רבים ושונים, מנחית הדבר מכה נוספת על הכלכלה. לא זה בלבד שענפים רבים משותקים חלקית בגלל היעדר הפועלים הפלסטיניים, אלא שיש גם צורך להוציא מהמפעלים עובדים ישראליים לשירות-מילואים, כדי להגן על המתנחלים. שתי ההיעדרויות מקטינות את התוצר הלאומי, מונעות צמיחה כלכלית ופוגעות ברמת-המחייה וביכולתנו להתקרב לעצמאות כלכלית. וזה הנזק הכלכלי.

על הנזק המוסרי אין צורך להשחית מילים. כאשר מדברים על "מוסר", רוב הישראלים מושכים

בכתפיים או מעקמים את האף. מוסר זה משהו מופשט. לא לעניין. סתם בירבוים של ייפנפס.

טעות. טעות מרה. מוסר הוא דבר ממשי מאוד. גם האדם הכי "פרגמטי" אינו יכול להתעלם מתוצאותיו, אלא אם כן הוא טיפש פרגמטי. חוסר-מוסר גורם לרבים הרגשה של אי-נוחות. יש דיסון נאנס בין המושגים שעליהם התחנכו ובין המציאות. הטבע האנושי אינו טובל דיסונאנס. הוא מגיב עליו בצורות שונות.

אחת הצורות היא ההתבהמות. עם של בהמות אינו יכול לבנות מדינה טכנית מודרנית. אין הוא יכול לקיים צבא מודרני יעיל. אין הוא מסוגל לנצח אף את האית'פאדה. עם של בהמות יכול רק להוציא מתוכו קלגסים מטומטמים. קלגס מטומטם הוא ההיפך מחייל טוב. אשתדל להסביר תהליך זה בהזדמנות אחרת.

תגובה אחרת היא, "האדישות". זוהי צורה של הגירה. קראו לה פעם, בשפה אחרת, "הגירה פנימית". אדם נשאר בגופו במולדתו, אך הוא מנתק את עצמו. לא רוצה לראות, לא רוצה לשמוע, לא רוצה להשתתף. באווירה כזאת אין הדמוקרטיה יכולה לתפקד, ובלי דמוקרטיה אין מדינה מודרנית יכולה לשגשג. את זאת לומדים זה עתה שתי מעצמות גדולות ואדירות, מפגרות ונחשלות: ברית-המעצמות וסין.

אך התגובה החמורה ביותר היא ההגירה בפועל: הירידה.

כאשר חש אדם בריסונאנס בארצו, הוא נדחף להגירה

כל מי שקרא או ראה את חלף עם הרוח, זוכר את הסצנה. הנשים יושבות וסורגות. כולן אכולות-דאגה. מלאני קוראת בקול מספר. איראפטר לשכוח אותה. מתיחות נוראה. הגברים יצאו לפעולה כדי לנקום בכושים. שפגעו כסקארלט או'הארה. הם בוששו לחזור.

לפתע המולה בחוף. כל הנשים נחרדות. הגברים חוזרים, ועימם אשלי הפצוע, המעמיד פני שיכור. חיילי הצפון, המלווים אותם, אינם חשים בתרמית. הגברים ניצלו... כך עלינו מארגארט מיטשל, בת-הדרום. אולם המציאות היתה לגמרי אחרת.

אחרי שהוכו במלחמת-האזרחים, התחילו אנשי-הדרום לה תנכל לעובדים המשוחררים, וערכו בהם מיספטי-לינ'ג'. על רקע זה נולד אירגון-הסתר הקרוי קרקלונבס-קלאן. אין כל משמעות לשם. הוא בא רק לחקות את הצליל של רייכת בריחה-רובה. "קלאן" פירושו חמלה בשפת הסקוטים.

הקלאן נוסד ב-1866, כדי להחזיר לבני הגזע הלבן את העליונות במדינות-הדרום ולהטיל טרור על השחורים ועל הלבנים שתמכו בהם.

האירגון נוסד מחדש במאה זו והיה פעיל מאוד בשנות ה-20 נגד כרשים, קאתולים — ויהודים.

הוא קיים איכשהו גם עכשיו. מדי פעם יוצאים האבריים בסדרנים הלבנים, כשברדס לבן מסתיר את פניהם, ושורפים צלב בחצרו של מי שאינו מוצא חן בעיניהם. לא אחת הם נראים מגוחכים. אבל מאחורי החזות הזאת מסתתר עבר עשיר בוועות — הכל על רקע גזעני-לאומני-דתי. עכשיו יש לנו קרקלונבס-קלאן משלנו.

מעשיהם של המתנחלים הקיצוניים כיום אינם אלא העתק מדויק של מעשי אירגון-הסתר ההוא. הם חובשים כיפות כמקום ברדסים, ואינם מבקרים, חלילה, צלבים. אבל מבחינת המנטליות הגזענית-דתית, המטרות והשיטות — ההבדל קטן. מעשי-לינ'ג' לשם "נקמה", מעשי רצח והתעללות מתוך הגנה עצמית, הכל כדי לשמור על עליונות העם היהודי. לא אחת פורצות כיום תקריות בעיקבות טענה של יהודים שהערכים נטפלו לצעירה יהודיה.

אני משער שהנשים יושבות בבית וסורגות, בשעה שהבעלים-הגיבורים, המושיבים במיטב הנישן המודרני, מתנפלים על אוכלוסיה חסרת-ינשק.

מנהיגי הקלאן נושאים בתוארים מצחיקים כמו "הקוסם הגדול". אחיהם הישראליים נושאים בתוארים אחרים, כמו "הרב" משה לווינגר. אלה כמו אלה אינם קוסמים גדולים. קוסם הוא אדם המסוגל לשנות את המציאות. לקרקלונבס קלאן היהודי אין משה-קסם כזה.

המציאות שלנו שונה מאוד-מאוד מזו שבה פעל הקלאן המקורי.

הכושם בארצות-הברית היו ונשארו מיעוט, כ-10% מן האוכלוסיה. אפשר היה לדרות בהם ולהתעלל בהם. על כן הצליח הסטור של אנשי הקלאן ודומיהם לעכב את השיוויון לכושם במשך קרוב ל-100 שנה. ואילו המתנחלים שלנו הם מיעוט קטן בקרב ציבור פלסטיני גדול, שהיה הרבה זמן פאסיבי, חסרי-ישע ביש"ע.

לא עוד. על כן משג הקלאן של המתנחלים תוצאות שונות מיעדיו. הוא משיג את הדיסון.

ה ברור גם על פני השטח. אמר זאת אלוף-הפיקוד, כאשר הגיב על אחד הפוגרומים שערכו מתנחלי מעלה-אדומים בכפר המדון, אל-עזריה. אמר זאת גם הרמטכ"ל, כמה פעמים.

המתנחלים מכריחים את צה"ל להציב כוחות גדולים במקומות-תורפה, כדי למנוע פוגרומים או כדי לשים להם קץ. זוהי מעמסה נוספת המוטלת על שכמו של צבא, שכוחותיו נשחקים עליידי האית'פאדה.

יחידה הנאלצת לחוש לאיזור-מאורעות כגדה או ברצועה אינה יכולה לעסוק באימונים. יתר על כן, הפוגרומים — וסכנת הפוגרומים — של המתנחלים מכריחים את צה"ל לגייס יחידות-מילואים נוספות, או להאריך את תקופת-השרות של המילואימניקים המגויסים. אלה נלקחים מבתי-החרושת, מבתי-המלאכה, מכל מקומות-העבודה.

משכונעים את לוי

במחנה לוי יש מי שמנסים לשכנע אותו לחזור בו מהתנגדותו ולתמוך בתוכנית שמיר. גורמים מסוימים במחנה סבורים, כי מינוי שר במחנה לוי, יכול להיות גורם שאי אפשר יהיה להתעלם ממנו. מה שבא בחשבון הוא מינוי אליהו כדאלישר, אלא שמינוי כדאלישר יכול לעורר את התנגדות רידד מגן, הממתין זה מכבר למינוי. ואילו במחנה שמיר-ארגס מורגשת ותפורדות. הרבה חברים מרכיזים הביעו את דעתם נגד התוכנית. אולם הלוואית לא מאפשרת להם להצביע נגד ראש הממשלה. זאת היא גם אחת מהסיבות המרכזיות לדחיית בינוס מרכז הליכוד.

אין קופצים על "בזק"

בצמרת משרד-האוצר חוששים מאוד שלא ניתן יהיה לערוך הנפקה לחרבת "בזק", ללא בבורסת בחייל ולא בארץ. הסיבה: הירווחיות הנמוכה של החברה, הנובעת, כך מתברר, מחוסר-ייעול בחברה, שבעבר היתה חלק מהמנגנון הממשלתי. בשנה האחרונה התנהלו מגעים עם חברות פיננסיות בינלאומיות, כדי למצוא חברה שתקבל על עצמה לבצע הנפקה של בזק בחו"ל. מסתבר כי אין קופצים על ביצוע ההנפקה.

אין ביקוש לצרפת

שר-האוצר, שימעון פרס, שריהינן, יצחק נבון, שרי-המימון, חיים בר-לב, ושרי-בליתיק, מוטה גור, רחו הצעת מחל, קתיהסברה של ההסתדרות הציונית לי- הופיע בכנס-סולידריות לרגל יום ירוש- לים, שיתקיים בצרפת, לפני 30 אלף יור- דים. חיים ניראל, מיוזמי הכנס, פנה לארבעה והציע להם להשתתף בכנס, שנערך גם ביוזמת הקהילה היהודית בצרפת. בכנס ישתתף גם לורן פביום, מי שהיה ראש ממשלת-צרפת. פרס טען כי יש לו בעיות עם שער-המי- טבע. נבון טען כי אין לו מנכ"ל. לבר-לב אין מפכ"ל. הוא מחלים מניותה מעקפים בליבו. ואילו מוטה גור, "משחרר ירוש- לים", טען כי הוא נדרש בארץ.

להחמיר עם הפקידים

נציב שרות-המדינה, מאיר גבאי, תדר להחמיר את הפיקוח על נסיעות פקידים בממשלה לחו"ל, על חשבון קופת-המדינה. במיוחד יעקבו בנציבות אחרי נסיעות של פקידים המועסקים בלשכות-שרים. הצעד נעשה אחרי שהתברר כי מאז בינון הממשלה החדשה, לא רק שיש גידול יחסי בהיקף הנסיעות של שרים ונעוזים לחו"ל, אלא שיש גם גידול בהוצאות הנסיעות.

מימשל צבאי מגביל

המימשל הצבאי מגביל חקלאים בשטחים הכבושים מלשגר תוצרת חקלאית של פירות וירקות

מהשטחים הכבושים אל מעבר לגשרים, למדינות ערב. זאת, כצעד-תגומל על כך שאותם חקלאים מסרבים למכור את תוצרתם לישראל. תוצאת המהלך היא שיש עודף גדול של פירות וירקות בשטחים הכבושים. סחורתם גם אינה נשללת לישראל, דבר שגרם למפלות-מחירים בשטחים הכבושים, עד כדי כך שחקלאים מנסים למכור פירות וירקות במחירים, המכסים בקושי את העלויות.

508

ביום השני הי-29 במאי, מסר דובר צה"ל על 388 הרוגים פלסטיניים בשטחים הכבושים. מוספר זה כולל הרוגים מי-רי חיילי צה"ל בלבד. לפי ספירת, "העולם הזה", הגיע מוספר ההרוגים הפלסטיניים ל-508. לעומת זאת, מוסרים מקורות פלסטיניים על 629 הרוגים פלסטיניים, לפי הסירות הבא:

- 431 הרוגים מי-רי חיילי צה"ל ומתנ-חלים.
- 76 הרוגים כתוצאה משאיפת גזא.
- 49 הרוגים ממכות ומחתחשמלות.
- 73 הרוגים מסיבות אחרות.

המועצה חוזרת

לפעילות

המועצה לשלום ולביטחון חוזרת לפעילות ומביעה תמיכה בתוכנית המדינית של הממשלה. המועצה, שבה חברים קצינים בכירים במילואים, חידשה השבוע את פעילותה לאחר הפסקה מאז הבחירות לכנסת. הנושא הראשון שהעלתה המועצה לריון היה היוזמה המדינית. הנהלת המועצה, בראשות ה"ר, אהרון יריב, קבעה כי ישראל אינה נוסלת סיכונים ביטחוניים בכך שרוא מאמצת את היוזמה. המועצה תקיים בשבוע הבא עימות פומבי על נושא השטחים הכבושים וחשיבותם בין נציגיה לבין הרמטכ"ל לשעבר, רפאל ("רפולי") איתן. היא גם תוציא בקרוב דף-עמדה, שיעסוק בהסדרים הביטחוניים הרצויים לישראל.

הותקפה מישמרת

מישמרת-מחאה של הלאה הכיבוש הותקפה ביום השבת. מישמרת ניצבת בפניו הרוחות שאול המלך ואבך גבירול בתל-אביב, החל מיום התמישי האחרון ועד לשבת הקרובה. ביום השבת תקפו את אנשי המישמרת קשישים, שקיללו את אנשי המישמרת, השתמשו באלימות מילולית ואף המשיכו באלימות גופנית. הם קרעו שלמים וניסו להכות את אנשי המישמרת.

צימצום הקצבות בכלא

לאחר ביקור-העיתונאים שנערך באחרונה בכלא "השרון", קיצצו שילמונות-הכלא את הכסום המותר להוציא בקנטנה מ-120 שקלים ל-60 שקלים בשבועיים. בהשוואה, כנווה-החירצה עומד הסכום על 155 שקלים לאותה תקופה. הסכומים כנווה-החירצה מעודכנים כהתאם לעליית המחירים.

להציל את עטרת

איוור-התעשייה עטרת בירדלים, שכדי להציל אליו צריך לעבור דרך שבועות ערבות, נמצא על סף התאבדות. במסגרת מאמצים להחיות את המקום פנה טדי קולק, ראש העירייה, לשרי המימון והביטחון, כדי שיעבירו למקום את מחנה-השנלר, הכסים הצבאי הנמצא ליד מאה שערים. הוא הציע להעביר גם את מחנה מישמרה-הגבול, הנמצא במחנה-האלנבי, בלב ירושלים, לאזור עטרת. בינתיים העלו פניותיו חרס.

הכגנות סטודנטים

הכגנות סטודנטיות באוניברסיטת תל-אביב בעיקבות הארכת המעצר של אנשי "השנה ה-21". בתום הליך הארכת המעצר של אנשי השנה ה-21, ביום השני האחרון, יצאו סטודנטים ומרצים, ברשות הר"ר בני טמקין, מרצה למדעי-המדינה ומוכ"ל תנועת ר"צ, לשורת הפגנות ספונטניות בקפיטוליות, שבהן קראו לסטודנטים ולראשי המוסד האקדמי לצאת מארשותם, לנוכח המדיניות השיפוטית, המפלה בין אנשי השמאל למתנחלים.

סטודנטים מותקים

קשרים

המזכירות הבינלאומית של התאחדות הסטודנטים הארצית בישראל החליטה לנתק את קשריה עם פנמה, ולעכב כל תוכנית של חילופי סטודנטים, מידע ובר, שתוכננה לקיץ הקרוב. יו"ר התאחדות, עדי הרר, והמזכיר הבינלאומי, גניאל פיינמן, מסבירים שהתמונות המזעזעות על הכאת מנהיגי האופוזיציה בפנמה וזיוף הבחירות מחייבים את ניתוק הקשרים עם המוסד הנוכחי של פנמה. הקשרים יחודשו רק כאשר יתקיימו שם בחירות דמוקרטיות. הודעה על ניתוק הקשר נמסרה לשגריר פנמה, מיור סטרוליון על-ידי פיינמן.

מישפט ציבורי

את המישפט הציבורי, בנושא "אריציות לחוק מטעמים אידאולוגיים ומצפוניים; סרבנות חיילים לשרת בשטחים הכבושים", יערך החוג למדעי-המדינה. בתאם הפוליטיים השונים באוניברסיטת תל-אביב ניכרת הערכות, כדי לנסות, תוך הכאת אנשים, להטות את תוצאות ההצבעה כמישפט פומבי, שייערך ביום השני הבא, ה-5 ביוני.

פיטורין ב"כור"

הנהלת "כור" מתכוונת לבצע גליטורין נוסף בקריית-הפלדה בעכו. בינתיים מסתבר כי קריית-הפלדה מייצאת וחומר לחו"ל במחיר-הפסד, וכתוצאה מכך גידל הגרעון בקופה, למרות תהליך התיבואה, שהחל לפני כמה שבועות. בהנהלת כור רואים בהפסדים המצטברים את הבעיה המרכזית של הקנצרון. הם ניסו לגבש פיתרון מהיר, כדי שהאירועים לא ישפיעו על הבחירות בהסתדרות.

לוי זקוק לתיקשורת

מתברר כי משרד-הביטחון/השיכון נזי קק לשלושה מומחי-תיקשורת. השלושה: העיתונאי עמוס חדר, כתב "הארץ" ומוי שהיה שליח משרד-הרווחה בצפון-אמריקה, המשמש כדוברו של לוי; העיתונאי אורי אורן, שלגביו מתחה מבק רתידה-מדינה ביקורת קשה על תנאי העי- סקתו בלישבה בתפקיד מנהל-פרוייקטים; ועליזה גורן, דוברת המישרד, שחזרה באחרונה לפעילות. במישרד-הביטחון/השיכון כבר מתלוצץ- צים שבקרוב יוכל לוי להוציא עיתון משל עצמו.

דיניי מחפש

יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית, שימחה דיניי, אינו מוצא ראש-לישכה. במשך השנה חצי שהוא משמש בתפקיד החליף דיניי כבר שלושה ראש-לישכה, כולם מתוך הסוכנות. בסוף השבוע שעבר פורסמה בעיתונות מודעה המבקשת עובר חיצוני לתפקיד ראש-הלישכה. פירסום המודעה הכעים את יונה בצלאל, יו"ר ועדה-העוברים, הטוען כי בתקופה שבה הסוכנות מפרטת מאות עובדים לא יתכן שיו"ר ההנהלה יפרסם רדישה לעזר חיצוני. דיניי החליף באותה התקופה גם שלושה דוברים.

העם כולו ראה אותם. ארבעה חיילים, שהורשעו רגע לפני כן בהתעללות מחרידה, סאדיסטית. הם פרוצו לבית של ערבי קשיש, היכו באכזריות את אביהם-משפחה לעיני יל-דיו בבתות-הרובים ובמוט של מטאטא, קפצו על גופו השרוע ובעטו בו.

כדברי פסקי-דין: "בגופתו (של הקורבן) נמצאו סימני-אלימות, שכמותם נדיר למצוא, ואף הפאטולוג מהמכון לרפואה מיעופית בארבעה נאלץ להודות כי במשך יותר מ-20 שנה, מאז שהוא משמש כרופא מיעופי, זהו המיקרה השני שהוא מוצא נזקים כה חמורים בגופתו של אדם, שהם תוצאה של הפעלת אלימות ברוטאלית."

הם לא הורשעו בהריגה, מפני שהוכח כי לאחר מכן, כאשר נמסר האיש החבול והפצוע למאחז סמוך בדרך לכלא, הוכה על-ידי עשרות חיילים מכל הסוגים ומכל היחידות, עד שנפח את נישמתו. אי-אפשר היה להוכיח כי מעשה-ההזוועה של ארבעת אנשי-גיבעתי הוא שגרם למותו.

השופטים קבעו כי כל הארבעה פעלו על פי פקודה בלתי-חוקית, וששלושה מהם חרגו אף מפקודה מחרידה זו.

אות הצטיינות. אדם שלגביו נקבעו דברים כאלה, נאה לו להשפיל את מבטו ולשאת את קלוננו בדומיה. כאשר הוא חייל קרבי, בוסתו גדולה שיבעתים. אולם ארבעת החיילים הגיבו בצחוקים ובי-חיוך של אושר, כאילו זכו זה עתה באות הצטיינות. גם הוריהם צהלו, וחיבקו אותם ב-התלהבות, כאילו נאמר זה עתה שגידלו בנים לתיפארת.

המישטרה ומס-ההכנסה חוקרים: חשבוניות פיקטיביות בליכוד

סודיות, אני במליכוד מסויים: אם אמסור מידע עברתי על החוק, ואם לא אני עולל למצוא את עצמי בכותרת לא-סימפאטית."

בסופו של דבר הצהיר מר צרפתי כי אינו מעבד כל חקירה, וכי מי שיגיד דבר כזה עליו ימצא את עצמו בצרות. "זה בכלל לא קשור בי, זה קשור בהתחרות פוליטית בשטח", הסביר.

צרפתי לא אישר כי בכירים בליכוד מסובכים גם הם בפרשה זו. "בליכוד אין פקידים!" שאל. אולם גובה הסכומים שנעלמו, ועצם העובדה כי מדובר בכספים שהוצאו על רקע הבחירות, מעורר חשד סביר כי מעורבים בכך גם כמה מבכירי-הליכוד, אלא שבמס-ההכנסה עדיין לא חקרו בכיוון זה. מי שנעצר על-ידי מס-ההכנסה בעניין זה הוא בני תבין, מנהלה של אחת החברות שנתנו את החשבוניות הפיקטיביות. הוא נעצר בתחילת פרשת יוסף ג'ינו לשמונה ימים ושחרר. לדברי צרפתי, החלה החקירה במיש-רדו רק לפני שלושה שבועות, בעיקבות עדותו של ג'ינו, ולפני כשבוע הועברה החקירה ממשרדו לב-שטח.

המקור של העולם הזה רמז כי מעורבים בחקירה כמה חברי-כנסת, ואולי אף שר, מתנועות-החרות.

אילנה אלון

מישרדי מס-ההכנסה ומס-ערך-מוסף מנהלים זה שלושה שבועות חקירה על חשבוניות בסכומי-עתק, שנמצאו במישרדי הליכוד.

החשבוניות הללו ניתנו לליכוד על-ידי שתי חברות המספקות כוח-אדם ושרותים. אלא שלמעשה לא סופקו שרותים אלה.

הכסף - וגם הספרים של שתי החברות הללו - נעלמו.

לעולם הזה הגיעו שמועות כי סגני-נציב מס-ההכנסה, אברהם צרפתי, מעבד את החקירה. לשאלת העולם הזה ענה צרפתי תחילה כי אינו יודע על מה מדברים, כי אין לו כל תגובה, וכי אין לו כל רצון להתייחס לעניין בשלב זה.

אחרי זמן קצר התקשר צרפתי, ביוזמתו, עם מע-רכת העולם הזה ואמר כי כדי להבהיר את התמונה, הוא בדק בינתיים פרט נוסף, והוא מפנה את המערכת ליחידה-לחקירות-הונאה, לרפ"ק נורית פרנקל, העוסקת בחקירה של פרשת יוסף ג'ינו. לדבריו נערכת חקירה משולבת של המישטרה וזרועות-המס השונות, המצליבות את חקירותיהן.

הוא אישר כי לדעתו נעברו אמנם עבירות שונות, אם כי טרם הועברו לבית-המישפט. יש לי בעייה. אסור לי להוציא דברים החוצה, מוטלת עלי חובת

צה"ל

חיסמונות

השין-גימל

החיילים מילאו פקודה

בלתי-חוקית. מי נתן אותה?

מי יענש על כך?

שלושה שופטים צבאיים הגיעו השבוע דגל נשכת: הדגל של החוקיות הצבאית. ב-17 חורשי המאבק באינתיפאדה, בניצוחו של יצחק רבין, היה נדמה כי דגל זה נקרע לגזרים.

היה קשר ישיר בין מישפט חיילי-גיבעתי ובין מישפט כפרקאס לפני 41 שנים. היה גם קשר אישי: אחד משלושת השופטים ב-מישפט-גיבעתי, רס"ן אלון גילון, הוא בנו של התובע במישפט כפרקאס, קולין גילון.

ככפרקאס רצחו אנשי מישמר-הגבול ב-דם 41 נשים, ילדים, ילדות וגברים, שחזרו מיוס-עבודה בשדה. או טבע השופט בנימין הלוי את מטבע-הלשון "הדגל השחור". והו הדגל המתנופף מעל לפקודה שהיא בלתי-חוקית "בעליל". כלומר, פקודה שכל אדם סביר יודע שהיא בלתי-חוקית, גם אם אין לו שום מושג במישפטים ובחוק. ליבו אומר לו כך.

מושג זה שימש גם את שופטי מישפט גיבעתי. כאשר טענו החיילים כי פעלו על-פי פקודה, שציוותה עליהם לשבור עצמות של אזרחים לשם הרתעה, קבע השופט כי פקודה כזאת היא בלתי-חוקית בעליל, ועל כל חייל לדעת כי אסור למלא אותה.

קביעה זו חשובה מאין כמוה בתקופת-האינתיפאדה, על וזועותיה היומיומיות. שום חייל לא יוכל עוד לטעון כי עשה מעשה זהוועה "על פי פקודה". כאשר הפקודה היא פשע, כל הממלא אותה הוא פושע.

פקודה בלי מפקר. אולם כאשר יש פקודה בלתי-חוקית, מישו נתן אותה. השופטים יסיימו את תפקידם כאשר יגזרו את דינם של ארבעת אנשי-גיבעתי, שהורש-עו בהתעללות המחרידה. אולם לגבי צה"ל, הבעייה רק מתחילה.

מי נתן את הפקודה הבלתי-חוקית, שעליה הסתמכו ארבעת החיילים - סמ"ר אחד ושלושה טוראים?

מפקד-המחלקה? מפקד-הפלוגה? המג"ד? המח"ט? מפקד העוצבה באזור?

תמונה זו העירה יותר מאלף עדים מה מרחש כיום בישראל, בעידן האינתיפאדה. זה התאים לשבוע שבו החוק שופט במעצר ממושך אנשי-מחאה ישראליים שנכנסו ל-ייערה ערבית כדי למחות על הרס בתים, בעור ששופטים אחרים שחררו פורעים יהודיים אשר ירו בערכים והרגו אותם, זרקו בקבוקי-תבערה על ערבים והשתתפו בפרעות (ראה הנדון).

באותו היום נרצחה הנערה איבתאסא, בת 16, בירי בחורי-שיבה, שפרצו לכפר כדי ל-ערוד בו פוגרם.

צה"ל חוקר. וחוקר. וחוקר.

"זה מנשיקות של אוהדים!"

לפי כל הסימנים, אין לצה"ל שום חשק להציג את השאלה, ולא כל שכן להשיב עליה. מח"ט גיבעתי של אז, גבר חזר-בשובה, ממשיך לשרת בצה"ל, וכך כל שאר הקצינים. השבוע נמסר כי לא יועמד לדין גם המי-ח"ט, אשר נתן בפרשה אחרת את הפקודה הוועתית להוציא גברים חפים-מפשע מתחיהם בשני כפרים ערביים, ולשבור להם באופן שיטתי, בדם קר, את הידיים והרגליים.

זהו רק מיקרה אחד מני רבים. קל להבין את סיבת אי-הרצון לפגוע בדרגים הגבוהים. כי הפקודה "להכות" - במובן של שבירה מכוונת של עצמות - יצאה למעשה מפיו של יצחק רבין עצמו, כאשר איבד את העשתונות בראשית האינתי-פאדה. כל חייל שמע את הדברים של שר-הביטחון, ורבים הסיקו את המסקנה המת-בקשת. כך הבין אותם גם כל העולם, שהגיב בתדהמה.

במישפט כפרקאס הגיעו הדברים עד למפקד-הפלוגה, והוא הורשע יחד עם חייליו. נגזר עליו עונש-מאסר ארוך. כיום אין לצה"ל רצון להגיע למעלה, אף עד דרגה זו.

השין גימל אשם. פועלת כאן "תיס-מונת השין-גימל".

לדעת רבים, פרצה האינתיפאדה בעיקבות מעשה הגלשן הפלסטיני, שחרר למחנה ב-צפון, הרג ונהרג. אומץ-ליבו של המתאבד הלהיב את המוני הנוער הפלסטיני, וזקף את קומתו.

כתוצאה מכך הועמד לדין השין-גימל. מפקדים גבוהים יותר אמנם הורחו בשקט, אך לא הועמדו לדין צבאי. אם גם פרשה זו תסתיים כך, יהיה ערכה החינוכי מוגבל מאוד.

יחסים מרחביים

קזבלוקה

היה זה ניצחון מוחץ על

יאסר ערפאת. זה הרגיו.

לכן נעשה הכל כדי

להתערם מזה.

במשך כל ימי קיומה של ועידת-הפיסגה הערבית בקזבלוקה יצאו משרד-החוץ וכלי-התיקשורת בישראל מגורם כדי לגלות בה

(המשך בעמוד 8)

במדינה

(המשך מעמוד 7)

סדקים. זוהי מוסיקה הרקע הישראלית לכל ועידת-פסגה ערבית.

הפעם זה היה חשוב עוד יותר, כי "הכתבים לעניינים ערביים" ומדריכים במשרד-החוץ ידעו כי ועידה זו עלולה, חלילה, לשכנע את העולם ש"אף מוכן לשלום עם ישראל". לכן רווח בהרחבה על הקשיים, על חילוקי-הדעות, על דחיית ישיבות הפתיחה והסיום. וכאשר לא בא הפיצוץ המקווה, נתפסו הכל לבעייה האחת שלא נפתרה, והכריזו על כישר-לון זה בתרועת-שימחה. לא נמצאה פשרה בין סוריה ועיראק לגבי לבנון.

האיום הנוראי. צרכן-התיקשורת הישראלי יכול היה לקבל את הרושם כאילו נמצאת ישראל בעימות נורא עם סוריה לגבי לבנון. סוריה לא גורשה מלבנון, היא מתגברת את כוחותיה ומשנה את עמדותיה, יש איום על ישראל.

המצב האמיתי שונה לגמרי. בלבנון של היום נוצרו חזיתות מוזרות. כחזית אחת נמצאים ביחד אש"ף, ישראל וע"י-ראק. כחזית השנייה נמצאת ישראל ביחד עם סוריה.

זוהי המציאות בשטח: המאבק הנוכחי נטוש בין המאורנים, בהנהגת הגנרל מישאל עאון, ובין חזית מוסלמית-דרוזית, בהנהגת סוריה.

ישראל וערפאת ביחד. היכן נמצאת ישראל?

למעשה בשני הצדדים. באופן מסורתי תומכת ישראל במאורנים. מילחמת-הלבנון, שימלאו לה בשבוע הבא בדיק שבע שנים, היתה בין השאר מוזימה להקים בלבנון כולה דיקטטורה מאורנית, הכפופה לישראל.

אולם כיום נתמכים המאורנים על-ידי ע"י-ראק, המזרימה אליהם נשק ומשאבים אחרים כדי להתנכל לסוריה, וגם על-ידי אש"ף, המסוכסך עם סוריה. השילטון המאורני עוזר לאש"ף של יאסר ערפאת ותומך בניסיונו לשקם את כוחו בלבנון. בעניין זה זהים האיני-טרסים של ישראל וסוריה ורוקא. כמו כל רבר בלבנון, גם היערכות זו היא מטורפת.

אישור לשלום. אולם מבחינת ישראל, לא העניין הלבנוני היה חשוב בקובלנקה. אילו היתה ממשלת-ישראל מעוניינת בשלום, היא היתה מקדמת את תוצאות הפסיגה בתרועות-חצוצרה. כי בקובלנקה קרו הרבים הבאים:

● מצריים חזרה כרוב כבוד למרכז העולם הערבי, מבלי שנדרשה לבטל את חוזה-השלום עם ישראל. פירוש הדבר, בעקפיו: חותמת של העולם הערבי על הזכות של מדינה ערבית לכרות ברית-שלום עם ישראל. ● תוכנית-השלום של אש"ף אושרה על-ידי הפסיגה פה אחד (אף כי לוב הביעה את התנגדותה מוחזק לאולם, וסוריה הסכימה באירצון). תוכנית זו אומרת: הכרה בישראל, הפסקת הטורד (לפי ההגדרה הערבית), הכרה בהחלטות מועצת-הביטחון 242 ו-338. כלר-מר: הקמת מדינה פלסטינית בגדה וברצועה, לצד ישראל ותוך שלום עימה.

● למעשה הכירה הוועידה בזכותו של אש"ף לנהל משאומתן ישיר עם ישראל (במיסגרת ועידת-שלום בינלאומית), וגם בקיום בחירות בשטחים הכבושים כתנאים מסויימים.

ערפאת המנצח. היה זה ניצחון גדול של יאסר ערפאת. האיש, שעמד לפני שנה וחצי ישב בוועידת-הפסיגה בעמאן כרמות שולית, מושפלת ומבודדת, זכה באישור מוחזק של המדינות הערביות, מהאוקיינוס האטלנטי ועד גבול איראן.

עובדה מכרעת זו היא שגרמה לתעמולה הישראלית להתעלם, עד כמה שאפשר, מן הפסיגה ולהעמיד פנים, כי פסילת המשאומתן עם ערפאת היא כיום אכזר-הפינה של המדיניות הישראלית.

גנדי
הסיסמה הצליחה

תחזית יותר מרחיקות-לכת אינן פוסלות הקמת חזית משותפת בין שתי המיפלגות, שבעתיד-אולי אף יתייצבו ביחד לפני הכוח. הראשון שהעלה רעיון זה היה רובר "התחיה" ומראשי המתנחלים כחבל-עזה — אבי פרחן.

זהו רצונם של פעילים רבים בשטח, וכנר-אח גם של מנהיג "התחיה" ח"כ יובל נאמן. גם אישים אחרים ב"תחיה", כמו אליקים העצני ובני קצובר, די-תומכים בהתקרבות בין שתי התנועות.

בימין הקיצוני שוררת חרדה. לדעתו, שלמות הארץ נתונה בסכנה

ב"תחיה" שוררת מבוכה. חברים רבים זורמים ממנה לגנדי ולרפול

כנית המדינית החדשה. תחושה זו קיימת עוד מימי הפרת ההסכם מים הקואליציוניים עימן על-ידי הליכוד, והסיכומים ה"מינימליסטיים" בקווי-הסוד של הממשלה בין הליכוד למערך בנוגע להקמת ישובים חדשים בשטחים. בימין מתכוונים להחריף את המאבק נגד הליכוד ונגד שמיר, ויודעים שלא יוכלו לעשות זאת בשלושה ראשים מפוצלים.

● צומת בחוץ

תהליך שיתוף-הפעולה בין "התחיה" ל"מולדת" התחיל לפני חודש, בהתייעצויות קבועות של הסיעות בכנסת הנמשכות עד היום. גם תנועת "צומת" של רפול הוזמנה להשתתף. ב"צומת" סירבו לשתף פעולה עם "התחיה" ו"מולדת".

אנשי "צומת" טוענים ש"התחיה" ו"מולדת" עוסקות רק בעניין ארץ-ישראל השלמה, ואילו הם אינם רוצים להצטייר, כמוהו, כ"מיפלגה של נושא אחד" וכקיצוניים. גם האופי המיליטנטי של "מולדת" (ותומכי ה-

גאולה
כישלון בבחירות

ביום המישי יקיימו "התחיה" ו"מולדת" פעולה משותפת ראשונה ביניהן: צעדה ביום-ירושלים, האמורה לעבור בתוך הרובע המוסלמי, בעיקר במקומות בעיר העתיקה שיהודים כמעט ולא פוקדים אותם היום.

האירוע יסתיים בעצרת, שבה ינאמו חברי-הכנסת גאולה כהן ורחבעם זאבי, בנוכחות מאות אנשים משתי התנועות. לא ברור עדיין מה יקרה אם לא יינתן אישור ממשלתי לצעדה — אך נראה ש-

תחיה המולדת: אבל לא בצומת

לא ברור עדיין אם גאולה כהן, שארץ-פרישת אנשי "צומת" נותרה הדומיננטית ב"תחיה" ללא-עוררין, תסכים למהלך מרי-חיקלכת של איחוד בין שתי התנועות. היא כבר נכוחה על-ידי רפול, וצפוי שתיוהר בי-צונגין. ב"מולדת" גם לא נראים סימנים לווי-תור על סיסמת ה"טרנספר", שהביאה אותם מעמדת-אלמוניות לשני מושבים בכנסת. גאולה כהן, אליקים העצני ואחרים ב"תחיה" אינם מתלהבים מרעיון ה"טרנספר". אך נראה שבשורות "התחיה" יש הקצנה ימינה לכיוון תמיכה ברעיון ה"טרנספר", בעיקבות התמשכות האינתיפאדה. רבים מפעיליה בשטח אימצו את רעיון ה"טרנספר", ולוחצים על איחוד בין שתי התנועות. ב"תחיה", שנחלשה מאוד אחרי עזיבת פעילים רבים שעברו ל"צומת" ול"מולדת", ואחרי שספגה מכה בבחירות האחרונות — אין המנהיגות יכולה עוד להרשות לעצמה להת-עלם מהקולות הבאים מלמטה.

הפרופ' עוזר שילד מאוניברסיטת חיפה, איש "התחיה", ברך ומצא שיש זהות בין מצביעי שתי המיפלגות (מצביעים רבים מה-אינטליגנציה העירונית) מבחינה סוצי-אקונומית, בעוד שמצביעי "צומת" אינם באים מרקע דומה (התבססות על ניצי-ההתיישבות העובדת).

נוסף על כך, והחשוב מכל — יש תמימות-רעיים בשתי התנועות שארץ-ישראל השלמה נתונה בסכנה, והן מכתיחות קיץ לוהט של פעילות נמרצת נגד שמיר, רבין ותוכניתם המדינית.

טרנספר) ו"התחיה" — שבה רבים אנשי "גוש אמונים", ויש בה תמיכה רבה במאבקים בנוסח התנחלויות בלתי-חוקיות — מרתיע את אנשי "צומת".

הרמטכ"ל-לשעבר, רפאל איתן, ועימן-אנשי "חוג עין-זורר", יוצאי תנועת-העבודה ההיסטורית, הם אנשי-המימסד, ואינם מוכים לים את סיגנון-הפעולה האנטי-מימסדי של גאולה כהן, אליקים העצני, בני קצובר ודומיהם. זו היתה אחת הסיבות לפילוג בין "התחיה" ל"צומת".

נוסף על כך קיימות יריבויות ואיבות אי-שיות בין רפול לגאולה כהן (מימי-התחיה" המשותפים) ובין רפול לגנדי (מימי-הפלמ"ח והצבא).

"צומת" מעדיפה לבנות את עצמה בתור דעה הציבורית כמיפלגת-ימין רציונלית, וכך היא פועלת בסיגנון של הסברה במודעות ענק בעיתונות היומית, בהופעות ציבוריות של רפול, ופחות בהפגנות ובפעילות-מחאה.

● הטרנספר מצליח

עכשיו התווסף לשיתוף-הפעולה הפרי-למנטרי בין "התחיה" ל"מולדת" גם מרי-מר של שיתוף-פעולה בפעילות בשטח.

בכנסת מתקיים שיתוף-פעולה "מפתיע", כפי שהגדיר זאת אחד מחברי מזכירות. ה"תחיה", בין גאולה כהן לזאבי, היא מיידעת אותו כמעט בכל צעד שהיא עושה (הצעות אי-אמון, ומעורבות אותו להגיש גם הוא הצ-עות מקבילות.

שתי התנועות קיימת נחישות לקיימה ככל-מיקרה, כדי להפגין "נוכחות וריבונות בעיר המאוחדת".

● יריבות ושינאה

האירוע מסמך מיפנה בתולדות היחסים שבין מיפלגות הימין. בעבר תקפה "התחיה" הן את תנועת "צומת", בראשות ח"כ רפאל ("רפול") איתן, שממנה התפלגה בנובמבר 1987, הן את "מולדת", בראשות ח"כ רחבעם ("גנדי") זאבי, שהוקמה חודשים אחרים לפני הבחירות לכנסת. ב"תחיה" טענו כלפי שתי התנועות החדשות שהן "תנועות של איש אחד", ושהן מפלגות את מחנה נאמני ארץ-ישראל.

מוכן שבין מנהיגי שלוש המיפלגות ופי-עיליהן היתה יריבות, שגבלה לעיתים בעוינות, כפי שיכולה להיות רק בין פלגים הקרובים זה לזה אידיאולוגית, ולא היה שום שיתוף-פעולה ביניהן בדרך כלשהו.

● לחץ מלמטה

היום התחושה ב"תחיה" וב"מולדת" היא שהמציאות המדינית מחייבת לפ-עול ביחד. גם לחץ מלמטה, של הפעילים, מאיץ תהליך זה.

ההרגשה בשתי המיפלגות היא שהפילוג אינו מוצדק, למרות הברלי הניואנסים בין התנועות. במיפלגות הימין התחזקה תחושת הנבגי-דות כלפי הליכוד ושמיר, אחרי הצגת התר-

מילכוד שמיר:

הנסיכים תימרונו אותו למצב ביש בתנועתו, מחור רצון „לדלג על דור”

מילכוד הליכוד:

אם ידחה הליכוד את התוכנית, ירכיב פרס ממשלה עם הדתיים

שמיר: מילכוד כפול

שמיר עם דן מרידור ובני בגין השליש האמיתי: רבין

כל הפרשנויות מאז פרוץ המשבר בליכוד, שעניינו ההתנגדות הפנימית לתוכנית המדינית החדשה („שמיר-רבין”), אינן מזהות את שתי התופעות החשובות ביותר בתערכת הפוליטית הישראלית כיום: בכנסת ובממשלה.

● מילכוד שמיר

קיים דימויון מפתיע בין התרסקות הפורליטית של שימרון פרס, לפני שנתיים, בגלל עניין הוועידה הבינלאומית, לבין המי צב הנוכחי שבו נתון שמיר.

פרס, מוביל עליידי יועציו הצעירים והשפתניים (נעריההבלייור), רצה להביא לעם ישראל שלום — אבל התעקש לעשות זאת ללא שמיר (והליכוד). אחרי שאירגן לרעיון הוועידה הבינלאומית תמיכה אמריקאית, אי רופית, ירדנית וכו' — גילה שאין לו רוב בכנסת ובממשלה.

שמיר, פגוע מאופי פעולתו של פרס, שר החוץ שלו, שחתר תחתיו ולא יידע אותו במהלכו (וזה, אגב, היה לא פחות חמור בעיניו מתוכנה הממשי של יוזמת-פרס), עשה הכל כדי לטרפד את רעיון הוועידה הבינלאומית — ואף הצליח.

קשה להעריך מה היו סיכוייה של יוזמת פרס אילו היתה באה לעולם תוך התייעצות ושותפות בשלבי הכנתה עם שמיר.

האם היה שמיר נותן או אור ירוק לתוכנית כוזה? זאת אין לדעת. מה שברור הוא שחוסר שיתופו המופגן של שמיר הוזמין את טירפוד התוכנית מלכתחילה.

המאפיין השני של יוזמת-הוועידה הבינלאומית היה פעילות מדינית בכל המקרים הבינלאומיים לקידום התוכנית, כשהרוב מית (ובכנסת ובממשלה) אינו מובטח — וזה „מילכוד פרס”.

למצב שבו נמצא כיום שמיר יש קווידימדי מדיהמים „מילכוד פרס”.

שמיר לא שיתף באופן מופגן ר מוחלט שלושה מבכירי שריההליכוד (דודר לוי, אריאל שרון, יצחק מודעי) בהכנת התוכנית.

גם אצל שרון וגם אצל לוי — כמו אצל כל פוליטיקאי — מבעבעים רגשות פגיעה בכבוד ותחושת אי-שיתוף במהלכים המדיניים החשובים. תחושות כאלה מהוות קטליזטור מצויין לתסיסה. שמיר „בישל” את הד תוכנית החדשה ב„פורום הארכבה” יחד עם יצחק רבין, משה ארנס ופרס, ובאופן בלתי רישמי היתה לאנשים הקרובים אליו — כמו יוסי כנארהרון, השר הן מרידור וח”כ בני בגין — השפעה ניכרת על גיבוש התוכנית.

קבינט השישה לא כונס. השר דודר לוי, שסלל לשמיר את הדרך במרכזיהליכוד לשותפות עם המערך, נותר מחוץ לכל עמדת השפעה. כך גם שרון ומודעי. לא נערכו עימם כל התייעצויות.

התוכנית זכתה ברוב בממשלה ובכנסת, הוצגה בארצות-הברית ולפני גורמים בינלאומיים נוספים — אך לא הוצגה לפני פורום של הליכוד. פרס לפעם אחת, בפורום שרי הליכוד, ובצורה לא-רשמית — זמן קצר לפני הצגתה בממשלה, ואחרי שכבר „בושלה” סופית.

כעת נראה שהשתלשלות-העניינים נים בתוך הליכוד כבר הפסיקה להתדלש במיקצת את מעמדו של שמיר.

בעצם העובדה שמוטל ספק ביכולתו לגייס רוב לתוכניתו במרכז מיפ לגתו — כבר בכך יש משום סיחות במעמדו של שמיר.

עד לפני שבועות מעטים נראה שמיר כל יכול, גם בתוך מפלגתו, גם מול המערך וגם מול האמריקאים, לפחות למראית-עין.

אין מנוס מהמסקנה: שמיר, השועל הפוליטי המנוסה והמתוחכם, טעה טעות קריטית כשלא שיתף את שריו — המהווים פוטנציאל להתנגדות — ב„בישול התוכנית”, ונקלע למצב לא-נעים. הופיעו סימני-שאלה מעל למנהיגותו — בראשונה מזה שלוש שנים. מדוע, אם כן, פעל שמיר כפי שפיעל?

לשם כך צריך להכיר ולהבין את החבורה הסובבת את ראש הממשלה: ח”כ בני בגין, השר אהוד אולמרט, ובעיקר — שריהמשפ”טים דן מרידור — שהיה להם חלק פעיל בגיבוש המהלך המדיני האחרון.

זוהי בעצם יוזמת-שלום של מחנה-הנסיכים, שאחת ממטרותיה הבלתי-מוצהרות היא השארת המתחרים הפוליטיים בליכוד בשולי העשייה המדינית. זוהי אמירה מופגנת: „הנה אנו עושים — וכל השאר אינם בתמונה”.

זהו ניסיון להוכיח (במדינה, לאמר ריקאים וכו’) בלעדי מי הוכנה התוכנית.

מרידור וחבריו, השואפים „לדלג על דור”, מעוניינים להחליש את שרון, לוי ומודעי — יורשים פוטנציאליים לשמיר במאבקהירור שה — ולחזק את עצמם, תוך הקניית דימוי עצמי (מוצדק) של חבורה השותפה לעשייה מדינית ובעלת השפעה על ראשיההממשלה.

● מילכוד הליכוד

הפעם נראה ששמיר, שסמך על נסיכויותו כנכס למילכוד. קשה להניח שיוכל לפי תור את הסיכסוכים המחרושים ללא נסיגות פיוס והתקרבות לפחות לאחר משלושת נציגי האופוזיציה בליכוד, או שייאלץ להכניס שרי

גויים בתוכניתו לפי דרישת חברימפלגתו. למעשה נמצא שמיר במילכוד כפול ומכור פל. כלפי חוץ הוא עדיין מצטייר כראש-ממשלה כליכוד. אך למעשה בוערת הקרקע מתחת לרגליו. שמיר חשוף לסכנה יומיומית של חבירה קואליציונית בין המערך והמפלגות הרתיות — הממוררות עדיין מאוד על הפרת ההסכמים הקואליציוניים עימן מצד הליכוד.

כעת, כשהליכוד משתף פעולה עם המערך בענייני שניו שיטת-הבחירות — הזעם במיפ לגות הדתיות (שעצם קיומן מוטל בסימך-שא”לה, לדעתן, בשיטה האזוורית), מגיע לשיאים חדשים.

פרס מוכן בכל יום ללכת עם הדתיים, ורובם — פרט למעטים הנאמנים לארצות-הברית (פורת, הלוי, שאקן, ורדיגר) — ששים לליכוד כמנוחה.

כרגע המתאים יהיה פרס אף מוכן לסגת מהסיכום עם הליכוד לשינוי שיטת-הבחירות. הדתיים, שידור לו על הצלת חייהם (הפוליטיים), יצטרפו לקואליציה בראשותו.

מדוע זה לא קורה היום? הכלם היחיד היום לממשלת מערך-שמאליתיים הוא יצחק רבין.

שיתוף הפעולה שמיר-רבין העניק לרבין יתרונות רבים, שהמרכזי שבהם — העמדת רבין במרכז המפה הפוליטית, כאיש המקובל על שני המחנות המרכזיים, ושקיום הממשלה תלוי בו. מעמדו חזק יותר משל יו”ר-המפלגה, גר, שימרון פרס, שנותר למעשה בשולי העשייה המדינית-ביטחונית. הוא מתחיל להיות מוזכר מחדש כמזעמד היחיד שיוכל להוביל את מפלגת-העבודה לניצחון אלקטורלי.

ברית שמיר-רבין היא ברית ליניטרול פרס מצד אחד ולניטרול שרון, לוי ומודעי מצד שני.

אך בשביל הכרית הזאת שילם יצחק שמיר מחיר יקר:

● אובדן הברית עם המפלגות הדתיות, שהפכה את הליכוד למפלגת-השילטון המרכזית ב-12 השנים האחרונות. קשה לדעת

מתי ישלם הליכוד מחיר בגידתו בהבטחותיו לדתיים — אבל רבים מהם מחכים לו בפניה. ● זעם מצד מפלגות-הימין, והימין בליכוד, על חוסר-היכולת לדכא את האינתיפאדה, על „גמישותו” המדינית ועל בלימת תנור שמיר אינו יכול כיום להורות לרבין לניקוט אמצעים קיצוניים לשם חיסול האינתיפאדה.

אין הוא יכול לכפות גירושים המוניים על מנהיגי האינתיפאדה, כררית רבים במפלגתו, ואף במחנהו.

אין הוא יכול למנוע מרבין להסכים דה פקטו, בעת שיחותיו בארצות-הברית, להעביר את התוכנית המדינית החדשה לבריקת אש”ף, למרות זעמם של חבריו בליכוד.

אין הוא יכול לפטר את רבין ולמנות במקומו איש-ליכוד.

אילו היה שמיר מתנה היום את קיום הבחירות בשטחים בחיסול הצבאי של האינתיפאדה — היה זוכה ברוב מרשים במפלגתו. בליכוד כועסים יותר על התמשכות האינתיפאדה וחוסר-הביטחון מאשר על התוכנית המדינית החדשה.

זהו הרקע לזינוקו הפוליטי המחודש של אריאל שרון.

תלויה היום ברבין.

למצב זה תימרונו את שמיר נסיכויות, שהעדיפו את הציר שמיר-רבין על הענקת תפקידים בכירים בממשלת-ליכוד צרה לשרון וללוי.

זהו חלק מתוכניתם ל„דילוג דור”.

רבים כמצודחצב חוששים שהמשך השותפות עם המערך, תוך התרחקות ממדיניות הליכוד המסורתית ומשותפיו הפוליטיים — יביא ל„דילוג השילטון” לידי פרס וחבריו.

דינמיקה של תוכנית מדינית, שיספק שתחשוף בעתיד הלא-רחוק חילוקי-דעות מדיניים בין המערך לליכוד, רק יכולה להאיץ תהליך כזה.

גידעון סער

רק מעטים שמו לב לשלט.

שלא התאים לאירוע. אך

יתכן שאמר יותר מאשר

הנאומים עצמם.

אלי דסה ■

התלוצה גדולה התקרה ממרכז הכפר תורמוס-עייא, ליד כביש רמאללה-חברון. היו בה מאות מתושבי הכפר, וביניהם גם הרכה ישראלים, שהגיעו לתוך הכפר בטעות ושהר פנו עלידי צה"ל למקום המיפגש שמוחזק לכפר.

בראש התלוצה צעדו כמה נערים. הם החזיקו בידים שלט גדול. היה זה גליון פשוט של קרטון-בריסטול לבן, ועליו צוירו ביד, באנגלית, המילים: "שלום עכשיו — פתח".

רק כאשר הגיעה התלוצה אל מקום העצרת, מחוץ לכפר, שמו המארגנים הישראליים לב למילים שעל השלט. הם אמרו משהו למארגנים הערביים, והשלט קופל במהירות. כמוהו גם שלט שני, שאמר: "בעד תוכנית השלום של פתח, נגד תוכנית שמיר". "בזמן אמיתי". "למה אתם לא עושים משהו תראו מה קורה" קרא אחד מתושבי הכפר לעבר פעילי שלום עכשיו שעמדו לידו.

אנחנו נעשה, יהיה בסדר" ניסו אלה לענות לו. תשובה אחרת לא היתה בפיהם. כמו בכל האירועים, ההפגנות והמיפגשים של תנועת שלום עכשיו, היה גם האירוע הזה מתוכנן, מתואם, מאורגן ומסודר בהקפדה צבאית הדוקה.

עוד במקומות-האיסוף קיבלו המשתתפים דף הוראות, בלשון כמעט-צבאית, שבו נאמר: "בכל שלבי המיפגש עליך להישמע להוראות מובילה-שיירה. מיבצע מורכב ועדין זה מתבסס על תיאומים והחלטות, שחלקן יתקבצו לו בשטח עלידי מובילה-שיירה. שיתוף-הפעולה מצידך הוא הכרחי, וניסיון להתווכח או להעלות רעיונות בזמן אמיתי עלול להיות מסוכן.

"שלב החלוקה לצוותים (20*15 איש בצוות) לצורך המיפגשים עם המיפגחות הפלסטיניות, עליך להישאר צמוד לצוות ולהישמע להוראות ראש-הצוות! יש להקפיד על לוח-זמנים — אין מקום

השלט בראש התלוצה ליד תורמוס-עייא, שלום עכשיו — פתח.

הנערים מקפלים את השלט, אין לשאח נשקין.

הקיצים, ויצאו להוכיח את קיומו של ציבור המאמין בדרישה, בזכותם של הפלסטינים, ושיכול להיות אחרת. חיילי צה"ל, גם אם היו בסביבה, לא נראו בשטח. הם שמרו על פרופיל נמוך. רק בררך בחזרה, בעיר רמאללה, נראו סיורים רבים של מישמר-הגבול וצה"ל. הם שמרו על השיירה עד שיצאה את תחומי העיר, לעבר הקו הירוק.

דעות

כהניזם ללא כהנא

מחקר מאת: לאן הלכו

בוחרי כהנא? מי הם?

לאיזה מעמד הם שייכים?

גידעון סערי-סרצ'נסקי ■

בימים אלה סיים הר"ר יואב פלד, מהחוג למדע המדינה באוניברסיטת תל-אביב, מחקר מקיף תחת הכותרת "כהניזם ללא כהנא". השאלה המרכזית שבחן המחקר: באיזו מידה מושפעות העמדות כלפי מאיר כהנא ותופעת כהניזם בעיירות-פיתוח מחיכוך

הפעם השכילו המארגנים לקבל מראש את אישורו של צה"ל למיפגשים אלה, והסכימו להגבלות שהוטלו עליהם. בין השאר: שהיפגשים ייערכו מחוץ לתחומי הכפרים, בשדה הפתוח, ולא בבתים עצמם או בתוך הכפרים.

כך, אחרי שהתקבלו כל האישורים מן הגורמים הביטחוניים ואחרי שהמיפגשים תורמו עם הפלסטינים עצמם, יכלו אנשי התנועה לצאת לדרך.

המיפגש עצמו, בכפר תורמוס-עייא היה חם ולבבי. כשהגיעה השיירה למקום — שלד שה אוטובוסים מלאים וכמה עשרות מכוניות פרטיות — יצאו לקראתה תושבי הכפר — גברים, נשים וילדים. הכל חיכו אלה לאלה, הכל לחצו ידיים, הכל הניפו כרזות של שלום עכשיו.

"ח"כ לובה אליאב נאם לפני הבאים בעיר בית, וכך עשה גם אחד מתושבי הכפר. במהלך השעתיים שבהן שהו הישראלים שם הירבו הפלסטינים לספר על תלאות מצבם הכלכלי, הגופני והלאומי. הם ידעו שהם מפנים את תלונותיהם לאוזניים שומעות, אך לאנשים שירים קצרה מלתת סיוע ממשי לשיפור המצב.

להיות אחרת. עשרות מיפגחות עזבו בשבת את חופיהם ואת מקומות-הביטחון

ישראלים ופלסטינים בעצרת שלום-עכשיו, שום עימות עם חיילי צה"ל.

הבית ההרוס בעקבת ג'אבר
בני דולים

ענת סריטסי העולם הזה

אבחנה הרבה ביותר בין "ערביי השטחים" ל"ערביי ישראל" היו רווקא תומכי התחייה "וצומת".

לפלד שני הסברים לתופעה זו:

● מצביעי התחייה "וצומת" בעיירות הפיתוח מהווים את הקבוצה המשכילה והע" שירה ביותר.

● יש, לפי פלד, אבחנה בין "לאומיות יהודית" ל"לאומיות ישראלית". מצביעי "הדת" תחייה, "צומת" והמערך שוללים התייחסות המפלגה בין אורחים. אלה הם בעלי "הלי" אומיות הישראלית, אליבא דפלד. את תפיסת מצביעי הליכוד והמפלגות הדתיות מגדיר פלד כתפיסת "לאומיות יהודית". זוהי תפיסה "שיבתית" של לאומיות. ערבי הוא ערבי בכל מקום, ללא הבדל. אבחנה מעניינת שהיא גם חומר למחשבה.

תעסוקתי בשוק העבודה עם המיגור הערבי. המחקר של פלד (בנו של הח"לשעבר מתי פלד) ברק אוכלוסיה של יותר מ-800 איש משמנה עיירות פיתוח (במקביל נערך סקר כלל-ארצי, לצורכי ביקורת והשוואה). השערתו המרכזית של פלד היתה שכל שהמצב התעסוקתי של האדם היה גרוע יותר — הוא יטה לתמוך בעמדות קיצוניות יותר (כהנא, טרנספר וכיוצא בזה) כלפי הערבים. מעמד נמוך. האנשים שהשתתפו במחקר נבדקו על-פי שני מדדים:

● מדר סוציאקונומי (בעלות על רכוש, תנאי דיור ושכר).

● מדר אי-ביטחון תעסוקתי (אבטלה בפועל, אבטלה בבעבר, חשש מאבטלה). מסקנות המחקר אוששו, מעל לכל ספק, את הנחתו המרכזית של פלד.

תומכי כהנא נמנו עם הקבוצה שרורגה במקום הנמוך ביותר בשני הסולמות (כלומר: מצב כלכלי-חברתי רע + חוסר-ביטחון תעסוקתי).

תומכי ה"טרנספר" — אך לא תומכי כהנא — נמצאו באמצע בשני המדרים.

● מתנגדי כהנא והטרנספר הם בעלי המעמד הכלכלי-חברתי הטוב ביותר, ובעלי החשש הנמוך ביותר מאבטלה.

לפי פלד יש, אם כן, קשר הדוק בין העמדות הפוליטיות למוטיבציות לסילוק הערבים משוק העבודה, או לפחות הניסיון להגבילם למיגורים מישניים של שוק העבודה.

האינתיפאדה מקום אחר

זמן אחר

שני בתים נהרסו במחנה

הפליטים עקבת ג'אבר.

מקום שכוחאלי.

ענת סריטסי

ביקור במחנה הפליטים עקבת ג'אבר של יד יריחו הוא כמו מסע במינהרת הזמן. זהו ביקור במקום אחר, בזמן אחר.

בעוד כל איזורי הגדה המערבית ורצועת עזה הם שותפים פעילים ומלאים באינתיפאדה, נראה כאילו איזור יריחו מנותק משהו מן האירועים היומיים.

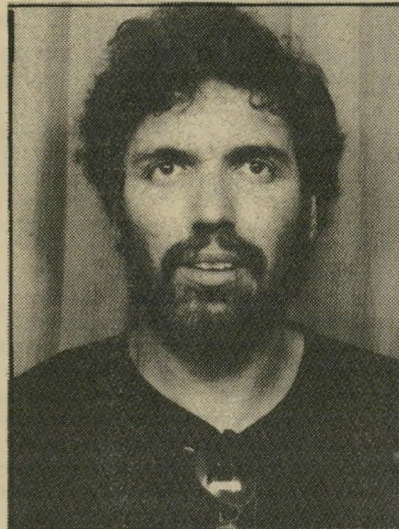
המחנה, שהצבע השולט בו הוא הצהוב-חום המידברי, שוכן דרומית ליריחו על הכביש המוביל לירושלים.

בניגוד למקומות אחרים, שהכניסה אליהם ברכב הנושא לוחית זיהוי צהובה היא כמעט בכחית התאבדות, קיבלו תושבי המחנה את העיתונות בשימחה, כמו בימים של טרור האינתיפאדה.

כחור צעיר הוביל אל הבתים ההרוסים, שם התגוררו בנייהמישפחה ושכנים, ועסקו בחום של יותר מ-45 מעלות בצל — בהקמת אוהל שתרים הצלב האדום. ניסיונות העיתונאים להסוות את זהותם הישראלית על-ידי כך ששוחחו באנגלית, התגלו כמיותרים.

תושבי מחנה הפליטים זה כלל לא היו עוינים. הם הראו רצון את הריסות הבית, עונש על הריגת שוטר תושבי המקום. הם סיפרו את סיפור המישפחה, הציגו את עשרת הילדים שנותרו בלא קורת-גג. הכל באדיבות, באווירה של קבלה טוטאלית של הגורל שני פל בחלקם.

למרות זאת, גם הגדרות וקירות הבתים ברחובות הראשיים של מחנה הפליטים — רחובות שהם סימטות לא סלולות, מכוסות בחול מידברי צהוב ולוהט, קירות הבנויים בזן מעורב באבנים — היו מכוסים בסימטות שונות מזכות האינתיפאדה וברצון הפלס

חוקר פלד
נודי אינו כהנא

לאן הלב? איסוף הנתונים נערך בחודש אפריל 1988. באותה תקופה עדיין לא ידעו שכהנא ותנועתו יפסלו על-ידי ועדת החירות המרכזית.

מתוך המידעם (800+) של פלד, 8.5% מתושבי עיירות הפיתוח תמכו בתנועת "כך", שהיתה אז, לפי תוצאות מחקר, המיפלגה השלישית בכוחה בעיירות הפיתוח.

אחרי הבחירות לכנסת, בנובמבר 1988, ניסה פלד לבדוק למי הצביעו אלה שהצטרפו באפריל כי יצביעו בעד כהנא. הוא הצליח להגיע כמעט ל-50% מתומכי "כך" במידגמו. הנתונים שגילה מפתיעים במיקצת: איש מהם לא הצביע בעד "מולדת" (טרנספר) של רחבעם זאבי או ל"תחייה". כ-53% מהם הצביעו בעד הליכוד, 27% בעד המפלגות הדתיות, 4% בעד "צומת", 4% בעד המערך. 8% לא הצביעו כלל, 4% לא הסכימו לענות. יהודים או ישראלים? בדיקה מעניינת

נוספת ערך פלד לגבי הבדלי-עמדות בין מצביעי המפלגות השונות באבחנה בין האזרחים הערביים בישראל לבין תושבי השטחים. כצפוי, האוכלוסיה שעבורה לא היה כלל הברל בין "ערביי השטחים" ל"ערביי ישראל" היתה מצביעי כהנא. אחריהם — המפלגות הדתיות. במקום השלישי — הליכוד. רביעי — המערך. ואילו האנשים שעשו את ה-

המטלטלים של דיורי הבית שנהרס
בני חיקוה

אוד התבסס על תקנה שבוטלה חצי שנה קודם לכן על-ידי השופט אפריים זפט, בבית המישפט המחוזי בתל-אביב.

אסור להתחרות. הנהלת הקואופרטיב אוד עוררה יציאה מוקדמת לגימלאות, מפני שאוד נקלע לקשיים כספיים ולא חירש את צייר הכרוב שלו.

עשרות נהגים, שעיפו מהעבודה, ניצלו את ההזדמנות ופרשו לגימלאות, כשהם בסוף שנות ה-40 לחייהם. עם פרישתם קיבלו מאוד את ערך פידיו המניה שלהם, סכום של כמה עשרות אלפי שקלים.

כדי שתאושר פרישתם המוקדמת לגימלאות, נדרשו הנהגים לחתום על התחייבות שלא יעסקו בעבודה מתחרה במשך שלוש השנים שאחרי הפרישה.

אוד פירסם רשימה ארוכה של עיסוקים, שדרעו מהווים תחרות לקואופרטיב הגדול: הובלת-נוסעים, הוראת-נהיגה, הוראת-דרך, הובלת-תיירים, סוכנות-לתיירות, מיסעדות, הובלת משאות וחבילות, תיקון-מכוניות, מכירת חלקי-חילוף, מכירת דלק ומיבתנים של רכב.

מישרר בילוש. יהודה מירון וצבי ערר פרשו לגימלאות מוקדמות אחרי יותר מ-25 שנות-עבודה. אחרי הפרישה התחילו לעבוד בחברת-אוטובוסים פרטית.

הם היו הסנוניות הראשונות שנתקלו בניסיון של אוד לאכוף על הפורשים לעמוד בהתחייבותם שלא לעבוד כאחד העיסוקים שנחשבו כתחרות לקואופרטיב.

התברר שהרשימה הארוכה של העיסוקים המתחרים השאירה לגימלאים הצעירים רק את האפשרות לשבת בבית בחיבוק-ידיים. השניים נלכדו על-ידי אוד בבית-המישפט המחוזי בתל-אביב להפסיק את עבודתם כחב-רת-האוטובוסים הפרטית.

אוד שר מישרר-חקירות, שעקב אחרי ה- (המשך בעמוד 14)

טינים לזהות לאומית ולמדינה עצמאית. במקום לא נראה אף לא רכב צבאי אחר, ועם זאת גם לא התנופפו דגלי-פלסטין מעל הגגות. התושבים, כך נראה, המשיכו בשיגרת יומם בחום לוהט, ובמה שנראה למבקר מן החוץ כאדישות והשלמה.

תחבורה חכם על קטנים

"אוד" בלש אחרי החברים

שיצאו לגימלאות. ותבע

אותם לדין.

גלית בר

יפתח ורכב לא האמין למראד-עיניו, כשקרא את המכתב של עורר-הדין אורי ברימר, המייצג את קואופרטיב אוד.

המכתב, מיולי 1988, הודיע לו שעליו לשלם לקואופרטיב אוד 6300 שקלים, ולהפיס סק מיד לעבוד במקום-עבודתו החדש.

אוכלוסיה כלל-ארצית	עירות פיתוח	שוללי הטרנספר וכהנא
55%	32%	תומכי טרנספר אך לא כהנא בשום אופן
26%	37%	אחדה אישית לכחנא / נכונות להצביע ל"כך" בעדיפות שנייה / מצביעי "כך"
18%	31%	

• טרנספר - העברה "רק" של ערביי השטחים.

דפנה ברק ויא"נה את אברהם אפל

(עסקן הליכוד ואביו של החשוד בפרשת השחיתות)

"אני המלאכה את דויד לוי!"

● זה מסביר את הדחף שלו ל"הרוויח כסף. אבל מדוע בליכוד היה חשוב לו להוכיח שהוא יכול להציג לוי? למי? לך?

לא, דויד הוא הבן-שלא-אמא. זה משהו כל מה שהוא אומר, עושה — זה קרש! הוא מסוגלת לטלפן אליו, למרות שיש לו עוזרות ואשה והכל, ולשאלו: "דויד, אכלת?" הוא הבן-שלא-אמא.

● בתור הבן-שלא-אמא, הוא לא יכול היה לדאוג שאבא ואמא יגורו במיקום קצת יותר נוח עבורם (אפל מתגורר בין צהלה לבין נווה-השרת)? יש לי דירה שאני מאוד אוהב ומאוד מתגן עגע אליה בתוך תל-אביב, ברחוב פינסקר. לפני כמה שנים היה לי ניתוח לב-פתוח. לא רציתי לעבור בשום פנים ואופן לדירה אחרת. יום אחד נסעתי לחו"ל. כשחזרתי, גיליתי שדויד ודליה העבירו את חפצי האישיים לדירה באזור נווה-השרת. טענו שזה לטובתי, כי בפינסקר אין מעלית. במקום הזה (ב"נווה-השרת), בלי רכב...

החזרתי את רישיון-הנהיגה. לא היתה ברירה. פעם כמעט קיבלתי התקף באמצע הנהיגה. כמעט הגרתי בן-דאוס. זה באמת מקום נוראי לגור בו, בלי רכב ורישיון. אני רוצה בחורה את הדירה שלי בתל-אביב, אבל הבת שלי נשארה לגור שם, ואני לא חושב שזה בריא שבחורה בת 40 תגור עם ההורים. קודם לכן היא גרה איתנו. עכשיו התרגלתי לחיות עם אשתי לבד. עכשיו אולי נגיע לאיזה פיתרון.

את יודעת, דויד תמיד אומר שיש כל מיני אנשים ש"כל מה שהם, כל מה שיש להם, הם חייבים לך, אבא. אבל כיום הם מתביישים, לא נעים להם." עד כדי כך, שהם עוזרים לצד השני של הרחוב, כשהם רואים אותי. שלא יחשבו שאני לא יודע.

● איך אתה מסביר את התופעה הזאת?

יד ימין.

כן, הוא ימיני.

● איך הוא התמודד עם זה?

זה השפיע עליו קשה. בגלל זה — ולא עזרה כל הפרוטקציה שהפעלתי! — לא קיבלו אותו לצבא. כמה ניסיתי שיקבלו! הוא המשיך ללמוד בבית-הספר, הפסיק באמצע. הוא למד לימודים אקסטרניים כלליים. היתה לו בעייה. בגלל היד, הוא לא רצה לצאת מהבית, כמעט לא יצא מפתח הבית.

● במשך כמה זמן?

תקופה מסויימת. כן, ארוכה — בערך שנה. אחריכן הוא התחיל לעבוד בפארק הירקון, כרכו הגינון בפארק.

● מרפס — לגינות?

כן, אני סידרתי לו. זה קרה בהתערבות שלי בעירייה. יושב-ראש מועצת-המנהלים של הפארק הוא ידידי, יגאל גריפל.

● הבנתי.

בגיל 22 הוא התחיל לעבוד שם. בגיל 23 — התחתן. מיד נולד לו הילד הראשון. בגיל 24 התמנה כבר כסמנכ"ל.

יום אחד קיבלתי טלפון בהול מגריפל: "הבן שלך השתגע! הוא הגיש לי מיכתב-התפטרות" אמרתי לו שלא יקבל שום התייחסות, שיחכה.

נסעתי לשם ואמרתי: "דויד, איך יכולת לעשות דבר כזה בלי להתייעץ עם אבא?" אני לעולם לא אשכח את התשובה שלו: "אבא, בשבוע שעבר הייתי בן 24. כיום אני סמנכ"ל. כבר הציעו לי להיות מנכ"ל. אני מלא מרץ ותוכניות. אני רוצה לנסות! פקיד — תמיד אוכל לחזור להיות..."

אחרי שיחה קצרה, הסכמתי איתו. כך הוא יצא לשוק הפרטי. הרעיון שלו נולד מכך שבאותו הזמן בריוק נולד לו תינוק — דויד החליט שכדאי לרכוש את כל הצרכים לתינוק תחת גג אחד. זאת היתה גם הסיסמה: "ממוצע ועד ארון".

● גם כשיצא לעצמאות כלכלית, המשיך לשתף אותך בצעדיו?

דויד היה משתף אותי בהתייעצויות. תמיד הייתי חרד, כי הוא הבן שלי וכבר היה לו בן ראשון, אשתו היתה בהריון שני...

● איך היו התנאים הכלכליים בבית שבו גדל דויד?

בעצם, העול העיקרי של הפרנסה היה על יואלט, אשתי.

תחילה היא היתה הקניינית הראשית של כלבו-שלום. אחריכך פתחה חנות משלה. כלומר: אני קניתי את החנות, אבל היא ניהלה. התפרנסנו בכבוד, אבל בבית היתה אווירה צנועה.

מה שרודף את דויד זה שאני, כל חיי, עד עצם היום הזה, אוסף גרוש לגרוש. אצלי זאת טראומה שנשארה מהשואה: הורי והורי-הורי אספו, במשך שנים, גרוש לגרוש, כדי שיהיה כסף לגרונות. בסוף, אחרי כל אותן שנים, באו הנאצים ולקחו הכל.

מפני שגם האמא שלו וגם אני עבדנו. לא היתה ברירה... אחריכך הלך דויד ללמוד בבית-הספר אורט. במגמה מיקצועית — רפוס. שם קרה לו האסון.

מכונה חתכה לו את כף-היד. זה קרה בדיוק ביום שיחרור-ירושלים, במלחמת ששת-הימים. הצליחו לחבר לו את היד בחורה, אבל הוא לא יכול היה להשתמש בה. זה קרה בכף-

● איך גדל דויד בבית כמו שלך? 56 שנים אני בתנועה. אני בית-דרי מגיל 14. זה היה בית לאומי. דויד קיבל בבית חינוך בית-דרי. כשהגיע לגיל 9, שלחנו אותו ואת אחותו, דליה, למישפחה זרה. זה היה כתש-לום.

שם הוא התחנך עד גיל 12. ● מדוע?

אברהם אפל בביתו (ליד בגין ושמויר) יכול להיות שמחר אנד לוקמים: לכו הבית-ה

טלפאטיה

ב יום השלישי, כשבאתי לכנסת כדי לדבר עם מר"י דור ומצא וכולם, ירדתי עם חבר, תת-אלוף חיים נווה, לתל-אביב. בדרך, בסביבות השעה 6, הר"י נשתי פתאום איזה כאב חזק בלב. פתאום זה פילח אותי. היתה לי מין הרגשה לא טובה. רק הנועזי הביתה, טלפנתי מ"ייד לדודיק. ידעתי — פשוט ידעתי — שקרה לו משהו נורא. ומה אמרו לי? שעצרו את דויד. דיק! וזה קרה ממש בשעה שהר"י נשתי כאב בלב!

הסיפור של איאמן:

התיעצות עם שר המישפטים!

חשבו שלא כראי להכניס את המישטרה לאמביציה. הם הציעו שנחכה כמה ימים, נעקוב אחר ההתפתחויות ואז נשכ טוב. **אני לא בטוחה שאני מבינה. איך שריהמישפטים יכול לסייע לך אחרי שהעניין מצוי במישול מיש-מרת?**

הוא יכול לבקש מהרועץ המישפטי לברוק...

זה במילא יגיע לרועץ המיש-מרת, אחריו שהמישטרה תסיים את חקירתה.

כן, ככה הסבירו לי, אבל כשהו יגיע, רן יפקח שלא יקפחו אותי!

אחרי ששמעתי את הסיפור (הבאתי אותו כאן בנוסח מצונזר) התמוהה הזה פעמיים, יום אחר יום, שוחחתי, גם אני, עם מצא ועם מרדור. גם הם, כשאר חבריהם, העדיפו להאיר את עיני "שלא לצוטוט", ואחריכן התנ-סחו במישנה-ההירוח:

יחושע מצא: "הוא (אברום) פנה אליי. איך עוזרים לרודיק? ותדגישי: בשעות האלה רודיק עוד לא היה עצור! (רודיק אפל נעצר פחות או יותר בעת השיחה, אך יש להניח שאיש מהנוגעים בדבר טרם ידע על כך).

הוא אמר לי מראש: אחריך אני פונה לרן מרדור!

"אני אמרתי לו — ופה הוא סיפר נכון — כל מה שאתה צריך ממני..."

אבל תקשיבי טוב, הוספתי: אבל אצלי בוועדה הכל פתוח, יש עיתונות, או תשקול..."

כשאכא פגוע פונה כדי שיעזור לבן שלו, או אפשר להתעלם ממנו? הוא שפך את מרילבו, איך יורדים לחייו של בנן. אז אמרתי לו: "אני מוכן לכנס את הוועדה, אבל תשקולי, אמרתי לו שאחד החברים — גם נקטתי בשם: רובי (ריבלין) — יעלה את זה במליאה. אז המליאה יכולה להעביר זאת לוועדה שלי. הכל — בצורה תקינה. לא התכוונתי ליוזם את הדיון בוועדה בעצמי. בכלל, אל תשכחי שהכנסת לא חייבת להעביר את הדיון לוועדה... אז מה? אז בסך-הכל נהגתי בסכרפנים-יפות."

רן מרדור: "ברור לאברהם אפל ולכל אחד אחר שלא התערבתי, ושל ארעק, בהליך מישפטי. זה ידוע לכל אחד! שאני אתערב? לא היה ולא נברא!"

בר 12 שנים נמצא הליכוד ב"שילטון. בכל זאת נוטים רבים בציבור להתבלבל ולחשוב על המערך כעל מיפלטת-המימסד.

הסיבות לכך נעוצות הן בעצלות וב"סיאוב שדבקו במערך, שאינם מתאימים למיפלטת-אופוזיציה לוחמת, הן בחוסר התרבות השילטונית של כמה מנציגי הליכוד. אצלם, ערכים נאים כמו "ידידות", "עזרה לזולת" קודמים לכל, גם אם זה נוגד את הנהלים התקינים.

הנה סיפור: "זוכרת שראית אותי ביום השלישי בכנ"ס? שאל אותי אברום אפל החביב, אז עליתי וישבתי שם שעה וחצי עם רן מרדור..."

ישבת עם שריהמישפטים, בשעה שהמשרה של בנן נחקרת במישטרה?

כן, תחילה ישבתי עם יחושע מצא, שהוא יושב-ראש ועדת-הפנים של הכנסת, ואחר כך ישבתי עם רובי ריבלין (חבר-כנסת הדי-סייך למתנה לו, שאליו משייך דודי אפל) ורן מרדור.

מצא אמר לי: "אברהם, אם אתה רוצה, נזמן את מפכ"ל המישטרה לוועדה (וע' רת-הפנים של הכנסת) ומייד! אני משאיר את זה לשיקולך. תחליט ותודיע לי" או תלכתי להתיעץ עם ריבלין ומרדור..."

אני חייבת להבין: הלבית להתיעץ עם שריהמישפטים?

כן, עם מרדור...

ומה הוא ייעץ לך? מרדור אמר שלפי שעה הוא מתנגד להצעה של מצא. גם ריבלין התנגד. שניהם

מה הם אומרים:

כ' ולם-כולם היו בניו. רוב הטכסט השגור בפיו של אברהם אפל הוא בנוסח:

"בנים רוממתי וגידלתי..." "אבל הבנים, כאלה החיים, העדיפו לחשוב היטב בטרם יתייחסו "לציטוט" לתופעה ששמה "אפל".

נכון, גם העיתות רגיש. אבל מזמן לא נתקלתי בניסוחים כלי-כך מנוסחים. מילת-המפתח היתה — והירות. מצא אחד מדובר בעקיפין במרשה הנחקרת במישטרה — למה להסתבך שלא לצורך? מצד שני מתהלכות אגדות על כוחו של אפל-האב בגיוס קולות בנופים השונים של המיפלגה, ובעידן הבחירות הדמוקרטיות של הליכוד, שבו יכולים להיקבע גורלות על חודו של קול — בשביל מה להסתבך ללא צורך?

רובי מילוא: "אברהם אפל הוא איש חביב, נוח לבריות, הנהנה לעסוק בפוליטיקה. אם הוא ידע שלי? ידיד! הבה נאמר שאני בהחלט מחבב אותו!" **בני בגין:** "את זוכרת מה שאמרתי בטלוויזיה לפני שנה? לא! רגע, תני לי להיזכר: שאני חולם שאני תקוע בחול, והוא — אפל — בא עם איזה פיתקה, שבה כתוב שאני חייב להתמודד על מקום בכנסת. התעוררתי עם יועץ קרר, כשאפל רודף אחרי... זהו, הצטרפתי ללכת. את זה סיפרתי קבל עם-ידיעה, וגם כיום אני מוכן לחזור על כך. אם הוא ידיד שלי? אהנו לא בדיוק בני אותו הדור..." **ביבי נתניהו:** "אברום אפל, כמו דודיק וכל המישפחה, הם ידידים אישיים שלי. אני מאוד מעריך את ידידותו ואת רצונו לסייע בבניית דור-המשך לתנועה הלאומית."

דויד מנג: "ב-1981 דירבן אותי אברהם אפל לרוץ לכנסת. הוא בהחלט עזר, ודירבן. אם הוא ידיד שלי? אהנו בידידות, בקשרים שוטפים. הוא לא פנה אלי לעזרה עכשיו, אבל אילו — חסידחלילה — היה נזקק, בוודאי שהייתי מנסה לעזור לו. אם אני מקבל ממנו עזות? אהנו נגשים פה ושם בכנסת. אז אהנו מדברים, ידידים."

משה קצב: "יש לי יחס חם, כבוד ותערכה כלפי ותיקי-התנועה, ובכלל זה אברהם אפל. אהנו בקשרי-ידידות. כמה אני חב לו! בדרכי הפוליטית סייעו לי מיספר גדול מאוד של תומכים מבין חברי מרכז-החרות, במיוחד הוותיקים, ואחד הבולטים בהם הוא אברהם אפל."

אברהם, דויד, ויולט ורליה אפל. מכונה חתכה לו את כף היד.

הווילה והמכונית של דויד אפל. דודיק קיבל את החלק שלו.

מי מאלה שנוהג לספר "איך בניתי אותם", הציע לך בעת עזרה?

אני פניתי ליהושע מצא ורן מרדור (ראה מיס'נרת) מפני שהם בתפקידים שהם יכולים לעזור, אבל טילפנו רוני (מילוא) וביבי (נתניהו). רן (מרדור) פגש אותי היום (יום שישי) באיזה פורום. טילפן צ'יק' (שלמה להט), וגם מנחם אריאב, שיושב כיום באיזה בית-חולים, וחיים קורפ, ושרה דורון. כולם גם הציעו להגיש שאילתא לשרהמישטרה.

כירלם?

או רובם. כל טלפון עשה לי כזאת דקירה בלב. כולם אמרו לי: "אל תיקח ללב..." איך אפשר שלא לקחת? או שהם שואלים אותי: "אתה צריך משהו?" או יש כאלה מעטים שבאמת מתכוונים לכך.

מי, למשל?

עוזי לנדראו. הוא כוכב גדול! רק מה? הוא צנוע. הוא בחור בלתי-רגיל, נסיד אמיתי.

נתחיל אחרי-אחר: את מי בנית?

כן, את מי לא? למשל, אני תומך בארנס — לא, אני לא מחנך-ארנס! — אבל התנועה זה אני! אני המצאתי את דויד לוי. אני נסעתי לבית-שאן והורדתי אותו מהפיגומים... אני פשוט לא בעדו כראש-התנועה, מפני שהעם לא יבחר בו כבראש-משלה.

יכול להיות שמחר — רק שאלוהים יתן לי כוח ובריאות — אגיד לוקנים: "לכו הביתה!" יכול להיות שמחר אחליט שבני בגין צריך להיות במקומם, או אולי ביבי נתניהו, או מישהו אחר.

אני לא בטוחה שאני מבינה עד הסוף: מה פירוש, "אני אחלוט"? למשל, בני בגין: אני דאגתי "שרחלה"

דויד אפל. הוא בן של אמא.

הם בטח חושבים שאני יושב עכשיו איתך ומספר לך איך בניתי את ההוא ואיך קידמתי את ההוא...

(המשך מעמוד 13)

קרמרמן ורן מרדור ומישה ארנס יתקשרו איתו כשהיה בחו"ל. שמעת על החלום? שלילה הוא חלם שהוא על שפת-הים...

● **כן, כן!** (ראה מיסטר) בני הוא גבר-גבר: אני הוא זה שחשב על פיתרון הפאקסימיליה — שיגיש את טופס המועמדות בפאקס. אני אמרתי לו מראש שיהיו לו 1200-1250 קולות. הוא קיבל, גרמה לי, 1254. מה דעתך?

● **אז מדוע לא החלטת שיהיה שר, או לפחות סגן-שר?**

מה זאת אומרת? בבתי לבני ואמרת: "קח תפקיד". הוא אמר: "אני רוצה ללמוד תחילה שנה את הכנסת".

● **ואילו היה אומר לך: "אפל, אני רוצה"?**

נו, בטח שהייתי מסדר לו, כמו שסידרתי לביבי.

● **גם שם התערבת?**

וראי שהתערבתי, מה זה פה, הפקר? מה זה, שלחתי מישלחות (ליצחק) שמר, ריכתימה מה זה, הפקר?

את ביבי בנתי במשך חמש שנים, סטפ ביי סטפ (צער אחר צער, באנגלית). אחר-כך הוא עשה איזה כנס המוני בן-אורנים, בניגוד לרצוני. נורא כעסתי. אמרתי לו: "חמש שנים בנתי אותך, ועכשיו אתה הורס הכל!" ידעתי שהוא יירד, ובאמת, לפני הכנס ההוא, היו לו מה 1900 קולות, ואחרי הערב — 1450. זה מה שהערב עלה לו.

● **את מי עוד בנית?**

את קצב. את משה קצב בנתי על פי בקשה של מנחם בגין.

בגין אמר לי: "שים עין על הבחור הצעיר הזה. הוא גם מוכשר וגם מערומי-מוח!". ואת דוד מגן: 1981 פנה אלי הרבי מקריית-אט, שאעזור לדוד מגן. הוא אמר לי: "אברום, אתה יכול לעזור?" הוא (מגן) כבר היה מיואש, חשב שמאחר מדי. אמרתי לו: "מחר תתייצב במלון מרינה בבתי-ים".

אמרתי לו: "לא מאוחר". והוא עבר או ראשון בשכיעה השנייה, רואה?

● **יש מישהו שסירבת לבנות אותו?**

פזם פנה אלי אריק (שרון)...

חיבוק דוב

לפני כמה שבועות בלבד ערכו לאברהם אפל, המכונה "אברום", מסיבת-הפתחה בגן-אורנים, לרגל יום הולדתו ה-70.

לא עושים דבר כזה! מחה השבוע אפל בחיק מישפחתו, הנהנית עדיין מהאירוע הסטוני בעזרת קלטות-וידאו ואלבומים. "הרי אדם שעבר ניתוח לב כמוני... אפשר לקבל מזה התקף-לב... מישה (ארנס) בא מנמלה-התעופה! ישר מנמלה-התעופה!"

אז מישה הגיע במיוחד — כך מעידים האלבומים — ורוני מילוא נראה צוהל במלוא-פה, ובני בגין נראה בסודר כחול, ומיכאל דקל נראה סוף-סוף מחייך, ואף את מוסקה ציפורי ויגאל כהן-אורגד (פעם-פעם היה-היה שר-אוצר כזה) שלמו מהנפתלין.

לפני כמה ימים נערך דודיק אפל, הבן של אברום, בחשד שהיה שותף למעשי-מירמה גדולים בעת פינוי מעבדות באר-יעקוב (העולם הזה 9.5.89).

כעת משוחרר אפל מעבודת עירובת בת חצי מיליון שקלים. מהו הקשר בין שני המאורעות? לכאורה אין קשר, אבל אילו היה הסדר הכרונולוגי של שני האירועים האלה הפוך (מעצרו של אפל-הבן לפני פסטיבל-ההצדעה לאב), היה מעניין להמר מי היה מגיע במיוחד מנמלה-התעופה, מי היה צוהל אל מול הזרקורים ותיקוני-המצלמות, מי היה מתחבק ומי היה מתנשק.

אבל בסדר-האירועים הנוכחי, מתרוצץ אברום אפל ומנסה לעזור לבנו יחידו בכל דרך שהוא, מתרוצץ בין כל מי שהתנסו והתחבקו עימו בשימחתו לפני כמה שבועות, ומנסה בגאווה מובנת באלבומים. מבט עמוק יותר באלבומים הסטוניים גרם לי לתחושה בלתי-נוחה: לפתע לא היה לי ברור מי מחבק את מי — האורחים הכבודים את האפלים, או האפלים אותם. מתאוס זה נראה לי כחיבוק-דוב.

● **למיטב הבנתי, הוא דווקא די "בנרי".**

בזמנו, לא עכשיו. אמרתי לו: "אריק, העם לא יבחר בך". מדי פעם, הוא פונה אלי.

● **איך בריוק אתה בונה אנשים?**

אני מדבר באופן אישי עם מאות חברי מרכז — אחר-אחר. אחר-כך אני מכנס את כל המאות ומביא את המועמד. כך עשיתי לבני, לרוני, לביבי, לריכילין, לשאול עמור...

● **אבל שאול הוא איש המחנה של שרון, שאתה סירבת לבנות אותו?**

זהו, לא מעניין אותי. עשיתי לו כנסים. בכלל, הוא היה אז איש של דוד לוי.

● **מדוע פונים דווקא אליך?**

באמת לא נעים, אבל בואי תיכנסי איתי פעם למצודה (מצודת-חזאב בתל-אביב). אני נכנס — כל אחד אומר: "הגיע בעלי-הבית!" אני לא בעלי-הבית, אבל ככה כולם אומרים.

אני יודע לשבת במיוון ולשיר איתם: "דוד מלך-ישראל".

כל אחד מהם יודע שאני מעולם לא איכזר בתי אותם. רוב האנשים הרציניים מבינים שאם אני תומך במישהו — אז זה לא קשור בכל מיני שיקולים אחרים.

למשל, יש לי חברים כמו (יגאל) גריפל וקרמר. הם היו רוצים לרוץ לכנסת. הם חברים שלי, אבל רי, הם הגיעו לאן שהגיע להם!

● **מה החלטת?**

נו, לא לעשות? אצלי — זה לא קרש-קפיצה, אלא דרך-חיים. התנועה — זה אני!

במדינה

(המשך מעמוד 11)

חברים שפרשו במוקדם. כל אחד מהחברים, שנתפס עובר באחת העבודות המתחרות שב"רשימה, גם אם היה זה רק תיקון פגזרים, קיבל מיד את המכתב המפורסם.

מירון: "כשיצאנו מאנד, לא חשבנו שתהיה לנו בעיה עם עבודה אחרת. מבחינתנו, לא לקחנו בכלל סיכון, כי לפנינו לא הגיע איש לעימות. אנחנו היינו הראשונים שקיבלנו את המכתב, ובהמשך אנד תבע אותנו".

● **רינה להיסל?** בינואר 1988 ניתן פסק-הדין. אנד הפסיד.

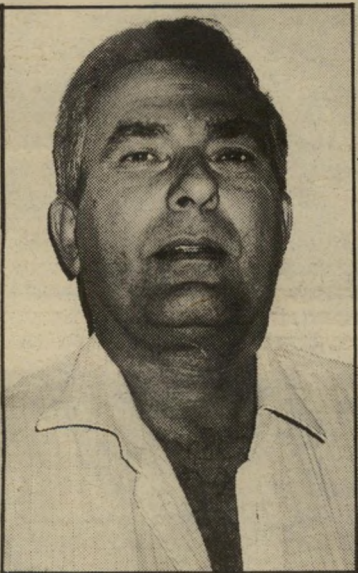
השופט זפט קבע שהנתבעים רכשו מיומנות בנהיגת אוטובוסים, ואנד אוסר עליהם לעסוק במיקצועם. ויותר מכך, אנד אף מרחיב את ההגבלה לעיסוקים אחרים, שאינם קשורים לנהיגת-אוטובוסים.

אין ספק שהגבלת עיסוקו של עובר בכל תחומי ארץ-ישראל לתקופה של שלוש שנים, בתחום כה רחב, היא בלתי-נסבלת, ומטעמים של תקנת הציבור רינה להיפסל.

השופט זפט הוסיף שהסברים שאנד נתן להגבלה הרחבה הם קלושים ובלתי-משכנעים.

אנד לא קיבל את פסק-הדין והגיש עירעור לבית-המישפט העליון.

אין סיכוי. למרות שהשופט זפט פסל את התקנה, ולתדהמת הפורשים, ממשיך אנד לשלוח מיכתבים הדרושים מהם להפסיק מיד את עבודתם, ולשלם לאגד 6300 שקלים.

גילמאי רובר

הגובלה בלתי-נוסבלת.

אנד לא תבע את החברים בהוצאה לפועל, כמקובל, אלא מימש את השטר שעליו חתמו הגימלאים אצל קרן הגימלאות, המנוהלת על-ידי יוסיטוב נורדיה, שהוא גם חבר ההנהלה.

יפתח ורבר ושישה חברים נוספים הגישו נגד אנד תביעה באמצעות עורך-הדין ארנון שוטלנר. בתביעה דרשו את החזר כספם, בטענה שאם התקנה נפסלה על-ידי השופט, לא יתכן שישלמו קנס על אי-ביצוע תקנה שבוטלה.

השופט רינה שוהם הביעה את תדהמתה מההתעלמות המופגנת של אנד מביטול התקנה על-ידי בית-המישפט המחוזי. היא הבדירה באופן חריג-משמעי שלאנד אינו סיכוי לזכות במישפט, ושהקואופרטיב יחוייב לשלם את הכסף והוצאות-המישפט.

עורך-הדין של אנד המליץ להחזיר את הכסף לתובעים עוד לפני המישפט, כדי לחסוך לאנד הוצאות נוספות, שהן מכספי הציבור.

שבוע אחרי הדין הציע אנד פשרה, שעל פיה ישלם אנד מחצית מהסכום. התובעים סירבו.

העולם הזה 2700

גירסת אפל

מה עומד מאחורי מעצרו של הקבלן דודיק אפל? זוהי פרשה פוליטית? פוליטית-פוליטית!

מכיוון שחלק מעיסוקת השיחור-בערבות של אפל מותנה בכך שלא ישוחח על הפרשה עם כל גורם שהוא, תובא כאן גרסתו בנוף ראשון של האב, אברום:

לפני שמונה-תשע שנים בנה הבחור תשע יחידות-דיור, והוא מסר את הדירות לדיירים אחרי שביקש אותן. מרובר במעברות, שאפילו המיטרה פחדה להיכנס אליהן, בגלל הפשיעה, הסמים. אני לא ישתני כלילות, כשהוא הסתובב עם החשישניקים האלה! הוא עשה את כל זה למען משרד-השיכון.

אף אחד לא התלונן. באה מבקרת-המדינה ואומרת — אחרי כל-כך הרבה שנים: — "חסר חצי מיליון דולר! זה בטח נגשאר אצל הקבלנים".

באו וסיפרו לנו, איך המיטרה לחצה על הדיירים להעיד נגד דודיק. הם לא רצו. הם אוהבים אותו. אז חקרו אותו. עצרו אותו.

● **למיטב זיכרונך, אין זה המעצר הראשון שלו.**

עצרו אותו לפניך בקשר לסיפור אחר — טענו כאילו הוא שיחר איזה גצל, אחד במסדה-הכנסה, מה, אילו היו לדודיק בעיות במסדה-הכנסה, הוא היה צריך איזה גצל!

● **מיהו גצל?**

איזה קשש שהיה שם פקיד ויצא לפנסיה. הגצל הזה, גצל גולדנברג, קיבל הנחה כשהיה בחופש במלון גולדנברג. רשום שהנחה נעשתה על פי בקשת דודי אפל. אולי יש לגצל בן שהוא חבר במרכז-הדור, או בדרדור, מאיפה אני יודע?

זאת הבעיה: שהבחור הזה, דודיק, לא יכול לסרב לאף אחד, לאף יד מושטת!

אבל אילו באמת היו לו בעיות במסדה-הכנסה, מה, אין לדודיק קשרים במדינה הזאת? כאילו אין לו אבא שיכול לדבר עם מישהו ולסדר הכל!

זה מה שכואב לי גם הפעם. הנכדים שלי — לדודיק יש חמישה — אומרים לי: "סבא, לכולם אתה עוזר. רק לאבא לא!" לכן עליתי לכנסת לדבר עם מרדור ומצא. זה כל-כך כואב לי. פשוט לא

● **ואיך הגעת לגורמים במערך?**

כי דודיק התחרה בדיוק באחרונה עם שני גורמים מהמערך על פרויקטים מאוד-מאוד חשובים. לכן חשבתי. ברקנו ואמרו לנו שההוראה לחקירת המיטרה באה מאוד מלמעלה. אז תחשבי מי בטח ותעריב מלמעלה.

● **מי?**

מאה אחוזים — (חיים) בר-לב!

● **ככה, במשטות?**

כמאה אחוזים: עיני. "מחנה לוי" — זה נגד התנועה

מוסר ההומניזם

עצמה מכונת-הירייה המודרנית כפעם הראשונה, ובכך בישרה את זוויות מלחמת-העולם הראשונה. קצין צעיר שנכח בקרב הזה היה וינסטון צ'רצ'יל.

לאחר מכן לחם קצ'נר בדרום-אפריקה. הוא המציא את אחד המושגים הגוראים של מאה השנים האחרונות: "מחנה ריכוז". במלחמתו בכורים כלל את האוכלוסיה כמחנות אלה, שנודעו אז לרדואן בעולם כולו. משם לקחו הנאצים את המושג.

אחרי שכיהן במשך כמה שנים כמושל מצריים (הסוכן הבריטי), כתוארו הרישמי) כיהן כשר-המלחמה הבריטי בראשית מלחמת-העולם הראשונה, אף שהמשיך לשרת גם בצבא. מתוונתו נשמרה לצמיתות בברכות-היגיון המפורסמת: "ארצ'ן וקוקה לך".

ביוני 1916 הפליג לרוסיה. האוניה פגעה במוקש וטבעה. 31 שנה אחרי גורדון ומהרי, נעלם גם הוא.

זהו סרט אימפריאליסטי, המתאר את הדברים לגמרי מצד הכובש הבריטי. אין זה מיקרה שכך הם מוצגים גם לצופה הישראלי בארצו האסיאתית, בלב המרחב השמי, בשנת 1989, השנה ה-21 של הכיבוש.

נמל תעופה

נמל-התעופה הראשי של כל ארץ הוא מעין ראי של המדינה. מי שטס, למשל, ממלחמת-העולם של ציריך לנמל-התעופה של קאהיר יבחין בכך מיד.

כך גם נמל-התעופה הלאומי שלנו, על שמו של דויד בך גוריון. השבוע היו שם שתי תקריות.

תקרית א': צעירה יהודיה מבריטניה, אחות מוסמכת, הגיעה כדי להתחיל בעבודתה בבית-החולים הרתי שגורדון, בירושלים. על העבודה סיכמה מראש עם הנהלת בית-החולים, והיו בידה ניירות.

בנמל-התעופה בך-גוריון נעצרה הצעירה, מכיוון שלא היו בידה רשיון-עבודה וכסף. לשווא המתין לה קרוביה בנמל, ומנהלי בית-החולים בירושלים. הצעירה הועלתה למטוס הראשון וגורשה חזרה לבריטניה.

כאשר נשאל הפקיד המוסמך מדוע נהג כך, היתה בפיו התנצלות: "איך יכולתי לדעת שהיא יהודייה?"

(גא לתרגם לגרמנית: "איך יכולתי לדעת שהיא ארית?" או באנגלית: "איך יכולתי לדעת שהיא אנגליסאנסית?")

תקרית ב': רופא שווייצר צעיר, שעמדה לטוס הביתה אחרי ביקור בארץ, סיבה להרשות לאנשי-הביטחון בנמל-התעופה לפשפש בחפציה. בהתכתשות נשכה יד שוטרת. איך זה קרה? הרי בכל נמל-התעופה עורכים כיום חיפוש אצל הנוסעים, לטובתם שלהם עצמם!

הבנת לליבה של הרופא, כי ראית פעמים רבות איך עורכים בלוד חיפושם בכליהם ובמיוזותיהם של זרים (ושל ערבים, כמובן).

הכל מתנהל בפומבי. אין זכר לפרטיות. שופכים את הכל על השולחן, בפרהסיא. ההתנהגות היא לא-אחת גסה, השאלות מעליבות. כמה זרים כבר אמרו לי, אחרי ניסיון זה, שלא יחזרו לעולם לישראל. (גם בחו"ל נערכים החיפושים בפומביות משפילה, שאין לה הסבר כל כאן ולא שם. אך שם הפנייה היא אדיבה, מגוממת, מכובדת.)

אינני יודע מה קרה באותה תקרית. אולי ראתה הרופא השווייצרית איך עורכים חיפוש אצל אחרים. אולי פנו אליה בשאלות אינטימיות גסות (אשה אנגליה, בת המעמר העליון, סיפרה לי שזה קרה לה). דרוש הרבה כדי להוציא שווייצרית מצויה משלוותה, ולהביא אותה לנשוק את ידה של שוטרת. הייתי אומר שזהו כמעט משימה בלתי-אפשרית.

אני עצמי לא סבלתי מעולם בנתב"ג. כל אנשי-הביטחון התייחסו אלי תמיד באדיבות מירבית. אני גם מבין שדרושה עירנות מתמדת.

אבל אני משוכנע כי המוח היהודי יכול להמציא שיטה טובה יותר לעריכת חיפושם אצל זרים, וגם אצל ערבים. בנימוס, באדיבות, כפרטיות. חבל על ידי השוטרות.

שחורות ובלונדיות

מוטי, הספר שלי, הוא פילוסוף. הוא גזו את שערותי, ותוך כדי כך גילגלנו שיחה. על נשים, כמובן, ועל שערות, כמובן.

אין בעולם אשה המרוצה מהשערות שלה. יש לה שערות חלקות — רוצה במתולדות. יש לה מתולדות — רוצה בחלקות. היא בלונדית — מקנאה בשחורות. היא שחורה — מקנאה בבלונדיות.

"מזה אנחנו חיים," קבע מוטי בשביעות-רצון. "משנים לא" — שם את הידוע שהטבע נתן לה.

ואו העלה הירידה פילוסופי: "אולי כל הקידמה האנושית מבוססת על זה? אף אחד לא מרוצה ממה שיש לו, כל אחד רוצה לשנות, או מכל השינויים האלה יש קידמה".

מעל לפוליטיקאים, המכניסים חיילים תמימים וטובים למצב ההופך אותם לקלגסים.

פרשה שכזאת

"פרשה שקרתה במאה שעברה", כך הגדירה הטלוויזיה הישראלית את תוכן הסרט חרטום, שהוקרן בלי-שכת. באותה הצורה אפשר היה להגדיר את מרד בר-כוכבא כפרשה שאירעה במאה השנייה.

אפשר לראות בכך כוונה, כיוון לרוחו של דור ישראלי שהחליט לחיות מחוץ להיסטוריה ולהתעלם מכל דבר שקרה לפני יותר מחורשיים. אבל אפשר לראות בכך גם התעלמות תהדכרתית מכוונת מן ההיסטוריה של המרחב שבו אנחנו חיים, ובעיקר מן ההיסטוריה של העמים הערביים.

"הפרשה שקרתה במאה שעברה" היתה אחת המילחמות החשובות, מלחמת-השיחור של העם הסוראני. שני גיבורי הסרט היו הגנרל צ'ארלס גורדון והאיש שהטלוויזיה קראה לו "ראש שבטים סוראניים". הכוונה היתה לאחת הדמויות הגדולות בעת החדשה, המהדי.

גורדון היה כפי שתואר בסרט, תיאור מדויק מאוד של האיש ושל המאורעות. הריגתו על מדרגות ארמונו היתה אחת מנקודת-השיא הדרמטיות של התקופה.

אך כל מה שנאמר על המהדי היה קאריקטורה נלעגת. מוחמד אחמד, בן העיר דנגולה, היה מנהיג לאומי-דתי גדול, מסוגו של רודאללה חומייני בימינו. הוא קרא לעצמו "מהדי", שפירושו המוביל, המודרך, תואר למנהיג הדתי והחילוני שהמוסלמים השיעים מצפים לכואו ברבות הימים. הוא הוביל את מלחמת-השיחור לניצחון על הבריטים והמצרים, ששלטו ביחד בסודאן. שישה חודשים אחרי שכבש את חרטום, מת. במקומו בא הח'ליפה, עבדאללה על-תעשי (הנראה גם הוא בסרט), שמשל בסודאן במשך 13 שנים ורצפות, עד שהובס בידי קצ'נר באחד הקרבות החשובים בהיסטוריה, בספטמבר 1898.

הוראצ'ו הרבט קצ'נר, המופיע בסרט רק באופן שולי, היה האיש השלישי בדראמה. היה לו קשר רב להיסטוריה של ארצנו. כאיש חילה-הגורס הבריטי ערך מדידות נרחבות בארץ-ישראל (העזת-מאנית) ובקפריסין. היה זה הוא שקבע, למעשה, את הגבול בין ארץ-ישראל ומצרים, ששימש לא מכבר סליע-מחלוקת בסיכון על טאבה.

הוא ניהל את המלחמה נגד יורשי המהדי בסודאן, והכיס אותם באוס-דורמאן (ליד חרטום), בקרב שבו הוכיחה את

קצ'נר במודעת-היגיון הקלאסית (1914)

עמוס קינן כתב מאמר חמוץ על פסקדינו של השופט יצחק כנאי בבאר-שבע, שקבע כי אין רינו של יהודי, המשליך בקבוקת-בערה על מכונית ערבית, רינו של ערבי, המשליך בקבוקת-בערה על מכונית יהודית. קינן כתב שזהו "מוסר הוטנטוטי", ופרקליטת-המדינה דורית כייניש מאיימת לתבוע אותו לדין פלילי על "זילות בית-המייסד".

גם אני מוחה על מאמרו של קינן. מה פתאום "מוסר הוטנ-טוטי"?

קינן

מדוע הוא משמיץ את ההר-טנטוטוטיים?

ההוטנטוטוטיים הם שבט אפריקאי נחמד מאוד, בארץ הקריויה עתה נאמביה. פעם הייתה זאת מושבה גרמנית בשם "אפריקה הדרום-מערבית", והגרמנים של הקיסר התנהגו שם כמו הבלגים בקונגו, הצרפתים באלג'יריה והבריטים בכל מי קום. כאשר ההוטנטוטוטיים התמרדו, ריכזו אותם הגרמנים ה"טובים" של הימים ההם בשיטות של רצח-עם. מין אושוויץ-לפני-אושוויץ.

הגרמנים ניהלו תעמולת-זיועה נגד ההוטנטוטוטיים, כדי להצדיק את שיטות-ההשמדה שלהם עצמם. יתכן שכך נולד המושג המשמיץ "מוסר הוטנטוטוטיים" — להצדקת הריכוז של הכובש. והרי לא לזאת התכוון קינן.

אני סבור שקינן יכול היה לכתוב, מבלי להסתכן ב"זילות בית-המייסד", שהשופט בבאר-שבע נהג על פי "המוסר הר"ר-אפריקאי". איש לא היה נעלב, כי הדרום-אפריקאים הם לבנים נאורים, בעלי-ברית נאמנים של ישראל וציונים טובים. ואכן, הפרלמנט הדרום-אפריקאי רחה השבוע ברוב עצום הצעה לסדר-היום של הלן סומון, לוחמת לבנה למען זכויות השחורים, שמתחה ביקורת על פסקדינו של שופט דרום-אפריקאי. זה הטיל קנס של 3000 ראנד על מתנהל לבן (שם זה נקרא "חואו") שהיכה למות פועל שחור.

שרה-מישפטס (הדרום-אפריקאי) אמר על דברי חברת-הכנסת גסט (הדרום-אפריקאית) שברכיה על השופט (הדרום-אפריקאי) הם "השפלת מערכת-המייסד". ובאמת, אם כל אחד יגיד מה שהוא חושב על מה שקורה במערכת-המייסד, לאן נגיע?

נער בן 19

זה שבועיים מהדהד בראשי פסוק שאמר סמל אמריקאי בסידרה קולות מלחמה על ויאטנאם. הסמל הוותיק אמר לסגן הצעיר, שבא זה עתה מהבית: "אתה לא תאמין מה מסוגל נער אמריקאי בן 19 לעשות!"

הוא התכוון לפישיע-מלחמה.

הסרט לא היה צידה אמנותית מרעושה, כמו אפוקליפסה ענשיו או פלאטון. הוא גם לא התכוון לכך. הוא בא לספר ולהסביר בפשטות איך הופך צעיר אמריקאי נורמלי, בריא

בנפשו, נחמד, הבן של השכן, לפושע-מלחמה.

הוא שבהר בסידרה זו להקרנה בטלוויזיה הישראלית, בוודאי התכוון למשהו. אבל אל נגלישין.

הסרט אינו בא לשפוט. אין הוא מרשיע את הסגן, ואין הוא מוכה אותו. הוא פשוט מספר מה קרה, ומניח לצופה להסיק את המסקנה. והמסקנה היא: כאשר לוקחים צעירים רגילים, ומטילים עליהם להילחם במלחמת-שיחור לאומית, למען מייסד-המדינה, איך מגוש מהידרדרותם. במקום או כמי אחר יהיו רבים מהם להיות-טרף, לקלגסים ברוטליים, לרוצח חים.

מובן שזה אינו מוכרח לקרות. הרבה תלוי בטבע האדם. סרן פלוני יגיב כך, סגן אלמוני יגיב אחרת. אבל מצבו של הכובש שוחק את הבלמים, ואדם נורמלי במדים עלול לבצע מעשים מחרידים, בעוד שבבית אינו מסוגל לפגוע בזנב.

לפני הרבה שנים עקבתי אחרי מייספטס של רוצחי כפר-קאסם. הטבח בכפר-קאסם היה מעשה נאצי, פשוט כמשמעו. העמידו נשים, ילדים וילדות מול קיר, ו"קצרו" אותם במיק'עלים. הרוצחים ידעו היטב שכביאדם אלה לא עברו שום עבירה. הם חזרו מן השרות הביתה, אחרי שנכנס לתוקפו עוצר שהם כלל לא ידעו על קיומו.

האיש שפיקד על הוועדה במקום היה סגן של מייסמר-הגבול בשם בריאל דהאן. הוא היה בחור נחמד. באמת. כל מי שנכח באולם המייספט התרשם כך. צעיר סימפאטי, שקשה היה שלא לחבבו. הייתי ממש מוכרח להכיר לעצמי שזהו האיש שעשה מעשה מופלג.

כפי שאמר הסמל בסרט: "אתה לא תאמין מה מסוגל נער אמריקאי בן 19 לעשות!" אמריקאי. ישראלי. צרפתי. בריטי. כאשר שולחים אותו להילחם בהתקוממות עממית.

השופט אמר בשעתו שעל פקודת-הרצח בכפר-קאסם התנוף פך רגל שחור. רגל שחור מתנופף מעל לכל פקודה שהיא בלתי-יחוקית בעליל. אבל הרגל השחור הגדול ביותר מתנופף

הבובה הרטובה של יצחק ירון ★ דויד מגן עוד מחכה ★ וראש־עירייה על תקן טכנאי

אנשים

שאלות מאזינים במיסגרת התר
כנית כל צבעי הרשת. סמוך

ולכן, כאשר התעורר בשבת בכו
קר, יכול היה גילי לראות שוב

ובני־מישפחתו היו מופתעים מ
אור ביום השישי לפני שבוע כא

השיב שראש־המשלה הבטיח
לו, ושהוא עדיין ממתין להגשמת
ההבטחה.

הילד־הזמר גילי נתנאל

הדמויות שבלטו במשאי
ומתן להחזרת טאבה למצריים
היו **אלי ספרשדר**, מבעלי מלון
סווסטה, ולירון נלסון, בנו של

אל דת, העולם הזה

אליהו טל מראשוני הפירסומאים בארץ, שהמציא לדבריו את הסיסמה של מילחמת העצמאות, "כל הארץ חזית, כל העם צבא!" פגש בתערוכת־ציורים את רחל קרמרמן, בתו של מפקד־אצ"ל יעקב מרידור, והראה לה עבודות שעשה לפני עשרות שנים מתוך קטלוג חדש של עבודות פירסומת. טל עוסק עכשיו בביקורת על התעמולה הישראלית בעולם.

לתחילת התוכנית היתה תקלה בתאורת־האולפן. מהנדס, שהגיע למקום, לא הצליח לתקן את התקלה. ניצן, שהוא בעל תואר של מהנדס־תעשייה וניהול, ומומחה לבעיות־חשמל, הצליח, והשדרן **אבי בן־יחזקאל** סיפר למאזינים: "לפני רקות אחדות עלה ראש־העירייה על סולם ותיקן לנו תקלה באולפן, שהמומחה שלנו לא יכול לה".

את החיקוי וישינסקי לא חיקתה אותו כשהוא במיטבו, והוא עלול היה להיעלב. אבל הוא אמר, כמנחם את עצמו: "מחקים רק אנשים חשובים ומעניינים, או גם אותי".

■ ראש עיריית ראשון־לציון, **מאיר ניצן**, התארח בשבוע ש־עבר באולפן רשת א', וענה על

שר ראו לפתע, על מסך הטל־וויזיה, את **אוסנת וישינסקי** בחיקוי של גילי. הם נהנו. גילי אמר שהיא עשתה את זה טוב מאוד. הוא קם ובו במקום עשה חיקוי של **טוביה צפיר** המחקה את **אבי טולדנו**. ההורים הק' ליטו את התוכנית, כרגיל, עבור הילדים הגדולים, שלא היו בבית,

שר־התעשייה, היה אחד מאורחי־הכבוד בטכס הנחת אבן־הפינה לפרויקט־מגן־רים של היום מוטי זיסר (משמאל). במהלך השיחה ביניהם ביקש זיסר עזרה מהשר. שרון הוציא פיסת־נייר, ורשם את העניין.

רפי נלסון, הבעלים של הכפר הצמוד למלון. כעת, חודשים מעטים אחרי חתימת ההסכם, החליטו שניהם לעזוב את הארץ. פפור שדו מתגורר בלונדון עם חברתו־לחיים, **שימעונה שוורץ**, ואילו לירון נלסון ואשתו **ג'ודי** החליטו לנסות את מזלם באר־צות־הברית, לשם הם עוברים בימים הקרובים.

■ תושבי גיבעתיים, שעברו ליד בניין העירייה באחד מימי השבוע, הופתעו לראות את **אלי סמוכה**, חבר מועצת־העירייה, כשהוא מחזיק בבובה ברמות ראש־העירייה, **יצחק ירון**. את הבובה הוא הלביש כגדים, ובתוספת גם הצמיד לה שני סנפירים, ומדי פעם שפך עליה מים. כידור האחרת החזיק במי קרפון. הוא הכריז באוזני העוברים והשבים שהוא חונק את הקאנטרי קלאב, שראש־העיר ירון הבטיח לתושבי העיר מזה כמה שנים.

■ במסיבת הבר־מצווה של בנו של עורך־הדין הירושלמי **ניסים אבולוף** נכחו רבים מצ'מרת הליכוד בכירה. להעשיין חבר־הכנסת **דויד מגן** לתעשיין **ברוך קירשטיין**, הוא נשאל על־ידי התעשיין מתי הוא אמור לקבל את המינוי שלו כשר. מגן

רחל אבינו, העולם הזה

■ תקרית לא־נעימה היתה בשבוע שעבר **לסמי טהרני**, צלם־עיתונות, יחצן וספר־נשים. הוא אירגן את מסיבת־הפתחה של מועדון יפואי, והזמין הרבה עיתונאים, אמנים, דוגמניות — הקהל הרגיל בפתחות. בכוכר האירוע צילצל הטלפון אצל ר־בים מן המוזמנים. בחורה, שהי ציגה את עצמה בשם "שולי", שעובדת עם סמי, הודיעה שהאירוע מבוטל. למולו שמע סמי מה שקורה. הוא נאלץ, תוך שעות אחדות, להתקשר עם כולם ולהודיע שהאירוע אכן מתקיים. אין הוא יודע בכיטחה מי ניסה לקלקל לו, אבל חושד בשניים, שבגלל צרות־עין, לדבריו, רצו להיק לו ולמועדון. השניים האלה הגיעו למסיבה, רצו להיכנס, אבל הוא זרק אותם משם.

■ **איתמר מרזל**, לשעבר קפטן נבחרת־ישראל בכדורסל, חגג בשבוע שעבר את יום־היד לרתו ה־40, וחבריו הטובים החליטו שלא לתת למאורע לעבור בשקט. הם אירגנו לכבודו מסיבת הפתחה, ונשארה להם רק בעיה אחת — איך מביאים אותו לשם. באותו ערב היה מרזל, המנהל כיום את הספורטק של ראשון־לציון, עייף במיוחד. אחת

(משמאל) העוסק כעת בכתיבת ספר על דן בן־אמוץ, טוען שקל להפנט אותו. ב"כסית" הוא נתקל בבימאי הקנדי הנרי ג'ייקובס, שהפיק בשנה אחת 135 פרקים של סידרה דמויית, "שושלת" לנוער. ג'ייקובס סיפר שהוא מרבה להפנט. בו במקום ניסה להפנט את דנקר, אך כשציווה עליו לשכוח את הסימרה 7 התברר שההיפנוט לא הצליח. בתצלום מסתכלים בניסוי בהתעניינות יצחק ליבני (למעלה) והד"ר ריצ'רד קורנהאוזר.

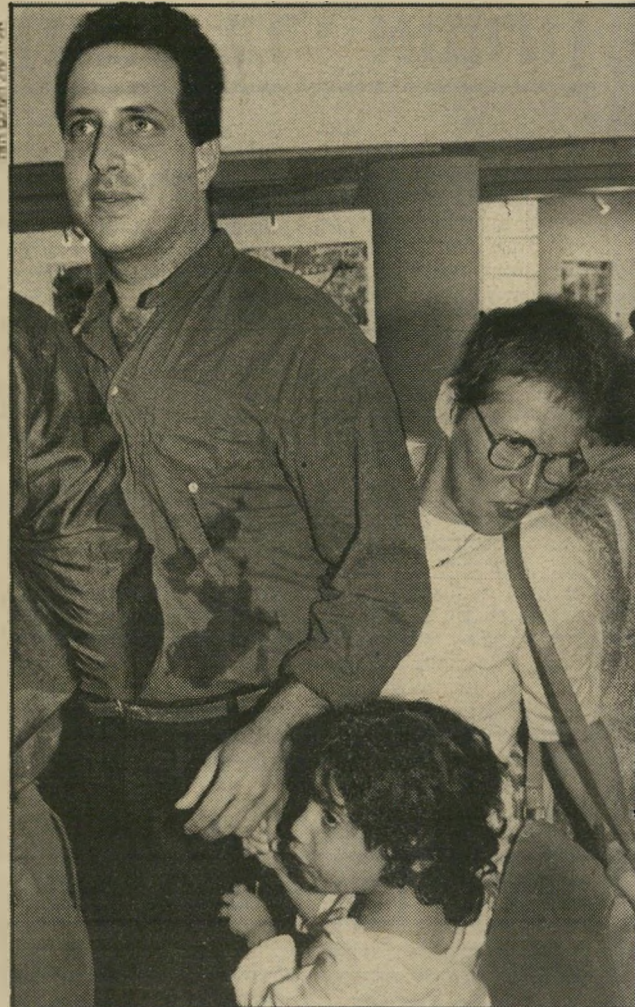
אלי דותן העולם הזה

מיל', ובנו הבכור, עזרד, רופא ואיש מחשבים בקבע, הוא סרן. כעת סיים גם הבן הצעיר שמוליק את קורס הקצינים.

■ בארץ פועלות שתי סוכי נויט לדוגמנים — האחת של השבועון לאשה והשנייה של הירחון עולם האשה. שרון בריר, הבת של ברוריה אבי דן, סגנית עורך לאשה, היתה אחת מרועמניות הסוכנות של השבועון הזה. לפני כמה ימים הופתעו רבים לגלות ששרון בי ירר ערקה לסוכנות המתחרה. כשנשאלה עליכר השיבה שבגי לל היתה הבת של ברוריה אבידן, היא מקבלת יחס טוב במיוחד, ובסוכנות הנוכחית שלה משתדלים רבות למענה. היא

מירדותיו אמרה לו שהיא מדינה אותו להצגת בכורה בבית לסין, כשהיא מסתמכת על אהר בתו לתיאטרון. הוא אמר שהוא מעדיף ללכת לישון. היא אמרה שמכונתה לא נמצאת ברשותה. באותו ערב, ואין לה איד להגיע. אז כבר לא היה לו נעים, והוא בא. במעדרון הביקתה חיכו לו אמי נון אבידן, אריה מליניאק, דני ברזילי, משה לרר, מרי טי רוזנבלום, יגאל שצקי ועוד כמה.

■ שחקנים רבים מהתיאטרון הקאמרי עוברים לתיאטרונים אחרים. השחקן דוב נבון עזב את התיאטרון, אחרי שקיבל תפקיד ראשי במחזה של יהושע סרי בול. כאותו המחזה מופיע גם

אלי דותן העולם הזה

בנה של חברת הכנסת שולמית אלוני ומנהל גלריה, בוגרשוב, הופיע באירוע תל-אביבי, כשהוא מלווה בביתו הקטנה, שנצמדה אליו בדוחק הרב ששרר שם. על חולצתו התנוססו כתמים של כוס משקה שנשפכה עליו.

עזרד תאומי, שהושאל על ידי הקאמרי. השחקן אילן דר הושאל לתיאטרון חיפה כדי להר פיע במחזה של אלן אייקבורן, ואילו יוסי ירין ויוסי גרבר הושאלו להפקה של קובלן, כי היכל התרבות.

■ אמנון רזניק, עורך-הדין של האלון במיל' שמואל גר רודיש המתגורר באפריקה, ורי עייתו עורכת-הדין טובה רזניק, חוגגים את כניסתו של כנס החייל שמואל, למעדרו-הקצינים המישפחתי. עורך-הדין רדניק הוא רב-סרן במיל', אשתו היא סרן במיל', בתו אורנה, המסיימת את הסטא' שלה בעד ריכתי-דין, ושהיא גם בעלת תואר ראשון בבילוגיה, היא סגן כי

יחזקאל שטר"כמן

הצייר פגש במנחה מני פאר, שהיה צרוד והתקשה בדיבור. פאר אחז בצווארו והסביר לצייר הקשיש שמפני שהוא עבד שעות רבות בהנחיית השירותים הוא הצטרד. פאר טען שהוא מעדיף טיפול שיגרתי בבעייה.

סטרוולוגית לפני 17 שנה בלונדון. הוא ציין שלמרות זאת עדיין קשה לו להאמין באסטרוולוגיה.

נעמי רזן חזרה אודליאב

פסוקי השבוע

● תום (כתב זר) שגב בהארץ: "ככל ש- עם מאמין שהוא יפה יותר, הוא יכול להרשות לעצמו להיות מכוער יותר"

● חבר מיפלגת-העבודה, על מוטת גור: "הוא נכנס לכל דבר בקול תרועה רמה, ויוצא בקול דממה דקה"

● אורי זוהר, בראיון ל"שירותים", על ח"כ יוסי שריד: "נראה כמו פליט, מדבר כמו שריד!"

היכרות עם אשת-החברה סאלי דוגרטי, שבביתה היפואי מתקיימות הופעות של אמנים שונים. בסלון ביתה של דוגרטי נמצא הפסנתר המיוחל, והפסנתרנית מגיעה לשם מדי יום לאימונים של ארבע שעות.

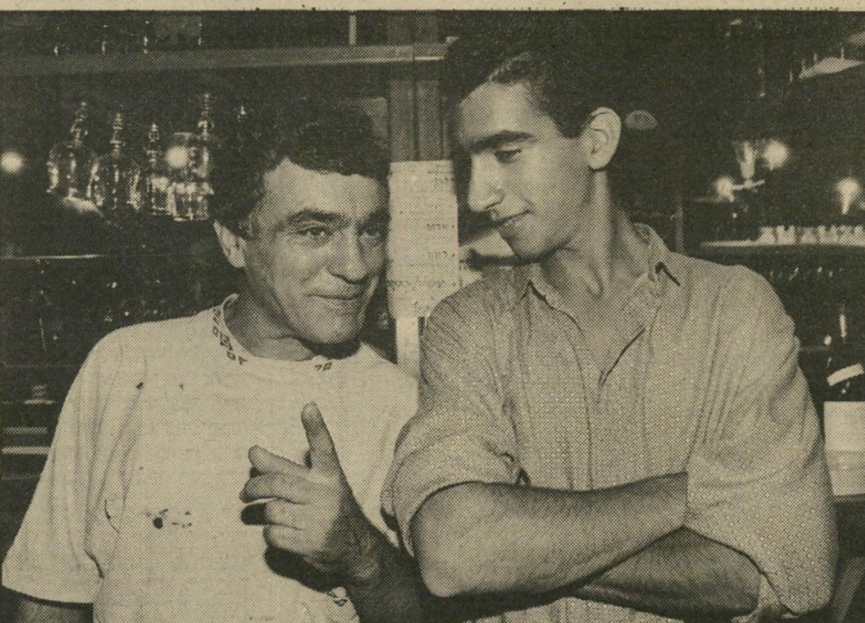
■ המלחין נחום היימן, אביה של הזמרת סי היימן, גילה לירידים שלפני 17 שנה, כשהיה בלונדון, הוא הכיר ישראלית צעירה שעסקה באסטרוולוגיה. הכחורה הזאת עשתה לו את מפת-הלידה שלו, ורשמה על דפים ציוני-דרך בחייו, הן לגבי עברו, הן לגבי עתידו. כשהתחתן עם אשתו ליזל הוא עשה סדר בניירות שבכיתו ומצא את הדפים הכתובים, שהכילו את התחזית האסטרוולוגית של אותה צעירה. לתדהמתו גילה שהיו שם תאריכים רבים של אירועים שרבים בחייו, וביניהם יום-הנישואין שלו לליזל, שנרשמו על-ידי הא

שפיע. שוסטק היה מזכיר הסתדרות העובדים הלאומית במשך שנים רבות, עד לפני 15 שנה. אנשי ההסתדרות אומרים שלא יתפלאו אם שוסטק יילך גם ברד-כו של מאו צ'דונג ויטבול בני הר הירקון לשחיית-בוקר.

■ מעצב-האופנה גידעון אורבזון אינו מסתפק רק בעיצוב-האופנה. כשנתיים האחרונות החל ללמוד פיסול בסטודיו תל-אביבי. יחד עימו למדה גם הפסלת בת-עמי הלרמן, שהקדימה אותו ופתחה את תערוכת-הביטולין שלה בבית ירדנים בהרצליה.

■ הפסנתרנית הבינלאומית ישראלה מרגלית, גרושתו של המנצח לורן מאזל, הגיעה ארצה לסידרה של רסיטלים. אך היא נתקלה בבעייה: היא לא מצאה פסנתר-כנף שיענה על צרכיה, לאימונים לפני ההופעות. לעזרתה באו ידידים, שערכו לה

אלי דותן העולם הזה

אורי בנאי (מימין) הזמר, חבר להקת-פיקוד-המרקז, שנשפט על שימוש בסמים לשלושה חודשים על-תנאי, לא רווה נחת מתגובתו של אביו, גברי בנאי (משמאל), איש ה"גששים", שהגיב בחריפות על העניין. אך כעת, שבועות אחדים אחרי הפרשה, השלימו השניים

דפנה ברק מספרת:

רן מגיע להוליווד (אבל בלי אשתו)

ממנו.
בחורף שעבר, כשהתפוצץ הסיפור בהאידריעה, פגשתי (העור לם הזה 19.12.87), את פקר. היו לי ציפיות כגובה הסיפורים אודותיו. הגיע גבר נמוך-קומה, זקוף עד כדי מתיחה, עיניו כחולות ומאניירות של גבר הבקי בהילכות העולם הגדול. התלבטנו אז היכן לאכול בתל-אביב. הגענו למסעדת שוהרסון. כן, בירושלים. פקר הציע: "בדרך — נדבר!" או בדרך ריברנו-על מטוסים ועל קרבות-אוויר (אני ישבתי לו על הונבא), על חברות, על גברים-נשים (אני מחפש אצל אשה חוכמה, ושיהיה לי איכות לדבר איתה, להחשף לפנייה). במסעדה, אחרי כמה כוסות יין לבן וכיבודים מיוחדים — פקר אהב את זה מאוד — הגענו גם למה שכונה בפי פקר "זה" — הש' מועות הלוהטות על כך שחרותה, אשת-נעוריו, מנהלת רומאן, מאחורי גבו המאצ'ואיסטי של פקר, ושנפרדים ולא-נפרדים, ושחברים התערבו כדי לעשות שלום-בית. פקר נכנס למערכת-מיגננה,

טופול, תת-אלוף יוסי בן-חנן — כולם: וכולם התנשקו עם חתן השימחה, שנראה באמת כמו חתן, וחתמו על משהו שהסתבר, מאוחר יותר, כרגלי-ישראל, ונגסו בגבינות וחוזו באיזו מסכת לא-ברורה שהת' נהלה על הבימה, שבמהלכה חבש פקר כיפה, וציחקקו מפארודיה בנוסח הנשע החיזור. שבה יכבב הבעלים של המקום, אלי גיל. וכולם ריכלו היכן חרותה, אשתו של החתן (היא היתה שם!) שלא נהגה ככלת-השימחה. כולם התל-חשו על הסיבות לכך שאינה נוסעת עם בעלה ללוס-אנג'לס, ליתר דיוק — על "הסיבה". לסיבה, על פי הרכילות המסתוריות בבת לה במדינה זה יותר משנה, יש תואר אקרמי מרשים, והוא נחשב כבר-סמך בתחום רפואת-העייניים. וגם הוא נשאר בארץ. כך גם חרותה פקד-רונן, המשמשת כאחות באותו המוסד. אולי זאת סתם רכילות מריר, שעת, אבל הנמיה שבה נלחשו הפרטים מפה לאוזן, במוצאי-שבת, בבית-האדום היתה אף יותר מריר

רן פקר שר בכל כוחו שירי-מולדת. הכל הופתעו כאשר התגלה שהוא איש חרות. והכל ריכלו על מה שקרה בינו ובין חרותה

שרווקא רי התיישבה אז עם ההגיון. הרכילות חתילה בגלל שני גורמים: ראשית — חרותה נהגה לנסוע, פעם בחודשיים, לטיוול. באחרונה, בגלל הולדת הנכד של (המשך בעמוד 45)

צילם: ציון צפירי

שעת: אז הנה מה שקרה ליהיר שבכולם, איך נפלו גברים! אחרי שלל מעללים, והשלה המרשים עוד יותר של הסיפורים על מעללים, קמה אשתו הלא-ידועה צעירה וסידרה לו סיפור שלחבר'ה הטובים של ארץ-ישראל-יפה קשה להירגע

שיעסקים כמו דויד קולץ, אנשי-תיקשות בכירים, ראש השב"כ, דמויות פולקלוריסטיות כמו יצחק (ג'בלי הקטן) ג'בלי, אנשי-טל-ווזיה, עורכידין כמו אורי סלונים ויחיאל גוטמן, איש חיל-האוויר לשעבר ילו שביט, השחקן חיים

כולם היו שם: יצחק מרדכי, אלוף פיקוד-הדרום, המכבב בכל מסיבה שהיא בצפון ובמרכז, מנחם ריגלי, שהתלונן על כך שהתלוצצו בעיתונות באורח נורא ניכזי על שהותו הומנית באבר-כביר, בקשר עם פרשת הסחיטה באמריקה, אני

א. ריגלי-ישראל יפה או "ארץ ישראל הטובה והישראלית" — כך ראו את עצמם מארגני פסטיבל-פקר. רן פקר (השם הוא ממקור רוסי. לא יודע מה פירושו!) — פירוש, במדינת-ישראל: טייס שהפך סגן-רדף לאירועים עצמו מאצ' עוד יותר מהחולל, סמל הגבריות הישראלית, התשובה של חיל-האוויר לרוברט רפפורד וגר גורי פק גם יחד.

הפסטיבל החל בהזמנות, ש' נשלחו על-ידי חברי-המארגנים ל-כל המיזמי בישראל. ההזמנות היו למסיבה בבית-האדום בפאתי ירושלים, שהפך סגן-רדף לאירועים הכוללים שירה-בציבור ועוד פערי לוויות נוסטלגיות בנוסח זה. להיות חבר בקלאב הנבחר הזה עלה 30 שקלים. שוס-דבר בחיים לא בא חינוג. הסיבה למסיבה — מינויו של הגבר — הכי גבר בין הטייסיים, והכי טייס בין הגברים, כקונסול ישראל בלוס-אנג'לס. ההברקה, הסתבר, היא דווקא של משה ארנס. נכון שהוא התייעץ ושאל, אבל הרעיון כולו שלו. מכל מקום — רן מגיע להוליווד!

הכל שטויות!

רן פקר לא השתגע לספר לאומה על הקורה איתו. "הבעיה", התלבט, "היא אם זה יהיה כתוב חיובי..." אז הנה, חיובי ככל האפשר: "אני נוסע ללוס-אנג'לס ב-10 ביוני. לכמה זמן? משרד-החוץ זה תמיד שלוש שנים. אני בכלל לא פעלתי לקבל את התפקיד. לא יודע מי מעל. שמעתי על-כך, כמו כולם, ברדיו. זה בא לי בהפתעה גמורה. אני מבין שזה מנינו של שר-החוץ. אז עכשיו אני מסיים את עבודתי כסמנכ"ל לשיווק-ופיתוח במירוסום, דחף. אני גם שם וגם מתכוון לנסיעה. מה מתאוס אומרים שאליעזר ז'ורבין התערב בדבר מנינו? אף פעם! אף לא לשנייה גמורה! לולא המינוי? הייתי ממשיך לעבוד עם אליעזר שנים רבות, בטח. אמרתי — לא תיכננתי לעצמי שום המשך מוליטי, כשהצטרפתי לאליעזר (שניהל אז את מערכת-ההסברה של שטויות."

הליכוד).

"לא התלבטתי לשנייה אם לקחת את התפקיד. לא הת' לבטתי. זה לא אני, זה לא אני. אני עוד שייך לדור... זה תפקיד, זוהי משימה.

"מי כיהן לפני בתפקיד? א... אני יודע שלפני כיהן איתן בן-צור. הרי הייתי בחו"ל הרבה זמן, הרבה שנים.

"המסיבה? היה נחמד, נכון? אני חושב שהיה נחמד. מה פיתאום מנחם דיגלי אירגן? מיספר-הטלפון שלו היה על הנייר? מי אירגן? החברים! לא יודע למה היו כאלה שהרימו גבה. כל עוד שזה חברים וזה מהלב, כל זמן שעושים את זה באהבה... כל מי שנכחו במסיבה, אחד אחד, היו חברים. אני עברתי, אישית, על הרשימה, ואישרתי את השמות. כן, מארגנים לי עוד מסיבות.

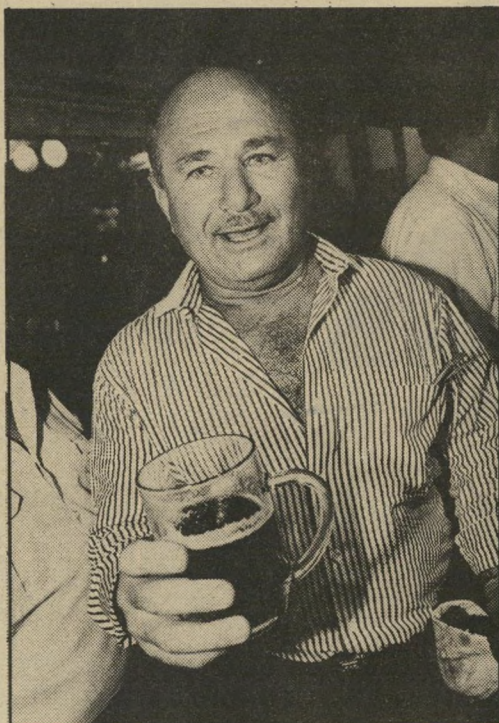
"הרכילות? שטויות — הכל! אני בכלל לא מתעסק עם התיקשות. אומרים שאני כן מתעסק? אולי. לא מתעסק עם התיקשות טוטאלית. כל מה שנכתב, כל מה שאומרים — הכל שטויות."

גיבלי הקטן
חתימה על הדגל

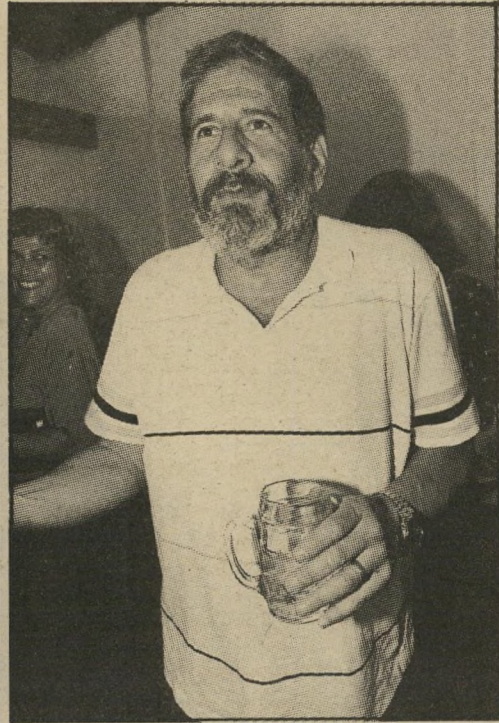
מנחם דיגלי
בדיחות ניביות על אברכיביר

ילו שביט
וגם כיפה על הראש

אלי גיל
נשיקות לכולם

חיים טופול
מה פתאום זורבין?

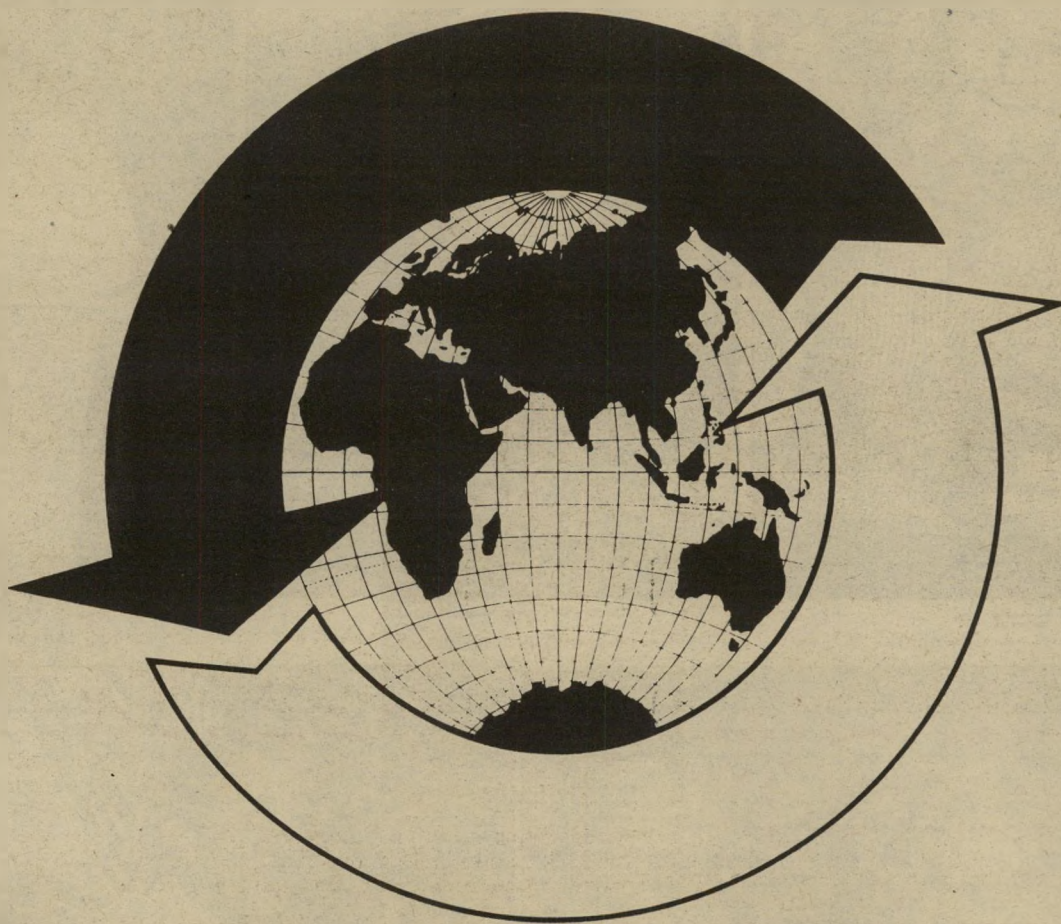

תתיאלוף יוסי בן-יחנן ובתו
לא עוסקים בזה

אורי סלונים
רופא-עניים

כל מטען לכל מקום בכל עת

בית לדינאל

כל מטען... לכל מקום... בכל עת...

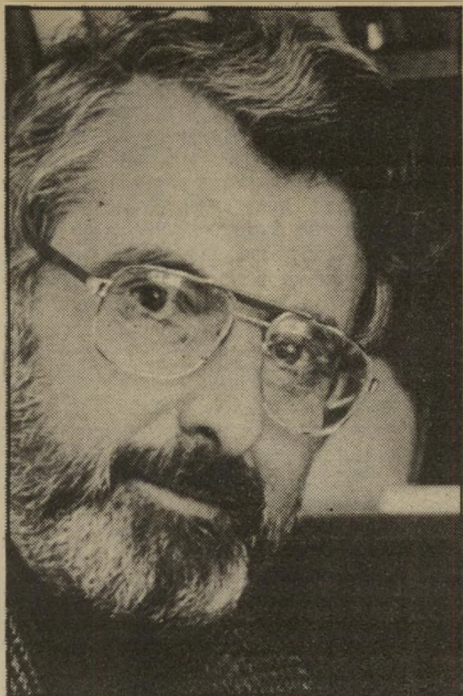
צי האניות של "צים" פוקד
250 נמלים - 38 ארצות - 6 יבשות.
קווי "צים" - שגרירי הסחר
הישראלי ברחבי תבל

צים
ZIM

צים חברת השיט הישראלית

כימוביל לוי

אמינות • תדירות • יעילות

חיים

חיים אילתה: הלוואי שהידיעה ששודרה ברדיו היתה נכונה!

בל"ג בעומר היה העם עסוק בלהתרים ל"שי-
רותרום" ולתרום ל"שירותרום". בשעה 4 אחרי
הצהריים דיווחו במהדורת-החדשות ברדיו, שאוני-
ברסיטת בן-גוריון קיבלה תרומה של 20 מיליון
דולר.
טילפנתי לפרופסור חיים אילתה, נשיא אוני-
ברסיטת בן-גוריון, ושאלתי אותו איך זוכים
בתרומה כזאת.
הלוואי שהידיעה ששודרה היתה נכונה! זאת היתה טעות
של הכתב. זה היה נכון לפני 10 שנים.
לפני שבוע הנחנו את אבן-הפינה למרכז-הסטודנט.
התורמת, הגברת סוזאן זולוטובסקי, נכחה במקום. הכרזנו
שהבית ייבנה מהכסף שהיא ובעלה, לואי, תרמו. זה מקור
הטעות.

תרומות

● **מה עשיתם בכסף שנתרם לפני 10 שנים?**
את הכסף שמנו בכנף, בתוכניות שונות. השתמשנו רק
בפירות-הקרן. בנינו מעונות, בניין להגדלת-חשמל, וכעת
את המרכז-לסטודנט. בארבע השנים האחרונות השתמשנו
בכסף להחזרת חובות מהעבר.
● **מי הם התורמים?**
במשך שנים רבות ביקשו סוזאן ולואי זולוטובסקי
להישאר בעילום-שם.
הם יהודים חתיים בשווייץ. לואי הוא יהלומן, שהיו לו
עסקים רבים בדרום-אפריקה. הוא ביקר באוניברסיטת
בארץ, התלהב מהחלוציות באוניברסיטה בבאר-שבע והחל
ליט לתרום לנו. כעת הוא חולה, ורק אשתו הגיעה לטכס.
● **עד כמה האוניברסיטה אקטיבית בתהליך
קבלת תרומה?**
מאוד אקטיבית. נוסעים אל התורם הפוטנציאלי, משכ-
נעים אותו, חולקים לו כבוד, מזמינים אותו אלינו.
לא שמעתי בארץ על עוד תרומה הקרובה לסדר-גודל
של 20 מיליון דולר. (נליח בד)

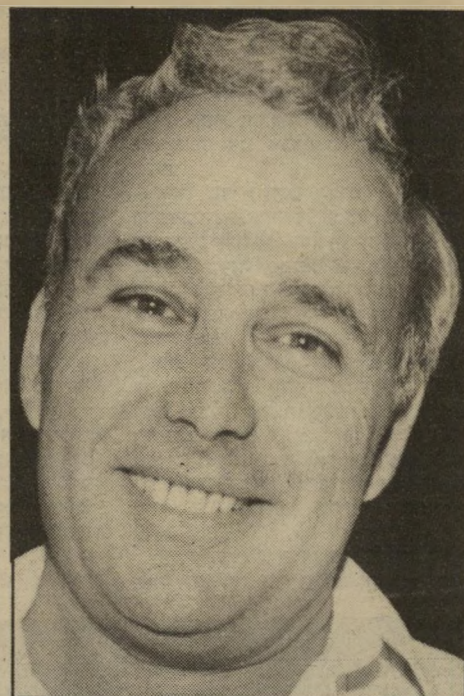
יעקב שיין: "הכלא הוא גורם די שולי לסרבנות"

בשקט-בשקט, בעמודים הפנימיים של העיתון
נות, התפרסם השבוע כי שילטונות-הביטחון החלי-
טו שלא להכביד את עולם על סרבני-הניוס, ולי-
הימנע מלשלוח צוים על גבי צוים לסרבנים שכבר
ריצו תקופת-מאסר אחת.
שאלתי את יעקב שיין, מראשוני הסרבנים, האם
זוהי החלטה מפתיעה.

לדעתי היא אינה מפתיעה. הצבא אינו יכול להתמודד עם
תופעות כאלה. קל להתעמר באדם פעמיים-שלוש, אבל
כשמתחילים לשבת תקופות ארוכות זה גורם למאבק
ציבורי, שבו מצב הצבא בעייתי.

סרבנות

קשה לקיים מאבק ציבורי, כאשר סרבן יושב רק 35 יום
בכלא. הרבה יותר קל לנהל מאבק כאשר יושבים בכלא
תקופות ארוכות.
● **מדברייך אפשר להבין שאתה מייחס למי
אבק הציבורי כזה רב?**
כוח רב מאוד! ואני מדבר מניסיוני, כי ההתעמרות
הגלויה של הצבא חושפת אותו לביקורת. סופי-סוף הבינו
כצבא שהם עושים טעות חמורה, ולא רק מכחינה אישית
מוסרית, אלא גם מבחינה פוליטית.
● **החלטה כזאת אינה יכולה, לפי דעתך, להקי-
ף את אחוזי הסירוב?**
סירוב הוא החלטה ברמה האישית. עניין טכני כזה —
ואני קורא לכלא עניין טכני — אינו משנה לסרבן. מי
שירצה לסרב — יסרב, ולא משנה כמה זמן יצטרך לשבת.
לפי דעתי, הכלא הוא גורם די שולי.
● **אתה, אישית, יושבת תקופה ארוכה בכלא?**
ישבתי 105 יום בכלא על סירוב לשרת בלבנון.
(אורית זרובבל)

גידעון גידוני

גידעון גידוני: אני היחיד מח"כי הליכוד הגר בשומרון!

במיסגרת תפקידו כסגן יו"ר-הכנסת הוריד
בשבוע שעבר גידעון גידוני את מיקי איתן — שניהם
חברי סיעת-הליכוד — מהדוכן, מפני שזה קרא
לח"כ מוחמד מיעארי, "משתף-פעולה עם הטרור".
גידוני קרא לאיתן להתנצל. איתן לא התנצל, והורד
מהדוכן בהוראת גידוני.

● **איתן טוען שהורד בניגוד לתקנון.**
איתן הורד בהתאם לכללי-התקנון, ואני מפנה כל אחד
לסעיף 69, שבו נאמר כי אסורה פגיעה אישית של ח"כ אחד
ברעהו.
רבר שני: מן הרין שהכנסת תתנהל בנורמת-התנהגות
מכובדת יותר מכפי שהיא מצטיירת בעיני הציבור.
רבר שלישי: זמנו של ח"כ איתן תם במילא, על פי
התקנון.
רבר רביעי: יש נוהג מקובל בכנסת. כאשר מציע יו"ר
לח"כ לקחת את דבריו בחזרה, הנוהג המקובל הוא שאותו

כנסת

אדם חוזר בו מדבריו. על כך אוסיף שנתתי הרבה חבל
לאיתן, כאשר הבהרתי לו שוב ושוב שהוא יכול לתקוף את
מיעארי על דיעותיו, ולא אותו אישית.
● **האם אפשר לחשוף שהוויכוח ביניהם נערך
גם על רקע מאבקים בליכוד?**
זה טירוף להעלות השערה כזאת על הדעת. דיעות
מיעארי מצמררות את איתן ואותי כאחד.
● **איך מסתדרות דיעות כמו שלך, ומקומם
מגורים כמו שלך, עם תמיכה בתוכנית שמיר?
האם אפשר להתחיל לחשוף בכשרים?**
אפשר להתחיל לחשוף בכשרים, אם המילה "כשר"
נמצאת באותה המישור עם המונח "זבוטינסקי", שהרי
כל מי שהוא חניך מישנתו של זבוטינסקי יודע לעשות
הבחנה בין תפיסתו הלאומית ובין ארץ-ישראל השלמה. אני
מעיד על עצמי שאני אחד ויחיד מבין 40 חברי-הליכוד
בכנסת שגר ממש בתוככי השומרון, ומנגד, אני יודע
להתעלות על עצמי, בשעה שאני משמש בתפקיד ממלכתי,
ולנהוג על פי הכללים המתחייבים. (אורית זרובבל)

ציון צמיר, העולם הזה

עמית סלע:

„לאלי גליונות יצורפו קונדומים בטעם פירות!“

לכמות הלא-מבוטלת של עיתונים המתפרסמים בארץ נוסף, החל בשבוע זה, עיתון נוסף, „001“, עיתון של אנשי-תיקשורת על אנשי-תיקשורת. מה הקטע של העיתון, שאלתי את עמית סלע, קופירייטר, מהמעורבים בעיתון.

קודם כל זה קטע. למרות שיש הרבה עיתונות בנושא, אין ממש עיתון המטפל בתיקשורת. כותרת ראשית היה כזה במידת-מה, אבל 001 הוא יותר ברמה הרכילותית, של מי עבר למי, ומה עבר למי.

מוכן שיש לנו גם תיקוה נסתרת שרובם מקסוול יקנה אותנו ב-20 מיליון דולר.

● זה לא קצת אוסטימי? עדיין לא יצא גליון אחד וכבר...
למה לא?

● ומה יש בו?
הכי חשוב — ל-1000 זוכים מאושרים, מתוך ה-2500 שיקבלו את העיתון, יצורף קונדום. דרך אגב, הוא בטעם פירות.

● ולמה רק ל-1000?

עיתונות

האלף השני יצטרפו לאלף הראשון.

● ובאמת, באיזה נושאים אתם מתכוונים לטפל?

אני מומין את כל האזניים הכרויות של התיקשורת לבוא ולספק לנו קצת רכילות. תכל'ס, מדובר בתיקשורת, וכל מה שסביבה.

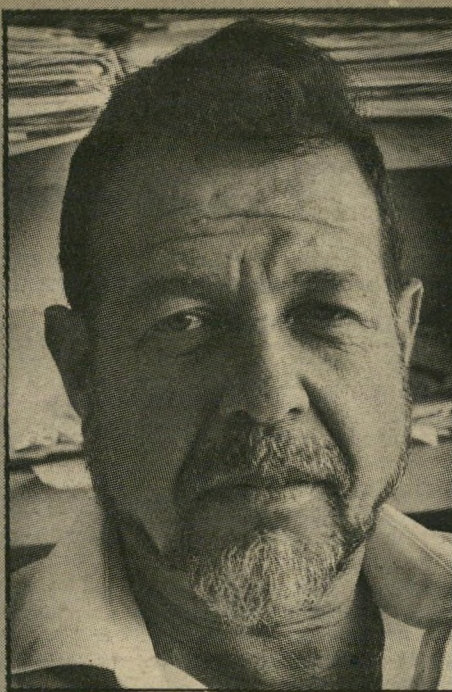
● מי מעורב בעיתון? זה סוד?
בעיקר אנשי פירסום ועיתונות. אין קרדיטים אמיתיים בעיתון. הכל פסבדונים. מאחורי הפסבדונים עומדים אנשים שלא רוצים להיחשף.

● זה נעשה מאוד מקובל, שלא להיחשף...
מתוך צניעות. אנחנו אנשים צנועים.

● אני מבינה שלעיתון הראשון קוראים „001“, לשני „002“, וכך הלאה?
כשגילע ל-999 נשנה את השם.

● ל-„003“ תגיעו?
אין ספק.

(אורית זרובבל)

ציון צמיר, העולם הזה

גידעון פישלזון:

„נמנעה תיגרה אלימה רק בזכות אנשי-השואל!“

לפני שבועיים נערך טקס לזיכרו של דדו (דוד) אלעזר) בהנחייתו של רחבעם („גנדי“) זאבי. בכנס התפתחה תיגרה, שבה היו מעורבים סטודנטים מהשואל. שבוע אחר-כך היה כנס בהשתתפות פייצל אל-חוסייני. סטודנטים מהימין הפגינו בשקט בתוך האולם, ואנשי מאיר כהנא התפרעו מחוץ לאולם.

שאלתי את הפרופסור גידעון פישלזון, דיקן הסטודנטים, אם הוגשה תלונה מישמעיתית כנגד המפגינים והמתפרעים.

אנשי-השואל לא ביקשו רשות להפגין, והם יודעים שאילו היו מבקשים ממני אישור, היו מקבלים. הם הרימו כריות והתפתחה תיגרה. זה לא מכובד. את מוטק'ה ציפורי אני לא יכול להעמיד לדין מישמעית, אבל אותם כן. בכנס של פייצל אל-חוסייני, אנשי הימין ישבו בהפי גנתיות, אבל בשקט, לבשו מסכות וחולצות שעליהן כתוב „מולדת“. לא הונפו כריות ולא התפתחה תיגרה. באנשי כהנא, שכולם אינם סטודנטים, טיפלה המישטרה.

● אז היגשת תלונה מישמעיתית נגד השואלנים?

הפגנות

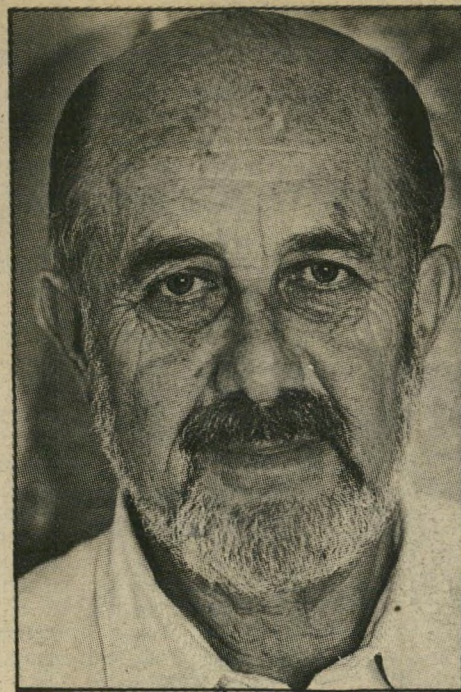
מדור-הביטחון פנה אלי בדרישה כזו. החומר מונח על שולחני, אך עדיין לא היגשתי תלונה. אני האחרון הרוצה להגיש תלונה נגד סטודנטים.

אני מכיר את האנשים. אלה אנשים בעלי-מצפון, ואני לא חושב שציפו להתפתחות כזאת. הייתי שמח אילו הייתה התקרית נגמרת ללא העמדה לדין, בהבהרות ובהתנצלויות. מעניין שגנדי מעורב בכך בכל פעם. זו לא הפעם הראשונה.

● ומה עם המיקרה השני?
שם אין מקום להגשת תלונה. לדעתך, נמנעה תיגרה אלימה רק בזכות אנשי-השואל, שהתעלמו מההפגנה של אנשי-הימין באולם.

● מה צפוי לסטודנטים שיועמדו לדין מישמעית, אם יועמדו?
הם עברו על תקנון-המישמעת של האוניברסיטה, ולצערך זה עלול להסתיים גם בהרחקתם מהאוניברסיטה.

(נליה בר)

שמואל יפה:

„אנחנו מתחרים כדי שתהיה לנו הכנסה!“

באחרונה הוקמו כמה חברות פרטיות לאספקת שרותי-מטאורולוגיה. בעלי-החברות הם מומחי מדידות מטאורולוגיות, שפרשו מהמערכות הממלכיות, לרוב בגלל קיצוצים או יציאה מוקדמת לגימלאות.

שאלתי את שמואל יפה, מנהל השרות המטאורולוגי בבית-דגן, מדוע יש צורך בכפילות. בעולם מקובל שליר השרות הממלכתי פועלים יועצים, המבצעים עבודות שונות. זה לגיטימי, והיה ברור שכמוקדם או במאוחר כך יקרה גם כארץ.

מטאורולוגיה

אפשר להשוות זאת לתופעה של בתי-חולים ממשלתיים וקליניקות פרטיות.

● מה החברות הפרטיות יכולות לבצע, שהשרות הממלכתי אינו יכול?

לשרות המטאורולוגי יש שתי משימות לאומיות בל-עדיית. האחת: לחזות את מזג-האוויר למיגור הציבורי. האחרת: לקיים ארכיון-נתונים לאומי, המתבסס על התחנות המפורזות בארץ.

כשיש משימה שאינה בתחום זה, אז התחרות היא חופשית.

גם אנחנו מתחרים כדי שתהיה לנו הכנסה כספית כלשהי, ולא רק הוצאות.

● על מה, למשל?

כשאדם רוצה להקים חוות-רוח לניצול אנרגיית-הרוח באתר שלו, הוא זקוק לסקר-כראיות. בסקר יבדקו האם יש די רוח באתר, כך שכראי להשקיע בפרוייקט. במיקרים כאלה אנחנו בתחרות עם עוד חברות.

(נליה בר)

נתן זך

הה עיוורון השליטים

שנים כאלה כבר לא עושים. וגם אין להניח שיעשו אירעם. הציטטה היא של אייזיק הופמן, ממנהיגי דור ההיפס"א או "נער הפרחים" של אמריקה בשנות ה-60 למאה. מצטט אותה אדם ברך ברקוויאם שלו לאייזיק, החוזר לאחור בתשובה, ולדורו שהנחיל לדורו האפס"א את כל השאלות.

אם שנות ה-50 הן השנים "שלנו", או לפחות של כותב דברים אלה ובני דורו, והעשור שבא לאחר מכן משותף כבר לדורי ולבני דורו של אדם ברך, הנה שנות ה-30 הן בני דור השנים של הור, שנים שלי עצמי כבר אין חלק ונחלה בהן, גם אם איתרע מולנו להיוולד בהן.

זהו העולם של אתמול, כהוראתו בפיו של סטפאן צווייג, שכן גם הכתיר את אחד מספריו האחרונים, שנכתב בגלות ועל סף ההתאבדות, הפרישה מרצון מעולם שהשתנה לעיני בניו עד לבלי הכר. לגבינו, שעולמו של אייזיק הופמן הוא עולם האתמול שלנו, עולם האתמול של סטפאן צווייג הוא כבר נושא לסיפרי היסטוריה וסיפרי זיכרונות, נוטלגיה ופוקת לקחים לאל-לקחים.

דומה, כי מה ששרד ממנו בפועל ובמוחש קשור רק בטרואמה השואה ובאותות ומופתים של ערב שואה. אלה כמו הפקעו משליטתו של הזמן. היסטוריה, אבל גם הרבה יותר מזה. נה. אתמול" שהוא בעיני רבים גם "כל זמן", כלל זמן עתיד.

היינריך היקר, כותב שם מישו החותם 'ת' במכתב הנכתב באחד מפרוורי ציריך ב-19 במאי 1936. היינריך היקר, קודם כל בר צוני להודיע כי מצאנו את גושי ואת אמה ברירה. מצויידת כהלכה" ובתנאים נוחים מאוד. בתה של אותה גושי, נראה יחסית — כך מתברר מתוך המכתב — והיא רק מתלוננת על כך ששמנה כל-כך. לעומת

צ'פלין בדמות הדיקטטור הגדול

זאת, שוב לא פוקדים אותה חששות מפני מוות מתקרב. כשמיים אין עוד צל ענן. אפילו לא ככף יד איש.

גושי זו גם "הקרה לפנינו במחלצות נאות משהו רך ומשמח מאוד." אף היא — שימחת וקנתי, היינו אומרים היום — מקוה להיפטר מעורף המישקל, כדי שלא יפריע לקאריירה שלה כרקדנית. כצ'כוסלובקיה מולדתה, אנחי נו למדים כאן, דווקא אהבו את הגיורה האימפריאליסטית" (ראה רנאר אבל גם

מאילו, אבל מה שאוהבים בארצו של שווייץ פופולרי ואופנתי פחות בארצות אחרות. מ"כאן הסיבה לראגה.

שוב, שימחה וקנתי. בעיות עורף מישקל ודייטה בעולם שלפני 63 שנים. ריקוד "ר" ומשמח מאוד" ב-1936, שנתיים אחרי שבבר" לין כבר תפסה את רסן השליטון חבורת פוש" עים שהכינה לאירופה, ובעצם לעולם כולו, משהו הרחוק מאוד מלהיות רך ומשמח.

טעות אופטית וריגשית

בימים אלה זוכרים הכל את יום מלאת 100 שנה להולדתם של היטלר ולהברלין "צ'פלין" — הדיקטטור הגדול והגדול הקטן. ומיכתבו של תומאס מאן — הוא הת' החותם כאן על האיגרת המופנית אל אחיו היינריך, אף הוא סופר בעל מוניטין — אינו יכול להיחשב אלא כקוריוז או כהערות שוליים בשולי הקורות את אותו עולם שממ" דיו הצטמצמו ונסתלפו בפתאום. שהרי בעינינו, ומבחינת הרגשתנו שלנו, מפריד הרבה פחות זמן בין שנת עלייתו לכס המלכות של הקיסר" (הקיסר ירום הורד) פראנץ יוזף השני (1848) לבין 1936, מועד כתיבת המכתב, מאשר מאותה שנה ועד השנה שאותה מורה הלוח שלנו היום.

טעות אופטית וריגשית, אבל לא רק זה. זמנה של הזוועה נראה תמיד ארוך יותר.

צ'פלין בדמות הספר ברטר "הדיקטטור הגדול"

מובן מאלי ש'ת', או תומאס מאן, לא יכ' תוב לאחיו רק כדי לרווח לו על הביקור אצל גושי ואמא מימי. לשם כך הוא בעל מודעות עצמית או תדמית עצמית הרבה יותר מדי מפותחת — וגם בעל מעמד ציבורי ומוניטין חובקי זרועות עולם שאינם מותירים עודף זמן לבעיות של עורף מישקל. (ובכל זאת, היכן הסופר בן זמננו שידרוש בתשומת-לב ובהרחבה כזאת על זוטרות מישפחתיות ממין אלה — ובקביעות? אף זה מסימניו של ה' עולם של שילשום).

וכך, אחרי "ארוחת הצהריים הנעימה" אצל האם והבת, מוסיף הכותב ומדווח, באה סעודה נעימה לאיפחות שבה מוזמנים בני הזוג מאן (תומאס ואשתו קאתי) אל שולחנם של בני הזוג בנש. לת' ולאשתו הרי יש "עולם" משר" תף עם מי שאותו מן כבר היה נשיא צ'כוסלובקיה. והראייה: הסעודה, שתחילה הוקצב לה זמן צנוע יחסית, נתמסכה שעת-יחוצה.

כאן שומע תומאס מאן מהנשיא "הטימפא" טי, בעל העיניים הנבונות והעניי" בברים "נוכחי אמון" ומרגיעים על המצב הפוליטי בזירה האירופית, וכן על הפוליטיקה האנגלית ובכלל — על טגולות האופי האנגלי. מתברר כי בנש רואה את הנטייה הבררית למה שמאן מכנה בשם "אורחיות" או "אורח"

נות" (בניגוד לאופי מיליטאריסטי או נוטה לחיי שרות צבאי), כמו גם את הפלגמאטיות הבררית, כעדיפות הרבה על פני נשיות ליבם ואופיים השונים מאוד של שכניה של ארצו ממזרח וממערב. ותומאס מאן מעיר: "ידענו שהוא חור זה עתה משיחות עם צ'מברלין". איך אומרים: לולא היה עצוב כל כך זאת היתה יכולה להיות בדיחה, בדיחה היסטורית, עם שובל ארוך של אסוסיאציות.

כשל העיניים הנבונות

"הה עיוורון השליטים", כותב ברט ברקט בשיר שבמחזהו מעגל הקיר הקווקז, בהקשר דומה. האם יכול היה בנש לנחש שהצירוף של "ציוויליות" ופלגמאטיות, דווקא הוא, ימיט אסון על ארצו ויעלה לה, עוד מעט-טקט, ב" עצמאותה ובחירותה. ואילו אותו עצמו יוציא לגלות שממנה יחזור רק ב-1946, וגם אז — רק לשנתיים. שכן כעבור שנתיים תבוא הה" פכה הקומוניסטית בארצו, שתביא מצידה להתפטרות-ההחתה, ולאחר-מכן, תוך זמן קצר, למותו (1948).

וכך, אגב, היתה שנת העצמאות שלנו לש" נת אובדן עצמאותה של ארצם של בני אחד משני הזוגות בסעודה הנעימה. את כל אלה לא ראו העיניים הנבונות" של המדינאי ה"עניי", כדרך שגם אורחו לא ראה דבר מכל אלה.

ועוד נפגשים בני הזוג מאן עם שושניג (קורט, בשמו הפרטי), מי שלאחר רצח רולפוס היה לקאנצלר אוסטריה עד לפלישת היטלר וה"אנשלוס" המפורסם. העילה לפגישה הפ" עם, מרווח תומאס, רישמית יותר. שכן הוא מבקש לברר אצל הקאנצלר האוסטרי את ה" אפשרות שהוא ואשתו, הגולים מארצם (קאתי גם היתה ממוצא יהודי) יוכלו לקבל את האד" רחות האוסטרית, לאחר שנשללה מהם זו ה" גרמנית.

שושניג מסכים, אבל מציג תנאי שבמבט לאחור נראה אף הוא כאירוני: על מאן ובניו מישפחתו לעקור ללא דיווח לווינה, אשר בה יקבעו מעתה את מושבם. אבל האם דבר זה מעשי? שאל תומאס את אחיו היינריך. ושושניג עצמו, כיצד לא חזה גם הוא כי רק שנתיים תחלוףנה והוא עצמו, קאנצלר וראש מדינה המציע עתה אורחות-על-תנאי לגולים פוליטיים, ימצא את עצמו, וכלא אורחות, במחנה-ריכוז נאצי, ואילו את חיו יסיים — אחרי המלחמה — כפרופסור-מהגר באר" צות-הברית.

וינה, מרווח תומאס מאן היושב על בית אבק-השריפה בלא צל חשך, נפלאה כתמיד. וגם הרצאותיו על "פרויד והעתיד", הרצאה ש" פרויד עצמו נכח בה ונהנה ממנה, הוזכרה ב"הצלחה מרשימה ויפה באופן לא צפוי". גם לפרויד לא נותר אז עוד הרבה "עתיד" בווינה, או בכל מקום אחר. שלוש שנים מאוחר יותר יתירו הנאצים, בהתערבותו של הנשיא רובלט, המייסד פאנאנאליה ה" ישיש וחולה הסרטן לצאת את וינה בדרכו ללונדון, שבה מת כעבור זמן קצר.

אין נחת בתרבות. מכאן עובר המכתב לסוגיית הביקור באר" גנטינה. לתומאס מאן, שהוזמן למדינה הר" רוס-אמריקאית, אין שום חשק לנסוע לשם. והוא מדווח על כך לאחיו. המחשבה לנסוע למאסטי כחורש אוגוסט ה"הרחת מחוץ" ולע" לות שם בספינה למסע בן שלושה שבועות, וכל זה כדי לבלות שבועיים בבואנוס איירס "הגורעת לשימצה בשימחה", נראה לו נורא ואכזרי מכל דמינו. האם לא הסתיימו "הג'וני" גלים הטרופיים" בדימויו של אשנאק, גיי" בור מוות בוונציה של תומאס מאן, בעיר הר" נסאנס האטליק לא צריך להרחיק עד בוא" נוס אכזרי כדי להרחיק את ריחו של הרקב, ריח המגיפה מתקרבת. במקום זאת — כך במי" תב — הוא מעדיף "שכולנו ניפגש בקיץ בצרפת, רצוי, ליד הים". מה דעתך על Bretagne? הוא שואל את אחיו.

אבל תחילה צריך עוד לנסוע לבודאפשט

ואחר-כך לביקור נוסף בווינה. (הכל באותו מיכתב) — אורחיה העולם, אנשי-תרבות ר" אורחיהיים שיווע עימם. (גריהם גרין, נאי" פול, טרומן קאפוטה ומשוררי הפסטיבלים של ימינו הם כבר סיפור אחר לגמרי).

וכך, בין בודאפשט ומאסטי, בין בנש ל" פרויד, שושניג וצ'מברלין, הולכת לעולמה הווייה ש"תחת הר הגעש", כשם סיפרו הנפלא של מלקולם לאורי.

ורק שהנוגעים בדבר עצמם — סופרים ומשוררים, מדינאים ומנהיגי מדינות — אי

אדולף היטלר (1933): המקור של צ'פלין נם חשים ואינם חלים וליבם אינו מנבא להם דבר.

העולם של אתמול? — לא, מוטב באמת "השנים שכבר לא עושים כמות". לטוב ולרע.

גרשון קניספל

הפעוט עבר את

מידותיו של הגלגל

שבו שיחק

ציורי שמד של הציירת ג'ובנה חביבי-קנדלפת במרכז העירוני לתרבות בנצרת.

האימרה הערבית הנפוצה המשמשת כות" רת לרשימה זו מסתתרת (או מתגלית) ברבות מעבודותיה של הציירת ילדית נצרת, המהפ" כת לעיתים את משמעותה. כך היא מציירת זוג פעוטים מגלגלים צמיג שמידותיו "גדו" לות עליהם", כשברקע צלליתו הרחוקה של כפר ערבי הבוקע כמו מערפל. נוף אידילי, פסטוראלי, נרקסים סביב-סביב. אבל בפעו" טים ובגלגל הגדול ממידותיהם אין שום דבר אידילי.

אינתיפאדה, הוא שם המישחק. מישחק הר" מים.

הסתירה הזו שבין מראית-העין האידילית לבין רימוזי המציאות המחרידה חוזרת בכמה ציט מ-30 ציורי השמן, בהם גידיל ממדים, הממלאים את הקומה של העליונה של מרכז ה" תרבות בנצרת. מעניין, דווקא אלה שממדיהם גדולים יותר מתמקדים בנושא האקטואלי. כציורים אחרים — מתחים מסוג אחר. כך המתח שבין דמויות נשיות בגלגליות ובמחל" צות מסורתיות, קומות כמעשי ריקמה עשי

רים וסגנוניים כמקובל בשמלות בנות הכפר הערבי, לבין גוף החורבות, האזורים העשנים או המידבר שמסביב או ברקע. קרע בד, ששרד מכפיה רקומה בלבן ובאי דום, ישמש את ג'ובנה (או ג'והונה, כפי שהיא מאיתת את שמה) כחומר לציוור אסמבלאז'. דמות הגר החולפת כאן על פני המעיין, שבי מרכזה של נצרת, טעונה אף היא משמעות סימלית. לא פחות מקבוצת הילדים המרימים אגרופים קמוצים או מזקרים שתי אצבעות בסימן ה"ו" המפורסם.

חרף המיגבלות הטכניות המתגלות עדיין פה ושם, מביעים ציוריה של הצעירה בוגרת סמינר הקיבוצים אורנים, מחזור 1985, עוצמה בלתי-מבוטלת. דור שני של אמנים ישראליים-פלסטיניים — ג'ובנה היא בתו של הסופר אמיל חביבי — מקנה הציירת לעבודתה מיקצב פיוטי הבנוי רבדים-רבדים של רקמות צבע העומדות במיבחה האיוון וצרכי המיחבר.

לא יכולתי לראות את עבודותיה מבלי ש' אזכר בלהט הציור של אמני דור תש"ח שלנו. אף כאן הצמיחו התום, הלהט הריגשי וההודות הות הקיבוצית כנפיים אמנותיות, גם במקום שהביצוע פיגר עדיין אחרי הכוונה. מאוחר יותר נשתכללה גם היכולת הטכנית והחל תהליך של עידון ותיכונם שלא תמיד היה לטובת בעליו.

כמה מוזר וכמה טיבעי לראות סימפוטמים

ג'ובנה חביבי-קנדלפת:

דמות נשית על רקע כפר בהריסות

רומים, 40 שנה מאוחר יותר, אצל אמנים ערבים הנתונים אף הם, כמוהו אז, במאבק על היותם ועל זכותם להגדרה עצמית. מי אמר שההיסטוריה לא חוזרת?

תערוכות

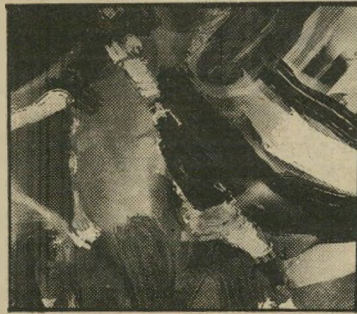
שלושה אמנים

בגלריה "מבט"

סמדר אליאסף, אלי שמיר ואסף בן-צבי, שלושה אמנים שעבודותיהם, נטיותיהם, טעם שונים. אלי שמיר מציג ציור ריאליסטי גרול-ממדים אשר, ככל הנראה, איננו מסתפק בהעתקת "פיסת חיים", אלא מנסה להעביר אלינו משהו אחר, נוסף. מהו אותו מסר — לא ברור עדיין. בינתיים שולט הסתמי בציורים. אסף בן-צבי מציג ציורים בעלי ציבעוניות רכה, דקורטיביות "מאטיסית" מעובדת. רמזי יות ההופכות לסימנים, סימנים שאינם רמזי יות. מעניין יהיה לראות את המשכו של התי הליך בעוד שנים אחדות, או אולי הרבה לפני

כן — בתערוכת-יחיד המזומנת לו במוסיאון ח'ראביב.

הבוגרת והבשלה ככולם היא סמדר אליאסף, שבדיה הציבעוניים מעידים על ביטחון רב. הם משוחררים, מלאי-תנופה. תוך כדי צפייה ניתן לשחזר את תהליך-העבודה: שכבות רבות של צבע מדולל, אלה על גבי אלה, השומרות על שקיפות ומעבירות את חדרות היצירה. עיון שיטתי בתולדות חייהם האמנותיים של השלושה מורה על ותק אמנותי רב יותר לטובת אליאסף וכן על טיפוחה המתמיד גם לאחר סיום לימודיה.

סמדר אליאסף, שמן על בד

מעניין יהיה לבדוק פעם את הקשר בין האשראי שלו וזכים תלמידים מוכשרים ובין המשך התפתחותם כיוצרים. במיקרה הזה — הוא הוכיח את עצמו. **שרה כץ**

בני זילברמן

גלריה "שלוש"

כבר בהתחלה מקדמים את פני הנכנס לגלריה שלוש בנווה-צדק מיני רמויות. רמויות אדומות, בוערות, מצוירות בצבעי שמן על רקע כהה. רובן ככולן חסרות פירוט. בקושי אפשר להבחין בעיניים, באף... הן עשויות עיי סת צבע עבה, רחוסה, שמנונית, שכבות רבות של צבע עולות על גדותיהן, גולשות ונוזלות על פני הכד. קשה, בעצם א-אפשר, להתבונן בהן בשיווי-נפש. הן רוחות, הן מאימות, אתה מכיח בהן וכעבור רגע מסית מהן את מבטך.

זאת בדיוק הכוונה, אומר לי בני זילברמן, האחראי על חגיגת האימה הנערכת על

בני זילברמן, שמן על בד

הקירות.

"האם מסתתרת איוו אמירה מאחורי-הן?" אני שואלת.

בני משיב ברצון ובהתלהבות: "אני מצייר את התשקוף הפנימי של האדם המודרני. פעם ציירו קרושים על קירות הכנסיות. היום באתי לקלף מהקרושים הללו את העטיפה הצידר קנית כדי להראות את מה שיש בתוכם. התוך הזה גדוש ברוע. ניתן לכנות את הציור שלי בשם: 'האידול (האליל הפולחני) של הרוע'." כך אתה רואה את האדם המודרני? אני תמהה.

"בוודאי", עונה בני, "הביטי מסביב: זה מה שיש".

ניצה שמואלפלד-ליואי

בגלריה "שרה לוי"

ניצה שמואלפלד-ליואי מציגה תערוכה בגלריה שרה לוי. רישומים שנעשו תוך כדי התבוננות בטבע וכאלה שמפנים עורף למציאות ומפלים דרך אל הדימיון. אנחנו מוזמנים להיות שותפים לעולמה הפרטי. עולם מוזר, לא צפוי, משעשע, מעורר תהיה, מכריח אותנו להרחיב את גבולות החשיבה שלנו, מועז את המוסכם, מציג אפשרויות חדשות. למשל: המיסגרות.

"האם את מקבלת את הביקורת שהוטחה כלפייך כאילו עבודת-המיסגור היא שארית פעלתנות המורה-למלאכה שבר?" אני שוראלת את ניצה. ניצה משיבה קצת כבעס ויותר בהשתוממות: "בשום פנים ואופן לא! המיסגרות חשובות לא פחות".

למרות שהרישומים נעשו בנפרד, בזמן אחר, והמיסגרות נכנו ו"טופלו" רק לאחר שמחברות-הרישום התמלאו, המיזוג ביניהם לא היה מיקרי. לכל רישום הוטאה "בתיזוג" הולמת. וכמו שאין רישום אחר דומה למש' נהו, כך גם המיסגרות.

"שני עולמות", מבהירה ניצה, "עולם בתוך עולם".

החיבור הזה מעשיר את היצירה המוגמרת. מה שנראה בתחילה לא מתקבל על הרעת, הופך, לאחר התבוננות מעמיקה יותר, הכרחי ונכון.

אותו "הגיון" שולט גם בנושאים: איש מחיך עומד על רגליים שאינן שלה; צמד חיות פולט קרן ושתני רגליים; כוכה עטופה סרט אדום, לא כקישוט — אלא כמו תחבושת או תכריכים; שני ראשים מביטים זה בזה ואינם רואים איש את רעהו.

הם רומים יותר למסיכות תיאטרון. פטי-שם קטנים ופרטיים. **ש.ב.**

אופרה בדם קר

אופרה בדם קר הוא שמו החם של גוף חדש שהוקם לא מכבר על ידי עדי עזין, יובל זמיר ודורי פרנס. המטרה היא להפיק ערבי מוסיקה ותיאטרון, המבוססים על חומר סיפורתי איכותי. המתכונת תהיה זו של אופרה-תיאטרון משולבים והיוזמים יפנו ליוצרים ויבקשו מהם לכתוב לבימה החדשה. הבימוי יופקד בידיו של משה שטרנפלד וההפקה תהיה של איריס רונליר-קליס.

הערב התיאטרוני-מוסיקלי הראשון מורכב משלוש יצירות סיפרות שצורפו במתכונת של סצינה תיאטרונית המושרת כמעט במלואה, אך משוחקת מתוך הקפדה על רמת המישחק ואמינות הריאליזם בין הדמויות.

המשותף לשלוש היצירות הוא שכולן עוסקות ביחסי גבר-אשה. שלושת הקטעים הם "פיתויי אנטוניוס הקדוש" מאת גוסטב פלובר בתרגום יהושע קנו (התנבות יחידים), בליווי מוסיקה של דורי פרנס; "ההוצאה להורג" מאת חנוך לוין ומוסיקה של פולדי שצמן ו"לואיזונה" מאת תומאס מאן על פי תרגומה של גילי מירסקי, בעיבוד מוסיקלי של דורי

וילי גולד אכזר
מן זי
שעה קרה
אנץ כי
קזוי זא
נצ
מלא האכזב
האכזר אל"ן
נביא נפשי
שאינך אהבה
סגנון עטופ
ורוח מקווים
לבוש מקומי
מאור אלוהי

פרנס ויובל זמיר ומוסיקה של רון וילברג. כל היצירות מבוצעות על ידי צמד שחקנים-זמרים, גבר ואשה. היצירה "לואיזונה" הפחות מוכרת מבין השלוש, מעלה בעל ומאהב. שיא העלילה הוא כנשף שבמהלכו

"אופרה בדם קר": עדי עזין ויובל זמיר רוצחים האשה והמאהב את הבעל התמים באמצעות המוסיקה. "אופרה" כולה תועלה בראשונה במיסגרת פסטיבל ישראל בחודש יוני.

מה קורה כששבת הבנאים מתאסף?

★ על מסיבה הוליוודית באילת ★ הזרמנות

חוזרת למועדון ביליארד בכיכוב נתן דטנר

בוורליהילס באילת

ענק לאנשי העשירון העליון של אילת, פלוס כמה אורחים שבאו מערים אחרות. כמות האוכל והקרי שוטים היתה מזדהמה בהיקפה. את הבריכה כיסה שטיח ענק של פרחים, ומסביב לבריכה ובחלק אחר של החצר הגדולה עמדו שולחנות עמוסים ברברי מזון ומשקאות. על כל השימחה הזאת ניצחו הזמר ג'קי והזמרת ציפי זרננקין.

בין האורחים הרבים, שקיפצו, אכלו וריכלו נראו יצחק רגב, ראש עיריית בארשבע, שהגיע למסיבה במטוס פרטי; הארכיטקט מזכמי לייטרסדורף ורעייתו; הסטודנט חיים שזרם, מנהל בית החולים יוספטל ורעייתו התוססת יעל, העוסקת כיום בדוכרות; המלונאי אריה דקל ואשתו הציירת אבי ביבה; הקבלן אריה רגב, הפלייבוי האילתי משה דייק, עמו מזדוץ, מנכ"ל מלון נפטון, והרשר מה הזאת פשוט לא מסתיימת.

ובין כולם הסתובב המארח החביב, שבנימוס המאורל"א ישראלי שלו הסביר פנים לכל האורחים, וגראה מאוד מאושר מתשרי מתחלב שקיבל ומכל החיזורים של כל מי שרוצים את כספו.

בעיר. וילה מהודרת, בריכת-שחייה וכל השאר. הזוג הזה, שעלה מקנדה, שם עסק הבעל בעיצוב רהיטים, ערך בסוף השבוע מסיבת

גם באילת יש מי שחיים כאילו הם מתגוררים בבוורליהילס. קוראים להם ג'אנט ויאב איגרא, ויש להם אחד הבתים היפים ביותר

היריבים ראש עיריית אילת רפי הוכמן (מימין) בשיחה עם גדי כץ (משמאל), שהיה אחד המועמדים במלחמת הבחירות העירונית באילת. כעת, כשכץ חבר אחת הוועדות, שומרים ביניהם השניים על יחסים קורקטיים.

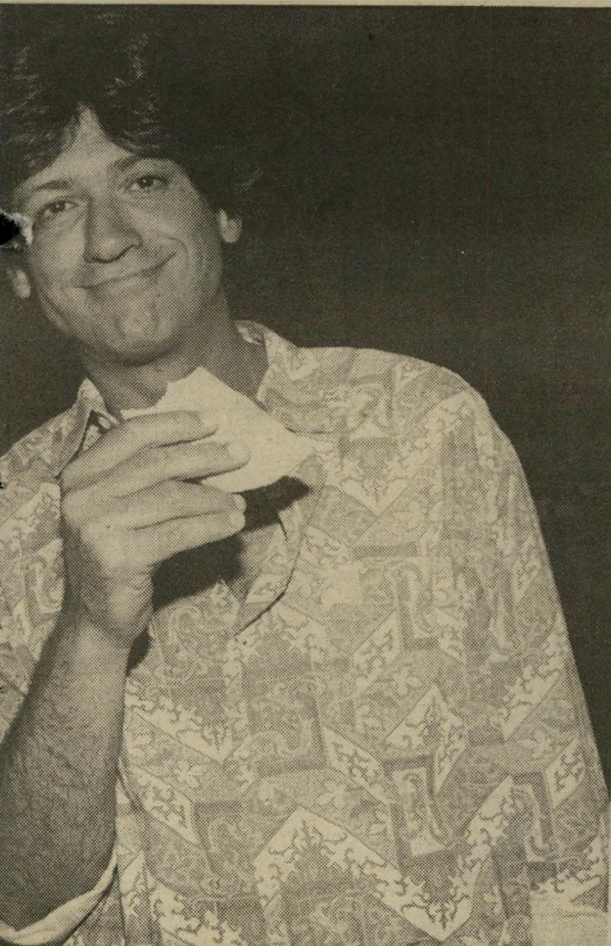
יציפי זרננקין הדוקטור חיים שוהם, מי שהיה קצין רמאה ראשי בצה"ל וכיום מנהל ה"מרכז הרפואי "יוספטל" באילת, מחולל עם אורחת. בסוף השבוע חגגו שוהם ורעייתו את המסיבה השנתית שלהם בכפר מעש.

פתיחה חוזרת

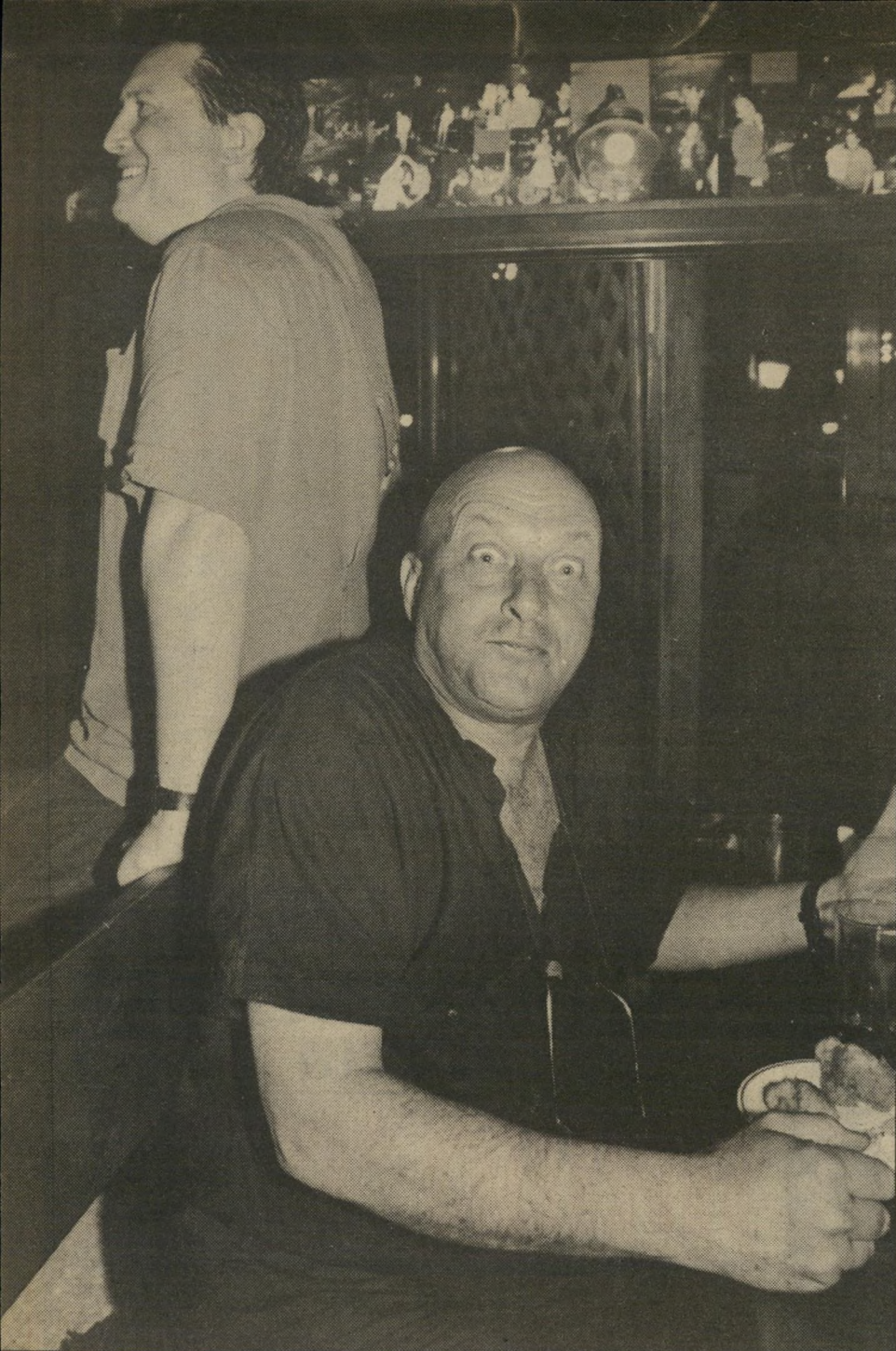
לפני כמה חודשים נפתח מועדון ביליארד בשם סטרייק. המיקום התליאביבי הזה לא זכה להצלחה כל כך גדולה, עד שבאחד רונה הגו בעליו רעיון אדיר, וצירפו את השחקן נתן דטנר כאחד הבעלים. מיד הם אירגנו פתיחה גדולה, והזמינו את כל החברים של דטנר, שרק מתחום התיאטרון והבידור יש לו כמה מאות חברים, ומי שבלטו היו שחקני הכדורסל של הפועל רמת-גן.

נשיקה מהסרטים נשיקה סוערת בין אשת הצניזורה, סוניה דויד לבין מנהל ה"סינמטק", אלון גרבוז. הדוגמנית הוותיקה קארין דונסקי מחבבת בחום את השחקן נתן דטנר, כיום מבעלי המקום.

כגישה מחזור השחקן הישראלי סבי דור, המתגורר ומשחק בגרמניה מזה 18 שנה, יושב במסיבה בחברתם של השחקן יוסי גרבר והמעצב אריק סמית. דור, המגיע ארצה

אירוע בליבו לפני חודשים ספורים, חזר לכושרו המלא, (להדהים את הרופאים בבריאותו הטובה. השדרן אלי ישראלי (משמאל) משוחח עם חברים.

השחקן יוסי גרבר מופתע כשהצלם תפס אותו בש" עה ישיב וסעד בחברת ידידים. גרבר, שעבר

לא מישחק שבט בנאי

כל שבט הבנאים התאסף בפאב הביקחה בתל-אביב, כדי לחגוג את יום הולדתה ה-40 של **דסנה ב" נאי**, אשתו של **גברי בנאי** מהי גששים. בניגוד לימי השבוע האחרים היה המקום ריק, אך היתה זאת אשליה אופטית בלבד. כי במ" קום נכחו רק חברים אישיים ובני-מישפחה, שמילאו את המקום בהדר-בהדרבה פירגון, חום, כידור וצחוק. על ההופעות היו אחראים החברים, ובין ההופעות היתה גם הופעה של חברים מלהקת פיקוד-מרכז, **שאורי בנאי** נמנה עליה. בין הבולטים שבאורחים היו הגיסים של דפנה בנאי, וכמה ילדות יפות, חברות של אורי בנאי, שחלק גדול מהערב היה צמוד לאבא שלו, גברי.

הגששיות אורנה לוי (מימין), אשתו של שייקה לוי ודפנה לוי (משמאל), אשתו של גברי בנאי, מאזינות להופעה של אחד האמנים. אורנה ובעלה שייקה נוהגים בבלות הרבה, בעוד שגברי ואשתו מעדיפים יותר את הבית.

דיין דל"ש בועז אפלבאום, המכהן כראש לישיבתו של ממלא-מקום ראש-הממשלה שימעון פרס, ברגע של מנוחה, כשלצידו יתו ניצה לוי, אשת הבימאי דויד לוי ואמם של השחקנים בן ואסף לוי.

אג תיקשורת איש-הטלוויזיה דן שילון (במרכז) ואשתו מירי צביון מקשיבים לדבריו של השחקן יוסי בנאי, שב עימם בשולחן. צביון היתה עייפה ורצתה לפרוש מוקדם מהאירוע.

פעם בשנה, מגש בעיריית רזילי, שהיתה אשתו של הזמר אושיק לוי, וכיום נשואה ליורם לייבוניץ, בעלה לשעבר של המנחה ריבקה מיכאלי. רזילי, שהיתה מהבולטות בנשות הבוהמה, פרשה לחיי-מישפחה שקטים.

ה' רבה דמויות ידועות היו רומאנצ'י
 קים שלי.
 כשאני רואה אותם בטלוויזיה אני מפליגה על כנפי הדימיון המיני איתם. זה מצחיק אותי.
 את רוצה שמות, לדעת מי הם? אולי יהיה להם לא נעים.
 זה היה בתקופת מלחמת העצמאות, כשעברתי ממישלט למישלט. לפעמים רק אני ונהג צבאי, ללא כל ליווי נוסף.

זהו גילוי סנסציוני, שלא פורסם מעולם:

הייתי נשואה לקצין אנגלי!

למשל, חיים חפר. הוא היה קטן כזה, עם בלווית שחורה... וייגאל מוסינזון... כאן אני חייבת להפסיק את טובה פירון, זמרת ידועה ושחקנית בתיאטרון הספאטא ובנילדהלו. עיקר פירסומה היה בשנות ה-30 וה-40, אך היא זכתה ברנסאנס ב-1975, עת הוזמנה להופיע בכנייני האוסה ביום העצמי, אות, בשירה תכובל הספפחת.
 במהלך פגישתנו, ועוד לפני שנפתחה ר סיפורה בגילויילב מופלא על פרשת נישואיה החשאיים לקצין בריטי, לא יהודי, ועל הקור רות אותה עימו, סיפורה על רומאן שניהלה עם משה מוסינזון, אחיו של ייגאל מוסינזון. היו לי הרבה רומאנים, כן, רבים מספור, בעיקר בתקופת מלחמת העצמאות, היא הסבירה, מצחקקת בכיישנות.

האהבה של טימן

מזוכה פירון נראית ונשמעת נפלא. ברי רתה המטופחת והמרהטת בסיגנון בר המי, ממש כשל בתנועות, היא מתגלית כאר

בעיקבות המלצות חמות מבנו של הלורד הרברט סמואל, הנציב העליון הבריטי בארץ, הופנתי ללורד זיו, וקיבלתי מילגת לימודים. ליירי סמואל פרשה עלי את חסותה. הוזמנתי לכל האירועים הנכונים. העושר התרבותי סחף אותי. באתי מפלש-תינה הענייה, ופתאום עושר שכזה. אחרי שלוש שנות לימודים קיימנו את הצגת הסיום. היה לי תפקיד ראשי. בסוף הה צגה ניגש אל מאחורי הקלעים בחור בריטי מקסים, גבוה, בעל עיניים כחולות, וחיפש אותי. הוא הזמין אותי לפגוש בו לאחר שאח ליך בגדים.

נישואין בסתר

נ עניתי בשימחה. כך פגשתי בג'ורג'. הוא היה סטודנט למיזח ולכימיה באוניברסיטת קיימברידג', לא יהודי. נכבשתי. הג'נטלמניות שלו, דרך חיזור ועדינותו כבשו אותי לגמרי. זה היה כמו ג'ערן, כמו עולם קסום. החלטתי ללכת אחריו לאן שרק יורה לי. עברתי איתו לקיימברידג'. זה היה מהר, שבר עיים אחרי שנפגשנו. אחרי שישה שבועות של היכרות החלטנו להתחתן. הסתרנו זאת ממשפחותינו. אני, כמובן, לא העזתי לכתוב להוריי כי התאהבתי בגוי. גם הוא לא חשב שמישפחתו תקבל כלה יהודיה. חברת-לימודים ובעלה שימשו לנו כע-

גבר שאינו מחזיר לי אהבה. ג'ורג' חזר לקיימברידג'. ביקוריו הלכו ופחתו, ואני הרה בכפר קטן, בלי איש שהכרתי. בלי כסף. כשקיבלתי צירים, ביקשתי משכנה לקחת אותי לבית-החולים. כל הדרך בכיתי, אמרתי לעצמי שאני חולמת חלום רע. תמונות מעבר עלו מבין דמעות, אני, טובה פירון, אהובת הקהל, איך זה קורה לזי — חשבת. נזכרתי בפיתגום: "מאיגרא רמא לכירא עמי קתא".

ניתוח קיסרי

כ שהצרות באות, הן באות. נאלצתי לעבור ניתוח קיסרי. דויד נולד, ומיד פיתח אלרגיה לחלב. מצבו היה רע. הודעתי לג'ורג' שנולד לו בן, והוא התעלם. חזרתי לבדי לקוטג', בעוד דויד מטופל בבית-החור לים. הוא שכב שם במשך חודשיים. לא העזתי להודיע להוריי. אבי היה איש ירא-שמיים. איך יקבל שנכדו לא יהודי? רק לימים נודע לי שילד הנולד לאם יהודיה הוא יהודי. איך טובה פירון, הכוכבת, קורה דבר שכזה? — חזרתי ושאלתי את עצמי. הייתי בת 22 עם דויד, בנאי, שבקושי חי. הקור בבית גרם לו לבעיות-נשימה קשות. וג'ורג', אהובי, נעלם כאילו ונבלע בארמה. ברגע מסוים מחלתי על כבודי, הודעתי להוריי, גייסתי כסף וחזרתי עם דויד לארץ. הוריי, למרבה הפליאה, קיבלו אותונו יפה

מאור. אמי פרשה חסותה על דויד ודאגה להחזירו לחיים. אבי בנה לנו דירה, הרירה שבה אני גרה עד היום. ואני הייתי אשה לבדה, ללא תמיכה. אבי הודיע כי זוהי חובתו היחידה, לדאוג למגוריי, מעבר לזה הוא לא יעזור לי. אמי השתלטה יותר ויותר על בני, ואני נטושה, בצד, ופרנסה אין. לקחת על עצמי הופעות חדשות כבר לא יכולתי. הייתי במצב נפשי קשה. כך עברו להן שני תיים. הקפדתי לשלוח לג'ורג' מכתבים ותמונות של בנו. כל תשובה לא הגיעה. אהבתי אליו הלכה וגברה למרות הכעס. החלטתי לחזור לאנגליה ולהילחם על אהובי, להחזירו אלי, מוכנה לשכוח, מוכנה לסלות. השארתי את בני עם אמי ונסעתי. פגישתנו היתה קרירה ביותר. מצאתי ברי רתו את מיכתיי החומים, תקועים להם מאחורי השדיה. חיגוכו האנגלי גרם לו, כבר

דים. נישאנו בנישואין אזרחיים, בכפר קטן ליד קיימברידג'. אחרי שג'ורג' הודיע למישפחתו על נישואינו, הם ניתקו עימו כל קשר. להוריי לא סיפרתי דבר. שכרנו קוטג' קטן בכפר ציורי ליד קיימברידג'. ג'ורג' המשיך בלימודיו, ואני לקחתי על עצמי את תפקיד האשה התומכת. ויתרתי על כל הפידוסים, בשל אהבתי לג'ורג'. חודשיים קודם לכן עוד קיבלתי מהדר כסית מיוק (לימים המלכה אליזבת, אשתו של ג'ורג' השישי ואם המלכה הנוכחית) את פרס השחקנית המצטיינת, והנה אני בכפר שכוח-אל, עם אהוביילי, מטפלת בו ובחי ברי. העברנו קיץ מופלא וקסום. משבא החורף, החלו הבעיות: כסף לא היה לנו, וכשאין כסף, וקר, ואין מה לאכול, הארבה מתחילה להתמוסס. הייתי הרה, לבדי עם

אה, להזמינני אליו. לא מתוך אהבה, רק מתוך נימוס הוא הזמין אותי. ואני החלטתי שאני שותקת, שאני סולחת, רק שיהיה איתי. והוא היה איתי — באותה דירה, וזהו.

DEJA VU

ד מן קצור לאחר מכן קיבלתי הודעה שאמי חלתה, וכי עלי לשוב ולקחת את רוידי. חזרתי עם רוידי לקיימברידג' ג'ורג', שלא סיפר לאיש על נישואיו, הציג אותי בתור בחורה אכזרית מהמזרח, שהגיעה לי אנגליה עם בנה. והוא, הרחום, עזר לה. (כאן מתמלאות עיניה של טובה פירון בדמעות. שאותן חנקה בסאמצים לאי קפנים לכל אורך סיפורה. היא פורצת בבכי. לאחר שהיא נרגעת היא מסתייגת.)

אינני יודעת מאיפה שאבתי כוח. הרצון לחיות וליהנות גבר על הכל.

ג'ורג' היה נותן לי מפעם לפעם שילינגים אחרים, חייתי בצמצום נורא. ולמרות זאת עשיתי לי מינהג, בימי-שבתי הייתי הולכת עם בני לשוקי המזון. שם קניתי מכל טוב, עטפתי את קניותי בשמיכתו של רוידי, ראשו של בני הציץ מתוך חבילת המזון.

פעם בשבוע בישלתי אוכל של אמא. אוכל של בית.

ג'ורג' היה מביא את חבריו, וכל שנותר לי — לשרתם ולהגיש להם מהמזון. הייתי ריהוט נייד.

באחד הימים הציץ לי ג'ורג' ללכת להצגה יומית. הוא ייקח את רוידי לטייל, אמר. שמחתי מאוד, וכך, בעומדי ליד השער, ראיתי אותה מגיעה. היא היתה חברה בלהקת התיאטרון של ג'ורג'. איך שראיתי שנגעה בירו, חלף רעד בכל גופי. ידעתי, ידעתי בודאות כי הם נאהבים! שוב התנפץ החלום: ובכל זאת, עדיין אהבתי, עדיין סלחתי. ג'ורג' התנצל והטביר, ואני קיבלתי. שוב פינקתי. כרגיל, כרגיל. כעבור חודשים נסעה להקתו להופעות בעיר אחרת, וכזה הוא נעלם לי לנצח. הוא לא חזר עוד. וחורף, ואין כסף. בני חולה — DEJA VU (זה כבר נראה מקודם).

עד כאן סיפורה של טובה.

קצין בארץ

י וב פורצת טובה בבכי. נראה כי גם היום היא לוקחת את האשמה על עצמה.

טובה פירון (חובשת קסדה) ליד וינסטון צ'רצ'יל* פרס מהמלכה

השומר שלי, לקחה על עצמה את הטיפול ברוידי, ובכך איפשרה לי להצטרף ללהקת בידור בריטית מטעם אנוה — שרות הכידור לצבא הבריטי.

תרתי עם הלהקה, מנעמה את זמנם של החיילים הבריטיים, כך במשך ארבע שנים. ב-1944 נשלחנו לאיטליה, לנאפולי. הופענו לפני חיילים בריטיים ואמריקאים, לנו במד עון של אנוה.

באותה ההופעות התברר לי כי בקהל נמצאים חיילי הבריגדה היהודית. זיהיתי חברים מהגימנסיה, התרגשתי. קיבלתי פיק-ברכיים. יצאתי אל חזית-הבימה והתחלתי לדבר בעברית. חברי-הלהקה לא הבינו מה קורה, הם חשבו שאני מרגלת.

באותו ערב פגשתי את משה מוסינזון. התחיל בינינו רומאן סוער. רומאן שבועיק בותיו החלטתי לחזור לארץ. הביתה.

חזרתי הביתה עם משה. מרי ורוידי הגיעו מאנגליה זמן קצר לאחר מכן.

מרמי וכתה ביחס נוראי בארץ, על היותה אנגליה. זה היה בלתי-נסבל! שמרי שלי צריכה לשתוק כרי שלא יזהו את מיבטאה, שמרי שלי צריכה ללכת בשולי מדרכות...

מרי עזבה את הארץ ואותי לעד.

לפני שאני עומדת ללכת, צעד אחד לפני הדלת, תופסת טובה פירון בידי ואומרת: כשאני רואה פה את העושר, את ההתייחסות לחיים, את לקיחת הרברים כמוכנים-מאליהם, את הויליזול, קשה לי לסבול זאת. זה היה כל-כך נורא, והנה פה הכל כל-כך מוזלזל! את מבינה למה אני מתכוונת?

שרית רום

* על נכ התצלום הקדשה אישית של מרי צדצ'יל, בתו של הסמוג'ן, שהייתה קצינה וסוחר באי-סאס (ח'להעור לנשים).

גרול מזה, כמה שזה כואב. והבושה — אני בוגרת-הגימנסיה, ישראלית גאה, והוא הקצין הבריטי, הכובש הנורא!

מרי, חברתי הטובה, מצילת חיי, המלאך

היא אומרת: "זה הגיע לי, וכי למה ציפיתי?" השנים הרבות שעברו לא היקחו את הכאב.

לימים נודע לה כי ג'ורג' התגייס לצבא הבריטי ושירת בארץ-ישראל. אין אבסורד

טובה פירון בביתה מטופה ובוהמי

לרותי

הבה היא המחלה המסוכנת ביותר שיש. היא משכיבה במיטה שנים בבת אחת.

★★★

קשר

● היא גרושה שאוהבת לעשות חיים, מוסיקה, תיאטרון, קולנוע וטלוויזיה, מזכירה בכירה בחברה גדולה, בת 43, נאה מאוד, 1.72 מטר, חטובה, שיער שאטני קצוץ, מחפשת שותף לחיים, לחלק איתו את כל החוויות. מיספרה הוא (1/2700).

● היא גרושה בת 37, אקדמית, 1.63 מטר, עם חושדהמור ושימתחיים. מחפשת גבר חביב, נכון, משכיל. אפשר לכתוב אליה לתי"ד 745, ירושלים 90917.

● הוא תושב קריית ביאליק, שתיאר את עצמו ואת רצונותיו כשיר:

אני חצי שנה אלמן / אשתי מתה מסרטן / אני נראה מצויין / מחפש אשה מבינה, נעימה ועדינה / רצוי גם אלמנה / אני בן 64 / גובה 1.63 מטר / אוהב לשחק ברידג', טבע, חי וים / אריב ונאמן / מי מוכן?

מיספרו הוא (12/2700).

★★★

הוליווד

כוכב-הקולנוע המנוח ג'ון ויין התגרש מג'וזפין, אשתו ה"ראשונה ואם ארבעת ילדיו, מכיוון שקרירותה המינית וחור"סר-העניין שלה בתחום ההוא הרחיקו אותו ממנה. השופט לא קנה את הטענות. הרי היו לוזו ארבעה ילדים, אמר. מעל הדוכן ענה ויין לשופט: ארבע פעמים בעשר שנים, כבודו.

נעמי רון

פחד-גבהים

יש לה שיער בלונדי קצר, עייניים ירוקות, 1.80 מטר, גוף חטוב, רצון להיות דוגמנית, וחלום — ללמוד איפור קולנוע ותיאטרון. נעמי ון-הסן (20) השתחררה לא-מזמן מצה"ל, אחרי שהיתה פקידה במפקדת חיל-הים ונראתה נהדר במדים הלכנים. היא נולדה ב-הולנד, הגיעה לכאן בגיל שנה, ו-כיום מתגוררת בדירה שכורה ב-רמת-גן.

כשהיא מדברת על דוגמנות,

נעמי ון-הסן

קשה לה על עקבים

היא מתכוונת בעיקר לדוגמנות צילום, כיוון שיש לה פחד-קהל, ומלבד זאת, קשה לה ללכת על עקבים גבוהים. היא מתגוררת א-תם, וזה ממש עושה לה פחד-גבהים. עם הגובה שלה, אפשר להבין.

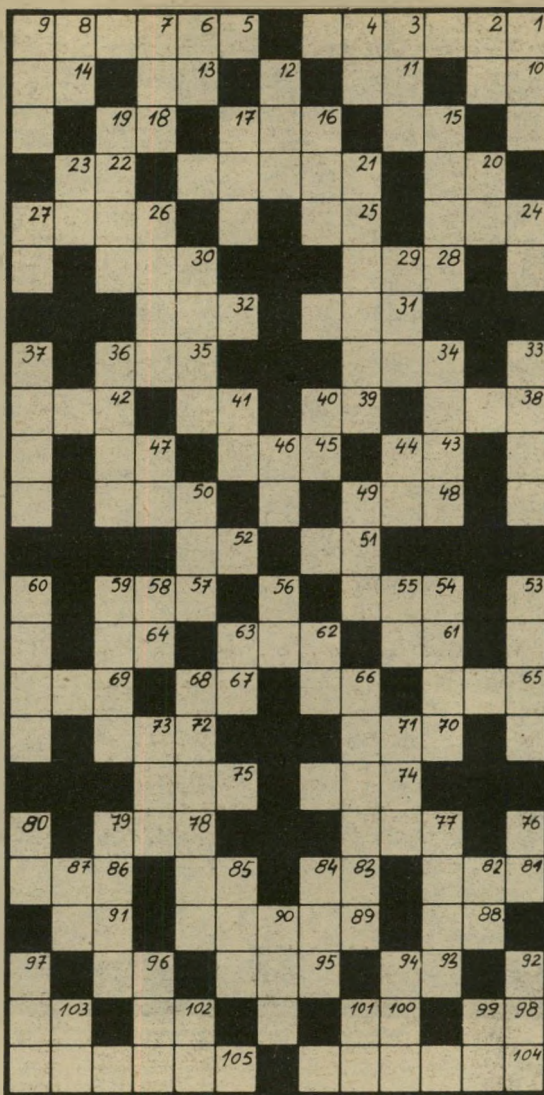
★★★

ציטוט

מאיר עוזיאל אומר שהא-

2700

תשבץ העולם הזה

מאת

אביגיל יא

מאור:

1. אסור, כבול (שמואל א' ט"ז); 5. צמח בר — גילוי של א. אהרונסון (4/2); 10. נקי מעוון; 11. אכזר במשחק ספורט; 13. גבה-לב; 14. כהל בבית המקדש, לפני עזרת הנשים; 15. שפלידו; 16. החוליה התחתונה בחוט השדרה; 18. זמורה; 20. כבדת שרה; 21. כלי נגינה — נקרא גם הרפסכורד; 22. ממצא מכונת הקיטור (ש"מ); 24. חלק בפרה; 25. תשלום חובה לשלטונות; 26. דמי טרחה; 28. שמו העברי של "בוטום" מהחלום ליל קיץ; 30. סעודה ושנה; 31. תנועה בדרקוק העברי; 32. ספר שכתבה גולדה מאיר; 34. סופר צרפתי, באין מישפחה (ש"מ); 35. הרחב, הגבה; 38. שיח ופריו; 39. אחד התומים הקטנים שעל האותיות — לנוי; 41. כסולם תומים; 42. חומה, גדר; 43. כלי לעבודת האדמה; 45. שפע, רווחה; 47. עמק באיטליה; 48. מחרות של קשורים; 50. עיר בשפלת שנית נה לשלמה המלך כמוהר מאת המצרים; 51. ארובה; 52. כלב המדבר; 54. שכמיה, צעף על הכתף; 57. מן העופות; 61. משקה עלים; 62. עוף השולה רגלים; 64. עמוד מים; 65. מידה אירופית — אינץ'; 66. אויב; 67. סיגני הקמח (ח); 69. צמח בתעשיית הבושם; 70. שאין ספק בו; 72. קמח גלול במים; 74. תפקיד במגרש הכדורגל; 75. קול נשי שני במקלה; 77. הגר, אמור; 78. זה, שלנו (ארמית); 81. ככר פה; 83. קריאת צער; 85. לא מבושל ולא אפור; 86. איילת השחר; 88. חורבה, מפולת; 89. מבצע לפריצת הדרך לירושלים והבסתחה — אפריל 1948; 91. מותיות הא"ב; 93. רקב; 95. אביהן של גונריל רגן וקורדליה; 96. מלא גאווה; 98. לוח עץ קבוע בקיר; 100. קבוצ בצפון; 102. כך בקר; 103. אשמדאי; 104. הנחה מחוכמת אך כוחית; 105. אשר גינצברג.

מאור:

1. מכשיר התעמלות; 2. יחד, בצוותא; 3. יציקת נוזלים לכבוד אלהים; 4. נהר בדרום אפריקה; 6. מפליא בקסמים; 7. מחזה מאת אוגוסט סטרינדברג; 8. ציפה וכסה בטיט; 9. זוהר, יפעה (ח); 12. פסל, אליל; 15. קורת עץ

16. כוכב המשא; 17. עובר אורח; 19. המלאך הממונה על השאול; 20. מורד; 21. אחרית הימים, עולמים; 23. רסיסי ילנים; 24. מועד; 26. סוכה של גפנים מסורגים; 27. בירה באירופה (ח); 29. חסר-טעם; 30. אבן; 33. פאה נכרית, בריכת מים; 36. מלכותו של תלמי המקראי (שמואל ב' י"ג); 37. משורר ופסנתרן ארץ-ישראלי (ש"מ); 40. מזל; 41. מילת שלילה; 44. אות; 46. שלל; 47. זהב; 49. רעש; 50. חיל צבא; 53. ראש אחד מחילות צה"ל (ר"ת); 54. עץ חורש ירוק עד; 55. תולעת בפרי התאנה; 57. אליל בבלי; 58. עובר לסוחר במזרח

59. הרחוק; 60. בית-מלאכה; 62. נושא משרה ממשלתית; 63. מושב מלכים; 66. כפר ערבי נוצרי בגליל התחתון; 68. איש ריב, מתנגד (3,3); 71. כתם; 73. כלי ירייה; 76. אל מצרי; 77. אחד המזלות; 79. תופס שלוה; 80. אחד מן הצאן; 82. בית הבליעה; 84. צפה, קיווה; 85. נכבד, איש רם המעלה; 87. תוך; 90. קוץ המודק מן הרקל או מחזה מאת הנוך לרין; 92. נפל, התמוטט; 94. שופט מוסלמי (ח); 96. ענף רך; 97. זמר ישראלי; 99. אבי הספור האמריקני הקצר המודרני (ש"מ); 101. מוט עם דגל בראשו; 102. מוקש; 103. עשיר פזון (ח).

סקנדל במישרד-היכריות

פגשתי אותה לא-מזמן — נאה מאוד, חתיכה, נראית צעירה מגילה, 37, משכילה, אשת-שיחה, עצמאית, מבוססת, גרושה שמחה לפרק ב'. עם נתונים שכאלה, יש לה כל הסיבות שבעולם לצפות לטוב ביותר. כדי לזרז את העניינים, היא פנתה למישרד-היכריות תל-אביב.

ככה היא סיפרה לי:

אמר לי שם שהם לא מקבלים כל אחד, וזה מצא-חן בעיניי. שילמתי 2300 שקלים, וביקשתי להכיר גבר מעניין, מבוסס, אב לילדים (כי לי יש כבר שלושה), גבוה ונאה. הם אמרו לי שההתקשרות בינינו היא לשנה. אמרתי שזה מעט מדי, והחלטנו על שנתיים. ראיתי תמונות של גברים, פסלתי את הרוב, ובחרתי בארבעה.

הראשון שנשלח אלי היה לבן-שיער, למרות שבתמונה הוא היה כסוף-שיער. זו בטח תמונה מלפני חמש שנים לפחות. הוא לא פצה את פיו כל הערב. יצור משעמם.

השני היה קשיש מאוד. הוא היה מי שפסלתי, אז למה הם הראו לו את התמונה שלי ושלחו אותו אלי? ממש כעסתי. מיסטר שלוש היה גרוש ללא ילדים, הרוצה להתחתן רק כדי להביא ילדים לעולם. כאן כבר ממש התעצבנתי. הרי הם ידעו שאני לא רוצה בילדים!

מיספר ארבע סיפר לי שהוא חבר של אחד השותפים במישרד, ולכן הוא לקחה ללא תשלום. שוב כעסתי, מכיוון שהדגשתי שאני מעוניינת רק בגבר שמשלם, כי זה מראה לדעתי, על כוונות רציניות.

לא יכולתי עוד. עשיתי להם סקנדל. ביקשתי את הכסף בחזרה, הם סירבו, ואני איימתי במיפוט. בסוף הם הסכימו להחזיר לי 1800 שקלים, ועכשיו אני מנסה למצוא דרך לקבל חזרה את יתרת הכסף. חוצפה שכזאת! היא עדיין מחפשת, אבל כבר לא דרך מישרד-היכריות.

היא זכתה ב-1,000 ש"ח!

שמה של הגב' אראלה דוידוביץ, קוראה מת-איביב, ששלחה ארבעה פתרונות נכונים של תשבצים ותשבציפנים רצופים, עלה בגורל בהגרלת הפותרים הראשונה, והיא זכתה בפרס: 1,000 ש"ח!

הקוראה דוידוביץ (משמאל, עם בעלה, בוימין) היא מורה בגימלאות, שהחליטה, כשיצאה לגימלאות, ללא לתת לתאים האפורים לנוח" וגילתה את עולם התשבצים ומאז היא פותרת אובססיבית, שאף הופיעה בתוכנית טופסוף בטלוויזיה, בה סיפרה על תחביבה זה.

אם כי היא מכורה לעניין במישפחה, היא מודה, שלעיתים, כשהיא נתקעת בהגררה, היא מסייעת בבעלה, מנהל-חשבונות במקצועו, שכמיקרה כזה איננו עושה חשבון וחש לעזרתה.

**מרים
בנימין**

מזל החודש:

תאומים השינה ובני המזלות

היחס לשינה שונה מאדם לאדם. אבל גם בין 12 המזלות אפשר לראות את הנטייה של מזל זה או אחר לישון הרבה או מעט. אסור כמובן לשכוח את השפעות המזלות האחרים. אם כך, מי הם אלה האוהבים לישון, ומי שייכים למזלות שחבל להם על ביוז הזמן הכרוך בשינה?

תאומים

אין להם סבלנות לישון. הרי הם חייבים להיות בכל מקום בכל זמן ולנצל את החיים עד תוכם. שינה היא בהחלט

ביזבז זמן עבורם. הם מאחרים ללכת לישון ומשכימים קום. יש תקופה שגב-ריס בני מזל זה, בשנות ה-20 ותחילת ה-30, ישנים בבקרים. אבל מהר מאוד הם מבינים את ההפסד הכרוך בכך ומפסיקים את נוהגם.

סרטן

השינה כאילו נבראה למענם. אם רע להם הם מיד הולכים למיטה, מתכרבלים בשמיכה, ומרגישים שחזרו לרחם. אז הם שוקעים בתוך עולמם ובתוך דימויותיהם ושוכחים מהכל. הם אוהבים לישון וכשאננם ישנים הם מיד נכנסים למצב-רוח קודר ומדוכא. נכון שיש מקום נוסף שבו הם נרגעים והו המיטה, בת, אך השינה והחלומות עוד יותר חשובים.

אריה

הוא בכלל לא מבין בשביל מה אנשים ישנים. זה לא שהוא כל הזמן פעיל. הוא צריך את שעות הבטלה, אבל במצב של ערות. הוא עובד עם כל הנשמה ונותן הכל. לכן הוא צריך לאזן עצמו במנוחה, אבל לישון, זו נראית לו המצאה לאנשים חולים. ואם כבר הוא מוכרח לישון הוא מעדיף את שעות היום. כלילה הוא אוהב להיות ער, לבלות במסיבות עם חברים, עם הרבה חיזורים והרפתקות, וכך הוא מאושר.

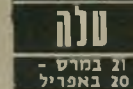
בתולה

אצלו יש סדר. צריך לישון ובשעות קבועות. אבל המציאות אינה כל-כך פשוטה. יש מוסכמות - זה נכון, אבל מה

אתם מרגישים לא טוב, רוצים להיות לבד, להסתגר בחור. עצמכם, לשכב בפיסה ולישון. בעבודה יש יותר מדי מאבקים. יתכן שאתם צודקים, אבל כבר נמאס לכם להילחם על כל דבר. התוהוהנחם עדיין מחפצת ותוק פניה. אך זה חילוף בקרוב. אולי להסירה, אם משהו יתגלה, זה יירוס יותר מכפי שאתם מצפים. עליכם להתאזר בסבלנות. תקופה זו היא זמנית בלבד ובקרוב תחפרו ותכללו בחסיד.

סרטן
21 ביוני - 20 ביולי

טלה
21 במרץ - 20 באפריל

מזלות מהעבר. היכריות חדשות יביאו להתפתחות של קשרים יוצאי-דופן.

חשוב שתדאגו לעניינים הכספיים. אמונים ידעו כספים ממקורות שונים, אבל עדיין אתם נוסים להוציא בלי חשבון באופי מיוחד מסובות. התחום הרומנטי מאוד מבטיח. עכשיו תצטרכו להתלבב בין מיספר קשרים. בי המין העשירי סגור. בקשר וגם אתם מוכנים להרחיב את הסטנדרט. אלא שזה יכול לעלות לכם בקשר קיים, החשוב פי כמה ממה שקורץ בשפה. עליכם לבדוק אלו מהר חסים חשובים לכם יותר מקשרים מפלים.

מצבכם משתנה מיום ליום. מצבה לכם שבוע מהנה ברוב השטחים. אלא שה-1 וה-2 בחודש מראים על חולשה כללית והרגשה בריאותית לא-טובה. בעבודה מעמיקת מתחזק. ב-3 וב-4 בחודש יש להם לצפות בכל הנושא הרומנטי. אתם מתנהגים בקלילות, ולא מתנגדים להתפתחות במיסקר קשרים בעת ובעונה אחת. הכספים עדיין מה-וויי בעייה בתקופה זו ועליכם להסדר.

תאומים
21 במאי - 20 ביוני

בתולה
22 באוגוסט - 22 בספטמבר

הסרטנים לא יכולים בלי זה. לתאומים אין סבלנות, ואצל הבתולה יש סדר

צורך הרבה מאוד שינה. הם אינם אוהבים משהו, רעש, אי-סדר וקשיים. השינה נותנת להם אפשרות להיות עם עצמם, לחשוב, להתנהג איך שהם רוצים ולא כפי שמצפים מהם. ללא שינה הם נהפכים למרי-נפש, מרוגזים ולא נעים. בן מאזניים לא שייך למי שסוגרים את הערב, ואומרים בוא לישון. עד שמי-שהו אחר לא יחליט עבורו שהגיע זמן השינה הוא יהיה ער ויסבול.

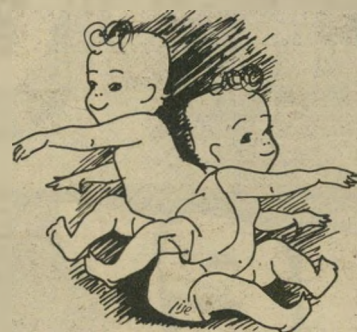
עקרב

הוא יכול לישון הרבה. הוא גם צריך פרטיות. חשוב לו להיות עם עצמו, לישון לבד, לחשוב, לתכנן, ובקיצור, לעכל את החיים. אם הוא לא לבד, אז לפחות יהנה מפעילות אחרת בתחום המין. אז ישן טוב יותר, אבל הוא תמיד יעדיף לישון לבד.

קשת

הקשת צורך המון שינה. הוא כל-כך פעיל במשך היום. הוא משקיע את כל הנשמה בכל דבר שהוא עושה, כך שכש-מגיע הערב הוא נופל תחתיו. אם אינו ישן די, הוא כמעט בלתי-נסבל. הוא (המשך בעמוד 33)

לעשות ולבתולה קשה מאוד להירדם, ועוד יותר קשה לישון. כל רעש הכי קטן מעיר אותו, מעצבן אותו והופך אותו מתוח כמו קפיץ. מי שחי עם מזל בתולה יודע שהשינה היא מין פולחן, עבודת-

קודש. אסור לזוז סביבו כי הוא מיד מתעורר ומקטר. על-פי רוב הוא נעזר בכדורי-שינה, אלא-כהול או כל דבר העוזר לשכוח את אי-השקט ולהירגע.

מאזניים

להם נחוצה קודם כל שנת יופי, הרי היופי כל-כך חשוב להם. אבל מזל זה

ה-31 במאי וה-1 ביוני יעמידו אתכם לפני בעייה בתחום הרומנטי. יתכן שידמנן לכם לצאת לבילוי חופשה או לנסיעה משותפת, אך קיימת מיגבלה רצינית, שתצטרכו להתחשב בה. אורחים יגיעו מחו"ל או שא-תם עצמכם תסעו. הטיסה להשגין מאוד חזקה השבוע. ידועה מוקדמת תעזור להתגבר על היצר. אתם עלולים לאבד כספים. בעיקר בימים שני ושלישי.

מאזניים
21 בספטמבר - 22 באוקטובר

קשת
22 בנובמבר - 21 בדצמבר

קצת קשה. בשורות לא כל-כך טובות יגיעו השבוע. אלה קשורות לפרידה מאדם יקר. הבריאות אינה טובה, וכדאי שתמספרו בעצמכם חלק מהבעיה. קשור להזנה, ולחילוף שוהנחם בעצות של מומחים. הפתעה בתחום הרומנטי. מישהו חזר לחורף חיכם ומעלה מאוד את המורל. בעבר דה יש בעייה. לא תוכלו להמשיך בפעילות הקרבת. אתם עומדים לפני שיוני, שמאחר יותר יוכיח את עצמו כחיובי. בסוף הצדק יצא.

מאוד הולך לכם מהבחינה הרומנטית. זהו שבוע שבו תוכלו ליהנות מכל יום במה שקשור למין השני. לא כך המצב במישור הכספי. כאן לא חסרות בעיות. גם השבוע יהיו קשיים, אלא שכבר יותר קל ממה שהיה. מי שמנסה למעול נגדכם בעבודה לא יצלח. מרוגזים מעבודתכם, ואתם חייבים לוודא שמי שממנה עליכם יהיה ער להתפתחויות. כסופו של דבר הצדק יצא.

קורב
22 באוקטובר - 22 בנובמבר

אריה
21 ביולי - 21 באוגוסט

הקאריירה עומדת עכשיו במרכז תשומת הלב. אתם מתביישים להציע את עצמכם לתפקידים המתאימים לכם. עכשיו אתם זוכים להערכה מצד הסביבה. עבודתכם נעשית בצורה כל כך טובה, שאף אחד אינו מנסה להתקרב לרמה שלכם. פרשה מחרה מתפתחת ביד קוסמת-עבודה. תוכלו להשיג את רצונכם דרך חבר או חברה. שית-ערבו בדרכם הם יעזרו. מישהו שעובד אתכם כבר זמן רב יבוא השבוע בהצעות.

מאוד הולך לכם מהבחינה הרומנטית. זהו שבוע שבו תוכלו ליהנות מכל יום במה שקשור למין השני. לא כך המצב במישור הכספי. כאן לא חסרות בעיות. גם השבוע יהיו קשיים, אלא שכבר יותר קל ממה שהיה. מי שמנסה למעול נגדכם בעבודה לא יצלח. מרוגזים מעבודתכם, ואתם חייבים לוודא שמי שממנה עליכם יהיה ער להתפתחויות. כסופו של דבר הצדק יצא.

קשת
22 בנובמבר - 20 בדצמבר

תאומים
21 במאי - 20 ביוני

מתיחות בבית ביוז במאי וביוני. יתכן שאתם דורשים יותר מדי, וצריכים להתחשב קצת ברצונותיהם של מי שחיים איתכם. בעבודה המצב דומה. אתם סמורים להאשים את אלה שמתחילים בדיברם שבהם אתם אינם מצליחים. תעשו קצת חשבון-נפש ותודו שזה בעייה קשורה במסומים עליכם. בתחום הרומנטי מצפה שבוע קצת מור.

נדי
21 בדצמבר - 19 בינואר

טלה
21 במרץ - 20 באפריל

אך אם סדורב בבני תאומים או בתולה זה יסתדר. מיכתב מחולל יגיע בזמן הקרוב.

שבוע מאוד מלהיב עומד להגיע. תצלילו מאוד בתחומי החברה והאהבה ובכל תחום יצירתי אחר. כדאי לכם להאמין למה שמשדרים לכם. אנשים מאוד מוקסמים מכם, ומחפשים את חברתכם. הספורטאים שביניכם יגיעו להישגים, שכמותם עוד לא היו להם. בעבודה ממשיכים לחיזוק תחתיתכם, אך בדי-תניס אל תגיבו. כדאי שתיידעו את מי שיש לו השפעה על עתידכם המיקצועי.

נדי
20 בינואר - 18 בפברואר

אריה
21 ביולי - 21 באוגוסט

נטייה בין ה-17 במאי ל-2 ביוני עלולה לסכן אתכם. חשוב שתודעו שהכל בסדר במינות לפני שאחם יוצאים לדרך. בבית צפוי מריבה. דורשים מכם דרישות בלתיאפשר שיויים, למרות שזה אולי נראה כך. כספית לא כל כך נוח, אך השבוע יתכן שחוזקו בהירגלה, אך לא בסכום ובוה. בקרוב עומד להתחיל קשר רומנטי חדש, שמאוד יונה את ההרגשה. יוסיף הרבה מעט לחיים.

מאוד הולך לכם מהבחינה הרומנטית. זהו שבוע שבו תוכלו ליהנות מכל יום במה שקשור למין השני. לא כך המצב במישור הכספי. כאן לא חסרות בעיות. גם השבוע יהיו קשיים, אלא שכבר יותר קל ממה שהיה. מי שמנסה למעול נגדכם בעבודה לא יצלח. מרוגזים מעבודתכם, ואתם חייבים לוודא שמי שממנה עליכם יהיה ער להתפתחויות. כסופו של דבר הצדק יצא.

נדי
21 בדצמבר - 19 בינואר

טלה
21 במרץ - 20 באפריל

התחיל קשר רומנטי חדש, שמאוד יונה את ההרגשה. יוסיף הרבה מעט לחיים.

שנפ

Super Strong
 MAINTENANCE FREE *** טיפול ללא מצבר
 S

מניע לך יותר!

מצבר SUPER STRONG של שנפ הוא מצבר ללא טיפול המיוצר בטכנולוגיות חדשניות מהמתקדמות בעולם. חוצץ (SEPARATOR) מעטפה, מחליף את החוצץ הקונוונציונלי. מצבר SUPER STRONG נותן לך עוצמת התנעה גבוהה יותר לאורך זמן. SUPER STRONG עם חוצץ המעטפה מצטרף לשורה הארוכה של מצברי האיכות של שנפ המתאימים לכל מטרה ולכל גודל.

להשיג אצל חשמלאי הרכב שלך!

- ★ מצבר ללא טיפול.
- ★ יותר עוצמה בהתנעה.
- ★ עמיד יותר בזעזועים.
- ★ הלוחות מוגנים במעטפות.
- ★ הטכנולוגיה המתקדמת ביותר בייצור מצברים.

חדש!
 חוצץ מעטפה

**מצברי שנפ
 הנעה מובטחת
 45 שנה על הכביש**

קול המופט

מפעלי ע. שוב ושות' בע"מ.

המשרד הראשי: תל אביב 67137, דרך פתח-תקווה 64, טל 376522, 03-376521, פקס: סניף חיפה: רח' יפו 131, 35251, טל 04-514312
 סניף ירושלים: רח' יד חרוצים 14, 93420, טל: 02-713349, בית-חרושת: נתניה, איזור התעשייה 42379, טל: 053-623641

נהפך למצורב, תוקפני וזורק לכולם הערות לא-נעימות, אם כי אמיתיות, על אופיים ואישיותם. בקיצור, אם משהו רוצה קשת סימפטי, בעל הומור וחבר רמן, שישלח את הקשת לישון בזמן.

גרי

גם הוא שייך למזלות החרור צים. ומי שעובד הרבה מוכרח למלא את המצברים ולישון. אבל אם יש לו עבודה שהוא הבטיח להספיק לסיים בזמן, הוא לא יילך לישון ויחזיק מעמד בצורה מעוררת כבוד. יש לו מישמעת, ולמרות שהוא צריך את השינה, גם אם לא ישן שתי יממות, איש לא ירגיש זאת מלבדו.

דלי

אצלו זה לא קבוע. הוא לא שייך לאוהבי השינה. את זמן השינה הוא דוחה עד כמה שאפשר. מה שהכי מפריע לו זו השינה הנוראה של השינה בשעות קבועות בלילה. מי קבע לו חוקים כאלה משעממים? כאשר הוא ישן הוא עושה זאת בצורה מרוכזת, ואחר-כך נשאר ער במשך שעות. לא ברור אם הוא נהנה לישון. רוב בני מזל דלי אינם מרבים לישון, אלא אם הגיעו לאפיסת-כוחות.

רגים

לא רק שהוא מוכרח לישון, והרבה, אלא שלפעמים נדמה שהוא ישן גם בהקיץ. שורה עליו לעיתים מין הבעה, שכאי-לו מנתקת אותו מן המציאות, ואז לא ברור אם הוא קם מהשינה, הולך לישון או רק חושב על השעות הטובות שהיו לו במיטה. הוא אינו עם המזלות שקל להם להתמודד עם המציאות ועם חיי היומיום. השינה היא הבריחה הטובה ביותר עבורו. הוא שוכח את כל הצרות והבעיות ושוקע לעולם שכולו טוב. אם לא נותנים לו לישון הוא סובל ועלול אף לחלות. הוא אינו בנוי לחיות ללא שעות שינה רבות.

מלה

ממזלות האש ועוד מזל כל-כך חסר-סבלנות, המקום האחרון שבו ירצה להיות זו המיטה. מה לו ולשינה? הוא הרי צריך להספיק לעשות מה שבא לו באותו הרגע, ואם יש משהו מעניין בסביבה הוא ישכח שצריך לישון. העיקר שיוכל למלא את הרצונות והדחפים ברגע שהם מתעוררים, וזה בוודאי לא קורה בעת שינה.

שור

הוא לא זקוק להרבה שינה. חיי מנהלים לאיטם. הקצב האיטי ואהבת הנוחיות לא מוצאים ממנו יותר מדי אנרגיה, כך שכשמוע הערב הוא לא כל-כך עייף. הוא יכול להסתפק במעט שינה, ומה שחשוב לו הוא לא לישון לבדו ושלד המיטה יהיו קצת אוכל או דבריימתיקה, קצת משקאות ומוסיקה טובה, כדי שיוכל להירדם בצורה נוחה ונעימה.

הוויכוח על

"נחשול" בכיתה.

ההחלטה: צריך

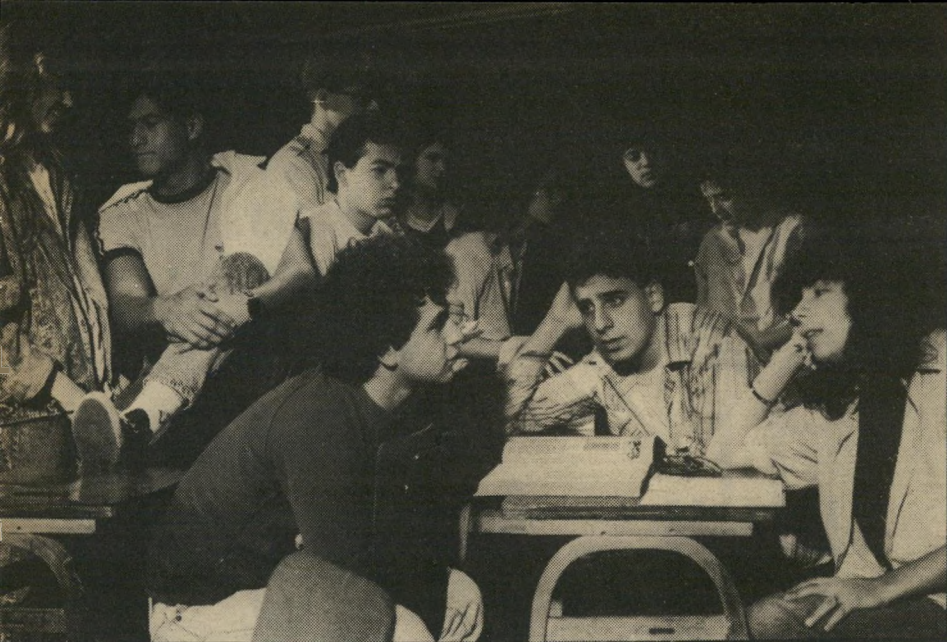
להמשיך. מימין:

מלכת הכיתה,

ליאורה.

קליפורניה, מרס 1962. כיתת בני-נוער, באמצע שנות הלימודים. הנושא הנלמד: ארולף היטלר והשואה. קצת לימוד יבש, קצת סרטים תעודיים. המורה, רוז ג'ונסון, ניסה ללמד כיתה רעשנית ולא-מושמעת. אגב דיון התברר

אין זה

ניסוי בכפאשיזם

ומוריד מסך מעל ציור פורטרט של ארולף היטלר. זהו המנהיג שלכם. ככל אחד מכם נמצא עכשיו הנאצי הקטן שלו. אתם, כמו הגרמנים, הייתם הולכים אחרי היטלר למלחמה, הייתם מעלימים עין כשהיו השכנים שלכם מתחילים להיעלם. הפאשיזם איננו שייך רק לנאשים

מכוח-שילטון. לבסוף הוא מוריד על הקמת האירגון הארצי של "נחשול", ומי כנס את כל חבריו באולם בית הספר. יותם, שמונה בינתיים כשר מריאשו של רוזן, מציב שומרים על הדלתות, והכל מחכים בציפייה להופעתו בטלוויזיה של המנהיג

רוזן. "תמיד חינוכו אותך לחשוב בשביל עצמך, להיות עצמאית!" טוענת האם. האב קוטע אותה: "קצת כל-ישראלי-ערביס-זה-הלוזה לא יזיק לאף-אחד מהאגואיסטים הקטנים האלה! וחוז' מזה, אף אחד מההורים לא מתלונן. למה תמיד אנחנו צריכים להיות חריגים?"

לו שאין בידו להשיב על השאלה: "איך כל זה קרה?" איך עם שלם עצם את עיניו, בעוד שליחיו טובים חים בבני-אדם? ג'ונסון ערך ניסוי בכיתתו, ניסוי שאותו תיארה, כעבור שנתיים, בספר הנג'נשליש — ניסוי כיתתי בפאשיזם. הטלוויזיה האמריקאית הודרה להפיק סרט בשם הנחשול. עכשיו, כמעט דור שלם אחרי המיקרה, יש הצגה ישראלית. איקה

סמל "נחשול"

"בכל אחד מכם יש הנאצי הקטן שלו!" כדי להוכיח זאת הקים המורה חנושה פאשיסטית בכיתה

ההם, מתריס רוזן כשהוא מפרק את "נחשול", "הוא קיים כאן, בתוך כנו, ממש עכשיו... ככולנו". למרות שהסיפור מוכר, החוויה רונן בר (המשך בעמוד 34)

הגרול של "נחשול", אישיות פוליטית מפורסמת, שתצא מהמחבוא. המסכים נשארים ריקים, וקריאות נשמעות מהקהל: "רוזן, שיקר לננו אין לנו מנהיג!" משיב רוזן, "יש לכם מנהיג, משיב רוזן,

"רוזן יודע מה שהוא עושה..." מכריזה ליאורה. רוזן, שאותו מגלם השחקן של מה תרשיש, ממשיך להתנות את הדרך כמנהיג כריזמטי. בקול רם עם הוא מדבר על סיסמות ה"נחשול": "כוח על-ידי מישמעת, כוח על-ידי קהילה, כוח על-ידי פעור לה."

הוא מגדיר את "נחשול" כעניין פרטי של חבריו הנבחרים, קבוצה שאת עקרונותיה לא יבין אף אחד חוץ מחבריה. רוזן ממנה "אחראים" מטעם התלמידים, להיות ממונים על שמירת חוקי "נחשול", ובר בכך מתחיל בגיוס חברים מכיתות אחרות.

"נחשול" סוחף את כל תלמידי בית-הספר. הבודדים, הקמים נגדו, מושתקים בכוח. ביניהם ליאורה, אקס-מלכת-כיתה, המושתקת לריצ'פה בידי חבריה לשעבר.

השחקנים יורדים לקהל, ומחלקים טפסי-הצטרפות ל"נחשול". אחד התלמידים יורד מייד אחריהם, צועק שוב ושוב: "מטורפים", אוסף בחימת-זעם את הטפסים. שחר "הטרוריסט", כוח-הזרוע של הכיתה, מתנפל עליו, והשניים נאבקים על ריצפת האולם.

חוויה שונה

דרישות לפרק את "נחשול" מתרכזות, אולם רוזן מסרב, וגורא כאילו הוא בעצמו נסחף

איך להפעיל

ההפעלות נוגעות בנקודות רגישות, פעילות אגב העלאת חוויות אישיות:

- אוכלוסיית יעד: ט'—י"ג.
- מיספר משתתפים: כ-63.
- אופן-העבודה: קבוצות בנוות שישה משתתפים.
- כלים: רבי-שיח, ומישחק תפקידים.
- מטרה: לחוות את תחושת המיעוט (בדיעה) ובדיקת הדרכים לעקוף תחושות אלו.
- תהליך: כל חבר בקבוצה יספר על: סיטואציה שבה מצא עצמו בודד, או בקבוצת-מיעוט, ביחס לחלטה, למחשבה או להלך-רוח של הרוב (במישח פחה, בין חברים בבית-הספר, בתנועת-הנוער וכו').
- הקבוצה תבחר באירוע אחד, משמעותי לה במיוחד, ותחיה אותו במישחק-תפקידים, כאשר חלק מחברי-הקבוצה נוטלים את תפקיד הרוב ואחד או שניים את תפקיד המיעוט.

כל קבוצה תציג את הסיטואציה לפני שאר הכיתה. נקודות לדיון:

- תחושות שעלו אצל המצויים במיעוט (חרדה, כעס, אי-אונים, כאב, עצב, חוק, מיוחדות ומקדירות).
- תחושות שעלו אצל השויכים לרוב (כוח, ביטחון, רצון לקרב/לדחות את האחר).
- האם עלה צורך אצל חברי המיעוט לסגת מעמדותיהם, לוותר, להיכנע או להיאבק עד הסוף?
- מה המחיר שנתבע מהיותנו מיעוט?
- הקושי בלחיות אחר וחצורך הבסיסי להיות שייך ומקובל.

ניתנת לעצירה. כשאתה הולך לים, אתה נהנה מהים, ולא תמיד מרגיש שחם לך.

● ליאת: „באחת ההצגות הראשונות ישב מישור, שאני מכירה, בקרב הקהל, שהורכב אז מנוער בגילנו. אחרי ההצגה הוא ניגש אלי המום, וסיפר לי על התגובות. משהו בסגנון: למה אצלנו בכיתה אין כאלה? ככה באמת היינו מצליחים הרבה יותר!”

● גיא: „חלק מהקהל צוחק מתוך מבוכה, מתוך פחד שאולי זה היה יכול לקרות גם לו.”
הרבה מהצלחת ההצגה יש לשייך ליוצנות, שעשתה עבודה יפה. את ההצגה מעלה התיאטרון הפרטי של איקה זוהר וריקי כ"ץ. כדי למשוך כתיספר לקנות את האירוע, החליטו להוציא תוכנית מיוחדת למורה, שתלווה את השיעורים שיבואו בעיקבות הנושור. עמליה רובין, מהחוג לחינוך באוניברסיטת חיפה, הכינה את התוכנית: „המחזה הזה היה חילתו מחזה חינוכי. מהניסיון שלי אני יודעת, שמורים בדרך כלל מפחדים לדון בסוג כזה של חומר.

(המשורר מעמוד 33)
של הצגה שונה מהסרט. הפגישה עם הדברים פנים אל פנים היא הרבה יותר מוחשית, הרבה יותר אמיתית.

אחד הצופים סיפר על הצמרמורת שעברה בו, כשראה את בני הנוער מצדיעים ל„נחשול” (משהו דומה למועלהיד הנאצי) וצועקים את הסיסמות.

האם הנחשול יכול לחזור על עצמו? האם גם כאן, בישראל? מה שהתחיל כניסיון לשלב הצגה בתוך יום מרוכז על דמוקרטיה, הפך לתיאטרון, על-סף-המיקצועי. פה ושם עדיין מרקלמים טכסט. השחקנים מבולבלים בעצמם, אינם יודעים להחליט, אינם רואים את גבול הציות של עצמם.

איפה גבול הציות שלהם היום? האם היו מסרבים לשרת בשטחים הכבושים? מה היו עושים, אילו היה החוק משתנה ויוצר בישראל חברה המבוססת על עקרונות כמו של תנועת „נחשול”?

● ליאת בן-חביב (ליאורה כהן צנחן): „כל אדם חייב לכבד את הדת. אחרת תיווצר אנארכיה. אנחנו

הדיקטטור (תרשיש בתפקיד רוזן) ונבול הציות

המכסימום שהם יעשו זה לשבת עם חוברת של „בעד ונגד” ולהקריש שעה רדודה לעניין. מסשפתיים. יצאתי חוברת. המפעילה את הכי תה בלי הכנה ומאמץ מיוחדים של המורה קורם לכן.”

הקבוצה, כך נראה, עברה תהליך מסוים, נוסח נחשול. אחד הקרובים להצגה אמר שבי עצם איקה ניסה להעביר כאן את תהליך הנחשול, ואיפשהו הצליח. „התיאטרון מאוד חשוב להם. גם אילו היה מעלה כל הצגה אחרת, החברה כאן לא היו מרימים את קולם. אני מאמין ש-99% מהם לא היו נוטשים את הלהקה. יש כאן בונוס גדול מדי, מכדי שיעזבו למי עז עקרונות כלשהם. ההצגה חשובה להם מדי.”

מה לדעת השחקנים, היה קורה, אילו היה איקה מנסה להשתמש בשיטותיו של רוזן (והמורה), כדי להעלות את ההצגה? האם לא היתה, בסופו של דבר, הצגה טובה יותר?

ליאת: „אני כבר די בטוחה ש- הוא ניסה.”
דורי: „מישמעת זה דבר כמעט תמיד טוב, רק תלוי מה עושים את זה. בכל זאת היה לנו חופש לחשוב ולעשות.”

האם ההצגה היתה משתפרת, בסופו של דבר? שוב חלוקות הדריעות. חלק משוכנעים שכן, וחלק מדברים על פיצוץ, על לחץ, על משהו שהיה מתפרק בסופו של דבר. חלקם אף מוכן להודות בכך, נות, שיתכן שהיו נסחפים אחרי איקה להרפתקאות המשך להצגה. אולי היו מסכימים לעשות דברים „לא מקובלים” למען הקבוצה. שיהיה כזה הביאה אחריה המחשה אמיתית של בעיית הפאשיזם.

נו לא מדברים בהצגה על מילוי חוקים, אלא על חופש-מחשבה. גם במישור דיקטטורי-פאשיסטי נוסח „נחשול”, אני רואה את עצמי שומרת על החוק. אולם הם לעולם לא יצליחו להשתלט על חופש המחשבה שלי.”

הקבוצה סוערת, רבים אינם מסכימים למה שקורה בשטחים הכבושים, ואינם רוצים לשרת בהם. ● דורי גיבעון (ירון בהצגה): „אני רואה את גבול-הציות שלי בפגיעה באנשים אחרים, פשוטו כמשמעו, אחרת אפשר לקרוא לכל תנועת-נוער בישראל „נחשול”, וזה בפירוש לא ככה, חוץ מנוער „כך”. אצלם אנחנו רואים תמיכה באל-מות, ובפירוש פאשיזם.”

היה סרט. למה לעשות ההצגה? ● גיא אברון (רפי בהצגה): „כדי להראות שזה יכול לקרות גם כאן, כדי להראות שהכל מאוד קרוב אלינו. כמו שהמורה אומר בסוף, זה לא שייך רק להם — זה אצל כולנו.”

„לפני מישור הצגות ניגש אליי נו מישור, שהציג את עצמו כפסל כולוג חברתי. הוא סיפר לנו על ניסוי זה, שהוא ערך עם כיתה בקיבוץ מסויים במרכז הארץ. בתי הליך איטי וממושך הוא הפך למנייה, כינס מסביבו קבוצה נבחרת מביניהם, ממש יסד „נחשול” קטן. „זה יכול לקרות בכל מקום ובי כל כיתה, בכל זמן.”

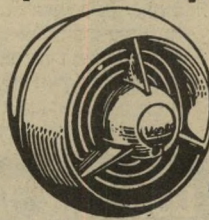
אם ייכנס מישור כאריזמאטי ויתחיל ללכד את השורות סביב רעיונות מסויימים המבטיחים הצלחה וכו', יש לו, לדאבוני, סיכוי להצלחה.”

ומסביב הוסיפו: „קשה לראות את זה, כשאתה נכנס פנימה. הסייפה היא איטית, וכמעט בלתי-

Venta
Venta
Venta
Venta
Venta
Venta
Venta
Venta
Venta
Venta
Venta
Venta

30 שנות הצלחה - 10 במקום ראשון

משרד ראשי: גלעד 2, רמת-גן, טל: 03-7513251
מפעל: אזור התעשייה כרמיאל, טל: 04-985688
סניף הצפון: שד' ההסתדרות 76, טל: 04-723827
סניף ירושלים: רחוב ינאי 3, טל: 02-222550

מהרי

הסיגרים הדקים של אג'יו, הולנד

עכשיו גם בטעם קל ועדין

אזהרה: משרד הבריאות קובע כי - העישון מזיק לבריאות

תן טרמפ לחייל

מה קורה לאשה שכל ילדיה פורחים לפתע מהבית?

חלילה

קשה לה כשהם רחוקים. אנחנו קרובים באופן מדהים. אני אמי וחברה. הכל עושים ביחד. מעולם לא הפסדתי אספתי-דורים. מעולם לא הפסדתי מסיבת כיתה של הילדים. תמיד מצאתי זמן להכל. אני מעשי ומהירה, ואף פעם לא ביוזותי זמן בישיבה בטלה בבתיקה, בקניות, בבירורים.

"הילדים השתלבו בעבודתי, ואת הזמן הנותר ניצלנו לכיף משותף.

"אמנן הוא בראש אחר. יותר רציני ועסוק בענייניו. אבל הילדים ואני אוהבים בדיוק את אותם הדברים. קונים בגדים ביחד, אוכלים ביחד, מקליטים אחד לשני קלטות, עושים הפתעות זה לזה.

"למשל, בכל יום-שבת, כשהתארגנו לים, היה לכל אחד התפקיד שלו. שרון אחראי לבירה, טיבי — למוסיקה, היה מין תיאום שבשתיקה."

בכיתי וצחקתי

מירי זיכרונות גם אשתי-חסידי-זיכרונות, מהותיות והטובות בארץ. גם אשתו של אמנן זיכרונות, עורדי-מפורסם. וגם, ובעיקר, אמה של טיבי (טבעונה) בת ה-27 ושרון בן ה-22.

"לפני 20 שנה, כשאמנן פנה לעסוק בפוליטיקה, החלטתי שאני רוצה להפסיק לעבוד במשרד ולמצוא עבודה שתאים לי.

הרגשתי שזה הזמן המתאים. התחלתי לעסוק ביחסי-ציבור, מירי זיכרונות ומירי כריסוף, הראשונות בארץ. זה נהדר! אני אוהבת את העבודה שלי. אני חושבת שאני האדם המתאים בעיסוק זה מתאים. אני מלאת מרץ. אני בעצם סוס עבודה, ואני לי בעייה לעבוד 20 שעות ביום.

האנרגיות שלי מוצאת ביטוי בעיסוק שלי, עם הרבה שימחת-חיים ואהבה."

מירי אינה יודעת אם אפשר להיות סוס עבודה וגם אמה במשרה מלאה, כשהמיקצוע הוא עורכת-דין, אדריכלית או רופאה. ביחסי הציבור שלה הילדים השתלבו נפלא.

"הילדים שלי היו שותפים בכל! בהתחלה היה שרון תינוק, ואז טיבי היא שבאה איתי לכל מקום. כשרון גדל, גם הוא הצטרף.

"הם ידעו הכל על העבודה שלי. מה קורה, מה אני רוצה שיקרה, מי הנפשות הפועלות, ואיך אני מתכננת לפעול. לקחתי אותם איתי לכל האירועים. לפרימירות, להקרנות מיוחדות, למסיבות, לארוחות-צהריים.

"עכשיו אני באה הביתה, והכל יותר מדי מסודר, אין כביסה, אין כלום. איפה כל

הבלגאנים? איפה כל הילדים? נורא חסרים לי הדברים שהתעצבנתי בגללם..."

צילתי לחברים, שילדיהם אינם בבית, כדי לשאול מתי תהיה ההקלה.

"כשרון היה מצלצל, במשך חמש דקות לא יכולתי לדבר, כי הנחתי מרמעות. הוא היה צועק עליי. זיכרונות, תרבר, תרבר! חבל על הכסף! אני אפסיק לטלפן אלייך אם תמשיכי לבכות!" ואני בכיתי וצחקתי, ולא יכולתי להוציא מילה."

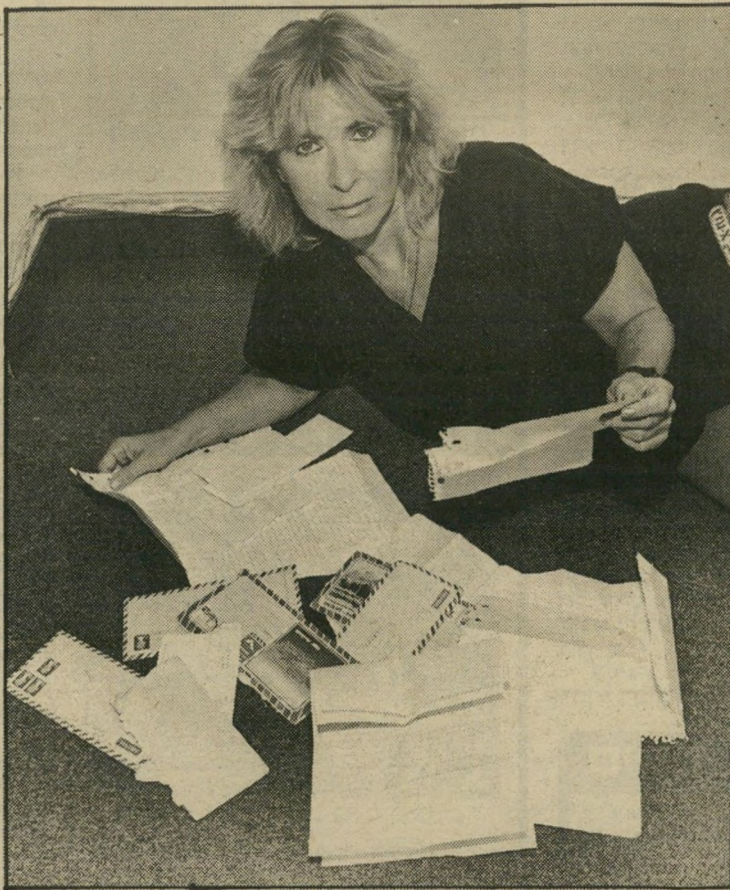
כמו בכל מישפחה שיש לה ילדים, גם במישפחת זיכרונות היו ויכוחים אינסופיים ושענות 'זה לזה. למירי חסרים היום כל הדברים שפעם הרגישו אותה. הרמעות וזולות על לחייה, והיא קמה ללבוש מיטפות-נייר. "פעם עיצבנו אותי ערימות של כלים בכיור, טלפון שתפוס שעות, חברים שעושים בלגאן.

"עכשיו אני באה הביתה, והכל יותר מדי מסודר, אין כביסה, אין כלום, איפה כל הבלגאנים? איפה כל הילדים? נורא חסרים לי הדברים ששנים התעצבנתי בגללם."

התקופה, המוגזרת בפיח תקופת-ההלם, עברה, אך הגעגועים אינם נפסקים. הפחד שיתרחקו זה מזה — התבדה, אך הגעגועים אינם נפסקים. הדאגה שהקטנים לא יסתדרו לבדם — חלפה, אך הגעגועים אינם נפסקים. לבית מסודר כמו מוסיאון — התרגלה, אך הגעגועים אינם נפסקים.

מירי זיכרונות, הבלוגרית הקטנה ומלאת המרץ, רוב הזמן אשתי-חסידי-זיכרונות, וכל הזמן אמה בשלטר-דוק. **גלית מר**

צילון צפירה, העולם הזה

"אני אוהבת את הילדים שלי. עכשיו הם לא איתי, וכשאני מדברת עליהם העיניים שלי נרטבות.

"התיוה שלי היא שאם מחלקים אהבות לרמות, אז האהבה הגדולה ביותר היא אהבת אם לילדיה.

"אהבת-אם לילדים היא יותר עמוקה מאהבת אשה לגבר, מאהבת ילדים לאמם, מאהבת אח לאחות, ואף מאהבת אב לילדיו. זו אהבה ללא חשבונות, ללא ציפיות, ללא תנאים."

"זה היה נורא!"

גם אשתי-חסידי-זיכרונות, מהותיות והטובות בארץ. גם אשתו של אמנן זיכרונות, עורדי-מפורסם. וגם, ובעיקר, אמה של טיבי (טבעונה) בת ה-27 ושרון בן ה-22.

"לפני 20 שנה, כשאמנן פנה לעסוק בפוליטיקה, החלטתי שאני רוצה להפסיק לעבוד במשרד ולמצוא עבודה שתאים לי.

הרגשתי שזה הזמן המתאים. התחלתי לעסוק ביחסי-ציבור, מירי זיכרונות ומירי כריסוף, הראשונות בארץ. זה נהדר! אני אוהבת את העבודה שלי. אני חושבת שאני האדם המתאים בעיסוק זה מתאים. אני מלאת מרץ. אני בעצם סוס עבודה, ואני לי בעייה לעבוד 20 שעות ביום.

האנרגיות שלי מוצאת ביטוי בעיסוק שלי, עם הרבה שימחת-חיים ואהבה."

מירי אינה יודעת אם אפשר להיות סוס עבודה וגם אמה במשרה מלאה, כשהמיקצוע הוא עורכת-דין, אדריכלית או רופאה. ביחסי הציבור שלה הילדים השתלבו נפלא.

"הילדים שלי היו שותפים בכל! בהתחלה היה שרון תינוק, ואז טיבי היא שבאה איתי לכל מקום. כשרון גדל, גם הוא הצטרף.

"הם ידעו הכל על העבודה שלי. מה קורה, מה אני רוצה שיקרה, מי הנפשות הפועלות, ואיך אני מתכננת לפעול. לקחתי אותם איתי לכל האירועים. לפרימירות, להקרנות מיוחדות, למסיבות, לארוחות-צהריים.

היינו באותו התחום. היו דברים שמשמש עברנו עליהם ביחד.

"לפני שנה היא קיבלה מהמפיקים של ה'סרט, שבו עברה, כרטיסי-טקסט ללוס-אנג'לס. הוספתם לה כרטיס לניו-יורק, שתראה קצת עולם.

"באחד הימים היא התקשרה ואמרה לי 'היא נשארת בניו-יורק. הייתי בהלם.

"טיבי הקטנה והעדינה, לבר בניו-יורק הקשוחה! נורא דאגתי. הסאבוויי נורא מוסכן, ומה תאכל? מי יכבס-לה? איך תסתדר לבר?" מירי, כמו כל אמה, מעירה שילדיה הם מוצלחים, פים, חכמים, מוכשרים. הכייהכי. מובן שהיא רוצה שיהיה להם טוב, אבל מאוד

ליוונו אותה לבקום. זה היה קשה. כל השנה הראשונה שלו כצבא היתה לא-קלה לכל המישפחה.

"טיבי שירתה בקרייה וחזרה בכל יום הביתה. שרון שירת בבסיס ליד צומת-גולני, בחילה-חמוש. וזה לא אותו הדבר.

"ליום-הולדתו קניתי לו מכונת, והוא התחיל לנסוע יומיום מתל-אביב לצומת-גולני ובחזרה. פחדתי נורא מתאונת-דרכים. כשהוא נשאר לתורניות, הייתי נכנסת ל'מכונת ונוסעת אליו.

"טיבי למדה באוניברסיטה בתל-אביב, עברה כעיתונאית ולבסוף מצאה עבודה כלבבה בתחום-הקולנוע. זה היה נהדר. שתינו

שרון

טיבי

נענועים אינם נפסקים

במשך 10 שנים מילא שרון בהצלחה ובכיף את תפקיד מגישת-הפרחים לזוכה בתחרות מלכת-המים, וטיבי היתה ממונה על המתחרות.

"כבר בגיל צעיר הם למדו שמכשירי הטלפון הוא חלק מהעבודה שלי, וצריך לה' תייחס ברצינות רבה לכל הדועה שמשאירים לי. הם קראו המון עיתונים, וכשבאתי הביתה הראו לי מה היה כתוב על הדברים שעשיתי, והיכן היתה תמונה. ידעו הכל על כל אירוע.

הם לא חיו בצל עבודתי, אלא עם עבודתי."

טיבי, הבת הנכורה, נמצאת זה שנה בג'ור, יורק, ולומדת שם תולדות האמנות. שרון, הצעיר, התקבל ללימודי-המשפטים באנג'ליה, וגם הוא פרח מהקו לפני כחצי שנה.

"משרון, בעצם, נפרדתי בראשונה כשה' תייגס לצה"ל. זה היה נורא קשה: בין היתרון לצבא היתה לו חופשה של שלושה חודשים, ופתאום, אחרי שבילינו כל-יך הרבה ביחד, הילד הקטן שלי הולך. לא ידעתי איך ומה נורא דאגתי, נורא פחדתי. זה היה נורא!"

"הייתי בהלם"

מירי אמרה שכאשר היא מדברת על הילדים שלה, עיניה נרטבות. בשלב הזה לחלוותי מכסה את עיניה, אך היא עדיין לא טורחת לקום ולהביא מימחטות-נייר.

אני זוכרת איך חברה של שרון, טיבי ואני

תדריך חובה לראות

קליז כתב תסריט והינדר את דמויותיו, כך שכל רגע הוא בידור, שניות, רומנטיקה ועוקץ. צוות מיקצועי לא מפגר אחריו: ג'יימי לי קרטיס מתגלה כקומיקאית אי-רוטית. לידה מייקל פאלין כגמגמן תמים וקווין קליין כמאהב המ-פסידן (אוסקר מישנה).

*** **איש הגשם** (נחף, מוצג גם בירושלים ובחיפה, ארצות הברית) — אלוף האוסקרים של השנה. ראסטין הופמן הוא אוטיסט היורש שלושה מיליון דולר, וטום קרוו הוא אחיו, המבקש לגזול ממנו את הירושה. בארי לווינסון ביים במיומנות רבה.

*** **יחסים מסוכנים** (נח, מוצג גם בירושלים ובחיפה, ארצות הברית) — שחיתות וגניון של האצולה הצרפתית המשתעשעת במישחקי הכוח על חשבון החלשים שבניניהם. ג'ון קלווין, שזכר וכתב באוסקר, ג'ון מלקוביץ ומישל פיפר הם כולם בסדר, אבל הדקורציה משכנעת יותר מהם. והיא אכן קיבלה אוסקר.

*** **בגלל המילחמה** (לבי, ישראלי) — מי שמוכן להתמודד עם טראומת השואה של הדור השני, ולעמוד מקורב על שרשי המוסיקה והמילים של שניים מן הפופולריים בכוכבי הזמר העברי, ר' יהודה פוליקר ועקב גלעד, מור זמן לחוות את התעוררו המוסיקלי הזה, שהתקבל להצגה בפסטיבל ברלין.

תל-אביב: מיכתב מאשה אל מוני, בנלל המילחמה היא, קפה בנדר, ארבע ההרפתקות של רוס ומיראבל, מי הפליל את רונר רביש? הדיקטטור הנדול, אשה תחת השפעה.

חיסה: מי הפליל את רונר רביש? שדות החיסה האדומים. **ירושלים:** מי הפליל את רונר רביש? הדיקטטור הנדול.

תל-אביב:

*** **מיכתב מאשה אלמונית** (תכלת, ארצות-הברית) — סרט שחור-לבן של מאכס אופולס משנת 1938, שיכול להביס בקלות את הסרטים שנעשו 50 שנה אחריו. סיפור-אהבה טוטאלי על נערה שהתאהבה בסטנדרן פור חת, ולמרות שבילתה עימו לילה אחד של אהבה, וילדה את ילדו בכוחות עצמה, שמרה לו אמונים במסירות, והקריבה את חייה למי ענו. לואי ז'ורדן וג'ון פונגטין נהנים משרביטו הקסום של אופולס.

*** **הדיקטטור הגדול** (נורדון, מוצג גם בירושלים) — הדימוי ואי-השיויון המוותיים של הקיום בין ספר יהודי לצורך גרמני ממצאים כמה מצבים אי-סורדיים.

*** **מי הפליל את רוג'ר רביש?** (נח, מוצג גם בחי-

דון אמיצ'י ורוברט פרוסקי: סנדקים

מתחילה סידרת אי-הבנות, שבסופה משוכנעת האוגדה המקומית של המאפיה, כי מצחצח הנעלים אינו אלא סנדק חשוב, שבא לבלות במקום, דבר המשנה את גור-דינו.

דון אמיצ'י (מצחצח-הנעלים) וג'ו מאנטניה (שומר-ראשו) מפליאים לעשות בסיטואציות שיוצר עבורם מאמס. אמיצ'י הישג לא איבד כחוא זה מן הקסם שעמד לזכותו עוד לפני 50 שנה, ואילו מאנטניה נולד לגלם דמויות של מאמס. בועה הוליוודית, אבל מאוד מהנה.

חיילים אמריקאים בוויאט-נאם

בקונטקסט של מילחמת ויאט-נאם, בזווית חד-שה או משמעותית. מה עוד, שמותר לתהות אם הדרמטיות המופגנת, של כוכבים אשר הת-כוונו ללא ספק להועיל, אכן משרתת את הכוונה להציג את הסרט כביטוי לקול העם הפשוט. אילו היה מישחו עושה דבר כזה בישראל, היום ולא בעוד 17 שנים, ודן בהילכי-הרוח של החיילים שלנו כמי שזה משתקף מן המיכתבים שהם משגרים הביתה, גם ללא שום ניסיון לפרשנות פוליטית, זה יכול היה לרתק יותר.

הסנדלר הסנדק

דברים משתנים (דקל, ארצות-הברית) — דייויד מאמס עשה זאת שוב.

אחרי בית ההימורים, הוא רקח עוד קומדיה שנונה, אולי פחות מתוחכמת ומפתיעה מן ה-קודמת, אבל דמויותיה חביבות יותר וציניות פחות.

העלילה מתרחשת בשנות ה-50 ובמרכזה מ-צחצח-נעלים מזדקן, ממוצא איטלקי, המוזמן אל הסנדק המקומי, הופרש לפניו הצעה שאי-אפשר לסרב לה: הוא יסכים להודות ברצח שלא ביצע, יישב כמה שנים בכלא וכאשר ישתחרר, יקבל בתמורה את ספינת-השעשועים העוגנת לחופי סיציליה. הגשמת חלום חייו.

על מנת להבטיח את הבאתו לבית-המישפט, שוכרת עבורו המאפיה שמרטף פרטי, בדמות ביריון רגשני ואימפולסיבי. חייל מן השורה שיש לו פניות משמעת. ליבו של הבריון נכמר על חוקן החביב, שיוצטרך לבלות שנים בכלא, וכדי להמתיק את הגלולה, הוא מסדר לו סוף-שבוע בעיר ההימורים והנופש שעל אגם טאהו. שם

ויאט-נאם אקטואלית

מיכתבים הביתה, א-מריקה יקרה (לבי, תל-אביב, ארצות-הברית) —

את הסרט הזה צריך היה לעשות בישראל. מיל-חמת ויאט-נאם, שהסתיימה כבר לפני 17 שנה, היא מילחמה נוחה מדי להוקעה, כי הרי ממילא אין היום מי שיקום להגן עליה.

מדובר בסרט, שהתמונות שבו משולבות מ-קטעי-יומנים, מכתבות-טלוויזיה ומסרטי-חד-בבים שצולמו כולם בוויאט-נאם, בזמן המלח-מה. בפסיקה מן השתתפים כמה מן השחקנים המפורסמים ביותר של הוליווד, כמו רוברט דה-נירו ואלן בורסטין.

אלה הם מיכתבים, שנשלחו על-ידי חיילים ששרתו במלחמה אל מישפחותיהם בעורף. יותר משהם מביעים מחאה ישירה נגד המיל-חמה, הם ממחישים את התחושה הנוראה של צעירים ששוגרו לעזות מלאכה, שמסרתה אינה נהירה להם די הצורך.

הסרט צריך להיות מין זעקת-נאב רועמת נגד המילחמה, באשר היא, אבל קשה לדבר,

סירטי קולנוע בטלוויזיה

*** **סיפור שונה** (יום רביעי, 31 במאי, 22.05) — **גבר הומיסכסכול מחלק דירה עם לסבית. בהתחלה הם רבים, אחר-כך הם מסתדרים. מן הימים שלפני האידס, אבל עשוי בחביבות ובאווירה אוהדת. מרי קינג ומג פוסטר הם בני הזוג המזוה. בימאי: פול ארון (1978).**

*** **תחנת זברה אינה עונה** (יום שישי, 2 ביוני, בשעה 22.30) — מותחן על רקע המילחמה הקרה, למי רבי-מכר של אליסטר מקלין. רוק האדסון בתפקיד הראשי כמפקד צוללת אמריקאית הנקלעת למצוקה בקוטב הצפוני, תוך כדי פעולת ביון.

*** **רצח ברחוב מורג** (יום רביעי, 7 ביוני, בשעה 22.05) — עיבוד נוסף למה שנחשב כסיפור הבלשי הראשון ממרי עטו של אדגר אלן פו. מפקח-מישטרה בדימוס מפענח רצח מושלם במאריס. סרט טלוויזיה עם ג'ורג' (פאטון) סי. סקוט בתפקיד הראשי.

*** **אהבה ממבט שלישי** (רבח, ארצות הברית, מוצג גם בירושלים) — מוכת ירח הופכת למכות הרינג כבוש, ברמותה החד-ביבה של איימי אירווינג ועם רייזל בו'יק הקשישה, בתפקיד הסבתא היהודיה הניצחית. בימאית: ג'ואן מיקלין (הסטר טרטיס) סילבר.

*** **עבריינית צעירה** (ריונוון, צרפת) — גירסה נשית של 400 המלקוח של פרנסואה טריפו, על נערה סרבנית ועקשנית, המבקשת לקבוע את גורלה בחיים. שארלוט גנסבורג נולדה לתפקיד הראשי.

*** **חודש בקאנטרי** (נור, דרן, אונליה) — למרות השם המטופש, סרט רגיש ונבון על חייל משוחרר ממלחמת-העולם הראשונה, המשחרר ציוריקר בכנסיה עי-תיקה שבכפר אנגלי. המחשת הה-נחה שאדם רגיש לצער נולד, וככל שתגדל הרגישות, יגדל הצער. בימאי: פט אוקונור. שחקנים: קרי-ליו פירת קווין בראנאג.

פה ובירושלים) — כל יצורי הוליי-ווד המצויירים התחרו משלוחם, כדי לשרת את המותחן המרגים את החלום האמריקאי הקולנועי בשל-מותו. אין חיץ בין אמת לדימיון ויצור מצוייר אינו ממשי פחות מ-י צור חי. כוב הוסקינס אדיר, בהתח-שב בעוברו שהצטלם בריאלוגים עם "מסך כחול", כוב זמקיס נהנה מגיבוי מלא של שפילברג ומימק-צוענת עילאית של צוות-מאריס מופלא, שזכאי גם וכאי לאוסקר שקיבל.

*** **ארבע הרפתקות של רינט ומיראבל** (לבי, צרפת) — אריק רוהמר צעיר מתמיד, בארבעה סיפורים קצרים ממבריי-קים על שתי נערות, אחת עירונית ואחת כפרית, המלמדות זו את זו פרקטיקס ומינהגיהם.

*** **דג ושלמי ונדה** (פיילת, תל-אביב, מוצג גם ביר-שלים, אונליה) — אחד הדגים הנדירים באקוואריום הקולנועי, היורע לשחות בקומדיה ואינו מת-קהה. ג'ון (מלון פולטי, מונטי פיטון)

נעמי פרלוב — חיים במראה

של האדם, האיש הפרטי והאמן הציבורי ששמו דויד פרלוב. ככל שמתארכות השעות, כך מר-גיש הצופה קרוב יותר, מרוחק יותר, ומבין יותר לליבו של היוצר הנדיב, שהזמין אותו להרפת-קה של מציאות. להצג בשהי בנותני, בעקרות הקולנועית שנכפתה עליו (הסימטום של הטל-וויזיה הישראלית והאטימות של הקולנוע המיסחרי), או האם המאמצת, שמתרבות ינק את חלבו הראשון, ובהתקרבו יותר ויותר לעצ-מו הוא מגיע בחזרה לבראזיל, ולא לתל-אביב.

לכתוב במצלמה

יומן — דייויד פרלוב (מוסיאון, תל-אביב, ישר-אל) — במישפט אחד קטן,

אבל רב-משמעות מסכם פרלוב את תכאב שהו-ליד את היצירה: "אתמול צילצל הטלפון בביתי אחרי שתיים. ביקשו ממני לעשות סרט." וזו העדות למסירות, מסירות חד-צדדית. למרות שהקולנוע לא מנע את פרלוב, פרלוב המשך לאהוב אותו ולא יותר. פרלוב החליט בנועזות לכבוש את מקומו בקולנוע בדרכו האישית, הלא-מקובלת, ולעשות מה שהוא יכול ומה שהוא אוהב. ואולי זה, יש להניח, לפי התוצאה, יגרום לקולנוע להחזיר לו אתהבה.

שכן שש השעות שבחן חושך פרלוב, את עצ-מו ואת מישפחתו, אשתו ושתי בנותיו, השיפה מבוקרת, אם כי ישירה וכוה, היו יומן מנקודת-ראותו של האוחז במצלמה. כשם שאין בו תש-קין לכל האירועים שחלמו ליד פרלוב, במשך עשר השנים שצילם במצלמת 16 מ"מ, יד שנייה, כך אין בו שיפה מוחלטת של חוויותיו הכמוסות ביותר. אבל יש כאן אושיות-החיים

השתתפות חובה!

שלושה אירועי תיאטרון, המועד לים בימים אלה על בימות ניו יורק, מסמנים נטייה גוברת והולכת של שיתוף הקהל באופן אקטיבי במחזה והשפעתו על המתרחש על הבימה. אירועים אלה מעלים, בין היתר, את השאלה: האם התיאטרון הקונבנציונאלי האמריקאי מתחיל לאבד גובה?

המחזה הראשון הוא הסימפונייה של אויל טיטו. והוא רווי מוסיקלי ובו ארבעה משתתפים, המארגנים פגישת בוגרי מחזור 1960 של בית הספר התיכון בעיר הדימיניו אויל טיטו, ומבצעים קטעי מוסיקה קלאסית, רוק ורגטיים. הקהל מוזהב מראש שהשתתפותו בחגיגה ובהיסטוריה — וזה כולל חיבוקים, נישוקים וצרחות — היא כמעט חובה. ומי שלא בא לו לקפץ ולרקד ולהתנשק עם 500 איש ורים, שהוא כאילו לא ראה 30 שנה, שלא יבוא. ההצגה מועלת בתיאטרון CIRCLE IN THE SQUARE DOWNTOWN ברחוב בליקר 159 באזור גריניץ' וילאג'. מחירי הכרטיסים 30-22 דולר.

המחזה השני בשיתוף הקהל הוא החתונה של פוני וטניה. וזהו חגיגת גת חתונה אמיתית. הקהל מוזמן להשתתף בטקס נישואיהם של טוני וטניה בכנסיה של כיכר וושינגטון, שאחרי מובלים אורחי החתונה

המורעבים למיסעדה סמוכה, והם מתנפלים על המיזון, כמו בכל חתונה, ואף משתתפים בפריסת העוגה הענקית.

הקהל מתחלק כאילו לאורחי החתן ולאורחי הכלה, ושני הצדדים מחליפים מהלומות מילוליות, ונר-אחילו בכל רגע העסק הולך להתפוצץ. הכל מצחיק נורא והי-סטרי, והעניין נמשך שלוש שעות.

כרטיסים ניתן להשיג בכנסיה של כיכר וושינגטון, הנמצאת במ-ערב רטוב 4 מס' 135. מחירי הכרטיסים 65-60 דולר, אבל אתם צריכים להיות מוכנים לאכול ולשתות כאוות נפשכם ולעשות חיים.

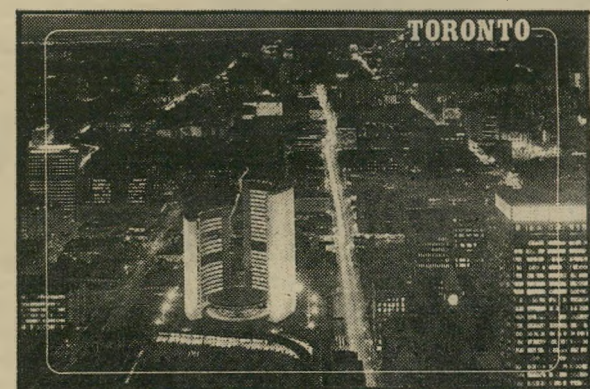
חוייה פראית. האירוע השלישי, שהוא גם להיט תיאטרוני גדול, נקרא חמרה. וזהו אחת ההפקות המיוחדות והשור-נות ביותר שנעשו עד היום. המחזה מתפרש על פני שלושה מיפלסים של מיבנה דמוי טירה, ואירועים מתרחשים בכל אחד מ-12 חדריה של המיבנה וכן בחדרי המדרגות. הצופים, המורגלים ב-ישיבה פאסיבית באולם תיאטרון חשור, בעוד השחקנים עושים את כל העבודה, צפויים כאן לחוייה מסוג אחר לחלוטין.

הסיפור מבוסס על יומיים בחייו של המשורר והפטריוט האיטלקי גבריאל ד'אנוציו, בזמן שדיוקנו מצויר עלי ידי האמנית הפולניה תמרה דהילמפיקה ב-1927, והוא שזור בחושים של רומנטיקה,

רבה בעניין זה אחרי אמריקאים. ברים כאלו ניתן למצוא היום כמעט בכל עיר בקנדה.

אחד ממקומות הבילוי הפופול-ריים ביותר כיום בטורונטו, והוא מאור-מאור IN, נקרא CHICK N'DELI אשר נמצא ב-744 MT. PLEASANT, מטרים ספורים מ-פיקת רחוב EGLINTON. זה מ-קום שהוא שילוב של בר, מיסעדה ודיסקוטק, מופיעה בו תזמורת, המתחלפת מדי שבוע ומנגנת ג'אז וריסקו וריקודים.

אפשר לבוא לשם לבר ולהרגיש בכית. אפשר לבוא לשם עם חבר או עם קבוצה של חברים. רואים גם

נשים, הבאות לבד או בקבוצות. פה ושם ניתן לראות גבר, שבא עם אשתו, אבל היא בדרך-כלל אשתו של מיהו אחר.

למרות שהמקום מאור-מאור פופולרי, ואפשר לפעמים לחכות יותר משעה לשולחן, יש בו גם מ-קום קצת מיושן. אולי זה בגלל סוג המוסיקה שמנגנים שם, או הלבוש המאור לא רישמי של הקהל. האווירה במקום מדליקה, ויש

ניו יורק

אינטריגות, אלימות ותשוקות אפ-לות.

המיבנה בן שלושת המיפלסים הוא ביתו של המשורר, והשחקנים עוברים מקומה לקומה ומחדר לחי-דר, כאשר הקהל צועד בעיקבו-תיהם. כל צופה חייב לכוון לעצמו את השחקן שהוא רוצה לעקוב אחריו, כי השחקנים הולכים לכי-וונים שונים, בהתאם להתפתחות העלילה. האירועים מתרחשים ב-ומנית במקומות אחרים, והצופים מנסים להרכיב בעצמם את פאזל העלילה. הצופה אינו יכול לראות את העלילה כולה, אבל אפשר להחליף חוויות עם אנשי קבוצות אחרות.

ההצגה דורשת פתיחות רבה מצידו של הקהל, שלא לדבר על כושר גופני, שהרי הצופים עומדים על רגליהם יותר משלוש שעות. לפני ההצגה הקהל מתכבד בשמ-פניה. בהפסקה בין שתי המערכות, הצופים מתארחים במיזון לארוחה מעולה, ואחרי רדת המסך מתק-בצים הכל לקפה ולשיחה.

ההצגה מועלת במיבנה הענקי של ה-SEVENTH REGIMENT ARMORY הממוקם ברחוב 66 פינת שדרות פארק. הכרטיסים יקרים ומחירים נע בין 85 דולר להצגה יומית לבין 135 דולר להצגת ערב. אולם זהו גם אירוע חריג, וחורף מזה לא הבטחנו לספר לכם רק על הדברים הזולים. מי שרוצה משהו זול שיחכה לקיץ. או יש מופעי-חינם בסנטרל פארק.

בה גם משהו זונתי. אנשים מפשי-טים אותך בעיניים כלי בושה, ומשרדים עניין סכסואלי חופשי-חופשי. בזמן שממתינים לשולחן, רצוי לשוטט לאורך הבר הצפוף, לעשות עיניים, וזה כיף אמיתי.

היינו שני זוגות ישראליים. מאחר והמקום לא נמצא בדיוק ב-מרכז העיר, הגענו למקום במונית. שני דברים משעשעים קרו לנו בע-רב הזה. במונית, שלקחה אותנו מהמלון למועדון, ריכרנו בינינו בעברית. באמצע הדרך הודיע לנו נהג-המונית, כשהיו אריר מרוח על שפתיו, שגם הוא מרבר צרפי-תית!

היינו קצת כהלים. מעולם לא קיבלה השפה העברית מחמאה מוד-רה כל-כך. מאוד סיקרן אותי לדעת מאיפה הגיע האקדמאי הזה, אז שאלתי אותו מהיכן הוא. כשהוא ענה שהוא מאפגניסטאן, זה כבר היה לנו ברור. נראה שכל שפה שהיא לא אפגניסטאנית ולא אנג-לית, נשמעת להם כצרפתית. נו-טוב.

כאשר כבר היינו במועדון וחיי-כינו לשולחן, עמדנו ליד הבר הא-רוך והסתכלנו בחתיכות ובחתיכים שהצטופפו שם, ובהחלט היה מה לראות. הבנות, שהיו איתנו, הלכו לכמה רקות לשרותים, ואז בלי כל הכנה נפשית, התנפלו עלינו שתי גמדות יפאניות מכוערות, כמו שרק גמדות יפאניות מסוגלות להיות, וצרחו לנו באוזן שהן מתות על בחורים קנרים גבוהים כמונו.

נורא בא לי לצרוח להן בחזרה שגם אנחנו מתים על בחורים קנ-דים גבוהים, אבל היה לי חבל לבז-בז עליון חוש-החומר. כשהגענו שלנו חזרו, היפאניות נעלמו והע-

חילופים גריאטריים

וועינגטון

העם האמריקאי מתחיל אט-אט להירגע מהחילופים הגריאטריים, שנע-רכו זה לא מכבר בבית הלבן. הווג הנשיאותי הקודם, ננסי רונלד רגן, חזרו לחוותם שבקליפורניה, כאשר ננסי סוחבת איתה כ-7000 שמלות, שהיא שאלה, בלי להחזיר-כמוכן, ממעצבים שונים, ואשר 6975 מהן אדומות. משהו פעם שיקר לה שארם הולם אותה ומאז נראים ארונות-הבגדים שלה כמו סיוט סובייטי. רונלד, לעומתה, לקח איתו רק כמה עוריי-שמיעה חיוניים, קטטר, ואת ערכת-החוקן האישית שלו שהוא מאוד קשור אליה.

השניים סיגלו לעצמם הרגלים מאוד מוזרים בשנה האחרונה לכהונתם. הוא כבר לא שם כלום. מה שהוא שמע בכל זאת, הוא היה בטוח שזה לא נאמר לו, ומה שבכל זאת אמרו לו הוא לא זכר. הוא רק חייך כל הזמן, ויחד איתו חייכו מיליוני אמריקאים נאיביים. סולידריות, כאילו.

הווג הנשיאותי בוש בהכתרה הנבחרת היוצאת נראית כמו דודה מושעת

היא, לעומת זאת, שמעה הכל, גם מה שלא צריך. זכרה הכל, גם מה שרצוי היה לשכוח, וחייכה רק כשסיפרו לה שראיסה גורבצ'וב לא מרגישה בטוב.

ננסי גם התחילה לעסוק בספורט-הגלישה והיתה מחליקה וגופלת מבימות ציבוריות, ולא חס וחלילה כשהיא לבר שם. ריחופיה תמיד היו בשידור טלוויזיוני חי, ומול פני אומה נפעמת. ררך מוזרה ואפילו מסוכנת למשך תשומת-לב. ואם הגברת הראשונה היוצאת נראתה כמו דודה מרושעת, המושכת אחריה רוד שהוא קצת "אויברבוטל", הרי שהווג המלכותי הנכנס הוא כבר אופרה אחרת.

בני-הווג בוש נראים יותר כסכא וכסכאת של כולנו. הם מקרינים פשטות וחמימות, ואין בהם שמץ מההילה הסנובית שהרגנית מאוד הקפידה שתהיה סביבה.

ער עכשיו הכל טוב ויפה, אולם השמועה האחרונה המגיעה מושינגטון אומרת שלנשיא נמאס קצת להסביר לכל מיני אח"מים וראשי-מדינות, שהישישה החכיבה הנסחבת אחריו לכל מקום, כמעט, אינה אמה שלו ולבטח לא סכתא שלו, אלא אשתו, ברברה, ושהיא רק נראית 23 שנה יותר מבוגרת ממנו, והיא לא אשמה.

בעוד שהשמועה הזו מרחפת לה בקהילה הדיפלומטית של הבירה האמ-ריקאית, העלה איש-ביטחון מהקונסוליה שלנו שם רעיון: לחבר לגברת בוש באופן קבוע את הספר של לאה רבין כל הזמן אשתו ולהצמיד לג'ורג' בוש כפתור, ובו שם השיר של שלמה ארצי, רוב הזמן את אשתו, וזה יפתור להם המון בעיות. רעיון.

ממליץ על זה. הגיעה צלחת ענקית של סלטי-ירקות, רצועות עוף קר, גבינת צ'דר ורוטב, והתוצאה טעימה וקלה. מקום נעים, מדליק ואופנתי. חשוב להזכיר כאן, שאסור להגיע למקום הזה בלי שיהיה לכם קונורם בהישג יד. ואם אין לכם, כדאי שי-היה לכם מלאי של כדורי פניצילין, על כל מיקרה.

רב ניצל. עבר עלינו בהחלט ערב בינל-אומי. נהג אפגניסטאני חשב שא-נחנו צרפתים, ושתי גמדות יפאני-המועדון הזה, שהוא מועדון ריקודים, הוא גם מיסעדה וההת-מחות שלו היא כנפיים של עוף בטעם מאוד מעניין. הזמנתי משהו שנקרא COOL GAZZ ואני מאוד

רחל מרחלת על כל העולם

גורד חשקים

בין הארכיטקטים החשובים בארץ אפשר, כמובן, לציין את סעדיה עמיאל. הוא נחשב כרציני וכמוכשר. אני לא בליכך מתעניינת בארכיטקטורה, מפני שאני לא מבינה בזה, אבל אמרו לי שאם היו בונים בניין לפי המודל של החיים הרומנטיים שלו, זה היה הופך למיבצע הנדסי יוצא-דופן, ותיכף תבינו למה.

עמיאל היה נשוי במשך שנים רבות עם בחורה נחמדה בשם מיקי, וכמו רבים אחרים וטובים כמוהו הוא התאהב במזכירה שלו. הוא עזב את אשתו למענה, ואף נולד ילד מהיחסים עם המזכירה.

מובן שאצלו הכל היה מאורגן, והוא נשא את המזכירה שלו, ואילו גרושתו, מיקי, נשארה גרושה, אך נראתה רבות בחברתו של העיתונאי משה לרר מעריב.

עד כאן התסריט הוא רגיל. אך עמיאל החליט לחזור לאשתו. הוא התגרש מאשתו השנייה, שהיתה מזכירתו, וכעת הוא מנהל משאומתן עם אשתו, שאני לא יודעת מה היא חושבת על כל העניין.

עכשיו אני מקווה שאתם מבינים למה התכוונתי, כשאמרתי לכם בתחילת הסיפור שאילו היו בונים בניין לפי מערכת-היחסים של עמיאל, שפירק את נישואיו הראשונים, וכעת רוצה לבנות מחדש, זה היה צריך להיות מיבצע ארכיטקטוני-הנדסי מסובך. משהו כמו גורד-חשקים.

קפיצה למחלקת-החדשות היוקרתית. ומה קרה, לדעתכם? העיקרון הפיזי פועל במלוא עוצמתו.

מסתבר שהיא הושעתה מעבודתה ואמרו לה שזה מפני שהיא התראיינה מבלי לקבל אישור, אך יש מי שטוענים שזה מפני שהיא

אורלי חידה נפגעה

רמי קובלניץ
— נחמד את הקשר איתי —

רוצה לראות את שמה מעל דפי העיתון, לפני שהיא תהיה בטוחה במאת האחוזים לגבי הקשר שלנו. אבל אני מבטיח לך, את תהיי הראשונה שתדע!

לחוף בארצות-הברית, דבר שהוא עושה בכל שנה.

נזכרתי שלפני שנים רבות היה לו רוי מאנצ'יק עם מלכת-המים אורלי חידה, המתגוררת כיום בלוס-אנג'לס. היא מפורסמת שם, ולא רק אצל הישראלים, בגלל מישפט-הגירושין הסנסציוני שהיא מנהלת נגד בעלה, הרופא רון לסין. מישפט שיש בו הכל — כסף ומין וסטיית ומכות, ובעצם מה לא? חיכיתי עד לשוכו, ואז דרינג-דרנגתי לו.

שלום, רני, וברוך הבא... שמעתי שחזרת מסור בגולה האמריקאית.

כן, זה היה חופש אמיתי, אחרי תקופה ארוכה של עבודה מאומצת. מה שבאמת מסקרן אותי זה: האם ראית או נפגשת עם אורלי חידה?

זה באמת מוזר, מה שקרה לי איתה. כשהגעתי ללוס-אנג'לס טילפנתי אליה, והשארתי לה הודעה במענה האלקטרוני שלה. להפתעתי היא לא החזירה לי תשובה. למה?

גם אני שאלתי למה ואז, מפיה של חברה משותפת, נודע לי שהיא כעסה עלי על זה של האשרתי לה הודעה שאני מביע את כאבי וצערי על מה שהיא עברה בתקופה האחרונה. מכיוון שלא הבעתי את מה שהיא חושבת שאני צריך לומר, היא לא מעוניינת לחפש את הקשר איתי, וחזר מזה היא לא רוצה לפתוח מגירות ישנות.

ומה היא עושה?
היא כתבת-ריכילות בעיתון מקומי. היא מסקרת אירועים שונים.
מה עם חייה-האבה שלך?
יש לי סיפור, אך כרגע אני מנוע מלדבר עליו, מפני שזאת שאני מאוהב בה כל-כך.

בחדש האחרון הייתי בכמה תצוגות אופנה, ושמתי לב לכך שהמנחה הפופולרית רני קובלניץ, בן למישפחת קובלניץ, מבעלי מוסך פיאט בארץ, לא נכח אף באחת מהתצוגות. חששתי שמא קרה לו משהו, אולי הוא פרש מהביונס, או שהוא מבלה עם אחת הדוגמניות שלו.

אז גילוי לי שהוא נסע לטיול מחוץ-אל-

אורלי חידה
— לא מעוניינת —

הרז של מירב

אתם לבטח שואלים מה קורה בטלוויזיה? גם אני שאלתי וחזקתי, וגיליתי, למשל, של-מירב מיכאלי, זאת שקוראת את מבט ספורט בטלוויזיה, יש חבר בשם ארז טל, העובר בנלי צה"ל, והוא מאוד מפורסם, והם כבר זוג כמעט שנה תמימה.

אבל מסתבר שמכאלי לא כל-כך תמימה כמו שכולם חושבים, ובראיון שנתנה באחד העיתונים היא סיפרה שגברים אוהבים להביט בחזה שלה ובגוף שלה, ושהיא רואה את עבודתה במחלקת-הספורט בטלוויזיה כקריש

עניינים שבכלב

אז התעניינתי מה קורה במישפחת לב, וגילוי לי שעדנה הזמרת אמנם גרה במינרלי-דיד. ברירה שכורה, ויש לה דירה פרטית

כבר כמה חברות אמרו לי שהן ראו את הזמרת עדנה לב עם איזה חתיך, בסביבות ה-40, שקצת דומה לה ושקוראים לו רני.

עדנה לב ובעלה יורם שיינמן
ילדים כראי נולדו בשיכון למד

ברחוב יהושע בן-נח, אך היא מוכרת את הדירה שלה ועוברת לדירה גדולה בשיכון למד בתל-אביב.

אז מובן שצחקתי הרבה, כי החתיך הזה, המלווה אותה לפעמים לאירועים שונים, זה אחיה רני לב, בעלה של הקוסמטיקאית לאה לב.

שעדנה לב היא בתהליכי-גירושין מבעלה, אישה-עסקים יורם שיינמן, ויש לה בת קטנה, והיא רוצה שהבת תגור בסביבה נוחה ובריאה. אז שיכנעו אותה כולם שלילדים כראי לגדול בשיכון-למד.

גם האח של עדנה, רני, עובר לדירה חדשה. לפני שנים, כשעדנה לב היתה חברתו לחיים של אישה-טלוויזיה דייוויד ברנר, התגוררו אחיה וגיסתה בלוס-אנג'לס, והיה להם מכון-קוסמטיקה משגשג. עדנה הביאה למכון הזה את כל הסלברטיס שהיא הכירה בזמן שהיא היתה החברה של ברנר. אבל אתם יודעים איך זה באמריקה — כשנגמר הרומאן המפורסם, נעלמו גם כל החברים המפורסמים.

בקיטור, עדנה חזרה ארצה, ואחיה וגיסתה נמצאים כבר כמה זמן בארץ, והם התגוררו בחיפה. אך הם החליטו לעשות גם הם שינוי, וכעת הם עוברים לתל-אביב כדי להיות קרובים לעדנה, וכמובן כדי לפתוח את רשת מכוני-הקוסמטיקה שלהם.

מנשה רז

טוב ידיד טוב משמן טוב

אמרה שהיא רוצה לעבור במחלקת-החדשות, והיא רואה את עבודתה במחלקת-הספורט רק כקריש קפיצה. מי שכעס הכי הרבה היה, כמובן, יורם שיינמן, מהספורט בטל-וויזיה.

אך למירב מיכאלי יש הרבה ידידים בטלוויזיה, ואחד מהם הוא מנשה רז, עורך מהדורת-החדשות בחצות. ואמנם, היא הושיעה מהספורט, אך השבוע היא כבר קראה בראשונה את החדשות במהדורת-הלילה. ועל זה אמר משהו בטלוויזיה שמי שלא רוצה את מיכאלי במחלקת-הספורט יקבל אותה במחלקת החדשות. מה שאני מסיקה מזה הוא שחשוב מאוד מי אתה, אבל חשוב עוד יותר מי הם הידידים שלך.

שתי נשים וצ'קים

רוצות להתחתן עם אייבי

עד לפני שנה, כשמישהו היה אומר שהוא עובר עם חברת פלד אירועים, הצדיעו לו, כי פלד אירועים, בבעלותן של מירי ומינה פלד, עסקה באירגון תצוגות ואירועים לגופים כלכליים גדולים, כמו בנקים ומיפ' עליינק, ובבראנ'ה קינאו הכל בשתי הנשים המצליחות.

מירי פלד, בת ה-36, נשואה לאלדד פלד, איש-עסקים, שאחותו מינה בת ה-20 היתה שותפתה של מירי פלד.

מה שקרה הוא שמסיבות לאיברורות היתה מינה חתומה על כל ההתחייבויות של העסק,

מירי פלד
החובות נשארו לניסה

וכל הצ'קים שיצאו נחתמו עליידיה. זה היה אולי נאיבי, ואולי היו סיבות אחרות. הסיפור היה שמירי פלד נפגשת עם כל הלקוחות של החברה, ועושה את המשאיות המתן לגבי תשלוי מים וזמנים, וגיסתה הצעירה מטפלת בכל ענייני המישרד והכספים, לפי הנחיותיה של מירי.

לפני כמה שבועות התמוטטה החברה, מירי היפנתה את כל הנושים לגיסתה, שנותנה עם חובות של עשרות אלפי דולארים. זה לא הרבר היחיד שקרה שם. אלדד, הבעל של מירי, שהיה חצוי בכל העת האחרונה בין אשתו לאחותו, עזב את הבית, ימים אחרים אחרי ברית-המילה של בנו. כיום הוא חי בנפרד מאשתו, אם ילדיו.

טוב, באמת די קשה להתחרות ב"אקס-אשתו, הנראית נהדר, בעלת גוף חטוב, חכמה, עשירה ובת 40 בסך-הכל. מוצאות-יהן או לא - אייבי מנסה להיות נחמד עד כמה שאפשר כלפי

בכל פעם שאחת מהחברות שלי חוזרת מאילת, יש סיפור חדש במרור שלי. כי אילת זאת לא רק עיר-הנופש והתיירות הגדולה בארץ, זאת העיר התוססת ביותר במרחב השמי. הכל קורה שם, ותאמינו לי, הכל... בעיר הזאת מתגוררת ורד ציבעון, הגב-רת הראשונה של המחול האירובי בישראל. היא גרה שם עם בעלה, שיש לו בית-מירקחת, ועם בתה המאומצת מבראזיל.

ורד ציבעון הזאת פעילה בהמון דברים, כמו אירגון מסיבות ואירועים והפעלת מר-עדונים לילדים ונוער. בקיצור, אשת-חיל. באילת יש גם זמרת שחומת-עור, חתיכה משגעת בשם **פטריסיה האריס**. הזמרת המעולה הזאת מופיעה במקומות שונים בי אילת. באחד הימים הציעה לה ציבעון שהיא תנהל את עסקיה ותהיה האמרגנית שלה. הזמרת הסכימה, וציבעון פרשה את חסותה עליה.

כעבור כמה שבועות התפרקה החבילה. מה זה התפרקה? היא פשוט התפוצצה! ואו החלו הראשונות ההרדיות, וכל הליכלוכים. אילת היא עיר קטנה, וכל אחד יודע מה

ורד ציבעון
טיכסון כספי

הספרי, לתפקיד הראשי. מי יהיה המחזאי, שיעבר את כל הסיפור הזה ויהפכו למחזה-השנה?

רחל הפלר
הבעל בייס

למחזה את הרומאן אחרי החנים של יהושע קבז, מתחיל בחזרות בימים אלה. גם הוא הביא את אשתו, השחקנית **חנה אזולאי**.

שמואל הספרי
האשה בתפקיד הראשי

מקום עבודה

כמה זוגות אתם מכירים שמלבר המיפגש בחדר השינה או האוכל או הבילוי נוהגים לעבור ביחד, ועוד נוהגים מזה? כמה מקומות עבודה אתם מכירים שבהם הבעל מסדר עבודה לאשתו?

אני מכירה מקום כזה, ובו כמה זוגות:

זהו התיאטרון הקאמרי בתל-אביב. אפשר להתחיל בכנימא יוסי כרמון, שניים את הגיירה המחודשת של עוץ נוי ל, ושהביא את אשתו, שהיתה פעם שחקנית, כדי לשחק בהצגה המצליחה הזאת.

אפשר להמשיך בבימאי אילן רונן, שי-ביים את המחזה הדלפה עם סנדרה שרה, שפרשה לטובת אשתו רחל'ה הפלר. כעת הוא מביים מחזה של מולייר, ושוב מככבת אשתו רחל'ה בתפקיד הנשי הראשי.

גם הבימאי שמואל הספרי, שעיבר

קלאריטה ואייבי נתן בחתונתם.
בזמן מבוגרות מקלאריטה

לבד לאירועים שאליהם הוא מוזמן, אין לו עם מי ללכת לקונצרטים. אייבי היה לבד המון שנים, עד שפגש את קלאריטה. אני מקווה שהפעם הוא לא יאלץ לחכות כל-כך הרבה זמן. אחרי הכל, אין לו כל הזמן שבעולם.

המחזרות שלו. אומר להן שזה לא זה, אבל הוא ישמח להיות ידד שלהן. למי שלוחצת, הוא מוסיף ואומר שהוא לא מוכן עכשיו לנישואין, וחוזר מזה, הוא ממש מנחם מבלינד-דייט. קשה לו להיות לבד, לא נעים לו להגיע

סיפור בעשור-לבן

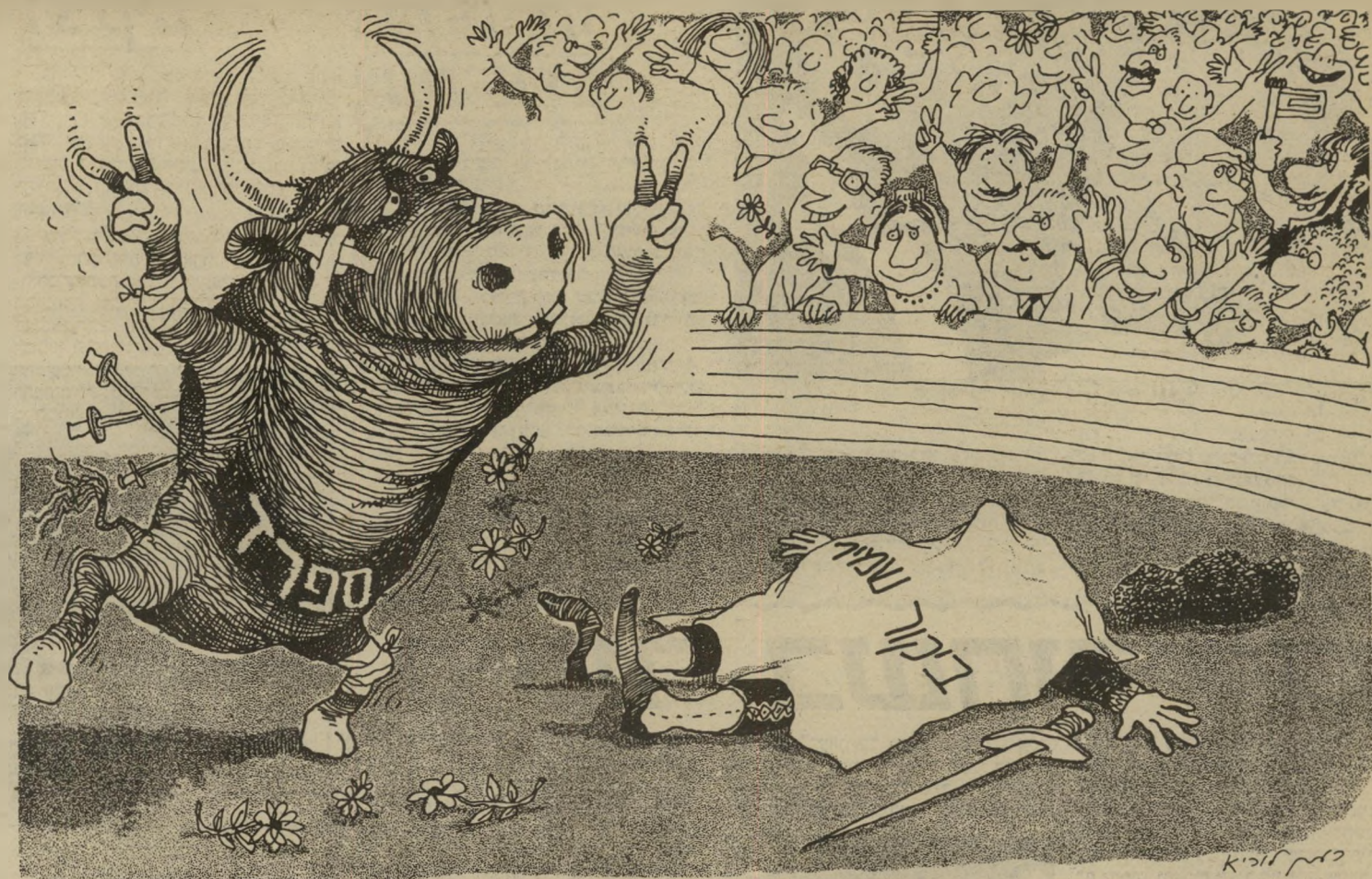
היה נושא כל-כך מדובר, שאפילו חשבו להפוך את זה לנושא עירוני, בגלל המעורבות של השתיים בחיי הקהילה המקומית. אל תחשבו שזה הסוף. מסעיה-השמצות נמשך, וכל אחת מהשתיים טענה שהשנייה עסקה אותה, וציבעון טענה שהזמרת חייבת לה כספים, והאריס טענה להגנתה שוורד לא שילמה לה מה שמגיע לה.

באחד הבקרים התעוררה העיר לצידה של ציבעון, ובבוקר שלמחרת צידרו בזמרת. ובבוקר בהיר אחר נעלמה לה האריס מהעיר, והיו הרבה ספקולציות בנושא. חשבת שהכל כבר נגמר בהיעלמה של

פטריסיה האריס
בחירה מחודשת

הזמרת, אך מה אני שומעת? שהזמרת חזרה ארצה לעיר אילת, ולא רק שחזרה - היא שוב שרה ומופיעה בעיר-הבילויים. היא גם מצאה לה אמרגנית, שתטפל בענייניה. נחשו במי היא בחרה? בוורד ציבעון, אלא מה!

שמיר השאיר בספרד רושם עגום. לתאר את ביקורו כהצלחה, יהיה דומה לתיאור הררי השלג ליד באר-שבע

מרדכי הורוביץ

רמת החיים ורמת המוות

ממלחמות ישראל, וכמו במלחמת האינתי-פאדה כיום — לנצח או למות. "הכיבוש" האיום הוא רק תוצאת לווי לניצחון ההכרחי, שבזכותו אנחנו בכלל קיימים. כאשר הברירה העומדת לפנינו היא לנצח או למות, יאמר עם ישראל לג'ימי, כי הוא צריך לזנוח את הרעיון הלא-מציאותי, שאי-נחנו נסכים למות בשקט במלכות שלו. אם לא תהיה לנו ברירה, אנחנו נהפוך את המיזרח התיכון לחלל חסר-חיים, שישאב לתוכו את המעצמות וימחץ אותן זו בזו. אנחנו איננו יהודי אירופה. אנחנו ניקח איתנו לעזאזל כל מי שנוכל, ונוכל לקחת איתנו רבים מאוד. האפשרויות ממש מרהיבות. מישור היה צריך טוֹפ־טוֹפ לומר את הדברים האלה בגלוי, בתיקוה שאמירתם תמנע אולי את הצורך בביצועם. ג'ימי בייקר בוודאי מבסס את הרגשותו, שאנו בידיו כמו חוגלה במלכות, על העובדה שאנחנו תלויים בארצות-הברית. נכון שהיא נותנת לנו מדי שנה שלושה מיליארד דולר. הדרושים לנו מאוד. אבל תלות זו קיימת רק כל עוד אנחנו חושבים על בעיות של רמת-חיים ושמירת-החיים. ברגע שאנו נלחצים להתרכז בבעיות של רמת-המוות, השפעתה של ארצות-הברית בישראל מתפוגגת, ואינה קיימת עוד. בייקר הישועה אותנו לחוגלות במלכות. אם יילך לו עם החוגלות, כמו שיילך לו איתנו, הוא יצטרך לקנות את העופות המתים שלו באחת העגלות האלה, המוסוות כעגלות למימכר-גליליה, המוכרות עופות יריוס ל"ציידים שלומיאלים, כדי לאפשר להם להציל את יוקרתם.

מנערת, כמו דיטונאטור, את המישקע הררום של האנטי-שמיות בעולם. האנטי-שמיות מפזרת בשקיקה את השקר הערבי על אורות ישראל חזקה ודורסנית, שיצאה לפני 20 שנה לכבוש את המיזרח התיכון בהנהגת ג'ינג'ס חאן היהודי — הכובש האכזר לוי אשכול ז"ל. הברירה היתה לפני 20 שנה, כמו בכל אחת

שריחון בייקר
ישראל כעוף במלכות

הוא צודק. ישראל במלכות. היא תלויה בארצות-הברית. היא באמת מרגישה כמו בעלי-חיים במיצר. אין לה לאן לברוח. אבל בייקר לא מביא בחשבון דבר אחד: שאנחנו עם מיוחד במינו, עם בעייה מיוחדת שאין לאף עם אחר. לאומות העולם יש בעיות, הנובעות משאיפתן לשפר את רמת חייהן. אחרי השואה, אנחנו היהודים, הננו העם היחיד שיש לו, בנוסף על בעיות של רמת-החיים, גם בעייה של רמת-המוות. השואה היתה תוצאה של רמת-מוות ירודה. אם לנחצו אותנו כך שלא תהיה לנו ברירה, כמעט נשמח למות כמו בני-אדם, כדי לגול מעל ההיסטוריה היהודית את חרפת המוות הירוד באירופה. אנו מבטיחים לבייקר ולידרייז הערבים לדרוש בפעם הבאה מחיר מרתיע עבור חייהם. יש לנו ניסיון-שואה. אנחנו-מכירים את ההרגשה של ערב השואה, ויודעים שקיימים היום כל התנאים הדרושים לשואה. אנו חשים את הברירות ההרמטיות הולכת וסוגרת עלינו, את השינאה התהומית של קבלן ההשמדה התורן יאסר ערפאת. אנו רואים איך שינאה זו

דבריו המחוצפים של ג'ימי בייקר בכנס אייפ"ק תואמים היטב את גילויי השינאה לישראל בוועידת ראשי המדינות הערביות בקובלנקה. אנו כאן, בארץ ישראל הגדולה, שממדיה בערך כממדי ילוסטון פארק ב"ארצות-הברית, חשים זה עשרות בשנים את מועקת השינאה של ראשי המדינות הללו ועמיהם החוננים עלינו סביב. בייקר הצטרף בדבריו למצור המוטל עלינו, ובאפנו עלה ריח בשר חרוך של שואה. אנו מרגישים כמו בעלי-חיים במלכות, שאין לו לאן לברוח. בייקר ריבר כמו צייד היודע ואת היטב. בייקר הוא צייד חובב. לפני שבועות אחרים הוא לקח עימו לאתרי-צייד עיתונאי מירדני, שראיין אותו במקום. בייקר הסביר לעיתונאי את שיטתו בצייד. מסתבר שבייקר מעמיד מלכודות ובעזרת פיתיונות הוא מושך לתוכן את בעלי-החיים. כשהמלכודות נסגרות ובעלי-החיים אינם יכולים עוד לברוח, בייקר יורה בהם. המראיין שאל: "אתה מדבר על חוגלות?" ובייקר ענה: "לא. אני מדבר על ישראל". אלה דיבורים של פירחה, אף כי לכאורה

הרמטכ"ל הבא

את, העיקרון הגורדישי. יכול מספק להצטיין בקרבות, במערכות — אך כשהוא הופך לאלוף, לרמטכ"ל — כל כישוריו הקודמים נעלמים כלא היו. שאתה מכפיף לו יותר כוחות, יותר חזיתות, יותר סמכויות ואחריות — כך קטן בושר תפקידו ושואף לאפס. הוא הופך לנפל עד כדי היותו סכנה לאומית.

אין ספק שחלק מהמינויים הכושלים בצה"ל לאורך שנותיו, נבעו מן העובדה ששנים ארוכות הבטיחה מפא"י שאלופי צה"ל ובעיקר רמטכ"ליו יבואו מ"המיפלגה". אחר כך, בת קופת ההתבגרות, ירשה את האישור המיפלגתי שיטת

במערכת הביטחון קשה לעיתים להבחין עד כמה עיקרון זה מתגשם. משום שכמה מהאלופים, ובעיקר הרמטכ"ל, מוגנים על-ידי הצנורה הצבאית, וכאשר כושר תפקודם לקוי מסוככים על כך בשם "שמירת סודות מיבצעים". שם שלט העיקרון שכינינו אותו "העיקרון הגורדישי", לארדווקא משום שהאלוף (מיל') שמואל גורדיש היה הגרוע שבכולם, אלא משום שמילחמת יוסי הכיפורים היתה, עד היום, הנראה שבמילחמות.

איש לא יכול לעולם מגדיר גורדיש את העובדה שהוא היה מפקד חטיבת-שיריון נועז, מוביל, פורץ. יתכן שאילו היה מפקד אגדה במילחמת יוסי הכיפורים היתה המילחמה מסי תימת ליד הפירמידות של ביזה ולא בקילומטר ה-101.

אבל ברגע שבו מינו אותו דין ואלעזר כאלוף פיקודי הדרום, מבלי שהקצין היה כשיר ובשל לכך, הם עשו עוול לשמואל, שהיה כה חביב עליהם, ובעיקבותיו — וזה מה שחשוב — אימללו עם שלם. כמפקד חזית בשעת מילחמה הגיע גורדיש לשיא תפקודו הלוקי, עד שחייבים היו להחליפו למעשה תוך כדי המילחמה, ולפלוט אותו מצה"ל לאחריה. כי אז עוד שילמו בצה"ל מחיר יקר אפילו עבור כמה יומי-מחדל במילחמה.

אורי דן ודניאל חתול

שר-ביטחון רבין ורמטכ"ל שומרון, העיקרון הגורדישי בפעולה

דיין ודרו היו אנשים נבונים פי כמה מהעומדים בראש מערכת הביטחון היום וכל זאת טעו כה חמורות במינוי מפקד החזית העיקרית בדרום. הם נפלו קורבן לקונספציה של "הצעת הצבא", כשלמרות כיום ברור שנעורים אינם מיישם להצלחה, כשם שבגרות אינה מחסנת בפני כישלון.

★ ★ ★

בבועה דומה, אף יותר אטומה, חיים כיום רבין ושומרון. יאנוש בן-גל, כמפקד חטיבת שיריון ברמת-הגולן במילחמת יוסי הכיפורים, ייזכר לתמיד כמי שבזכותו ניצלו

כעם שילמו בצה"ל מחיר יקר אפילו עבור רק כמה יומי-מחדל

רמת-הגולן ואף עמק-הירדן ב-1973 מהשיטפון ההרסני של הגייסות הסוריים המשווריינים. אבל כשעלה בדרגה וניהל במילחמת-הלבנון עוצבות על מאות הטנקים שלהן, הוא נחשב ככישלון מוחלט. לכן מיהר יחד עם שותפו לאותו כישלון, עמרם מיצנע, להפנות את אצבעו בהאשמת הדרג המדיני. ועתה נתבשרנו במוליטוב שהוא קיבל מינוי של יועץ אל תצפו כלל שמישהו מהאלופים שנכשל יעלה בדעתו להגיש כותוצאה מכך, את התפטרותו. המושג קצין וג'נרלמן שיך לסרטים.

המיקרה של יאנוש, כמו מיקרים רבים אחרים, מהם ידועים ומהם עדיין סמויים, מאמת

שאלת מינויו של הרמטכ"ל הבא תעלה במקום או במאחר. קרוב לוודאי שיהיה זה הרמטכ"ל, שבגורלו יפול הציווי לנצח במילחמה, שכופים הערכים על ישראל. שאם לא כך — יושמרו פה היהודים והמדינה תיהרס.

הכישלון הישראלי המוחלט לנצח בסיבוב הראשון של המילחמה, שמנהלים הפלסטינים יומיום ברחבי ארץ-ישראל, זה 18 חודש, אינו אומר שאי-אפשר לנצח בה בסיבוב השני, הנוכחי. סיבוב המתאפיין בשימוש פלסטיני מתגבר בנשק חם, התפשטות האלימות משני צידי הקו הירוק לשעבר, והתופעה החמורה של נטילת החוק לידים בידי אזרחים יהודים, שנוכחו כי הממשלה והצבא אינם מסוגלים להבטיח להם הגנה מיני-מלית.

הצלחותיהם המתמשכות של הפלסטינים עתידות לסחוף במקדם או במאחר את יתר מדינות ערב, כולל עיראק, ואף מצרים, לשדה-הקרב נגד ישראל.

לכן, בחירתו הנכונה של המועמד לתפקיד הרמטכ"ל הבא הופכת להיות חיונית עד קיומית ממש.

מה שבטוח הוא מי אסור לו בשום פנים להיות אף מועמד לכהונה החשובה: כל מי בצמרת צה"ל שבמעשה ובמחדל תורם ישירות למסלה המת-משכת.

★ ★ ★

תאמר מיד האמת שבכמה ממילחמות ומערכות ישראל, ניצח צבא העם, הוא צה"ל, למרות כמה מהרמטכ"לים והאלופים שלו.

יגאל דיין, ראש המבצעים במטכ"ל מילחמת-העצמאות, הציל את המצב כשהרמטכ"ל הראשון יעקב דורי חלה. יגאל

דן שומרון חשך קעור של אנדרלים כושלים נגד שרון

אלון, האלוף המזהיר ביותר של אותה מילחמה, קבע בניצחונותיו את גבולות המדינה יותר מאשר הרמטכ"ל. במילחמה בלבנון השיגו לוחמי צה"ל את ההישגים, למרות מישגים וטעויות של מפקדים כמו אביגדור ("יאנוש") בן-גל, עמרם מיצנע ואחרים.

לוחמים במילחמת יוסי הכיפורים קבעו את הניצחון במיל-חמה הקשה והאכזרית מכולן במערב-סואץ וברמת-הגולן, למרות כישלון הרמטכ"ל דוד אלעזר, אלופי הפיקודים, ומעליהם שר-הביטחון, משה דיין.

משה דיין, כרמטכ"ל, יום, הכין וניהל את מיבצע קדש ב-1956, שבעיקבותיו קצרה ישראל הצלחות מרחיקות-לכת. אחר כך, בשיא תקופתו כשר-ביטחון, הגיע דיין לשפל תיפי קודר — במילחמת-התשה ולאחר מכן באסון מילחמת יוסי הכיפורים.

אך לעומת יצחק רבין של היום, עדיין נחשב משה דיין כגוליבר ביטחוני. גם כאן מקופלת טרגדיה אישית ומה שיותר חמור, במיקרה שלנו, לאומית.

יצחק רבין, כאלוף בצה"ל ובמיוחד כרמטכ"ל, נחשב כאחד המעולים. לעומתו יורשיו, מוטה גור ודן שומרון, ייחשבו כבר היום כרגירק. רבין הכין את צה"ל למילחמת ששת-הימים, למרות שנתן היה אז להיכנע לדרישות גמאל עבד אל-נאצר ולהסכים ל"פיתרון מדיני". ניצחון מילחמת ששת-הימים ומירב ההישגים נרשמו, ובצדק, לזכותו.

אך כמו דיין לפניו, מאפיל כבר עתה תפקודו של רבין כשר-ביטחון — בעיקר בשנה וחצי האחרונות — על ימי זוהרו כרמטכ"ל.

★ ★ ★

מהחיים האזרחיים, במקדי המשק הפרטי והציבורי ועל אחת כמה וכמה במערכת הממשלתית, יש לנו הוכחות למכביר למומש "העיקרון הפיטרי". הוא גורס שיש לאדם תיקרת יכולת מסוימת, ומי שהצטיין בתפקיד מסוים — יתגלה מעל כישלון חרוץ בתפקיד רם יותר, כאשר תפקיד זה נמצא מעל תיקרת יכולתו.

"העיקרון הפיטרי" בגולגולת הצה"ל ראויו לכי-נוי, "העיקרון הגורדישי".

אסור שהרמטכ"ל הבא יהיה זקוק להגנת הכאתית של עיתונאי ועסקי השמאל

ה"סאטאקיות" — החבורות — ההתגוררות. מי היה יוצא פלמ"ח ומי לא. מי בא מהשיריון וידע לברבר על "קרבות ש'ין בש'ין" ומי לא.

כך פעל דוד אלעזר כש-הציע את הצבא — ויכול חיים חפר לעמוד על הראש ולחבר את כל המאקאמות שבעולם — את אסונות נהרות הדם שהביאו חבריו "מסביב למדורה" לישראל בסוף שנות ה-60 ותחילת ה-70, אפילו ים של דיו לא ימחה. הבנת את זה שם — הנדך ברטוב?

בהשוואה לפארטאציות במינוי כמה מרמטכ"לי ואלופי צה"ל, בחיל-האוויר, לעומת זאת, נשמרה הרמה המיקצועית של המפקדים. כי שם הוחדרה מלכתחילה המסורת העניינית, שקצין מקודם לפי כישוריו בלבד, וכשנאים לבחור במפקד חיל-אוויר חדש — הברירה בדרך כלל קשה, כי יש כמה מועמדים מצויינים.

★ ★ ★

אין ספק שדן שומרון הצטיין כלוחם וכמפקד בראשית דרכו. יותר מאחר — מי יכול לשכוח לו את פיקודו המעולה על חטיבת שיריון בקרבות-הבלימה בימיה הראשונים של מילחמת יוסי הכיפורים. לנצח תיזכר יומתו ופיקודו על מיבצע אנטבה.

באופן אישי אזכור גם בכל הידידות, ההוקרה והחיבה את האלוף דן שומרון, עת בא אלי ביוזמתו בימי מילחמת-הלבנון, כדי להזהיר את שר-הביטחון, אריאל שרון, מקשר של כמה קצרי-נים בכירים נגדו. עוד אספר כיצד האלוף האמין הזה, שומרון, נקעה נפשו, כשהתברר לו שאותם קצינים חברו יחד לקום ולהטיל דופי ואחריות בשר-הביטחון, רק כדי להרחיק מעל עצמם ה"אחריות למחרתיהם ולכישלונותיהם בלבנון. בדיוק מה שקרה ימים מופסד לאחר-כך.

לכן האירוניה של ההיסטוריה היא שדן שומרון עצמו כרמטכ"ל מנסה ללא הרף מזה חודשים ארוכים, להטיל את האחריות לכישלונותיו על מחלוליו של הדרג המדיני. ברמיו ובהצהרותיו טוען שומרון שהפיתרון למילחמה הוא "מדיני" וממשיך באבחנותיו המגוחכות, מעשה פרשן צבאי, בין "סרור" ל"אינתיפאדה".

אין דבר מצער ומכאב יותר מלראות רמטכ"ל של צה"ל קם ונופל לפי "העיקרון הגורדישי" — מלבד הצער של כישלון המילחמה עצמה והכאב על קורבנותיה. כמובן שהדרג המדיני לא יינקה אף פעם מכישלונו עד עתה במילחמה.

אבל אפילו במיסגרת ההנחיות המפוקקות, שהוריד הדרג המדיני, להפחית ככל הניתן את המהומות, נכשלה הצמרת הצבאית המטפלת בכך.

לכן כישלונה הוא מיקצועי טהור. כדי להבטיח בחירה נכונה של הרמטכ"ל הבא יש, ראשית, להבטיח שהוא לא היה ולא יהפוך לעסקן פוליטי. מישוה שאיננו יצירי-כפיה של התקשורת. אלוף, שאיננו מתרוצץ בין שרים ועיתונאים, כדי לטרפד את פרויקט הלבאי, מאחד עיניים בהבטחת "חלופות", ואחר-כך מבזבז גם את התקציב הזה. אחר שאיננו נזקק להגנתו הפאטטית, לא על ידי עיתונאי ועסקני השמאל — כפי שארע באחרונה — ולא מצד פרשני הימין.

הרמטכ"ל הבא חייב לכן להיות בראש ובראשונה חיל מיקצועי.

בנימין זילברברג

בחירות

בשטחים?

קודם

אצלנו!

הרעיון של ראשיהממשלה על בחירות בשטחים נראה כסביר לאנשים מסוימים. דהיינו, דרך להקמת נציגות לאוכלוסיה המקורית, אולם, במבט שני, הנני עדים להתפתחות דינמית חמורה, ההולכת ונמשכת זה 10 שנים. ראשיהממשלה הקודם מטעם הליכוד הכיר בקמפייווייר ב"ישות פלסטינית". ראשיהממשלה הנוכחי מטעם הליכוד, אה"צ, צועתו לבחירות ב"יש"ע, מגבש את ה"ישות הפלסטינית", ומי שיבוא אחריו, כנראה, יקים את ה"מדינה הפלסטינית", הלוכשת צורה כבר היום.

אזרחי ישראל, שהלכו לבחירות ב-1 במרץ 1988, לא ידעו אז, כי שר הביטחון יכריז לאחר זמרה, שאי אפשר להתגבר על המהומות הערביות ב"יש"ע. הרמטכ"ל כבר הכריז לפני התיקשורת, כי "זה"ל נכשל. (אולי היה זה כישלון נותניהפקודות?) האלוף מצ"ע נע הצטרף להודאה, לאחר שהערכים שרפו את האוטובוס בקו טבריהירושלים סמוך ליריחו, ובפגיגה זו קופחו חי המישה יהודים.

אולם, הממשלה הזאת תקיפה מאודימאד, ומגיבה ביר חזקה במיקרה של תגובה ספוגית טנית עלובה מצד יהודים הנפגעים ישירות עליידי הפורעים הערבים. או אז, מופיע "זה"ל ומיד משליט סדר, ומסלק את היהודים מה מקום.

בשורות הצבא מהלכים קומיסרים שמא לגנים כססיסמוגרים בדיהם, לבלוש אחרי חבירהם לנשק, כאם חלילה לא סטר משהו לפורעים ערבים, בעוצמה מעל לסבירה. אם כך קורה, מיד תוקעים בכל השופרות. שוני אינו קולטים את הידיעות האלה, מנפחים אותן, ורואים להפצתן ברחבי העולם.

המצב העוברתי היום שונה מאוד מזה ש היה באוקטובר '88 לפני הבחירות. יש יהודים רבים בארץ אשר טרם ויתרו על "הישות הציונית" ולא שמו אותה במרכאות כפולות. קיום המדינה, המולדת היחידה שבעבורה נשפך דם יהודי רב יקר לליבם. חובה לפנות אל הציבור במישאל-עם, כפי שהבטיח פרס לפני נובמבר '88.

צריך ללכת לבחירות כלליות חדשות לכנסת, לפני שחושבים על הבחירות לאוכלוסיה הערבית ב"יש"ע. קיום הבחירות בשטחים, יביאו למעשה להקמת מועצה מחוקקת נפרדת בחלק של ארצ-ישראל. זו המתכונת ה"בטוחה להקמת המדינה הפלסטינית השנייה.

הכותב מפרסם מאמרים בכתבי-עת

צחי הנגבי

האנטיפאת היהודית!

אזרחים קשישים ברחוב יפו, וביקש לשגור לעולם האמת בעיקבות צמד קורבנותיו. הקהל לא התאסף במקום בעיקבות מודעה של "כך". היה שם חתך נאמן של "עמך" ו"ראל", יהודים רגילים כמוני וכמוך, בני כל הגילים, מצביעי כל המפלגות, בעלי מכונית משותף אחד: תחושה איומה של השפלה - עקב חוסר-האונים של הממשלה אל מול ההפקרות הרצחנית של הערבים. גם באי בית-הקברות בכפר-דבורג, יישוב מפא"ניקי למהדרין, שהשתיקו בטכס-האזכרה הממלכתית את ח"כ דדי צוקר, לא פעלו על-פי הוראת "גוש אמונים". הם פעלו ב"מיצוות ליבם, שלא השלים עם שיגור נציג ר"ץ, סמל המאבק היהודי לזכויות האדם הערבי, דווקא למעמד שבו הם מתייחדים עם קורבנם הנורא: קורבן המאבק היהודי נגד חייית האדם הערבית.

יותר מכל אלה נודעת משמעות נכבדה למתקפת-הזעם של הרמטכ"ל, בעת הלוויית הצנחן אבי ספורטס "ז"ל. לא כדאי להקל ראש במישקלה של ההתפרצות ההמונית הזו כלפי מפקדו העליון של צה"ל, מופת הגבורה היהודית ועצמאות ישראל.

בעבר, גם בימים קשים ביותר, כאשר צה"ל ידע משברים וכישלונות כואבים ואיבד מזוהרו - לא קרא הציבור תור על מפקדיו, קל וחומר - על בכיר לוחמי. הפעם נפרץ סכר הסובלנות, לא משום שהצבא הציב לעצמו משימה, חתר בכל מאודו להשגחה - ונכשל. אלא כיוון שההיפך הוא הנכון: צה"ל - וכמוהו הדגן המדיני - לא הגדיר את מיגור האלימות ב"יש"ע כמשימתו; חתירתו לביצוע משימותיו החלקיות היתה נגועה בהסנות מביצעית ובאימפוטנציה מישפטית; ומשום-כך, כישלון המחפיר אינו מקובל ככישלון לגיטימי בקרב הציבור.

ולכן, קצת במאוחר - אבל לא מאוחר מדי - נולדת האנטיפאת היהודית. היא מסירה את המעצורים המוסריים, מנפצת את הכבלים המישפטיים, משליכה את האויקים שאיפשרו למתפרעים הערביים להתעלל בנו ובכבודנו.

היהודים מתעוררים ומשיבים מילחמה שעה. איך אמרו לנו נביאי-ישראל בדצמבר '87, "גלגל הזה כבר אי-אפשר לסובב חזרה..." גם את הגלגל שזוהר שמאשרד לקריית-ארבע, מאשקלון למעלה-אדומים - איש כבר לא יוכל לעצור!

בדצמבר 1987 החלה האינתיפאדה הערבית. במאי 1989, סוף-סוף, נשברה ההבלגה: החלה האנטיפאת היהודית. בכבישי אשקלון, בצומת אשדוד, במעלה-אדומים, בקריית-ארבע, החלו יהודים לרשום את שורות-ההפתיחה בפרק החדש של ספר דבריה-ימים, וכתורת הפרק: "עד כאן!"

תגובותיהם הטיבעיות של תושבי אשדוד ואשקלון, מעלה-אדומים וקריית-ארבע חיל-צו מחזי אנחת-רווחה עמוקה, שהמתנה - מתוסכלת ועצורה, למעלה מ-16 חודשים. כי מוני נשמו לרווחה מאות-אלפים בכל רחבי הארץ. פוליטיקאים רבים לא נמצאו בין הנושמים לרווחה: אלה, כמוכן, "מגנים בכל תוקף". וגם לא עיתונאים, כמוכן. אלה, כד"ר כס, מבהירים ש"לא יעלה על הדעת". אבל בציבור הישראלי, במיפעל, במילואים, במור, נית, בחדר-המדמדרגות, בסופרמרקט, האימרה הרווחת היתה קביעה חד-משמעית: "הגיע הזמן!"

גם מות הנהג הערבי מדורה מפגיעת אבנים בכביש קריית-גת, כבר לא סחף אחריו את גינוי-ההטכס של אבולות וחרטה, המקובלים אצלנו כל אימת שעורו העדין של בן-מייעוטים נשרט קלות. המלצתם של חכמינו הקדמונים - "הגר בבית-זכוכית - אל יזרק אבנים!" מתחילה להיקלט בתודעתנו. בתרגום לשנות ה-90, כוחה של ההמלצה הזו יפה גם לנוסעי מכוניות ערביות, שמשמעותיהן עשויות זכוכית. שהרי האבן הארץ-ישראלית המצויה היא מסתבר, עיוורת-צבעים. תכונותיה המרסקות אינן פוחות גם כשהיא משייטת אל עבר רכב כחול-לוחית. גם לאבן המשוונת - כך מלמדת המציאות החדשה - יש לפחות שני צדדים, אלא שעד כה העדיפו הפורעים הערבים להתמקד בשיריבוט כתובות-ההסתה על הקיר הערבי, תחת לקרוא את הכתובת על הקיר היהודי. דווקא היה להם קל מאוד, אילו רצו, להבין את לשון הכתובת הזו. בשפתם הם זעקה הכתובת: "דירי בקלום" ובשפתנו, אנו, אם כי לא בעברית תיקנית: "אם תמשיכו להרים את הראש - נוריד לכם אותו..."

אם יש מי שמשלה את עצמו כי האנטיפאת היהודית היא פרובוקציה חד-פעמית בנוסח תעלולי כהנא - מעידה גירסתו על ניתוקו האוטוסיטי מרחשי-הלב ומהלך-הקהל הירושלמי, שהתגודד סביב הרוצח הערבי ששחט שני

כבר היו דברים מעולם

כאשר נודעו תוצאות הבחירות, התברר שה עיתונות צדקה. התוצאות העניקו הישג ניכר לאלמנטים קיצוניים. נציגיהם תפסו את עמדות-המפתח ברוב המועצות המקומיות. שריהביטחון דהיום וראשיהממשלה דאז, יצחק רבין, סיכם בספרו את הבחירות: "הבחירות... בעיתויין ובצורתן, הניבו תוצאה שלילית: ניצחונם של תומכי אש"ף, גלויים וסמויים, פירסם את גליהלאומנות ביהודה ושומרון וסייע לאש"ף לבסס את הטענה, כי הוא, ורק הוא, מייצג את הערבים בשטחים ומבטא בנאמנות את רחשי ליבם. מבחינה מדינית נתקפחה בכך טענתו, כי הערבים בשטחים אינם נוהים אחרי אש"ף, וכי אפשר לבנות מנהיגות ערבית בעלת מישקל וערך, שתפישתה המתונה וויקתה לירדן עשויות לסלול דרך לפיתרון של שלום, בלי מדינה פלסטינית עצמאית... בכך נגרם לישראל נזק מדיני בעל השפעה שלילית."

הנתונים מנוחים לפני המנהיגים. העיר בדות ידועות, במיוחד לפרס ולרבין, שהיו אז הנפשות הפועלות. לא נראה שמישור עומד להפיק את הלקח הנכון. ההיסטוריה אכן חוזרת.

חגי הוברמן, עיתונאי בעיתון "הצופה"

מקורבי הממלכה הירדנית. התברר גם שקשה מאוד להבטיח את אופיין הרמוקרטי של הבחירות. עושי דברו של אש"ף נכנסו לתי מונה. מהומות וגילויים של אי-סדר צצו כפי טריות אחרי הגשם, כשהמגמה הכבירה היא להטיל מורא על התושבים כדי שיצביעו עבור המועמדים שאנשי אש"ף רצו ביקרם. פרס, על אף שהודה בישיבת הממשלה ב-4 באפריל - שבוע לפני הבחירות - כי איננו "יכול להיות ערב לפני הממשלה על תוצאות הבחירות", סירב לחזור בו מהצעד. "אני קורא בצער את הפירסומים בעיתונות הישראלית שהשמאל ואש"ף כבר ניצחו", אמר לשריהממשלה. "אין ספק שפרס היה מיטיב לעשות אילו קרא את העיתונות כישראל בעיון ולא בצער", יתכונ לימים מתי גולן, בספרו הביוגרפי על פרס, ששכן,

ההחלטה של ממשלת ישראל על עריכת בחירות בשטחים - מהלך שאותו הוביל שר הביטחון - נתקלה בתגובות מעורבות. בצד גימט ההסכמה, בקצו קולות ההתנגדות והי אזהרה מפני התוצאות החמורות שהמהלך עלול להביא.

כך היה השבוע - וכך היה לפני 13 שנה, בשנת 1976. וההיסטוריה - כך נרמה פעם נוספת - שוב חוזרת על עצמה. שריהביטחון דאז, שימצון פרס, הוא שכתוב את הרעיון, מתוך אמונה שקירוב התושבים הערביים לערכים דמוקרטיים יעניק להם תחושה של ניהול עצמי, שתרכך את תחושת-הכיבוש. ככל שקרב מועד הבחירות, שנקבע ל-12 באפריל 1976, גברן ההוכחות לאפשרות שאישים קיצוניים המקורבים לאש"ף יתפסו את מקומם של ראשי העיריות המתונים,

גיל סמסונוב

איך להבקיע שער ולהפסיד

"ניצחוננו הוא ניצחון ארץ-ישר" אל", זועק צחי הנגבי בשימחה, עם תום ספירת הקולות במרכז הליכוד. "חלפה סכנה חמורה של הקמת מדינה פלסטינית", מסכם בסיפוק אריק שרון, תוך שהוא מוחה את הזיעה לאחר לילה דראמתי, שבו הו"בס ראש-הממשלה ב" הצבעה על תוכניתו ה"מדינית.

לאמצעי-התיקשורת המחפשים את ראש-הממשלה מתברר, כי שמיר עזב את האולם בזעם, תוך שהוא שואל את מקורביו: "כיצד הם רוצים שאנח את ענ"יני המדינה כשבבית

אין לי גיבוי?" השמועות בבנייני הקונגרסים מופצות לכל עבר. חלק טוען ששמיר יילך בבוקר לנשיא. אחרים כבר מספרים על פגישה בין ביילין לדרעי, הצפויה הלילה. גל השימחה במחנה המנצחים מתחלף בגל תדהמה. 2600 חברי המרכז עוזבים את האולם באווירה קשה.

בדרום הביתה שומעים חברי-המרכז את ח"כ פרוש, ביומן חצות של גלי-צה"ל, אומר לירון דקל: "זהו סוף שילטון הליכוד, אגודת ישראל תתמודד בהקמת ממשלה צרה ברא" שות שימרון פרס ידידי."

ביומן הבוקר של קול ישראל או"מ ח"כ חיים רמון לשלמה רז: "ב" החלטתו לדחות את התוכנית המ"דינית שאושרה על-ידי הממשלה, פירק הליכוד למעשה את הממשלה. על יצחק שמיר להתפטר לאלתר." רמון לא מחמיץ את ההזדמנות ולועג לשמיר: "אני מקווה שבקרוב מחל"קות-התה במישרדו נהנה שמיר מ"סמכות רבה יותר."

"זעם בממשלה האמריקאית על ישראל, פותח ניסים משעל את מה"דורת-החדשות של הטלוויזיה ה"ישראלית. "שר-החוץ האמריקאי, ג'יימס בייקר, עומד להודיע על הש"עיתת מישלוחי-הנשק לישראל." תדהמה בשגרירות הישראלית. הנ"הגת הלווי הישראלי בווישינגטון מתכנסת בדחיפות. יו"ר ועדת ההק"צבות בקונגרס אומר למעריב. "זהו המישה החמור ביותר של ישראל מאז מילחמת-הלבנון. לא אוכל למ"נוע דיון על קיצוץ בסיוע לישראל."

כותרות העיתונים למחרת זוע"קות: "לאן נעלם מימ?" "אלון שחורי" בהארץ כותב כי ראש-הממשלה נו"טה להתפטר, למרות ניסיונות-שיכ"נוע שבהם מעורב גם מנחם בגין. מאות חברי-מרכז, מדווחת בינה ברזל בדיעות אחרונות, מתרכזים מול ביתו של שמיר, תוך שהם קור"אים לו שלא להתפטר. "אסור לחזור ל-30 שנות אופוזיציה", ייש לך גיבוי

כבר נמצאים ראשי-הפרקים של ההסכם הקואליציוני. אני מבקש ל"הודות למיפלגות הדתיות על הסכ"מתן לוותר על חוק "מיהו יהודי". במיוחד תודה לשר-האוצר הבא, ידידי אריה דרעי. בשלב זה אני רוצה להגיב על השמועות, כי מתנהל משא-ומתן עם ח"כים בליכוד על צירופם לקואליציה. לסיום אני רוצה לברך את ידידי ממיפלגות-השמאל על הסכמתם להצטרף לממשלה, ללא כל תנאי חומרי. כפי שהבטחתי להם, אני מודיע בזאת על הסכמתי להיפגש עם יאסר ערפאת לשי"חות-שלום."

בוועידה הבינלאומית, שנפתחת כעבור חודש, מוצאת עצמה ישראל מבדדת מול מעצמות-העל. דרשיה אולטימטיבית לנסיגה ישראלית מכל שיטחי יהודה, שומרון ועזה וכינון מדינה פלסטינית. הדיונים מתמקדים בשאלת "זכות השיבה" של מיליוני פלסטינים לשיטחי ארץ ישראל. הפגנות סוערות מאורגנות על-ידי הליכוד שבאופוזיציה. "הלי"כוד חוזר למקומו הטיפיני, כותב מנחם שינף בחדשות.

ניתן להמשיך בתסריט, אך המסר ברור. מי שינצח בישיבת-המרכז אולי יזכה לניצחון פרסונלי, או אף עקרוני על ראש-הממשלה. יעצור ל"רגע ויתור (!) זמני. אולם התוצאות ברורות. החישובים שצחי הנגבי מציע על מנת לחזק את ראש-ה"ממשלה, יחנקו אותו, בין אם יתפטר כוח ונטול סמכות בעיני מיפלגותו, בעיני המערך ובעיני האמריקאים. השער שויבקע לרשתו של שמיר יהיה שלו עצמו, ואת הניצחון יקטוף המערך, וגורע מזה, יקטפו הערבים, אשר יזכו להתרפסות ולוותרנות של שימרון פרס. סופו של ניצחון לטובת ארץ ישראל בהפסד ארץ ישראל. יחי הכוונות הטובות!

הכותב משמש כדובר הליכוד

והרי ירושלים כבר מחולקת

הוויכוח גדול אך התוכן אפס: האם יצביעו ערביי מיתר-ירושלים, ומה יהיה בגורל הפי"קוח הבינלאומי. מצאנו לנו נושא חדש להתווכח עליו. תחי המחלוקת. וכי מה החשי"בות של אלה: האם התוצאות תהיינה שונות אם יצביעו הירושלמים או לא? המישחק מכור: אם ב-1976 זכה אש"ף בשטחים — אז מי ניצח היום — לייב"ז עם פיקוח בינלאומי או פיקוח של התיזמורת הפילהרמונית, איש לא לוקח אותנו ברצינות, מה שנשאר זה פחד אש"ף, ובלעדיו אין בוחר ואין נבחר.

אם כך מה הרצאה? שמא הסכמתנו להכללתם של הירושלמים תתפרש כנכונות להתוות גבול מחדש בלב ירושלים? והלא זו איזולת, שכן הגבול קם לתחייה, והוא מסומן בבקבוקי-תבערה ובאבנים, בלהבות ובכלל"ים. והפיקוח הבינלאומי יתפרש, חלילה,

שרים פרס ורביין

יש לנו הצעה בשבילכם

כעירעור סמכותנו הבלעדית? מיששו ראה בזמן האחרון את הסמכות הזו? האם הכוונה לסמכות שלנו לקבור את מתינו ולהגיד מילים יפות נוכח קיברם?

אם במקום מיגננה, קומו פוליטיקאים והנ"י פו יזומה חדשה, כן למיתר-ירושלים יחד עם מיתר-ההירדן, עם דרום-הלבנון, צפון-יתוניס ודרום-יתימן? כן, בכל מקום שבו ישנם פלס"טינים שאינם אזרחים, או המוכנים לוותר על"אזרחותם כדי להכריע בגורל עצמם, בכל מקום כזה תנו להם להצביע ולבחור במנהיגים ששמש אינו חשוב לנו, ונטיות ליבם מענ"ינות אותנו כשלג דאשתקד.

במילא יעמדו כולם דום וידקלמו את הימנון אש"ף. אבל לפני כן יצטרכו הסורים, הלבנונים, הירדנים, התוניסאים, העיראקים וכל האחרים להסכים לבחירות בגבולם. לפי"קוח בינלאומי בתחום ריבונותם, ולצל ריחה של הדמוקרטיה בסלון שלהם. בהזרמנות זו תנו ביטוי גם לערביי ישראל, שאינם רואים עצמם אזרחיה, מי שהפלסטיניות שלו בווערת בעורקי יהיה רשאי להחזיר את תעודת"הזהות שלו ולהצביע לנציגות עמו.

200 אלף פלסטינים חיים בארצות-הב"רית. מדוע לא לתת להם להשתתף בבחירת"מנהיגות ומדוע לא לתת לאמריקאים להר"גיש מה פירוש פיקוח בינלאומי אצלם בבית? הרבה היינו נותנים כדי לראות כיצד מגיב העולם להצעה ישראלית שכזאת. **דני כהן**

סמון ימני

אן ליטני

● "מחנה עריק"

אין ניצים בליכוד! היה מי שחשב כי דויד מגן, מעמודי התווך של מחנה שרון, הינו דוגמה קלאסית לניציות חרותניקיות גאה. תמורת המחיר הנכון מוכן הוא לרכז את המאמץ השמאלי בתנועה לאישור תוכנית רבין, המכונה משום-מה תוכנית שמירבין. מעניין מי יהיה "הערקן" הבא בתור לקראת כ"י נוס מרכז חותמות-הגומי.

● ר"ץ והולך לאיבוד

מפליא איך החליטו בחדשות של ערב שבת לחשוף סוף-סוף את ההתמור"טטות הפנימית בתנועת ר"ץ. נדמה לי שחשיפה שכזו היא בניגוד מוחלט לכ"ללי האתיקה העיתונאית, שאימצו ל"עצמם עיתונאיתו בכל הנוגע לאי-הס"דרים בתנועת ר"ץ ובשמאל בכלל. השאלה היא האם נעשו עיתונאינו ישרים ו"מדווחים אמת", או שכבר לא ניתן להסתיר את הריח הרע הנודף מהתנועה ה"יפה" ההיא.

● עגל רך

על הצטרפותה באחרונה של תנועת הפאר ל"ע למערך, במירוץ המתיש להסתדרות, כבר עשו תשדירי-פיר"סומת: "פגר לע"ח". עתה רק מחכים להמפך הנוסף, שיביא את הניצחון המיוחל.

● האנגלים באים

האיסור של שר-המיטטרה חיים בר"לב לתקוע בשופרות ולהניף דגלים בעיר העתיקה דומה לאיסורים השר"נים, שהוטלו על היהודים בירושלים, בזמן המנדט הבריטי, "כדי למנוע הפרות-סדר". נשאלת השאלה האם חזרתנו לתקופת המנדט מסמלת גם חזרה לשיטות שהבריטים נקטו בהן כנגד ערבים בימי האינתיפאדה הער"בית בשנים '39-'36, או שהשיטות ה"בריטיות להשגת שקט בירושלים שונות כיום רק כאשר מזוהר ביהודים...

● "להרוג אותם"

האם הצעתו האחרונה של האלוף אביגדור ("יאנוש") בן-גל להרוג את הסירבנים, או, לחילופין, לשלול מהם את האזרחות, היא החלק השני של תוכנית-האלופים המהוללת, שמשום"מה לא הופיעה בתשדירי-הבחירות של המערך, או שמא זהו חלק בלתי"נפרד מסימפטומי החזרה לגבולות '67 אצל אנשי-צבא, המצטרפים להכרזות"הישנה של יאנוש על ערביי הגליל, שאותם כינה "הסרטן של המדינה".

התפתחות מפתיעה בפרשת אליל-הזמר: בשיחה שהוקלטה בחשאי טען גובה-חוב מטעם קבוצת-פשע מיסתורית כי „הם”

רצחו את ארגוב בכלא!

עשה זאת, וטען כי היו אלה „הם” שפנו להוצאה לפועל. כאשר איים שרון לפנות לעורכי-דין, הסביר לו און כי במקרה כזה הוא ייצא מהתמונה, ויפסיק להגן עליו מפני „הם”.

„בעיקבות הדברים הללו הבנתי כי נפלתי קורבן לסחיטה נפשית על-ידי מר און ושולחיו, וכי סחיטה זו לא תיפסק לעולם, וככל שאשלים, כך יגדלו דרישות הסחטנים. אחרי מחשבה החלטתי לשים קץ לדבר. מר מילא אני לא עומד בדרישותיו של און, ומי מילא „הם” יגיעו אלי כדי לגבות את כספם, אינני יכול למנוע את פגיעתם בי ובמשפחתי אלא על-ידי פנייה לבתי-הדין ולמשיט טרור”.

עורך-הדין, ששמע את דבריהם של שרון ובנו, הציע להם להקליט את דברי און, וכך הם עשו. בבדיקת תיק ההוצאה לפועל התברר כי השטר המקורי, שעליו חתם שרון, היה על סכום של 6,640,000 שקלים ישנים ושטר זה הוגש להוצאה לפועל. שרון היה בטוח כי הוא חתם על שטר שסכומו היה מיליון אחד בלבד, וכי הסיפא 6 הוספה אחר-כך בזיוף. בדיקת פוליגראף שנערכה לאון ולשרון אישרה כי השטר המקורי היה אמנם על סך שישה מיליון שקלים, ולא זויף.

בהקלטה נזכר בראשונה שמם של האחים אלפרון, ברמז כי „הם” שולחיו של און והמל”וים האמיתיים.

באמצעות עורכי-הדין שוקי שטיין וחרוהה הראל פנה שרון למיטרה, סיפר את סיפורו ומסר את ההקלטה שערך. פקד מימון ביקש ממנו לחכות בינתיים, ולא להגיש תביעה אורחית כדי שהחקירה המיטרתית לא תיפגע. מיד כאשר הותר לו, הגיש שרון, באמצעות עורכי-הדין משה עינבר, התנגדות לכיצוע פסקה-הדין של ההוצאה לפועל, ונקט בכל הפעולות המיטרתיות הדרושות לעי” סובו.

מזל של אלוהים

און ואשתו נעצרו, נחקרו, ושחררו אחרי שבוע. אין כמובן בשלב זה כל ביטחון כי „הם” אמנם קיימים ולא היו פרי דימוינו של און. אולי עשה שימוש בפחד הקיים מפני האחים אלפרון ולקח עליהם טרמפ, כדי לגבות כספים שלא הגיעו לו משרון.

בשיחה המוקלטת נאמרים הרבי רים הללו:

און: ... אני עצבני, תיתן לי הצעה כמוזמן או תלך אתה אליהם ותגמור איתם אתה.

שרון: הם לא בבתי-הסוהר?
און: אני לא יודע...

שרון: כמה כסף אתה קיבלת עד עכשיו?
און: אני לא יודע, הכל רשום אצלם...

שרון: בוא תעזור לי, אם זה לא תלוי בך, זה תלוי בהם, ואותם תפסו. שלושתם בכלא. למי אתה רוצה שאלך? שירצחו אותי? למה אתה לא יכול לעזור לנו?...

שרון: תעשה לי טובה. אני לא יושן בלילה, אני רועץ מפחד. אני חולה, אני הולך לסכיץ בבטן, יש לי סרטן, אז מה, עוד שנה עוד חצי שנה אני מתפגר. מוטי, מוטי, הכסף זה הכל בחיים? היית מיליונר, פתאום אתה פחות מיליונר, הבריארת הולכת ולא חוזרת. אל תאכל לנו את הלב שלנו, אנחנו ישכנו יחד במסעדה, אכלתי איתך לחם, אל תהיה כזה רשע, אל תהיה כזה חמדן! אני מבקש ממך בכל לשון של בקשה...

שרון: מה אתה רוצה? שירצחו אותי?

בעיקבות מפולת המניות הבנקאיות ב-1984, נכנס שרון לקשיי-ניולות, פנה לאון וביקש הלוואה בשקלים ישנים, בסכום השווה ל-10 אלפים דולר.

סוכם על תנאי ההלוואה, ובנו של שרון מסר לאון שטר, וכביטחון גם שיעבד את שני כלי-הרכב של שרון לטובת און. סוכם כי ההלוואה תוחזר בתשלומים חודשיים בערך של 500 דולר, בשווה-ערך בשקלים ובריבית של 5% לחודש, צמוד לדולר.

עבור הסכומים שקיבל סירב און לתת קבלות. הוא טען כי הלוואות כאלה נעשות ללא קבלות, וכי אם הם רוצים לקבלה עליהם להחזיר את מלוא החוב מיד.

התשלומים שולמו כסידהם עד תחילת 1986. שרון גם שיפץ את משרדו של און, וזוכה תמורת זה ב-2000 דולר. אז חלה און במחלת-לב ואושפז. שרון המשיך להביא את התשלומים לאשתו של און, רחל. באחד הימים אמרה רחל און לבנו של שרון כי מכיוון שלא שילמו חודש אחד, היא שילמה במקומם להם, והיא לא יכולה עוד. זו היתה הפעם הראשונה שגורע לשרון כי כספי ההלוואה לא באו מכיסו הפרטי של מכרו און, אלא ממקורות של „הם” המסתוריים.

מאותו רגע החלה מסכת של סחיטות ואיומים מצד און, שנמשכה יותר משנתיים. מספר שרון: „מר און היה אומר לי כל העת כי אם אני אתן להם את השטר, יהיה לך צרות איתם, כי הם אנשים רעים, ואחד כמורך הם אוכלים אותו בלי מלח. אלה אנשים של העולם התחתון, אני מגן עליך ומונע שהם יבואו ויקחו לך הכל”.

האחים אלפרון

שרון פחד מ„הם” המיסטוריים וממה שהם עלולים לעשות לו ולמשפחתו, והמשיך לשלם כספים מדי חודש, למרות שירע כי את חובו ואת הריבית עבורו כבר סילק מזמן.

ב-1978 דרש און משרון לחתום על שטר-חוב נוסף בסך 90 אלף ש”ח. הוא אמר שאין לו ברירה, כי „הם” לוחצים עליו. און התחיל להופיע במיפעלו של שרון ולאיים. באותה תקופה התאבד זוהר ארגוב בכלא, ואון אמר לבנו של שרון כי לא היתה זו התאבדות, וכי זוהר ארגוב נרצח בידי „הם”, שיש להם שליחים בכל בתי-הסוהר, בגלל חוב עבור סמים שלא שילם. און גם סיפר כי „הם” תפסו את בנו ואשתו של ארם שהיה חייב להם כסף ולא שילם, ואנסו אותן ואנסו קבוצת, עשו עליהן את צרכיהם, ואז מיהר החייב לשלם את חובו.

הדיבורים הללו עשו את שלהם. בני משפחת שרון רעדו מפחד, והמשיכו לשלם כספים למרות שידעו כי מזמן סילקו את חובם.

בפברואר 1988 הגיעה לשרון אזהרה מההוצאה לפועל. הוא נדרש לשלם לאון 100 אלף ש”ח. און הכחיש גם הפעם כי הוא

ראשי-החוליה-לכילוש-נושאי ביחידה המר-כזית במישטרת תל-אביב. במכתב, מה-11 באוגוסט 1988, מאשר פקד מימון לעורכי-הדין חרותה הראל ושוקי שטיין, שייצגו באותה תקופה את התעשיין שרון, כי ביחידה המרכזית בתל-אביב, במיחלק-כילוש-נושאי, מתנהלת חקירה בגין סחיטה באיומים. המת-לוננים הם שרון ואביו, והתלונה הוגשה ב-8 באוגוסט. השניים מתלוננים כי מ-1984 הם נסחטים, ועד היום פחדו להגיש תלונה.

מיטרה חוקרת אם מררכי און, סוכני-טוח מתל-אביב, היה שליחה של חבורת-פשע שהילוותה כספים לאנשים וגב-תה אותם בריבית פרוצה ובאמצעים של ה-מאפיה האיטלקית.

על פי דבריו של און, רצחה החבורה את הזמר זוהר ארגוב בכלא, מכיוון שהיה חייב לה כסף עבור סמים, ולא שילם. אותה חבורה גם גרמה להתאבדותו של עורכי-הדין ארם פרוסט, שהיה חייב לה כספים ולא היה בידר

יעקב אלפרון (באמצע) בין פרקליטיו (כהן ועמירם) האם הם „הם”?

פקד מימון מאשר כי תלונה מצורף תמליל-שיחה, שהוקלטה על-ידי המתלונן כי ששוחח עם החשוד, וכי כל הליך אורחית בבית-המישפט, בשלב זה, עלול לפגוע בחקירה. השיחה בין שרון ובנו לבין מררכי און ב-28 ביולי התקיימה ביוזמתו של שרון, אחרי שקיבל ייעוץ מיטפטי.

„הם אנשים רעים”

הקשרים בין שרון לבין און הם קשרים ותיקים. און היה סוכני-הביטוח של שרון.

להחזירם. לדברי און, החבורה רצחה גבר גרוי מאשרוד כאשר קברה אותו חי בחולות. גופתו טרם התגלתה. כל הסיפורים הללו היו יכולים להיראות דימוניים ובדויים, אלא שבדי מישטרת-ישראל יש תמליל של שיחה בין שרון (שם בדוי, בגלל פחדו המוכן), תעשיין קטן מתל-אביב, ובין מררכי און, סוכני-ביטוח ומפעילו של בנק אפור בתל-אביב. בשיחה הארוכה, שהוקלטה, יש סיפורים רבים כאלה, במטרה ללחוץ על שרון להחזיר חוב ל„הם”. יתכן שגם תמליל זה לא היה די משכנע לולא צורף אליו מיכתב מפקד מאיר מימון,

(המשך מעמוד 19)

נו, היא לא נסעה, והתחילו השמועות שמי יודע-מה קרה. שנית — יש לנו בית ברמת-השרון.

רציתי לעבור לדירת-גג, ופירסמו שאנחנו מתכוונים למכור אותו. אנשים חיברו אחד ועוד אחד — גם אשתי לא נסעה לטויל, וגם הם מוכרים את הבית — והגיעו לאן שהגיעו."

ניכר היה אז בפקר שהוא מנסה להוריד מחשיבותו של הנושא, לרחוק אותו לשוליים, לא לדעת פרטים, ובכל זאת, הוא המשיך לחוג סביבו.

שאלתי אותו אם הצליחו לפגוע ברוך ז'ואן, הטוב שבטובים-ליטס, מתחת לחגורה, במקום שבו, לפי הסיפורים, פגע באחרים.

פקר — קשה לי לשכוח זאת — שלח בי אז מבט מוזר, כאילו הוא הולך לשנתן אותי בבדיחה פרטית: "הבדיחה היא שבמשך שנות נישואי הרבות, מעולם לא ניהלתי רומן מאחורי גבה של חרונה. כשהייתי מפקר בצבא, נזהרתי שלא להסתבר עם חיילות. פשוט נזהרתי."

ועוד אמר אז רן: "רוצה לשמוע משהו מצ' חיק? אפילו הטלפונים אלי ואל חרונה נפסו קו. אנחנו באמת בין 100 המישפחות הנהדרות שפגשת בחיך. יש לי יחסים של חתיך וחתיכה עם בנותי. נולדה לי עכשיו נכדה שנייה. האנשים הרבים שטילפנו או שהתעסו קו בזוה, היו פשוט הממומים שזה דווקא עלי ועל חרותה. כאילו מוטטו להם איזה מיתוס. זוה באמת לא חשוב. ההתרגשות שהרכי לוח גרמה, שייכת לעבר... מי שמכיר את

לדבר איתם, לא רק בשכילך. אני הולך עם ניירות שלהם. אצלם תישעיהבאב, שלא תחשוב, כל הגיבורים גם מתים. גם הגיבורים האלה מחפשים מישהו שיעזור להם בעסק של דולארים. ממני לא שמעת אחים אלפרון ולא בטיח. לא אומר שמות. אני לא אמרתי בחיים שלי שמות. יש להם עסק גדול פי שלושה עם האחים אלפרון. עוזב, אני לא רוצה להרחיב בנושא יותר, אמרתי האחים אלפרון, זו בעייה שלך. האנשים האלה מסובכים כינם לבין עצמם. אם היו במצב אחר, הייתי מזמין אותם לאריאנה. ותאמין לי היית מקבל מילה טובה...

שרון: תראה מוטי, בוא תעזור לנו, אני לא רוצה עניינים עם העולם התחתון.
ארזן: לא עולם תחתון. עכשיו לא ריכרו איתך מהעולם התחתון. עכשיו זה מישפט רגיל, מההוצאה לפועל. אם היו הולכים איתך מהעולם התחתון את הבית היית מוכר. את התחתונים היית מוכר באותו יום. אני מביא הביתה את הפרנסה ככבוד. אתה עוד לא מכיר את החמולה הזאת. אני גדלתי בתוכה, גדלתי במעברה, אני יודע מה שאני מרבר...

שרון: אם תהרג אותי אני לא יכול ...
ארזן: לא רוצים להרוג אותך... לא אמרתי מי אלה. לא רואה. לא אמרתי שם. אין לי היום עם מי לדבר. הצעה טובה תביא, זה הסתככות איומה. הוא יקבל מאסר-עולם. הוא רצח מישו, גרוזי אחד, רצח והעלים אותו. לא יודעים שהעלים אותו, עכשיו התחילו לחקור שאדם איננו, נרצח. בחור איננו. באה אשתו למיטרה, בן 45 איננו, הוא הלך עם חתיכה אחרת.

שרון: באשרדור...
ארזן: באשרדור, נכון, קברו אותו חי, בשביל הפרסטיז'ה שלהם, הכבוד הגדול. עוזב, אני גמרתי ברוך השם. מול שמככרים אותי, אבל אין לי עם מי לדבר...

שרון: זה התעורר בגלל עור-הדין פרוסט הזה, שהתאבד.
ארזן: הוא טילפן לעור-הדין שלו לחסל את כל התיקים.

שרון: אני אמרתי לך פרוסט ואתה אמרת "כן". איך ידעת?
ארזן: נכון, עבר את ה-15 מיליון דולר. אבל חלק יש להם ערבות בנקאית, אולי שניים-שלושה מיליון דולר מלי ערבות, אך הם לא מפחדים לקבל את הכסף.
שרון: הם זייפו דולארים, איך הם נתפסו?
ארזן: זה המכה שקיבלנו בחיים.
שרון: עיתון שיכתוב שהחברה מהכנר פיות האחרות פלשו לתחום שלהם.
אלה הם רק קטעים נבחרים מהתמליל, המשתרע על 12 עמודים מודפסים. האם ב' תום החקירה יצורפו לאישומים שנגד האחים אלפרון גם אישומים על רצח ארגוב, סחיטת עור-הדין פרוסט ורצח הגרוזי מאשרדור? או שמא אלה לא היו אלא דיבורים בעלמא?

אילנה אלון

קיבור של אדם פרוסט
האם הוכרח להתאבד?

זוהר ארגוב

האם נרצח בגלל חוב?

בפרדס, למה?
ארזן: למה, למה. ברוך השם אותי הם מכבדים. תאמין לי, עד היום לא גנבתי מאף אחד. חוץ מ-300-500 ש"ח הכל העברתי להם...
שרון: אבל לא עמדת בתשלומים. אגיד לך מה קרה פה. אין עם מי לדבר, כל החמולה בבית-הסוהר ואין עם מי לדבר. מה, אני לא רוצה לעזור לך?
שרון: אז בשביל מה אתה הולך לעורך-דין?
ארזן: עורך-הדין הוא חבר שלי. הוא יכול

ואתה כל הזמן טוען שאתה אח שלי ורוצה לעזור לי.
ארזן: מה אתה רוצה ממני?
שרון: הם עכשיו בבית-הסוהר, שניהם, שלושם...
ארזן: איך אתה יודע?
שרון: כתוב בעיתון. אחים אלפרון, כתוב בעיתון.
ארזן: אני לא אמרתי לך מי הם.
שרון: מה זה משנה?
שרון: כמו שאמרת, התחילו הבעיות אצלם...
ארזן: זה המזל שלך ושלי, טוב.
שרון: בסדר, התחילו הבעיות אצלם, אז עשינו פשרה ושוב נתקענו.
ארזן: אם לא היו להם הבעיות שלהם, אנחנו היינו מוכרים את התחתונים שלנו להביא את הכסף. יש לנו מהשמיים, אני מאמין באלוהים. יש להם בעיות פנימיות בין האחים והאחיות, בין במיגרשים בין בזהב בין בסמים מזויפים.

שרון: מיסעדות.
ארזן: אנה עארף? זה המזל שאנחנו שם בורג קטן. ככה הם בדרך כלל לא הולכים לעורכי-דין ולבית-מישפט. זה פורמלי. לך יש ילד יקר, לי יש ילד יקר. היום הם במצב-ביש, בעד זה הלכו בדרך הזו. זה מאלוהים בא. שרון לא יגור בוויולה כשהוא חייב להם לירה. הם לא יעשו לו מישפט ולא הוצאה-לפועל, הם באים הביתה ולוקחים דברים. זה בגלל שאלוהים נתן להם כוח מהשמיים, הם בתוכם, איך אומרים, מסובכים ומסובכים ביחד. לכל אחד יש כנופיה משלו. המוכתר כבר לא קובע. לכל אחי יש כנופיה משלו. וגם אחד נגד השני גם כן.
שרון: למה הם הלכו והריצו לבדווים

חרונה פקר

היתה או לא היתה?

חרונה — היא בכלל אשה שורשית, חברה נהדרת. אני רוצה להיעלם. אני פשוט מתחנן שיעזבו אותי בשקט. רן פקר לא חשוב, הוא לא מעניין אף-אחד היום!
ועוד הבטיח פקר: "זוהי הכתבה האחרונה לטווח הקרוב... אני לא רציתי בכתבה הזאת. אילו הייתי בעל שאיפות פוליטיות — אז הייתי צריך לענות על שאלות, על פרשות, לספק פרטים. רן פקר הוא היום אדם פרטי", ובכן, היום — שנה וקצת אחרי — רן פקר אינו אדם פרטי. הוא כבר השמיץ אוסף מובחר של ריעותיו במערכת-הבחירות, הפתיע את כולם כשגילה שהוא איש-ליכוד, חסה תחת חסותו של אליעזר ז'ורבין עד ליעד הבא — לוס-אנג'לס.

חוץ מזה, הרכילות באמת היתה ניבויית וחטטנית, אבל חרותה, אשת-נעוריו השורי שית של פקר, אינה נוסעת ללוס-אנג'לס לפי שעה.

במסיבת הפרידה או הניצחון במוצאי-שבת, לא כיכבה לצד רן על הבימה, ולמרות ששמה כיכב בכל הסתדרות באולם, נוכחותה בקושי הורגשה.

אז רן הוא בדרך לכבוש את הוליווד — לחיי ארץ-ישראל הטובה והישנה:

היופי הראשון

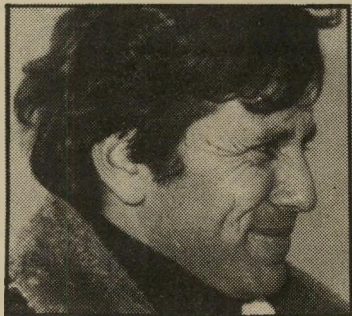
נבחרה ♦ בקנקון, מכסיקו, בטכס ששדר ברשימה חי 600 מיליוני צופים ב-60 מדינות, למיס יוניברס, **אנג'לה ויסר** (22), דוגמנית הולנדית בלונדון, ירוקת-עיניים וגבוהה (1.75 מטר), ההולנדית הראשונה ב-37 שנות בחירת מלכת-יופי עולמית שזכתה בתואר, ששווי המעשי המידי הוא כ-300 אלף דולר במוזמנים ובמתנות.

הטנגו האחרון

התארסו ♦ בקופנהאגן, **פול שלטר** (60), ראש ממשלת דנמרק, שהתאלמן לפני חודשים מיספר, ו**אנה-מאריה וסל** (40), הרקדנית הבכירה של הבלט המלכותי הדני ואם לבן בן שלוש, פריאהבתה לאחר מרק דנייהבלט, שהוא, כיום, בן 20 בלבד. שולטר, שהיה שחקן ריקוד היחיד שאותו הוא מסוגל לבצע הוא ריקוד הטנגו, הודיע בראשונה על אירוסיו בישיבת-הממשלה השבועית, שבה כיבד את חבריו בכוס שמפניה לרגל האירוע.

היובל הראשון

נחוג ♦ יום-הולדתו ה-50 של **עמוס עוז**, סופר (מיכאל שלי; מנוחה וכוונה, לדעת אישה) והוגה-הדעות. עוז, יליד ירושלים ואב

סופר עוז

עברית ועוד 18 לשונות

לשלושה (שתי בנות ובן), שרת כנח"ל, למד ספרות ופילוסופיה באוניברסיטת ירושלים ואוכספורד, חי רוב ימיו בקבוצת חולדה שב-שפלה והוא אחד הסופרים העבריים מתורגמים ביותר ללשונות זרות (עד כה: 18).

דגל-השלום

נחוג ♦ בווינה, בירת אוסטריה, יום-הולדתו ה-60 של **פרידנשטיין הונדרט**, **וואסר**, מעצב גרפי, צייר ואדריכל, שבייניו מאוירים בשלל צבעים ושחלונותיהם, בגדלים שונים, הרהימו בשנים האחרונות את תושבי וינה. הונדרטוואסר, שנולד כפריץ טסוואסר, הוא אידיאליסט (ששינה את שמו הפרטי לפרידנשטיין) — ממלכת-השלום — ואת שם מישפחתו גירמן מסטו הסלאבית להונדרט הגרמנית, הנע בין שני בתיו (באוסטריה ובניר-וילנד) ושהציע, באחרונה, להנהיג לוחית-רישוי אישיות למכוניות. הוא התפרסם בעיצוב דגל-השלום שלו למרחב, שאותו הקדיש ליישוב המעורב גווייה-שלום שבקירבת לטרון; מגן דוד כחול וחצי-סהר ירוק, על רקע לבן.

אלמנת-הבאשה

נחוג ♦ בעפולה, יום-הולדתה ה-100 של **לונה רגיואן**, אלמנתו של אחד מראשי יהדות עיראק, שזכה, בראשית המאה, עת עוד היתה עיראק מחוז באימפריה התורכית, בתואר באשה (פחה). רגיואן היא אם לשיבעה, סבתא ל-45 ורבת-סבתא ל-78.

העולם הזה 2700

האנושות בכלל, ולאדם בפרט. מזווית-ראייה אחרת, החלפת-לב היא כישלון של הרפואה, שלא הצליחה למנוע את הצורך בהתקפת-לב. אין להתפאר בעובדה שגדל מספר ההשתלות בארץ, מפני שבצורה מסוימת מוכיח הדבר את כישלונה של הרפואה המונעת בכלל, והקרדיולוגיה בפרט. לפעמים קשה מאוד להחליט על ניתוח פשוט ביותר. כמה התלבטויות והיסוסים

בשעה ארבע וחצי, באולם במלון הילטון בתל-אביב, נערך המיפגש הראשון למושתלי-הלב ולרעיותיהם. מטרת הימיפגש הוגדרה על-ידי יוזמיו, אגודת יד ביד, כהחלפת חוויות וסדרנה על הנושא: תיפקוד בחיי היומיום של מושתלי-הלב. 20 מושתלי-הלב, לבושים באלגנטיות, נכנסו מחויכים לאולם-המיפגש בליווי נשור-תיים, שהחזיקו בזרועותיהם.

הלבבות השבורים של הגברים הישראליים

עוברים על אדם לפני שהוא מחליט? אנשים המחליטים לעבור השתלת-לב הם אנשים אמיצים ביותר, והם נראים לי כגיבורים

השתלות-הלב: האם הן באמת בלתי-נמנעות?

אמיתיים. צריך להיות בעל אישיות חזקה מאוד כדי לקבל החלטה כזו.

מחלת הגבר היהודי

צריך להיווצר מצב מיוחד במישפחה, כדי שתעניק תמיכה פיזית ומורלית לאדם החולה. המישפחה היא מרכיב חשוב ביותר בקבלת ההחלטה הגורלית לעבור השתלת-לב.

שלי חושן, יו"ר אגודת יד ביד, הרגישה שנאמנות ואומץ-ליבן של הנשים חשובים ביותר בתהליך החלטת הגברים לעבור ניתוח השתלת-לב. מסירותן לבעליהן לפני הניתוח, בזמנו ואחרי — היא אולי הדבר המכריע בתוצאות הטיפול. ניתן להסכים עימה, כשי

חיובים, סיפורים ואף בדיחות מסוג: "אתה, משה, מתעניין רק בבחורות..." "מכל הלב — החדש, כמובן" ממש הפגנת שימחה, הצלחה אישית והצלחה רפואית.

בכל זאת היתה לי הרגשה מוזרה. מהי מטרת הפגישה? מדוע בהילטון? מדוע לא בבית-הבראה או במחלקת-השיקום בבית החולים, תחת השגחת הרופאים? מה היו הציפיות מפגישה זו: החלפת רעיונות? איסוף כספים? הפגנת הישגי הרפואה? הכעת תורה למארגני-הכינוס?

ה"ר דוד שרף, רופא חובש-כיפה, שליחה לא אחת את המיועדים להשתלת-לב לחו"ל, אמר: "ניתוח של השתלת-לב הוא כיום ניתוח פשוט, כמו ניתוח להוצאת התוספתן..." אך אם זהו ניתוח כל כך פשוט, ואין בו דבר מיוחד, מדוע אורגנה פגישה זו? אם להמשיך ולפתח את רעיון הפגישות בין המטופלים, אפשר להגיע לאבסורד: מדוע לא לארגן כנס כלל-ארצי של נשים אחרי כריתת-רחם? או של גברים אחרי קשירת-טחורים, או אף כנס של מי שעברו כריתת-תוספתן?

לא הסכמתי עם ה"ר שרף שניתוח השתלת-לב הוא ניתוח כה פשוט ושיגרתי. יש משהו מרגש בעובדה עצמה. "החלפת לב" על-ידי השתלת ליבו של אדם אחר בעל אופי שונה, בעל שכל אחר, בעל אישיות אחרת ואף בעל גיל אחר, מין וגזע אחרים — זה מעבר לדברים טכניים בלבד. זה נוגע ליסודות של

כנס מושתלי-הלב הישראליים. מדוע הנשים אינן חולות?

כאשר הוכיחה בטלויזיה, רצתה: כל הארץ לדעת: מי זאת תמר גורדון? שרית רום מדווחת

הוסעתה היתה מרגשת. מאות אלפי צופי טלוויזיה ראו את תמר גורדון (34), בתוכנית זה הזמן של רם עברון. היא סיפרה על מחלת הסרטן הנפוצה שבה לקחה לפני 15 שנה, על התמודדותה עם המחלה, על פעילויותיה השבוע פגשתי אותה ברירתה בחיפה. תמר, יפה ומטופחת, חזרה ואמרה שזה לא הוגן שזה קרה לה, שזה לא פייר.

מדוע התראיינה בזה הזמן? בגלל שתי סיבות עיקריות. הראשונה: כדי להראות לכל האנשים הבריאים שאני אמנם על כסא גלגלים, אבל אינני מרפקת, אינני מצורעת, שלא יכרחו ממני. אני נוכרת במיקרה שקרה לי

צילן צפירי, העולם הזה

טרשת נפוצה

ואולי היא מקילה על עצמה בכך שהיא מאשימה את המחלה, ולא את התנהגותה? תמר מתרגזת, היא זזה באי נוחות. אחרי כמה דקות של שתיקה היא אומרת: "הפסקתי לעשות חש"ב, אני רוצה ליהנות מכל רגע".

החצי המלא

כל רגע" אצל תמר, אומר ימים עמוסים מאוד, תוכנית מסביב לשעון. היא מספרת על יום השני בשבוע, יום שבו היא נוסעת לקבל טיפול מיוחד, לפי שיטתו של מאיר שניידר, עיוור-מ"ל. לידה שלימד את עצמו לראות. השיטה אומרת כי על המוגבל "לל" כת עם החלקים הבריאים שבו".

"אני לא חושבת שהתגרשנו בגלל המחלה", היא אומרת, "גם בגירושין שלי אני כמו כולם. כל כך הרבה אנשים מתגרשים מבלי שיהיו חולים במחלה! פשוט לא הסתדרנו". ואולי זה אינו פשוט כל-כך. היא מוסיפה: "אצלנו מטלות הבית לא יכלו להתחלק לשני חצאים. הי חלוקה היתה של שלוש-רבעים ורבע", ואינה מוסיפה דבר על תקופת-נישואיה.

נראה כי העניין קשה לה מאוד. הוא מקבל משמעות עמוקה יותר כשהיא נשאלת על קשרים עם גב"ר אחרים מאז גירושה. "מישהו טילפן לדירתי בטעות. הוא נשמע מאוד נחמד, והחלטתי לפתח איתו שיחה. דיברנו רבות, הוא כבר רצה לפגוש אותי. באותו הרגע החלטתי ללכת על כל הקופה, ואמרתי לו:

רוחם. "הילדים המיסכנים האלה עוברים לימודים מפרכים. הם רק לים, עם מיגבלה מסוימת, כזו או אחרת, אך אסור לנו לשקוע במה שאין. אנחנו צריכים לרוץ קרימה עם הרברים שקיימים בנו, ומהם להפיק את המכסימום".

תמר למדה חינוך מיוחד והתמחה בטיפול באמנות. היא עובדת במח"א עם ילדים לקויי שמיעה. לחרדה שם היא קוראת "חרר של כח". לשם יכולים הילדים לבוא ולעשות ככל העולה על

היא מאמינה כי עצם המוגבלות שלה מקרבת את הילדים אליה. הם שואלים אותה בחופשיות מדוע היא על כסא-גלגלים. "ילד אחד

לפני שנה, בפסטיבל-הסרטים בחיפה, הלכתי עם ידיד לקנות כרטיס. היה תור נורא, צפוף, אי-אפי שר היה לזוז. והנה מגיעה תמרי בעגלה, ופתאום המקום נהיה כח חורבה. טראה. פתאום כל האנשים פינו לי מקום. מאוד, מאוד כעסתי, זה עשה לי מאוד עצוב. אחרי-כך הבנתי שהאנשים כמובן, שהם אינם יודעים איך להגיב. לכן הור פתתי בטלוויזיה, לנסות ולהסביר שאין ממה להיראות.

הסיבה השנייה היתה רצון לפנות לכל המוגבלים הצופים

טרשת נפוצה MULTIPLE SCLEROSIS

מחלה כרונית ומתקדמת של מערכת-העצבים המרכזית. מחלה שסיבתה אינה ידועה, והמאפיינת על-ידי סימנים של נזקים מפורזים באיזורים שונים של המוח. המחלה פוגעת לרוב באנשים צעירים. הגיל הממוצע הוא 30. היא מוגעת במידה שווה בגברים ובנשים. היא מתגברת ונחלשת לסירוגין.

המחלה באה תמיד בהתקף ראשון, שלאחריו חל שיפור. ברוב המקרים באים התקפים חוזרים, המשאירים נזק תמידי. יש מיקרים שבהם לא יופיעו התקפים, והמחלה תופיע בצורת הידרדרות מתמדת והדרגתית.

סימנים קלאסיים:
פגיעה בראייה, חולשת גפיים (ידיים ורגליים), בעיות בהסתלטות, בעיות בשמיעה ובדיבור, לפעמים יכולה להיות גם פגיעה בכושר האינטלקטואלי.

סיבוכים של המחלה:
עיוורון, זיתום בדרכי-השתן, סיבוכים המאופיינים כתר-צאה משיתוקים - פעילות-וכו'.
בינתיים זהו מחלה חשוכה-מרא. הטיפול הוא מסייע בלבד.

"אל תתייחסו אל הכסא שאני עליו, התייחסו אל האדם שבי!" קוראת תמר

נתן לי פקודה בשפת הסימנים - קומי!"

גרופה, כמו כולם

תמר היא גרושה. היא היתה לפני שנתיים וחצי התגרשה. עם בעלה היא היתה 11 שנים. הוא ידע כי היא חולה בטרשת נפוצה, אך לא שיער את משמעות הדברים בחיי היומיום.

אני מרוחקת לכסא-גלגלים. הבני אדם נאלם דום, סיים את השיחה ומאז נעלם, לא שמעתי ממנו עוד. "קבלתי בעצב רב את היריעה שגם גברים שאינם נרתעים, והי מוכנים להיות איתי בקשר, מוכנים לעשות זאת רק לתקופה קצרה, רק כקשר זמני. אם לא רוצים להמשיך איתי בקשר, אני מיד אומרת לך עצמי שזה לא מפני שאני, תמרי, לא מצאתי חן. אני מיד אומרת שזה בטח בגלל המחלה, הם לא רצו אותי כי אני חולה".

(המשך מעמוד 47)
טובות, שאותן יש לפתח, כפיצוי על התנועות הפגומות. עבודה רכה מושקעת בלימוד

נשימה נכונה. אחרי שעה וחצי של טיפול אני עייפה מאוד. זהו מאמץ נוראי. אני חוזרת מיד לחיפה, לריתר, ומוכרחה להתקלח. יש מש' זה במים פושרים המרגיע לי את הגוף, את השרירים, את העצבים.

לאחר מכן אני נחה, אחרי הצ' הריים אני עובדת בניצן עם נוער בעל ליקויי למידה. בערב, למרות העייפות, אני לא מוותרת לעצמי ויוצאת לסרט, להצגה, לרקוד או לחברים. אצלי החצי הריק של הכוס מאוד משמעותי. אני עוס' קת רק בחצי המלא, ושותה אותו עד תום.

אהבה ראשונה

האם היא בקשרים חברתיים עם חולי טרשת נפוצה?

בהתחלה, בשלב ההתכחשות המוחלטת למחלה, שלב שלקח לי כמעט 10 שנים, התרחקתי מחולים אחרים באופן מופגן. כשהתחלתי לקבל את עצמי כחולה, התחיל להיות לי יותר קל ליצור קשר עם חולים אחרים. אבל אני לא מחפשת אותם בגלל מחלתם, אני מחפשת קשר חברתי עם אנשים שיהיה לי

נחמד ונעים איתם. זה יכול להיות כל אחד.

לא. אין לי צורך בהזדהות ובהחלפת חוויות עם חולים אחרים.

בתוכנית הטלוויזיה סיפרה כי היתה דרושה לה שנה עד שהסכי' מה לעבור לכסא הגלגלים.

כן, זה היה קשה. שנה שלמה היה הכסא בבית, ולא הבטתי בו. זה היה נורא. לא רציתי שיראו שקשה לי. זה הרי מצחיק, כולם ידעו שיש לי טרשת נפוצה, שאני חולה. יותר מהכל חשבתי על חבר שהיה לי בתקופת התיכון, כמשך שנתיים, מין אהבה ראשונה כזו. חשבתי איך הוא יגיב כשיראה אותי בכסא גלגלים, מה הוא ירגיש.

היה דרוש לי זמן רב לקבל את עצמי. היום כבר לא איכפת לי לפגוש חברים מן העבר, שיראו אותי במצבי. היום אני יודעת שזו אני, שזה מה שיש.

האם היא בורחת ממצוקותיה? לא. אני לא רוצה שיראו אותי בחולשותיי. אני, שהיה לי ה' כל, הילדה הכי יפה בגן, המנהיגה, קצינה בבית הספר לקצינות, ה' חתיכה... ופתאום, הכל קורס לי. כמו מיגרליקלפים מתמוטט לי הכל! הכל הולך לי, הכל הולך לי. פתאום אין. זוהי הרגשה איומה!

האם רצתה למוות? אף פעם לא! אה, כן, כן, אני נזכרת... לפני שחליתי לא ירעתי דבר על המחלה, כשהתחילו לדבר על חשש ל... ירעתי רק על הצ'לנית וקלין דהפרה. אמרתי לאמא שלי: אם באמת יש לי טרשת נפוצה, אני מתאבדת.

הרגשתי שאת זה אני לא רוצה! אני לא רוצה לחיות כך, לא רוצה לסבול.

הייתי בת 21, וחשבתי: איך אני אהיה על כסא גלגלים, לא שולטת בתנועותיי? מה פתאום אני? למה, למה, זה לא פייר! זה לא מגיע לי! רימיינתי לי איך אני לוקחת את עצמי על כסא גלגלים לצומת של רחוב מוריה, דימיינתי לי איך אני משחררת את המעצורים של הכסא, ועפה את כל הירידה למיטה.

משחקת בחלומות

איך היא חולמת על עצמה, ככריאה או בכסא גלגלים? זה מעניין. אני אף פעם לא חולמת על עצמי כנכה, מכסימים כאחת שיש לה קצת בעיות בהליכה, אבל קצת באמת. לעולם לא כנכה, לא כמובלת!

אני משחקת בחלומות שלי, כאילו שהן נבואות. שאם אחלוס על עצמי כעל בריאה, זה יקרה לי. זה כליכך שבלונני כל החיים כל כך שבלונני! ומה כבר אני מכ' קשת — לקום מחר בבוקר ולהת' חיל מבראשית!

ואם תקום מחר בבוקר ופתאום תהיה בריאה, האם תהיה אחרת, תשתנה?

לא, אני לא אשתנה, אהיה אותה תמרי, אחזור על אותן השגיי' אותה שעשיתי בעבר, אהיה תמרי המוכנה לתת מעצמה, המוכנה לתת ולהיפגע. בעצם, אולי אני אתעגל בפנינות...

לתמר גורדון יש מזל רב. אביה הוא עורך דין. מצבם הכלכלי טוב. טיפוליה של תמר עולים ממון רב. ביחד עם תמר גרה בדירתה ג'ינה, מטפלת פיליפינית, העוזרת לה בחייה היומיום. לטיפולים בתלי' כיב היא מוסעת עליידי נהג מיוחד. הוריה רכשו לה דירה יפהפיה, המותאמת במיוחד למוגבלויותיה. הדירה נמצאת בקומת קרקע, כך שאין תמר צריכה לעלות במדר' גות.

לתמרי יש מזל רב. המזל הרב שלה הוא מה שהיא, והדרך שבה היא מתייחסת לחיים מבעד למחל' תה.

כל הדרכים מובילות לחיים צור

בשרים • מעדני בשר • נקניקים • ממרחים • סלטים

הוראה סודית של הרבנות רשימת המזרים

הלבבות השבורים

(המשך מעמוד 46)

די. המיספר הזה אינו תואם את חתך האוכלוסיה בארץ. האם מצב ליבם של היהודים הוא גרוע יותר מאשר ליבם של הערבים, שהם כ-17% מכל אוכלוסיית ישראל? האם מחלות-לב מיוחדות ליהודים? או שבארץ אין מטפלים בלא-יהודים באותה המידה כמו ביהודים?

פה המקום להרגיש שכל מאמצי להשיג אי-פעם נתונים סטטיסטיים לגבי השתלחות לב במישראל-הברואה, מקופת-חולים הכל-לית או מקור אחר — עלו בתווה. מידע על מושל-לב אינו מורכב בשום מקום, אין השגחה מתמדת ומאורגנת.

עובדי מצרי, מושל-לב הראשון בארץ: "הגברים בחברה שלנו נפגעים יותר מאוחרת שינאה, קינאה, חוסר-מנוחה, ומתחים שונים. גברים ישראלים פונים לרופאים בשלב מאוחר מאוד, כשהמצב הוא כמעט בלתי-הפיך."

לב חדש בחי'ל

ב ין 29 מושל-לב — ארבעה עברו השתלה בארץ, 25 בחוץ-לארץ. אחד בפאריס, אחד בלוס-אנג'לס, ארבעה בלונדון ו-20 בכריסל.

אותם שעברו ניתוחים בחוץ-לארץ, מספרים שאחד ההבדלים בין השתלות-לב בחוץ-לארץ ובארץ הוא, ראשית כל, בהכנה שלפני הניתוח.

ההכנה כוללת שיחות פסיכולוגיות עם המועמד להשתלה, וגם עם קרובי-משפחה. בקרובי-משפחה מטפלים לא פחות מאשר במושל-לב עצמו. מלמדים אותם איך להתנהג בכל תקופות הטיפול במושל.

בארץ, מספר מישל, חבר קיבוץ מישמר-הגב — הראשון שעבר לפני 25 שנה השתלה בבית-בית, שהוא כיום פעיל מאוד בין מושל-לב — קרובי-משפחה נמצאים בלחץ הרבה יותר גדול. בארץ אין דואגים למנוחתם, והם מתמוטטים טוטאלית בזמן הניתוח לניתוח, בעת הניתוח עצמו, או לאחרי יו.

משורות בצבא — להשתל-לב

ה צעיר מבין המושלים שהיה במיפגש הראשון הוא משה שושני, בן 20 מירושלים. הוא שרת בחי'לה. כאשר התגייס נקבע לו פרופיל 97. בזמן שירות התחיל להתלונן, וביקר לא-אחת אצל הרופא, אך לא זכה בתשומת-לב של הרופאים. תוך חצי-שנה ללא טיפול הידרדר מצבו עד כדי-כך, שכאשר התחילו הרופאים סוף-סוף לטפל בו, לא נשארו הרבה דרכים לטיר פול בליבו. הוא נשלח להשתל-לב בבלגיה, על חשבון הצבא.

שינויים באישיות

ב סדנה שהתקיימה בסוף המיפגש, סיפרו מושל-לב ובני-משפחותיהם לפסיכולוגים שאצל חלק מהם קיימת תופעה של שינויים שמעמיתים בהתנהגותם כלפי קרובי-משפחה וכלפי הסביבה. חזרתם לציבור הגילה תקלת בעיות עם מעבידיהם, שאינם תמיד מוכנים להתייחס למושל-לב כמו למישהו החוזר לעבודה אחרי כריתת-תוספת.

במיפגש בהילטון לא נכחו רופאים-מומחים בניתוח-לב, למרות שהזמנו. לא היו נציגים של מערכת-הבריאות ושל משרד-הבריאות. שרי-הבריאות יעקב צור שלח מירב רק-ברכה. גם במיפגש השני לא נכחו נציגים של מערכת-הבריאות.

זכור לי ארץ קפצה שרת-הבריאות דאז ל-בית-החולים הדסה כדי להתנשק עם מושל-לב. מההגומה חסרת-הטעם של שושנה ארבל-אמולוניו עבר שרי-הבריאות החריש יעקב צור להפגנה של כמעט זילזול בקבוצה הגדולה, ועדיין בעייתית, של החולים והוקר העולם הזה 2700

וחוקי-הדת, בני אלפי השנים, גוברים על התינוק הימיסבן, שאמו חטאה לדת ולמוסר היהודי. קטע מסקידה-הרצוף, שניתן לאי-זמן בבית-הדין הרבני, הוא מיסמך ייחודי האומר כי הילדים, שבהם עוסק סקידה-הרצוף, אינם ילדי של הבעל, ועל כן יש לרווח על כך למישרי-הדת ולחירות לפעול בהתאם. בן יש לרשומם ברשימת מעוכבי-החיות.

האשה, שגרמה לכך המהומה, הפסידה את כתובתה מהבעל, והיא אסורה לבעלה ולבעלה. ועל החתום באו שלושת הרבנים, בשנת תשמ"ח.

אילנה אלון

זהו מיסמך נדיר. מיסמך הקובע כי ילדים מסוימים לא יוכלו להתחתן עם יהודים בישראל, כאשר יגיעו לפרקם. על פי דיני היהדות, ילד שנולד לאשה נשואה, שלא מבטלה, הוא ממזר. הבינו, "ממזר" אינו רק בינו-גנאי ביהדות, אלא כולל סנקציות מישפטיות מסוימות נגד הממזר. ממזר אינו יכול לשאת אשה יהודיה בשורה, ועליו להסתמך בנישואין עם ממזרה או עם מישהי מרשימת פסולי החיות שנקבעו על-ידי הדת. הרבנים אמנם אינם ממהרים להכריז על ילד כעל ממזר, והם עושים זאת רק אחרי שלא מצאו כל דרך לטהר אותו. אבל כאשר נקבע גורל כזה, אי-אפשר לשנותו.

לאור הצהרות הצדדים שאין להם ילדים משותפים פרט לבת ולאור כל חומר שבחוקים שבפנינו, הרי שחילדים שנולדו ביוח לאם אינם ילדי של הבעל ויש לרשום ברשימת מעוכבי חיות, ויש לרווח על כך להנחלת חסרד לעינינו רחוק, ולחורות לפעול בהתאם.

האשה אסורה לבעלה וכן אסורה ואסורה וכן תבעל אסור ב- ואשה תפסידה כתובתה.

פרט לחומר אין לצדדים זה כנגד זה כל חבית שחיה חנוכה מקשר חנישואין שביניהם.

ניתן חיות חסמ"ח (-) חרב (-) חרב (-) חרב

ההחלטה של הרבנות (שמות הצדדים מחוקים) ויש לרשום ברשימת מעוכבי-החיות.

חמישה יותר מאשר בארצות-הברית, ופי ש-שה יותר מאשר באירופה. אותי מעניינת השאלה איך בכלל מגיעים למצב שבו הטיפול היחיד שנשאר הוא השתלה-לב. בעיות גנטיות? בעיות סביבתיות? צורת-החיים? הנוחה רפואית בטיפול בהתחלת המחלה? רשלנות רפואית באבחנות ובמשך הטיפול?

אחד ממושל-לב מסר את דבריו של הפרופסור גרי בורמן מהדסה, שלהשתלות לב ממתנים בארץ כעת עוד 60 גברים. זה שובר את כל השיאים בעולם.

השאלה היא: אם הם זקוקים להשתלת-לב, מדוע אין מנתחים אותם, ולא משנה בארץ או בחו"ל? ואולי אינם זקוקים לכך, אולי עליהם לקבל טיפול לא-ניתוחי ולא דראמטי כמו השתלת-לב?

אגודת יד-ביד אספה ב-1988 כחמישה מיליון דולר. זהו סכום מאוד מכוון, היכול לאפשר לנהל את הטיפול במחלות-לב בצורה מיקצועית ויעילה, ולא על-ידי חובכנים בעלי כוונות טובות.

במיפגשים היו עוגות טריות ופרחים שנעצו בריש-הגבר של מושל-לב. אך בגלל שאלות קשות שהתעוררו בליבי, יצאתי מן המיפגשים בלב כבד.

יש לעשות את הכל כדי להגיע למצב שבו לא נודק להשתלת-לב, ואם בכל זאת אין ברירה ומחליפים את הלב, כי אז יש לעשות זאת בתנאים הטובים ביותר ולספק טיפול יעיל, טוב ומתאים לאחר הניתוח, כדי שכל המאמצים האישיים והחברתיים לא יהיו לשווא.

נראה לי כי מאוד חשוב ללמוד גם את תולדותיו של כל אחד ממי שעברו השתלות לב, כדי להוציא מסקנות. מה גרם להם להגיע למצב, שהמוצא ממנו הוא רק השתלת-לב? זו יכולה להיות תרומה גדולה מאוד למערכת-הבריאות כולה. לימוד בעיותיו של כל אחד ואחד ממושל-לב חייב להיעשות לא על-ידי גוף וולונטרי שהוא רחוק מהרפואה עצמה.

אנשים שקיבלו את ליבם של אחרים יכולים בצורה זו לתרום ולתת לחברה, ולא רק לקבל.

נכים או לא?

אחת מן השאלות, המדאגות את מושל-תליהלב, נוגעת ליכולת להתקיים בכבוד ולקבל הקצבה מהביטוח הלאומי, המתאימה למצב-בריאותם. יש כאן פרדוקס בירוקרטי: אין בחוקי הנכות של הביטוח-הלאומי הגדרת המצב שלאחר השתלת-לב. מושל-לב יכול להיות, לפי מצבו לפני הניתוח, מוגדר כנכה במאה אחוז, ולאחר הניתוח הוועדות הרפואיות אינן יודעות איך להגדיר את מצבו. חייבים לטפל בעניין זה, כדי לספק לאנשים אלה, הממשיכים להיות מוגבלים כמעט במאה אחוז בכל דבר, ושיאנם מסוגלים להמשיך להתפרנס בעצמם, להתקיים בכבוד ולהאריך את חייהם.

מובילים במחלות-לב

פי הסטטיסטיקה, יחסית לאוכלוסיה אצלנו, השתילו לכנות פי ארבעה

קום לתשומת-ליבו של הציבור כולו, ולא רק של הרופאים.

יש אמא, אין אבא

ה פרופסור הילל לקס הרגיש בהרצאתו שהטיפול שאחרי-הניתוח אינו פחות חשוב מאשר הניתוח עצמו. פרט לצורך לקבל כל החיים תרופה נגד דחיית-לב (Cyklosporin), עוברים החולים בשנה הראשונה כ-15-25 ביופסיות של שריר-לב, מקבלים כ-12-25 תרופות ביום, מבקרים רופאים לא פחות מ-30-40 פעם.

בהתאם לנתונים שנאספו בקליניקות בארצות-הברית, עולה כיום ניתוח השתלת לב כ-50 אלף דולר. לאחר הניתוח, הטיפול בחולה ללא סבוכים מיוחדים עולה כ-35 אלף דולר בשנה הראשונה, כ-15 אלף דולר בשנה השנייה, כ-5000 דולר מהשנה השלישית והלאה. כל חמש השנים הראשונות של מושל-לב עולות כ-70 אלף דולר. חוששני — וכך העירו גם מושל-לב — שאף חלק קטן מסכומים אלה אין משיקעים בטיפול בהם.

פרופסור הילל לקס: "אם לא מקבלים החולים את הטיפול שלאחר הניתוח בצורה המכסימלית, הסיכויים לעבור את השנה הראשונה, ואף להגיע לחמש שנות-חיים לאחר הניתוח, קלושים מאוד." משתמע מכך שמושל-לב במדינת ישראל עוללים למות מחוסר טיפול בהם. אחרי שמעו את הרצאתו של האורח מארצות-הברית, חוששני שהרגשתם אינה טובה, והם עוללים לאכזר את הביטחון ואת התקווה. לכן צריך לטפל בצורה דחופה בעניין של מושל-לב לאחר השתלת-לב.

שיח של חיית פסטיבלים

הפסטיבל

מארי מאגן: מעניין אבל מדא

ומן, או אתן נפלתן עלי. אייפער להגיד על סרריים כזה שהוא פאסיבי. נשמע מעיף. מה לעשות, החיים זה לא פיקניק!

לים, לשמור על עירנות במשך חצי יום, בין ההופעות להסתובב בחוץ, לראות תיאטרון רחוב, לפגוש מכרים, להעביר שיחות על מוג' אוויר. עכשיו, למשל, לקחתי לעצמי פסק

לא יכולנו להתעלם מהמבט התגיגי, שה עיפה לעברנו טלי הופמן, כשהצטרפנו לשול חן שלה בפואייה של תיאטרון ירושלים. "סליחה, אפשר לשאול אותך משהו?" "סתתין! באיזה עניין?" "הפסטיבל, יצאת עכשיו מהופעה?" "כן, ראיתי את הופעת המחול של מארי מאגן. מעניין, אבל מדא משהו." "את נראית עליזה למדי." "יש לי קטע טוב עם הפסטיבל. זה מעין חופש בשבילי. אני משתתפת, באופן אקטיבי, בפסטיבל כבר שלוש שנים. השנה קניתי כרטיסים לשיבעה מופעים." "איך בחרת את המופעים?" "הימור. הפסטיבלים הם המקום היחיד, שבו אני יכולה לממש את המשיכה שלי להימורים. מהטוטו התיאטרון. לפני שנים, כשהייתי צופה מתחילה, ניסיתי לשלוט בבחירה, קראתי בתוכניות על כל המופעים, אבל לפי התוכניה כל מופע הוא או מהמם או יוצא דופן או שניהם ביחד. אז אין ברירה אלא להמר." "אמרת שאת משתתפת אקטיבית. מה זאת אומרת?" "להיכנס לראש פסטיבל, לעלות לירוש"

יחי

המלך החדש!

תיאטרון רחוב

בשביל זה אלוהים הביא האידס

ההופכות יותר גסות, בוטות ומזעזעות מרגע לרגע:

כשהנשים חתכו את איברי המין של הפסל והעניקו אותו לכבוד המת, צעק משהו מהקהל: "אתן כבר אבודות! מה שלא תעשו לא יכפר על החטא שלכן!"

הם לקחו ילד צעיר, מה "שחקנים" של הלהקה, הכהו הגדול תפס אותו ברגליו כשראשו וזרק למטה, ובקור הירושלמי הטביל אותו פעם אחר פעם במים הצבועים. "למה את הילד? שהמכוננים יירטבו!" כעסה אשה מהקהל.

ואכן, כשהחלו טכסייה הטהרה הפרטיים טבלו גם שאר המשתתפים במי האמבטיות. המראה הרטוב של השחקניות נראה כאילו נלקח משבועון פורנוגרפי.

עיקר ההתרששות התקיימה עם סיום המופע. עשרות חובשי כיפות ותושבייה שכר נה פתחו בוויכוחים קולניים:

"זה עבודה של הבעל! אילו זה היה בתקופת הנביאים, היו שורפים את כולם! היו שמים את כולם במעגל וזורקים עליהם אש!" "בשביל זה אלוהים הביא את האידס!"

"אני משלמת מיסים והולכת לצבא, ומותר לי לראות מה שאני רוצה!"

"גדי ישלם על זה, איך הוא מרשה שזה יקרה בעיר שלנו?"

הוויכוח מתחמם, ובמהרה עלו נושאים נוספים לסדר היום: הערבים, עתיד ירושלים, חופשי הפרט, תשלום מיסים, שליטה בעיר רייה, שליטת הדתיים בחילונים וגבולות האמנות.

שעה אחרי תום ההצגה, כשהוויכוח בעי צומו, נכנסה ניידת מישטרה למרכז הכיכר. ברמקולים נשמעה קריאה לקהל להתפזר.

המטרה המוצהרת של הפסטיבל היא "להעמיק את הקשר וההבנה ושיתוף הפעולה בין קסטרונים שונים של הציבור בישראל."

לא כל כך ברור אם לזה התכוונו בהנבה. אולי חל שלתשומת הלב הכבדה הזו זכה דווקא אחד המופעים היותר חובבניים שהיו בתחרות, אבל דווקא התגובה האלימה שעורר מצביעה על הפוטנציאל הטמון במופע הרחוב.

מופעים מסוג זה מנערים את האדישות, מאפשרים לקיים מגע בין אוכלוסיות שאין ביניהן קשר יומיומי. תיאטרון הרחוב, בני גור לתיאטרון הקונבנציונאלי, הוא תיאטרון הבוחר את קהלו.

זהו תיאטרון המגיע גם לאלה שאינם חרי בביו המושבעים, ולכן עליו להיות מיקצועי ומלוטש. פסטיבל תיאטרון הרחוב האחרון האיר דווקא את נחיצותו בנוף התרבותי שלנו.

מרבית המופעים בפסטיבל ישראל סוב לים מחוסר צופים, אבל בהלון ושוב הביקוש גדול מההיצע. חלק ניכר מהצופים במופע לא היה משלם כסף כדי לראות מחול מודרני, ולכן המופע אכן הגביר את המודעות למדיום התיאטראלי אצל קהל שאינו מרוכשייה כרטיי סים.

★ ★ ★

עלייה על המוקד על קידוש השם היא ההצגה שהעלתה את קיצוץ וזעמם של אנשי ש"ס. לפיצוץ ביום החמישי קדם ויכוח ארוך,

פסל אנדרגנוס: הדוסים יפוצצו אותו!

שניהל הקהל אחרי ותוך כדי ההצגה, שנערכה באותו המקום ביום הרביעי.

חמש אמבטיות גדולות הקיפו פסל אנדרגנוס, שלא חסר בו דבר: כנפיים, זנב, שני ראשים, חזה של אשה ואיבר מין זכרי זקוף. שלושה שחקנים לבושים בתחפושות משור נות סחבו ארון מתים, הניחו אותו לפני הפסל והשתחוו.

"כשהדוסים יגיעו, יפוצצו אותם" נפתח הדיאלוג בקהל.

אל הרחבה עלו שחקנים נוספים וניהלו משא ומתן עם המת ימחשמו, שלא השאיר לאשתו ירושה, מלבד הוויברטור. הקהל הגיב בתוקפנות על ההתרחשויות,

ביום חמישי האחרון התנפלה קבוצת גברים חובשי כיפות על הצגה של תיאטרון רחוב, שהתקיימה בכיכר ציון בירושלים, והפסיקה את המופע באלימות.

זהו מיקרה קיצוני, אבל הוא מעלה ביתר חריפות את השאלה: האם הצליחו ההצגות בפסטיבל תיאטרון הרחוב לעמוד במטרת שהציב להן הפסטיבל עצמו?

בפסטיבל יש הצגות חובבניות לצד הצגות מיקצועיות. גם כשהיוצרים הם מיקצועיים, תחום ההתמחותם איננו תיאטרון רחוב, אלא מוסיקה, תיאטרון או ריקוד. ניתן לראות ביצירות את המאמצים הנעשים, כדי להתאים את היצירות למדיום החדש.

דוגמה לתיאטרון מיקצועי הוא המופע הלון ושוב. מעלה אותו קבוצת טינפסה. במרכז שלושה רקדנים, העובדים ביחד כבר שנתיים.

הם רוקדים על גשר מואר, שנבנה בגובה של כארבעה מטרים בתיאטרון ירושלים. על הגשר חולפים זונה, שיכור, דייגים, ציירת, מוכרת פרחים, ילדים מחופשים לחתן וכלה. הם יוצרים מופעים קצרים, ונעלמים. המופע מועצב כיופ רב.

"זה לא בדיוק תיאטרון רחוב", אומרת סמדר אימור, אחת משלושת אנשי הקבוצה. "העבודה חזיתית, אין במשך ההופעה מגע ישיר או דרשי עם הקהל. ובכל זאת, העבודה ברחוב שונה מהעבודה באולם סגור."

"את החזרות בחודשים האחרונים עשינו בחוץ. בשנה שעברה העלינו בפסטיבל את מנון ליד הסילוואן. בשני המיקרים נוצרו במשך החזרות קשרים עם תושבי הסביבה. הם רואים אותנו בחזרות ומגיבים. מתקיים דר שיח בינינו לביןם, והתוצר מושפע מזה."

אחרי המופע מתנהל ויכוח בין סמדר לאחת הצופות המיקצועיות. הוויכוח נסוב על חלק מהריקוד, שהועלה לפני כן על בימה באולם סגור.

דווקא התלונות חזקו את ההרגשה שהמור פגע השיג את המטרת שהציב לעצמו הפסטי כל.

"בגלל הסיפורים שנוספו לריקוד הוא אי כר מהניקיון והליטוש שהיו בו."

"מה לעשות, סמדר, זה מיועד לקהל הרחב. את יכולה לבחור לעשות ריקוד מלוטש לאיזה קומץ משוגעים לדרבן או להוסיף יסודות שיאפשרו גם לקהל רגיל לצפות ולהשתעמם."

תגובות הקהל מאשרות שיש צדק בדבריה. קבוצה גדולה מאוד של אנשים צפתה ערבי ערב בהופעותיהם. אחרי חמישה מופעים ביק ש מהם הנהלה הפסטיבל להעלות מופעים נוספים.

ב-2 לפנות בוקר, יושבים 164 איש סביב שולחנות בחוץ, בקפה אספרסו ומכתירים, בלא ידיעתם, את המלך החדש, המידרחוב של נחלת בנימין. איש של אזרחי תל-אביב. אם היתה להם די תבונה כדי לבחור בציץ' כבראשי עיר, היתה להם גם די גישות כדי להבין ששינוקן מת, ומעכשיו המידרחוב IN, עד להודעה חדשה.

הסוגיית הראשונה, שקלטה את המ סר, "מידרחוב - IN", היתה רז, שפתח שם את קפה אספרסו. בדיל עם העירייה נאמר במפורש: "אתה תדאג שאנשים יבואו, אנחנו נדאג לכל השאר." ספירה ב-2 לפנות בוקר אינה משאירה מקום לספק. רז אכן עומד בעיסקה.

אבל כדי לא לסמוך על המזל, הוא לקח איתו את הארכיטקט גדי צלציון, שיעצב לו מקום מושך. בית הקפה אכן מצוהר בעיצובו כוונותיו - להיות פתוח ושוקק חיים מסביב לשעון, 24 שעות ביממה. לא טרחו כלל לבנות דלתות למקום.

המעצב מדבר על עיצוב ש"איננו הרמוני, כי אם בנוי על קולאז". הכוונה גם לסגנון הפנימי של המקום, וגם להש תלבות שלו בחלל הארכיטקטוני המיו חד של נחלת בנימין.

כדי לתחזק את המקום, עובדים בו 40 איש ביממה. 25 מהם מלצרים. המל צרים גברים. לדעתו של בעל המקום זה "שיק", לצד יתרונות נוספים: "עם גב רים יותר קל לעבוד. אפשר לכסח אותם. אין להם מניירות. פחות תככים, יותר נקי."

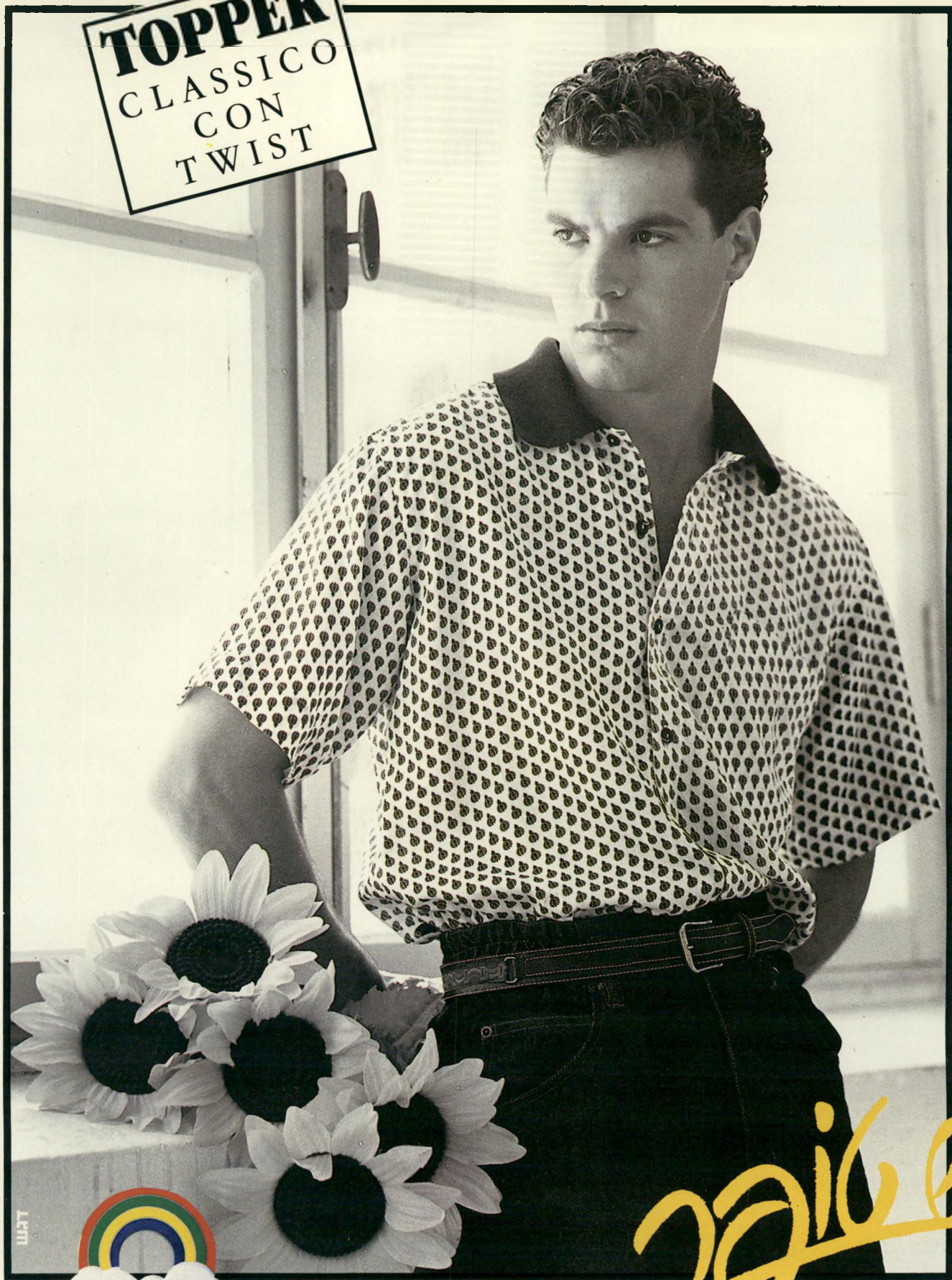
אם כבר מדובר על "ניקיון", מספר רז שלתדהמתו המלצרים זוכים מהקליי נטיות בהצעות ששיא אפשר לסרב להן. מובילות בעניין "הויברס", המוסיפות לטיף הנדיב גם את מיספר השלפון של כן.

כשהן מסטוליות לגמרי משתי כו סות-קפה, הן גם יכולות להכניס לאחד המלצרים פתק חם לכיס.

נשים מהוונות בקפה של אחריה הצ ריים.

אבל במקום, העובד סביב השעון, יש לכל שעה הקהל שלה. בבוקר יושבים שם בעלי הבאסטות של שוק הכרמל, בעלי מבט חשדני. אין הם מצליחים להבין למה מגישים קפה בצלחות מרק. רק מאוחר בלילה מקבל המקום את הציביון האמיתי שלו. תל-אביבים מכל סוג וצבע חוגגים בשחור את תחילת הקיץ.

TOPPER
CLASSICO
CON
TWIST

TOPPER

יש טופר

תל-אביב, דיזנגוף סנטר. תל-אביב, בוגרשוב 47. ירושלים, סנטר 1. רמת-גן, קניון איילון. רחובות, הרצל 175. חולון, סוקולוב 76. חדרה, הנשיא 66. פתח-תקוה, חובבי ציון 4. הרצליה, סוקולוב 36. עפולה, ארלוזורוב 16. נצרת, מרכז מסחרי. כפר-סבא, ויצמן 76. אשקלון, הרצל 83. ראש-ל"צ, פסד' חיים. בת-ים, רוטשילד 27, פסד' בת-ים. קראון, מרכז מסחרי. נתניה, סמילנסקי 14. בית-שאן, מרכז מסחרי. באר-שבע, הדסה 66. מגדל העמק, מרכז מסחרי. נהריה, ויצמן 61. חיפה, הרצל 3. חיפה, אחוזה, מרכז חורב. כרמיאל, מרכז מסחרי. דימונה, מרכז מסחרי. אילת, הקניון האדום. חנות המפעל - עודפים וסוג ב', המרכבה 25, אזור התעשייה חולון.

לאנשים שמגיע להם יותר

xenon

שעון שוויצרי 18 קארט.

XENON. הדור החדש של השעונים השווייצרים. XENON. שעון שוויצרי קלאסי בעיצוב עדכני. XENON. השילוב המרהיב של זהב 18 קראט בגוף פלדה, עם יהלום עדין המשובץ בשעה 12. XENON. מנגנון קווארץ זהב מהמתוחכמים ביותר בעולם. איכות שוויצרית מעולה, 10 שנות אחריות מלאה. שעון XENON. מתנה לכל החיים לגברים ונשים שמגיע להם יותר. שעוני XENON. במחירי הכרות עם אפשרות ל-18 תשלומים לבעלי כרטיסי אשראי. XENON. עכשיו בכל סניפי הבורסה לתכשיטים.

1135.- ש"ח

1013.- ש"ח

1013.- ש"ח

הבורסה לתכשיטים - יצירות בזהב 18 קראט ויהלומים נקיים.

נשמח לשרתכם בימי השבוע: 9.00-20.00, ביום ו' 9.00-14.00. מכבדים כרטיסי אשראי VISA ויזה דינרס. ישראל כרטיס במזומן או בתשלומים.
תל-אביב: דיזנגוף 98 (ליד הככר) טל. 03-246194 **ירושלים:** בן-יהודה 4 (במדרחוב) טל. 02-231524 **חיפה:** רח' הנביאים 16 טל. 04-664111
הצפון: דרך עכו 14, קרית ביאליק טל. 04-727523 **טבריה:** רח' הירדן פינת הבנים טל. 06-720238 **חולון:** סוקולוב 54 (פינת קוגל) טל. 03-5053545
אשקלון: בנין שקמים, הנשיא הראשון טל. 051-38764 **ראש"צ:** רח' ז'בוטינסקי 65 טל. 03-945524 **רעננה:** רח' אחוזה 104 טל. 052-25455
באר-שבע: רח' הרצל 112 טל. 057-34469 **אנחה:** מרכז מחסרי שילוח טל. 059-76822